

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA MIENIA OD WSZYSTKICH RYZYK DLA KLIENTA KORPORACYJNEGO

ustalone uchwałą Nr UZ/432/2007 Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń SA z dnia 26 lipca 2007 roku ze zmianami ustalonymi uchwałą Nr UZ/65/2011 z dnia 21 lutego 2011 roku oraz ze zmianami ustalonymi uchwałą Nr UZ/135/2012 z dnia 13 kwietnia 2012 roku oraz uchwałą nr UZ/430/2015 Zarządu PZU SA z dnia 23 grudnia 2015 r. oraz uchwałą nr UZ/215/2018 Zarządu PZU SA z dnia 6 lipca 2018 r.

Informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej:

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	Ogólne warunki: § 1 ust. 1–2, § 2, § 3, § 4, § 5, § 6, § 7, § 8, § 9, § 10 ust. 3–5, § 11 ust. 1–4, ust. 6–7, § 13 ust. 1–6, ust. 8–9, § 14, § 15, § 16 ust. 1–6, § 17 ust. 5–6, § 18, § 19, § 20, § 21, § 22 ust. 15; ZAŁĄCZNIK NR 1 – DO OGÓLNYCH WARUNKÓW UBEZPIECZENIA MIENIA OD WSZYSTKICH RYZYK § 1, § 2, § 3, § 4, § 5, § 6, § 7, § 8, § 9.
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	Ogólne warunki: § 1 ust. 1–2, § 2, § 3, § 4, § 5, § 6, § 7, § 8, § 9, § 10 ust. 3–5, § 11 ust. 1–4, ust. 6–7, § 12, § 13 ust. 1–9, § 14, § 15, § 16, § 17 ust. 5–6, § 18, § 19, § 20, § 21, § 22 ust. 15; ZAŁĄCZNIK NR 1 – DO OGÓLNYCH WARUNKÓW UBEZPIECZENIA MIENIA OD WSZYSTKICH RYZYK § 1, § 2, § 3, § 4, § 5, § 6, § 7, § 8, § 9.

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

1. Ogólne warunki ubezpieczenia mienia dla klienta korporacyjnego (zwane dalej ogólnymi warunkami) mają zastosowanie do zawieranych z Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń Spółką Akcyjną (zwanym dalej PZU SA) umów ubezpieczenia od wszystkich ryzyk mienia na łączną sumę ubezpieczenia powyżej 10 000 000 złotych, będącego w posiadaniu osób prawnych, jednostek organizacyjnych niebędących osobami prawnymi lub osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.
2. W porozumieniu z Ubezpieczającym mogą zostać wprowadzone do umowy ubezpieczenia postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w ogólnych warunkach. Postanowienia te powinny być sporządzone na piśmie.
3. PZU SA zobowiązany jest przedstawić Ubezpieczającemu różnicę między treścią umowy a ogólnymi warunkami w formie pisemnej przed zawarciem umowy. W razie niedopełnienia tego obowiązku PZU SA nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego. Przepisu nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych w drodze negocjacji.

DEFINICJE

§ 2

W rozumieniu ogólnych warunków użyte niżej określenia oznaczają:

- 1) **budowie** – trwałe związane z gruntem obiekty budowlane inne niż budynki wraz z instalacjami i urządzeniami stanowiące całość techniczną i użytkową; za budowie uważa się również tymczasowe obiekty budowlane nie połączone trwale z gruntem (na przykład kioski, pawilony sprzedaży ulicznej i wystawowe, obiekty kontenerowe);
- 2) **budynki** – obiekty budowlane trwale związane z gruntem, wydzielone z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadające fundamenty i dach, wraz z wbudowanymi instalacjami lub urządzeniami technicznymi oraz zainstalowanymi na stałe elementami wykończonymi, stanowiącymi całość techniczną i użytkową;
- 3) **franszyza redukcyjna** – ustalona w umowie ubezpieczenia wartość kwotowa lub procentowa, o jaką będzie pomniejszana wysokość każdego odszkodowania zgodnie z postanowieniami ogólnych warunków;
- 4) **kradzież z włamaniem** – zabór mienia w celu przywłaszczenia dokonany z zamkniętego lokalu:
 - a) po usunięciu przy użyciu siły lub narzędzi istniejących zabezpieczeń lub otworzeniu zabezpieczenia kluczem oryginalnym, zdobytym przez kradzież z włamaniem z innego lokalu albo w wyniku rabunku,
 - b) w którym sprawca ukrył się przed jego zamknięciem, jeżeli pozostawił ślady, które świadczą o jego ukryciu się;
- 5) **maszyny, urządzenia, wyposażenie** – rzeczy ruchome wykorzystywane przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego w prowadzeniu działalności, z wyłączeniem niskocennych składników majątku, środków obrotowych, wartości pieniężnych, mienia najmowanego, mienia osobistego pracowników i mienia osób trzecich;
- 6) **mienie najmowane** – mienie przyjęte do używania w ramach umowy najmu, dzierżawy, leasingu, użyczenia lub innego rodzaju umowy o podobnym charakterze;
- 7) **mienie osobiste pracowników** – mienie ruchome pracowników Ubezpieczonego znajdujące się w miejscu ubezpieczenia, z wyłączeniem wartości pieniężnych, pojazdów mechanicznych oraz dokumentów;
- 8) **mienie osób trzecich** – mienie przyjęte na podstawie umowy w celu wykonania usługi obróbki, naprawy, remontu, przeróbki, czyszczenia, sprzedaży, składu,

przechowania lub w innym podobnym celu zgodnym z zaleceniami właściciela;

- 9) **nakłady adaptacyjne** – wartość adaptacyjnych robót budowlanych (w tym remontów) i wykończenia wewnątrz ustalona na podstawie poniesionych kosztów na dostosowanie pomieszczeń lub budynków niestanowiących własności Ubezpieczonego do rodzaju prowadzonej działalności lub podniesienia standardu tych pomieszczeń lub budynków;
- 10) **niskocenne składniki majątku** – mienie, które zgodnie z obowiązującymi przepisami o rachunkowości zostało jednorazowo wliczone do kosztów operacyjnych i nie jest ujmowane w ewidencji środków trwałych;
- 11) **rabunek** – zabór mienia w celu przywłaszczenia dokonany:
 - a) przy użyciu przemocy fizycznej, groźby jej natchemistowego użycia bądź w wyniku działania w inny sposób bezpośrednio zagrażający życiu lub zdrowiu Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego lub osób u nich zatrudnionych albo działających w ich imieniu lub na ich rzecz;
 - b) z doprowadzeniem do nieprzytomności lub bezbronności Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego lub osób u niego zatrudnionych albo działających w ich imieniu lub na ich rzecz dla pokonania ich oporu przed wydaniem ubezpieczonego mienia; za rabunek uważa się również przypadek kiedy sprawca postępuje w opisany w lit. a lub b sposób bezpośrednio po dokonaniu kradzieży, w celu utrzymania się w posiadaniu zabranej rzeczy;
- 12) **szkoda** – uszczerbek majątkowy polegający na utracie, uszkodzeniu lub zniszczeniu ubezpieczonego mienia, z wyłączeniem następstw szkody, utraconych korzyści, zwiększonych kosztów działalności, utraty wartości rynkowej, kar umownych, sądowych i administracyjnych, grzywien kar innych kar i środków karnych o charakterze odszkodowawczym przewidzianych przez stosowne przepisy prawa, kosztów procesu, kosztów administracyjnych;
- 13) **środki obrotowe** – mienie zaliczane do rzeczowych aktywów obrotowych w myśl obowiązujących przepisów: materiały nabyte w celu zużycia na własne potrzeby, wytworzone lub przetworzone przez Ubezpieczonego produkty gotowe zdadne do sprzedaży lub w toku produkcji, półprodukty, surowce, towary nabyte w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym, części zamienne i zapasowe, jeśli nie są w myśl obowiązujących przepisów zaliczane do środków trwałych;
- 14) **Ubezpieczający** – osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, która zawarła z PZU SA umowę ubezpieczenia;
- 15) **Ubezpieczony** – osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, która zawarła umowę ubezpieczenia na własny rachunek lub na rachunek której została zawarta umowa ubezpieczenia;
- 16) **wartości pieniężne** – krajowe i zagraniczne znaki pieniężne (gotówka), czeki, weksle i inne dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę oraz złoto, srebro, a także platyna i inne metale z grupy platynowców oraz wyroby z wszystkich wymienionych wcześniej metali, kamienie szlachetne i perły;
- 17) **wartość księgową brutto** – księgową wartość początkową z uwzględnieniem przeszacowań wynikających z przepisów prawa;
- 18) **wartość odtworzeniowa** – wartość odpowiadająca kosztom przywrócenia mienia do stanu nowego lecz nie ulepszego, to jest:

- a) w przypadku budynków, budowli lub nakładów adaptacyjnych – wartość odpowiadająca kosztom odbudowy mienia w tym samym miejscu, z uwzględnieniem dotychczasowej technologii, konstrukcji, wymiarów i standardu wykończenia, przy zastosowaniu takich samych lub najbardziej zbliżonych materiałów,
- b) w przypadku maszyn, urządzeń i wyposażenia – wartość odpowiadająca kosztowi zakupu lub wytworzenia nowego przedmiotu tego samego rodzaju, typu oraz o tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrach;
- wartość odtworzeniowa powinna uwzględniać koszty opracowania wymaganej dokumentacji, koszty transportu (z wyłączeniem transportu ekspresowego), montażu i nadzoru oraz koszty, których poniesienie jest konieczne w celu odtworzenia mienia (w tym koszty związane z koniecznością realizacji obowiązujących na dzień zawierania umowy ubezpieczenia przepisów prawa dotyczącego konstrukcji i eksploatacji budynków, budowli, maszyn, urządzeń i wyposażenia);
- 19) **wartość rzeczywista** – wartość odtworzeniowa pomniejszona o faktyczne zużycie techniczne;
- 20) **zdarzenia losowe** – niezależne od woli Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym, powodujące szkodę w ubezpieczonym mieniu.
- ze stacjami transformatorowo-rozdziałczymi) znajdujące się w odległości większej niż 100 m poza miejscem ubezpieczenia określonym w umowie ubezpieczenia;
- 5) znajdujące się poza morską linią brzegową;
 - 6) znajdujące się pod ziemią i związane z produkcją wydobywczą (kopalnictwem węgla kamiennego, brunatnego, soli, ropy naftowej i gazu ziemnego, rud żelaza, metali nieżelaznych lub torfu);
 - 7) będące w trakcie rozbiórki, demontażu, budowy, montażu, instalacji, rozruchu próbnego, testów poprzedzających uruchomienie;
 - 8) o charakterze zabytkowym, artystycznym lub unikatowym lub przedmioty o wartości kolekcjonerskiej, a także dzieła sztuki;
 - 9) programy komputerowe, chyba że stanowią środki obrotowe;
 - 10) z zastrzeżeniem postanowień § 6 ust. 3 pkt 2, akta, dokumenty, plany, zdjęcia, dane zawarte na nośnikach, wzory, modele, prototypy, eksponaty;
 - 11) namioty (w tym namioty foliowe), szklarnie, inspekty oraz mienie w nich zlokalizowane;
 - 12) środki obrotowe z przekroczonym terminem ważności, wycofane z obrotu lub też z innych przyczyn nieposiadające wartości handlowej;
 - 13) budynki i budowle przeznaczone do rozbiórki wraz z mieniem w nich się znajdującym oraz maszyny, urządzenia lub wyposażenie przeznaczone na złom.

PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

§ 3

1. Z zastrzeżeniem postanowień ust. 5, na podstawie ogólnych warunków ochroną ubezpieczeniową mogą zostać objęte:
 - 1) następujące kategorie mienia:
 - a) stanowiące własność Ubezpieczonego bądź będące w posiadaniu Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego na podstawie tytułu prawnego: budynki i budowle, maszyny, urządzenia i wyposażenie, środki obrotowe, niskocenne składniki majątku, wartości pieniężne;
 - b) niestanowiące własności Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego: mienie osób trzecich, mienie najmowane, mienie osobiste pracowników;
 - 2) nakłady adaptacyjne.
2. Przedmiot ubezpieczenia może stanowić także inne mienie, nie wymienione w ust. 1, jeżeli umowa ubezpieczenia tak stanowi.
3. Przedmiotem ubezpieczenia może być wyłącznie mienie spełniające wymogi dotyczące środków bezpieczeństwa przeciwkradzieżowego, określone w Załączniku nr 1 do ogólnych warunków.
4. Przedmiot ubezpieczenia określa się w umowie ubezpieczenia.
5. Ochroną ubezpieczeniową nie jest objęte następujące mienie:
 - 1) uprawy roślinne, drzewa, krzewy, zwierzęta;
 - 2) grunty, gleby, naturalne wody powierzchniowe lub podziemne, zbiorniki wodne;
 - 3) pojazdy mechaniczne dopuszczone do ruchu (wraz z naczeпами lub przyczepami), w tym pojazdy szynowe, tabor kolejowy, statki powietrzne lub wodne; wyłączenie to nie dotyczy sytuacji, kiedy wymienione mienie:
 - a) stanowią środki obrotowe lub mienie osób trzecich,
 - b) w odniesieniu do pojazdów mechanicznych i taboru kolejowego, jest używane wyłącznie w określonym w umowie ubezpieczenia miejscu ubezpieczenia;
 - 4) sieci energetyczne (rozumiane jako część systemu elektroenergetycznego obejmującego linie przesyłowe energii elektrycznej – napowietrzne i kablowe – wraz

MIEJSCE UBEZPIECZENIA

§ 4

1. Mienie objęte jest ochroną ubezpieczeniową w miejscu określonym w umowie ubezpieczenia, a mienie osobiste pracowników ponadto w każdym miejscu pracy zawodowej pracownika, wykonywanej na polecenie Ubezpieczonego, z wyłączeniem sytuacji kiedy mienie to znajduje się w miejscu zamieszkania pracownika.
2. W razie zajścia zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową PZU SA, powodującego bezpośrednie zagrożenie mienia objętego tą ochroną i podjęcia przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego decyzji o usunięciu tego mienia z miejsca ubezpieczenia w celu niedopuszczenia do powstania szkody lub zwiększenia się jej rozmiarów, pozostaje ono objęte ochroną ubezpieczeniową w nowym miejscu innym niż wskazane w umowie ubezpieczenia, do którego zostało przeniesione, przez okres nie dłuższy niż 30 dni od daty przeniesienia. Ubezpieczający lub Ubezpieczeni jest zobowiązany do niezwłocznego, pisemnego zgłoszenia do PZU SA faktu przeniesienia mienia wraz z podaniem adresu miejsca, do którego mienie zostało przeniesione.

ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 5

1. Z zastrzeżeniem postanowień § 7 ochroną ubezpieczeniową objęte są wszystkie szkody w ubezpieczonym mieniu, powstałe w okresie i miejscu ubezpieczenia w wyniku zaistnienia zdarzeń losowych.
2. W granicach odpowiedzialności, określonej w ust. 1, ochroną ubezpieczeniową objęte są także szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe wskutek:
 - 1) akcji ratowniczej prowadzonej w związku ze zdarzeniami losowymi objętymi umową ubezpieczenia;
 - 2) zanieczyszczenia lub skażenia ubezpieczonego mienia w wyniku zdarzeń losowych objętych umową ubezpieczenia.
3. Z zastrzeżeniem postanowień § 7 ochroną ubezpieczeniową mogą dodatkowo zostać objęte, za opłatą dodatkowej składki, wartości pieniężne podczas wykonywania ich

transportu (przenoszenia lub przewożenia) na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. W takim przypadku, PZU SA odpowiada za szkody powstałe:

- 1) w wyniku rabunku mającego miejsce podczas transportu;
- 2) w związku ze zdarzeniami, które uniemożliwiły osobie wykonującej transport ochronę powierzonych wartości pieniężnych wskutek:
 - a) nagłej śmierci lub nagłej ciężkiej choroby tej osoby,
 - b) ciężkiego uszkodzenia ciała tej osoby wywołanego nieszczęśliwym wypadkiem; za nieszczęśliwy wypadek uważa się każde zdarzenie działające z zewnątrz nagle na ciało ludzkie w taki sposób, że w jego następstwie osoba, która uległa wypadkowi niezależnie od swojej woli doznała uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub zmarła,
 - c) zniszczenia lub uszkodzenia środka lokomocji użytego do transportu wskutek wypadku lub kolizji drogowej, pożaru, uderzenia pioruna lub wybuchu.
4. Za szkody w wartościach pieniężnych powstałe w wyniku kradzieży z włamaniem albo rabunku w lokalu bądź powstałe podczas transportu odpowiedzialność PZU SA ograniczona jest, w ramach sumy ubezpieczenia, do limitów wskazanych w wymaganiach techniczno-organizacyjnych w zakresie zasad przechowywania i transportowania wartości pieniężnych określonych w Załączniku nr 1 do ogólnych warunków.
5. W przypadku niedoubezpieczenia mienia PZU SA udziela ochrony ubezpieczeniowej z zastrzeżeniem postanowień § 16.

UBEZPIECZONE KOSZTY

§ 6

1. W razie zajścia zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową, PZU SA pokrywa poniesione przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego koszty wynikłe z zastosowania celowych środków, powstałe w związku z ratowaniem przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżeniem szkodzie lub zmniejszeniem jej rozmiarów, chociażby owe środki okazały się bezskuteczne. Dobrowolne świadczenia Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego na rzecz osób trzecich, które brały udział w zabezpieczeniu mienia lub akcji ratowniczej podlegają zwrotowi tylko wówczas, jeżeli PZU SA wyraził na to zgodę.
2. Zwrot kosztów, o których mowa w ust. 1, następuje w granicach sum ubezpieczenia określonych w umowie ubezpieczenia dla bezpośrednio zagrożonych zniszczeniem lub objętych akcją ratowniczą poszczególnych przedmiotów ubezpieczenia, dla których takie sumy zostały ustalone. Ograniczenie to nie dotyczy sytuacji, gdy koszty te zostały poniesione przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego na polecenie PZU SA. Suma zwracanych kosztów łącznie z odszkodowaniem za ubezpieczone mienie nie może przewyższyć sumy ubezpieczenia ustalonej dla poszczególnych kategorii mienia, z zastrzeżeniem postanowień § 9 ust. 1 zdanie trzecie.
3. Dodatkowo PZU SA pokrywa uzasadnione i udokumentowane koszty poniesione przez Ubezpieczonego wynikłe z zaistnienia zdarzenia losowego objętego umową ubezpieczenia, powstałe w związku z:
 - 1) uprzątnięciem pozostałości po szkodzie, łącznie z kosztami wywozu części niezdatnych do użytku, składowaniem lub utylizacją; powyższe koszty objęte są ochroną ubezpieczeniową do limitu odpowiedzialności w wysokości 10% wartości szkody, jednak nie więcej niż 1 000 000 złotych w odniesieniu do wszystkich szkód powstałych w okresie ubezpieczenia; ochrona nie dotyczy kosztów związanych z usunięciem zanieczyszczeń wody lub gleby i jej rekultywacją;

- 2) odtworzeniem dokumentacji produkcyjnej lub zakładowej (aktów, planów, dokumentów, danych) uszkodzonej, zniszczonej lub utraconej; ochrona obejmuje wyłącznie koszty robocizny poniesione na takie odtworzenie dokumentacji z włączeniem przeprowadzenia niezbędnych badań i analiz oraz koszty odtworzenia nośników, na których dokumentacja była zawarta; powyższe koszty objęte są ochroną ubezpieczeniową do limitu odpowiedzialności w wysokości 5% wartości szkody, jednak nie więcej niż 50 000 złotych w odniesieniu do wszystkich szkód powstałych w okresie ubezpieczenia.
4. Zwrot kosztów, o których mowa w ust. 3, następuje w granicach sum ubezpieczenia określonych w umowie ubezpieczenia dla poszczególnych dotkniętych szkodą przedmiotów ubezpieczenia, dla których takie sumy zostały ustalone, nie więcej niż do wysokości limitów określonych w ust. 3.
5. W przypadku niedoubezpieczenia mienia (§ 16 ust. 3), świadczenie wypłacane przez PZU SA tytułem zwrotu kosztów wymienionych w ust. 3 jest zmniejszane w takim stosunku jak odszkodowanie tj. proporcjonalnie do stopnia zanizania sumy ubezpieczenia mienia.
6. W przypadku gdy koszty, o których mowa w ust. 3, zostały poniesione przez Ubezpieczonego łącznie w odniesieniu do mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego a jednocześnie nie jest możliwe ich przyporządkowanie do danej części mienia, PZU SA zwraca koszty w takiej proporcji w jakiej pozostaje wartość mienia ubezpieczonego do łącznej wartości mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego. Jeżeli ustalenie proporcji nie jest możliwe, PZU SA pokryje 50% poniesionych kosztów, z zastrzeżeniem limitów odpowiedzialności określonych w ust. 3.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 7

1. Ochroną ubezpieczeniową PZU SA nie są objęte szkody będące bezpośrednim lub pośrednim następstwem:
 - 1) następujących wydarzeń:
 - a) działania wojenne, wojna domowa, rozczy, wprowadzenie stanu wojennego lub stanu wyjątkowego, powstanie zbrojne, rewolucja, konfiskata lub innego rodzaju przejście przedmiotu ubezpieczenia przez rząd lub inne władze kraju, sabotaż, strajk, lokaut, blokada, wewnętrzne zamieszki,
 - b) akty terroryzmu, przez które rozumie się działania mienia na celu wprowadzenie chaosu, zastraszanie ludności lub dezorganizację życia publicznego dla osiągnięcia określonych skutków ekonomicznych, politycznych, religijnych, ideologicznych, socjalnych lub społecznych,
 - c) działania przedsięwzięte w związku z kontrolowaniem, zapobieganiem lub zwalczaniem skutków zdarzeń wymienionych w lit. a i b,
 - d) działanie energii jądrowej, promieniowania jonizującego, skażenia radioaktywnego, pola magnetycznego lub elektromagnetycznego, promieni laserowych lub maserowych,
 - e) skażenie lub zanieczyszczenie środowiska (gleby, powietrza, wody);
 - 2) umyślnego działania lub zaniechania lub rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności, przy czym za winę osobą prawnej lub jednostki organizacyjnej niebędącej osobą prawną należy rozumieć winę:
 - a) w przedsiębiorstwach państwowych – dyrektora lub jego zastępców,

- b) w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością – członków zarządu lub prokurentów,
 - c) w spółkach komandytowych i komandytowo-akcyjnych – komplementaryszu lub prokurentów,
 - d) w spółkach jawnych – wspólników lub prokurentów,
 - e) w spółkach partnerskich – partnerów lub członków zarządu lub prokurentów,
 - f) w spółkach cywilnych – wspólników,
 - g) w spółdzielniach, fundacjach i stowarzyszeniach – członków zarządu;
- 3) poddania w procesie technologicznym ubezpieczonego mienia działaniu ognia albo ciepła;
 - 4) eksplozji wywołanej przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego w celach produkcyjnych, eksploatacyjnych, technologicznych, doświadczalnych lub rozbiórkowych oraz w silnikach spalinowych, gdy eksplozja związana jest z ich naturalną funkcją lub gdy eksplozja spowodowana została normalnym ciśnieniem zawartych w nich gazów;
 - 5) działania prądu elektrycznego, chyba że w jego następstwie powstał pożar; niniejsze wyłączenie nie dotyczy szkód powstałych w wyniku przepięcia spowodowanego wyładowaniem atmosferycznym (rozumianego jako krótkotrwały wzrost napięcia przekraczający maksymalne dopuszczalne napięcie robocze lub wzbudzenie się niszczących sił elektromagnetycznych w obwodach elektrycznych odbiorników w wyniku bezpośredniego uderzenia pioruna w sieć zasilającą lub linię przesyłającą energię elektryczną) w mieniu zabezpieczonym poprzez zainstalowanie ograniczników (odgromników i ochronników przeciwprzepięciowych); niezależnie od powyższego z ochrony ubezpieczeniowej pozostają wyłączone szkody spowodowane działaniem prądu elektrycznego powstałe we wkładkach topikowych, bezpiecznikach, stycznikach, odgromnikach, ochronnikach przeciwprzepięciowych, czujnikach, żarówkach, lampach;
 - 6) prowadzonych robót ziemnych lub powstałe w związku z prowadzonymi przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego lub na jego zlecenie w miejscu ubezpieczenia robotami budowlanymi (rozumianymi zgodnie z prawem budowlanym), na prowadzenie których wymagane jest pozwolenie na budowę;
 - 7) działania śniegu, lodu, gradu lub deszczu, jeżeli do powstania szkody doszło na skutek złego stanu technicznego dachu lub innych elementów budynku lub niezabezpieczenia otworów dachowych, okiennych lub drzwiowych – o ile obowiązek ich konserwacji lub zabezpieczenia należał do Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, chyba że niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na powstanie szkody; wyłączenie to nie dotyczy szkód w mieniu znajdującym się w pomieszczeniach najetych, jeżeli do obowiązków Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego nie należało dbanie o stan techniczny lub dokonywanie zabezpieczeń, o których mowa powyżej, i jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony do dnia powstania szkody nie wiedział o istniejących zaniedbaniach w tym zakresie lub też o nich wiedział i posiada dowody, że zwywał wynajmującego do ich usunięcia;
 - 8) prowadzenia prób ciśnieniowych instalacji tryskaczowej;
 - 9) zagrzybienia, zapleśnienia, pocenia się rur, oddziaływania wody gruntowej, pływów lub fal morskich, a także wskutek systematycznego zawilgacenia pomieszczeń z powodu nieszczelności urządzeń wodno-kanalizacyjnych, grzewczych, technologicznych;
 - 10) zalania od podłoża środków obrotowych lub mienia nieeksploatowanego przechowywanego w pomieszczeniach składowych usytuowanych poniżej poziomu gruntu, jeżeli mienie to składowane było niżej niż 10 cm nad podłogą;
- 11) korozji, kawitacji, procesów oksydacyjnych oraz naturalnego zużycia, pogarszania się jakości lub starzenia się ubezpieczonego mienia w związku z jego normalną eksploatacją;
 - 12) kradzieży mienia; z wyłączeniem szkód powstałych w wyniku kradzieży z włamaniem i rabunku, z zastrzeżeniem postanowień pkt 13;
 - 13) kradzieży z włamaniem mienia, rabunku lub aktów wandalizmu (dewastacji) powstałych po upływie 30 dni od dnia rozpoczęcia przerwy w prowadzeniu działalności w miejscu ubezpieczenia określonym w umowie ubezpieczenia, w przypadkach kiedy ubezpieczone obiekty zostały opuszczone i pozostają niewykorzystane, chyba że ten fakt został zgłoszony do PZU SA i Ubezpieczający lub Ubezpieczony w uzgodnieniu z PZU SA wprowadził dodatkowe środki zabezpieczenia mienia;
 - 14) usiłowania lub dokonania oszustwa, wyłudzenia, wymuszenia lub szantażu, wprowadzenia w błąd lub pozostawania w błędzie, poświadczenia nieprawdy, fałszerstwa lub podstęp;
 - 15) katastrofy budowlanej, osiadania, zapadnięcia się, wyniesienia, spękania, skurczenia lub ekspansji elementów konstrukcji budynków, chyba że nastąpiły one jako rezultat wcześniejszego zaistnienia innego zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową;
 - 16) osunięcia lub zapadnięcia się ziemi – spowodowanego działaniem człowieka;
 - 17) wycieku stopionego materiału; jeżeli w następstwie wycieku stopionego materiału wystąpił pożar lub eksplozja PZU SA ponosi odpowiedzialność za skutki tych zdarzeń;
 - 18) modyfikacji genetycznych;
 - 19) utraty, uszkodzenia, zniekształcenia lub niedostępności danych lub oprogramowania, w szczególności polegające na niekorzystnej zmianie w danych lub oprogramowaniu spowodowane zniszczeniem, uszkodzeniem lub inną deformacją ich oryginalnej struktury oraz polegające na niedziałaniu lub nieprawidłowym działaniu sprzętu elektronicznego, nośników informacji lub wbudowanych układów scalonych; jeżeli w następstwie ww. zdarzeń wystąpił pożar lub wybuch PZU SA ponosi odpowiedzialność za skutki tych zdarzeń.
- 2. Ochroną ubezpieczeniową PZU SA nie są objęte także szkody powstałe wskutek:**
- 1) wad projektowych, materiałowych, konstrukcyjnych, złego wykonania lub błędów w produkcji, wad ukrytych – w zakresie szkód wyrządzonych w mieniu dotkniętym tymi wadami, złym wykonaniem lub błędami;
 - 2) mechanicznego uszkodzenia maszyny lub urządzenia na skutek błędnego zadziałania lub niezadziałania części mechanicznej, jeżeli takie błędne zadziałanie lub niezadziałanie spowodowane zostało błędem w sterowaniu tą maszyną lub urządzeniem, niezależnie od faktu, czy taki błąd spowodowany został bezpośrednio lub pośrednio przez człowieka, czy też wewnętrzne lub zewnętrzne automatyczne urządzenie sterujące albo czynnikiem wewnętrznym rozumianym jako zdarzenie zaistniałe wewnątrz mechanizmu tej maszyny lub urządzenia, niezależnie od jego przyczyny pierwotnej – w zakresie szkód wyrządzonych w tych maszynach lub urządzeniach;
 - 3) przerwy lub ograniczenia w dostawie mediów – w zakresie szkód wyrządzonych tą przerwą lub ograniczeniem w urządzeniach lub maszynach wykorzystujących media.
- 3. Ponadto PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za szkody:**

SUMA UBEZPIECZENIA

§ 9

- 1) górnicze w rozumieniu Prawa geologicznego i górniczego;
 - 2) w mieniu, które niezgodnie ze swym przeznaczeniem i warunkami przechowywania, magazynowania lub eksploatacji znajdowało się na wolnym powietrzu, jeżeli miało to wpływ na powstanie lub zwiększenie szkody;
 - 3) powstałe podczas transportu (poza transportem w miejscu ubezpieczenia); wyłączenie niniejsze nie dotyczy transportu wartości pieniężnych, jeżeli został objęty ochroną ubezpieczeniową, z tym że PZU SA nie ponosi odpowiedzialności, gdy transport był realizowany niezgodnie z obowiązującymi przepisami prawa odnośnie warunków transportu wartości pieniężnych;
 - 4) powstałe w wartościach pieniężnych podczas transportu, jeżeli osoby uczestniczące w realizacji transportu pozostawały w stanie nietrzeźwości albo w stanie po użyciu alkoholu, lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii – jeżeli transport wartości pieniężnych został objęty ochroną ubezpieczeniową;
 - 5) powstałe w wyniku naturalnych właściwości mienia lub powolnego i systematycznego niszczenia przedmiotu ubezpieczenia z powodu oddziaływania czynników termicznych, chemicznych lub biologicznych, a także polegające na utracie wagi, skurczeniu, wyparowaniu, zmianach w kolorze, fakturze, wykończeniu lub zapachu;
 - 6) spowodowane niedoborami ujawnionymi dopiero podczas przeprowadzania inwentaryzacji;
 - 7) nie przekraczające, łącznie z kosztami, o których mowa w § 6 ust. 1, równowartości w złotych polskich 100 euro, według średniego kursu NBP z daty powstania szkody.
4. W przypadku Ubezpieczonego będącego osobą fizyczną, wyłączenie określone w ust. 3 pkt 4, ma zastosowanie wyłącznie wtedy, gdy okoliczności, o których mowa w tym wyłączeniu, miały wpływ na zajście zdarzenia ubezpieczeniowego.

SYSTEM UBEZPIECZENIA

§ 8

1. W zależności od przedmiotu ubezpieczenia, umowa ubezpieczenia może być zawarta w systemie:
 - 1) na sumy stałe – system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest na podstawie całkowitej wartości mienia lub kategorii mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową;
 - 2) na sumy zmienne – system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest na podstawie przewidywanej w okresie ubezpieczenia maksymalnej wartości kategorii mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową;
 - 3) na pierwsze ryzyko – system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest niezależnie od całkowitej wartości mienia lub kategorii mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową; ustalenie sumy ubezpieczenia można oprzeć o szacowaną maksymalną wysokość szkody, jaka może powstać wskutek zajścia zdarzenia losowego.
2. W systemie na sumy stałe mogą być ubezpieczone nakłady adaptacyjne oraz wszystkie kategorie mienia wymienione w § 3 ust. 1 pkt 1, z wyjątkiem mienia osobistego pracowników.
3. W systemie na sumy zmienne mogą być ubezpieczone jedynie środki obrotowe lub mienie osób trzecich.
4. W systemie na pierwsze ryzyko mogą być ubezpieczone jedynie niskocenne składniki majątku, nakłady adaptacyjne, mienie osobiste pracowników lub wartości pieniężne.

1. Sumę ubezpieczenia określa Ubezpieczający. Suma ubezpieczenia jest ustalana oddzielnie dla poszczególnych kategorii mienia zgłaszanego do ubezpieczenia. W odniesieniu do budynków, budowli, maszyn, urządzeń i wyposażenia – stanowiących środki trwałe, suma ubezpieczenia ustalana jest odrębnie dla każdej pozycji ujętej w ewidencji środków trwałych.
2. Suma ubezpieczenia budynków, budowli, maszyn, urządzeń i wyposażenia oraz nakładów adaptacyjnych, powinna odpowiadać wartości mienia ustalonej na dzień zgłoszenia do ubezpieczenia i może być określona według wartości odtworzeniowej, rzeczywistej lub księgowej brutto.
3. Suma ubezpieczenia dla:
 - 1) środków obrotowych ustalana jest według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia (nie większych jednak niż osiągalna cena sprzedaży gotowego wyrobu) i odpowiada najwyższej wartości tej kategorii mienia przewidywanej w okresie ubezpieczenia; jeżeli ubezpieczone mienie znajduje się w kilku miejscach ubezpieczenia, suma ubezpieczenia powinna odpowiadać ogólnej (łącznej) wartości mienia we wszystkich tych miejscach;
 - 2) niskocennych składników majątku ustalana jest według ceny nabycia identycznego lub najbardziej zbliżonego parametrami technicznymi mienia;
 - 3) mienia osób trzecich ustalana jest według wartości rzeczywistej i odpowiada najwyższej wartości tej kategorii mienia przewidywanej w okresie ubezpieczenia, powiększonej o przewidywaną wartość nakładów poniesionych w związku z realizacją usług przez Ubezpieczonego; w przypadku sprzedaży komisowej lub lombardowej wartość ta powinna być pomniejszona o prowizję sprzedawcy;
 - 4) mienia najmowanego ustalana jest według wartości rzeczywistej lub odtworzeniowej i ustalana jest zgodnie z postanowieniami ust. 2;
 - 5) wartości pieniężnych odpowiada najwyższej wartości tej kategorii mienia przewidywanej w okresie ubezpieczenia i ustalana jest następująco:
 - a) dla krajowych i zagranicznych znaków pieniężnych (gotówki) – według ich wartości nominalnej,
 - b) dla czeków, weksli i innych dokumentów zastępujących w obrocie gotówkę – według osiągalnej ceny sprzedaży,
 - c) dla złota, srebra, platyny i innych metali z grupy platynowców oraz wyrobów z wszystkich wymienionych wcześniej metali, kamieni szlachetnych i pereł – według ceny zakupu lub kosztów wytworzenia.
4. Jeżeli suma ubezpieczenia niskocennych składników majątku, nakładów adaptacyjnych lub wartości pieniężnych ustalana jest w systemie na pierwsze ryzyko, wówczas sposób kalkulacji przedstawiony w ust. 3 nie ma zastosowania.
5. Suma ubezpieczenia wskazana w umowie ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności PZU SA w odniesieniu do kategorii mienia, dla którego została ustalona, z zastrzeżeniem, że dla budynków, budowli, maszyn, urządzeń i wyposażenia górną granicę odpowiedzialności dla każdej z pozycji ewidencji środków trwałych, o której mowa w ust. 1, stanowi suma ubezpieczenia ustalona dla tej pozycji.
6. Suma ubezpieczenia dla mienia osobistego pracowników odpowiada iloczynowi liczby zatrudnionych osób i sumy ubezpieczenia na pojedynczego pracownika wskazanej w umowie ubezpieczenia, która jednocześnie stanowi górną granicę odpowiedzialności PZU SA za szkody poniesione przez pojedynczego pracownika.
7. W przypadku istotnych zmian (powyżej 10%) poziomu kosztów lub cen w okresie ubezpieczenia (na przykład

wskutek inflacji) Ubezpieczający powinien, w celu uniknięcia skutków niedoubezpieczenia mienia (§ 6 ust. 5 i ust. 6, § 16 ust. 3), dokonać niezwłocznej zmiany sumy ubezpieczenia mienia ubezpieczonego według wartości odtworzeniowej lub rzeczywistej. Podwyższenie sumy ubezpieczenia jest skuteczne od dnia, od którego strony uzgodniły na piśmie obowiązywanie wyższej sumy. Podwyższenie sumy ubezpieczenia pociąga za sobą odpowiednie podwyższenie składki ubezpieczeniowej.

8. Dodatkowo, w umowie ubezpieczenia, dla poszczególnych kategorii mienia lub szkód danego rodzaju mogą zostać ustalone limity odpowiedzialności, niższe niż sumy ubezpieczenia ustalone zgodnie z powyższymi postanowieniami. W takim przypadku górną granicę odpowiedzialności PZU SA w odniesieniu do danej kategorii mienia lub szkód danego rodzaju, których limit dotyczy, stanowi wskazany w umowie ubezpieczenia limit odpowiedzialności.

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA

§ 10

- Umowę ubezpieczenia zawiera się w formie pisemnej i na wniosek Ubezpieczającego.
- Wniosek powinien zawierać między innymi następujące dane:
 - nazwę i dokładny adres Ubezpieczającego oraz Ubezpieczonego, jeżeli nie jest to ten sam podmiot;
 - miejsce, przedmiot, zakres i okres ubezpieczenia;
 - rodzaj prowadzonej działalności;
 - sumę ubezpieczenia i sposób jej ustalania;
 - opis posiadanych zabezpieczeń przeciwpożarowych i przeciwkradzieżowych oraz ich stan techniczny;
 - opis bezpośredniego otoczenia miejsca ubezpieczenia (w tym zagrożeń naturalnych);
 - informację o zaistniałych w okresie ostatnich 3 lat szkodach w mieniu, bez względu na to, czy mienie było objęte ochroną ubezpieczeniową i czy za szkodę zostało wypłacone odszkodowanie, z podaniem przyczyny powstania szkody, jej wysokości oraz kwoty otrzymanego odszkodowania.
- PZU SA może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od uzyskania dodatkowych informacji związanych z oceną ryzyka. PZU SA zastrzega sobie także prawo żądania od Ubezpieczającego dodatkowych informacji oraz inspekcji miejsca ubezpieczenia, jeżeli uzna, że dotychczas otrzymane nie są wystarczające do prawidłowej oceny ryzyka.
- PZU SA przysługuje w trakcie trwania umowy ubezpieczenia prawo do inspekcji miejsca i przedmiotu ubezpieczenia w celu oceny ryzyka ubezpieczeniowego oraz sformułowania ewentualnych rekomendacji i zaleceń dotyczących kontroli tego ryzyka. Koszty takiej inspekcji pokrywa w całości PZU SA, o ile nie umówiono się inaczej.
- Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta na cudzy rachunek (na rachunek Ubezpieczonego). Ubezpieczony może nie być mieniem wskazany w umowie, chyba że jest to konieczne do określenia przedmiotu ubezpieczenia. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek:
 - zarzut mający wpływ na odpowiedzialność PZU SA, może on podnieść również przeciwko Ubezpieczonemu;
 - Ubezpieczony jest uprawniony do żądania należnego świadczenia bezpośrednio od PZU SA chyba że strony uzgodniły inaczej; jednakże takie uzgodnienie nie może zostać dokonane, jeżeli zdarzenie losowe już zaszło;
 - Ubezpieczony może żądać by PZU SA udzielił mu informacji o postanowieniach zawartej umowy oraz ogólnych warunków ubezpieczenia w zakresie, w jakim dotyczą jego praw i obowiązków.

OKRES UBEZPIECZENIA. CZAS TRWANIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 11

- Jeżeli strony nie umówiły się inaczej, umowę ubezpieczenia zawiera się na okres roczny.
- Odpowiedzialność PZU SA rozpoczyna się w dniu wskazanym w umowie ubezpieczenia (początek okresu ubezpieczenia).
- Jeżeli PZU SA ponosiło odpowiedzialność z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia jeszcze przed zaplaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie zostały opłacone w ustalonym terminie, PZU SA ma prawo wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, zawiadamiając o tym Ubezpieczającego i jednocześnie zachowując prawo żądania zapłaty składki za okres, przez który ponosił odpowiedzialność. W razie braku wypowiedzenia umowy, rozwiązuje się ona z końcem okresu, na który przypadła niezapłacona składka.
- W razie opłacania składki w ratach, jeżeli rata (poza pierwszą) nie została opłacona w ustalonym terminie, PZU SA po upływie terminu płatności tej raty może wezwać Ubezpieczającego do jej zapłaty z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania przez Ubezpieczającego spowoduje rozwiązanie umowy. W takim przypadku brak opłaty zaległej raty składki we wskazanym terminie spowoduje rozwiązanie umowy z upływem 7 dni od daty otrzymania tego wezwania przez Ubezpieczającego.
- Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą – w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy, składając oświadczenie w tym zakresie. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy PZU SA nie poinformował Ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie do odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym Ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zaplacenienia składki ubezpieczeniowej za okres, w jakim PZU SA udzielił ochrony ubezpieczeniowej.
- W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę. Przeniesienie praw wymaga zgody PZU SA. W razie przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia, na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia przechodzą także obowiązki, jakie ciążyły na zbywcy, chyba, że strony za zgodą PZU SA umówiły się inaczej. Pomimo tego przejścia obowiązków, zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę. Jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia ochrona ubezpieczeniowa wygasa z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę. Postanowienia niniejszego ustępu nie mają zastosowania do przenoszenia wierzytelności, jakie powstały lub mogą powstać wskutek zajścia przewidzianego w umowie zdarzenia losowego.
- Oprócz przypadków wskazanych powyżej ochrona ubezpieczeniowa wygasa także:
 - wraz z upływem okresu ubezpieczenia, na jaki umowa została zawarta;
 - wraz z wyczerpaniem sumy ubezpieczenia – w odniesieniu do mienia będącego przedmiotem ubezpieczenia na pierwsze ryzyko lub wraz z wyczerpaniem limitu odpowiedzialności na wszystkie zdarzenia losowe w okresie ubezpieczenia, w odniesieniu wyłącznie do mienia lub kosztów dla których ustalony został w umowie ubezpieczenia taki limit i w zakresie objętym tym limitem.
- W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową, każda ze stron może

żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, począwszy od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, składając oświadczenie w tym zakresie

wymagalną kwotą składki lub raty składki określonymi w umowie ubezpieczenia.

7. W przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
8. Składka nie podlega indeksacji.

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

§ 12

1. Składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności PZU SA na podstawie taryfy składek obowiązującej w PZU SA w dacie zawarcia umowy ubezpieczenia, z uwzględnieniem rodzaju prowadzonej działalności, rodzaju mienia obejmowanego ochroną, sumy ubezpieczenia oraz podwyżek i obniżek w składce określonych w taryfie.
2. Za ubezpieczenie środków obrotowych na sumy zmienne oblicza się i pobiera składkę według następującej zasady:
 - 1) na początku okresu ubezpieczenia Ubezpieczający opłaca składkę zaliczkową w wysokości nie mniejszej niż wskazany w umowie ubezpieczenia procent składki ustalonej w sposób wskazany w ust. 1, nie mniejszy jednak niż 50% tak ustalonej składki;
 - 2) składka zaliczkowa za cały okres ubezpieczenia zostaje rozliczona po upływie bieżącego okresu ubezpieczenia na podstawie średniej arytmetycznej wartości środków obrotowych posiadanych przez Ubezpieczonego w tym okresie; w celu rozliczenia składki Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest najpóźniej w ciągu 30 dni po upływie bieżącego okresu ubezpieczenia podać PZU SA stany zapasów z poszczególnych miesięcy; za stan zapasów z danego miesiąca przyjmuje się średnią arytmetyczną wartość (cena nabycia lub koszt wytworzenia) środków obrotowych z tego miesiąca;
 - 3) na podstawie przekazanych średnich arytmetycznych wartości środków obrotowych za poszczególne miesiące okresu ubezpieczenia, PZU SA ustala średnią arytmetyczną wartość środków obrotowych w okresie ubezpieczenia;
 - 4) składkę ostateczną za ubezpieczenie otrzymuje się z przemnożenia średniej arytmetycznej wartości środków obrotowych w okresie ubezpieczenia przez stawkę taryfową przyjętą w umowie ubezpieczenia;
 - 5) jeżeli składka ostateczna przekracza składkę zaliczkową Ubezpieczający obowiązany jest do opłacenia powstałej różnicy w ciągu 14 dni od dnia otrzymania od PZU SA rachunku wraz z aneksem rozliczającym;
 - 6) jeżeli składka ostateczna jest niższa od składki zaliczkowej PZU SA w terminie 14 dni od dnia otrzymania rozliczenia stanu zapasów, o którym mowa w pkt 2, zwróci Ubezpieczającemu powstałą różnicę w składce.
3. W przypadku ubezpieczenia mienia osób trzecich na sumy zmienne, składkę oblicza się i pobiera według zasad określonych w ust. 2, z tym, że za stan zapasów z danego miesiąca przyjmuje się średnią arytmetyczną wartość mienia osób trzecich z tego miesiąca.
4. Jeżeli nie umówiono się inaczej, składka powinna być zapłacona jednocześnie z zawarciem umowy ubezpieczenia. Należąca składka może być na wniosek Ubezpieczającego rozłożona na raty. Terminy płatności kolejnych rat oraz ich wysokość określone są w umowie ubezpieczenia.
5. Zapłata składki następuje w formie gotówkowej lub w porozumieniu z PZU SA w formie bezgotówkowej.
6. Jeżeli zapłata składki albo raty składki dokonywana jest w formie przelewu bankowego, za datę zapłaty uważa się chwilę złożenia zlecenia zapłaty w banku na właściwym rachunku PZU SA, pod warunkiem, że na rachunku Ubezpieczającego znajdowała się wystarczająca ilość wolnych środków. W innym przypadku za datę zapłaty uważa się dzień uznania rachunku PZU SA pełną,

OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO, UBEZPIECZONEGO ORAZ PZU SA

§ 13

1. Ubezpieczający obowiązany jest podać do wiadomości PZU SA wszystkie znane sobie okoliczności, o które PZU SA zapytywał w formularzu oferty albo przed zawarciem umowy w innych pismach. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia umowy przez PZU SA mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
2. W czasie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpieczający zobowiązany jest zawiadomić PZU SA o zmianie okoliczności, o których mowa w ust. 1, niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
3. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w ust. 1 oraz w ust. 2 spoczywają także na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
4. Ubezpieczony lub Ubezpieczający zobowiązany jest:
 - 1) utrzymywać we własnym zakresie i na własny koszt będące przedmiotem ubezpieczenia zajmowane i wykorzystywane pomieszczenia, budynki, budowle, maszyny, urządzenia i wyposażenie oraz ich zabezpieczenia w dobrym stanie technicznym, a także podejmować stosowne działania zapobiegawcze oraz uzasadnione środki ostrożności w celu zminimalizowania ryzyka wystąpienia szkody;
 - 2) eksploatować posiadane mienie zgodnie z zaleceniami i wskazówkami producenta lub dostawcy tego mienia, przestrzegać powszechnie obowiązujące przepisy prawa i normy w zakresie ochrony osób i mienia, ochrony przeciwpożarowej, budowy i eksploatacji urządzeń technicznych i obiektów budowlanych oraz wykonywania dozoru technicznego nad tymi urządzeniami i obiektami;
 - 3) utrzymywać w należytym stanie środki zabezpieczenia mienia przed szkodą oraz dołożyć należytej staranności w celu zapewnienia sprawnego funkcjonowania tych zabezpieczeń;
 - 4) stosować się do norm, zaleceń i wymogów organów administracji państwowej i samorządowej dotyczących bezpieczeństwa prowadzonej działalności;
 - 5) prowadzić ewidencję ubezpieczonego mienia wraz z sumami ubezpieczenia przyporządkowanymi poszczególnym pozycjom ewidencji, przy czym w razie ubezpieczenia środków trwałych według wartości księgowej brutto za powyższą ewidencję może być przyjęta ewidencja prowadzona dla celów rachunkowych wraz z wartościami księgowymi brutto w niej wskazanymi;
 - 6) w odniesieniu do ryzyka powstania szkód wodociągowych:
 - a) dbać o konserwację przewodów, zbiorników i urządzeń doprowadzających i odprowadzających parę, wodę lub inne ciecze (wodociągowych, kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania i innych instalacji doprowadzających i odprowadzających parę, wodę lub inne ciecze),
 - b) wykonywać niezwłocznie remonty i naprawy niezbędne dla prawidłowego działania instalacji, o których mowa w lit. a,
 - c) w terminie zastosować właściwe środki ochronne w celu zabezpieczenia przed mrozem przewodów,

- zbiorników i urządzeń służących do rozprowadzania wody lub innych cieczy,
- d) zamknąć, opróżnić z wody lub innych cieczy i utrzymywać opróżnione instalacje i urządzenia wodociągowe w obiektach nie używanych, czasowo unieruchomionych lub nie dozorowanych.
 - 7) przestrzegać wymogów w zakresie bezpieczeństwa przeciwkradzieżowego określonych w Załączniku nr 1 do ogólnych warunków.
- 5.** W razie zajścia zdarzenia losowego objętego zakresem ubezpieczenia, Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów. Jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował tych środków PZU SA jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
- 6.** W razie powstania zdarzenia losowego Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest:
- 1) niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni roboczych od chwili uzyskania wiadomości o zdarzeniu losowym powiadomić PZU SA o jego wystąpieniu;
 - 2) niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni zawiadomić policję o każdym wypadku pożaru, a także o każdej szkodzie jaka mogła powstać wskutek przestępstwa;
 - 3) bez dokonywania zmian pozostawić miejsce szkody do czasu oględzin przez PZU SA lub powołanego przez PZU SA rzeczoznawcy, chyba że zmiana jest niezbędna w celu zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzie lub zmniejszenia rozmiaru szkody; PZU SA nie może powoływać się na ten zakaz, jeżeli nie rozpoczął czynności likwidacyjnych w terminie 3 dni roboczych od dnia uzyskania wiadomości o szkodzie lub innym uzgodnionym z Ubezpieczającym lub Ubezpieczonym;
 - 4) udzielić PZU SA lub powołanemu przez PZU SA rzeczoznawcy wyjaśnień dla ustalenia okoliczności powstania szkody, jej przedmiotu i wysokości (w tym udostępnić miejsce powstania szkody w celu przeprowadzenia inspekcji) oraz przedstawić dowody jakich odpowiednio do stanu rzeczy może PZU SA wymagać;
 - 5) sporządzić i przedstawić w uzgodnionym przez strony terminie oraz formie i na własny koszt, rachunek szkody wraz z dokumentacją źródłową stanowiącą podstawę sporządzenia tego rachunku oraz zgłosić roszczenie;
 - 6) na żądanie PZU SA dostarczyć dokumentację uzupełniającą, jeżeli dostarczone informacje lub dokumenty, nie są wystarczające do ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości odszkodowania.
- 7.** PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 1 i ust. 2 nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia obowiązków określonych w ust. 1 i ust. 2 doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że zdarzenie losowe przewidziane umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
- 8.** W razie naruszenia obowiązków, o których mowa w ust. 4 pkt 1–4, 6, 7 z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa, PZU SA wolny jest od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słusności.
- 9.** W razie naruszenia z winy umyślnej lub z rażącego niedbalstwa obowiązku, o którym mowa w ust. 6 pkt 1, PZU SA może odpowiednio zmniejszyć świadczenie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło PZU SA ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia losowego. Skutki braku zawiadomienia PZU SA o zdarzeniu losowym nie następują, jeżeli PZU SA w terminie, o którym mowa w ust. 6 pkt 1, otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.
- 10.** PZU SA jest zobowiązany :
- 1) po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, do poinformowania o tym Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz do podjęcia postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego zdarzenia losowego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także do poinformowania osoby występującej z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na której osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości odszkodowania, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania; w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o zajściu zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową może zgłosić również Ubezpieczony albo jego spadkobiercy; w tym przypadku spadkobierca jest traktowany jak uprawniony z umowy ubezpieczenia;
 - 2) jeżeli w terminach określonych w § 17 ust. 2 i 3 nie wypłaci odszkodowania, do zawiadomienia pisemnie:
 - a) osoby zgłaszającej roszczenie oraz
 - b) Ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie
 – o przyczynach niemożności zaspokojenia ich roszczeń w całości lub w części, a także do wypłaty bezspornej części odszkodowania;
 - 3) jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, do poinformowania o tym pisemnie:
 - a) osoby występującej z roszczeniem oraz
 - b) Ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie
 – wskazując na okoliczności oraz na podstawie prawnej uzasadniającej całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania oraz do pouczenia tej osoby o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej;
 - 4) do udostępnienia Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu, osobie występującej z roszczeniem lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, informacji i dokumentów gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości odszkodowania; osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez PZU SA udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez PZU SA;
 - 5) do udostępnienia osobom, o których mowa w pkt 4, informacji i dokumentów, o których mowa w pkt 4, na ich żądanie, w postaci elektronicznej;
 - 6) na żądanie Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, do udostępnienia posiadanych przez siebie informacji związanych ze zdarzeniem losowym będącym podstawą ustalenia odpowiedzialności PZU SA oraz ustalenia okoliczności zdarzenia losowego, jak również wysokości odszkodowania;
 - 7) na żądanie Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, do przekazania informacji o oświadczeniach złożonych przez nich na etapie zawierania umowy ubezpieczenia na potrzeby oceny ryzyka ubezpieczeniowego lub kopii dokumentów sporządzonych na tym etapie.

USTALENIE WYSOKOŚCI SZKODY

§ 14

1. Jako wysokość szkody przyjmuje się:
 - 1) przy ubezpieczeniu według wartości odtworzeniowej lub księgowej brutto:

- a) dla budynków, budowli i nakładów adaptacyjnych – wartość kosztów odbudowy albo remontu mienia (jeżeli wartości te są różne wysokość szkody ustala się według wartości niższej), potwierdzoną kosztorysem przedłożonym przez Ubezpieczonego, określoną zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych stosowanymi w budownictwie – przy uwzględnieniu dotychczasowej technologii, konstrukcji, wymiarów i standardu wykończenia, takich samych lub najbardziej zbliżonych materiałów, wraz z kosztami opracowania wymaganej dokumentacji, kosztami transportu (z wyłączeniem transportu ekspresowego), demontażu, montażu i nadzoru oraz kosztami, których poniesienie jest konieczne w celu odtworzenia mienia,
- b) dla maszyn, urządzeń i wyposażenia – wynikającą z faktury lub rachunku, wartość kosztów zakupu albo naprawy mienia tego samego rodzaju, typu i o tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrach, w tym mocy produkcyjnej (jeżeli wartości te są różne wysokość szkody ustala się według wartości niższej), wraz z kosztami opracowania wymaganej dokumentacji, kosztami transportu (z wyłączeniem transportu ekspresowego), montażu i nadzoru oraz kosztami (w tym rozbiórki i demontażu części niezdatnych do użytku), których poniesienie jest konieczne w celu odtworzenia mienia;
- 2) przy ubezpieczeniu według wartości rzeczywistej – wartość kosztów określonych w pkt 1, pomniejszoną o faktyczny stopień zużycia technicznego zniszczonego, utraconego lub uszkodzonego mienia, na dzień przed powstaniem szkody.
2. Dla mienia najmowanego wysokość szkody ustala się na zasadach określonych w ust. 1 pkt 1 lub 2 w zależności od tego, według jakiej wartości została ustalona suma ubezpieczenia.
3. Jako wysokość szkody w środkach obrotowych przyjmuje się cenę ich zakupu lub koszt ponownego wytworzenia ustalone na podstawie rachunku lub faktury albo kalkulacji kosztów wytworzenia.
4. Jako wysokość szkody w niskocennych składnikach majątku przyjmuje się cenę naprawy lub zakupu identycznego lub najbardziej zbliżonego parametrami technicznymi mienia.
5. Jako wysokość szkody w mieniu osób trzecich przyjmuje się wartość rzeczywistą lub wartość kosztów naprawy uszkodzonego mienia (jeżeli wartości te są różne wysokość szkody ustala się według wartości niższej), powiększonych o udowodnioną wartość nakładów poniesionych w związku z realizacją usługi przez Ubezpieczonego, a w przypadku sprzedaży komisowej - z potrąceniem prowizji komisowej.
6. Jako wysokość szkody w wartościach pieniężnych przyjmuje się:
- dla krajowych i zagranicznych znaków pieniężnych (gotówki) – ich wartość nominalną; wartość nominalną waluty obcej przelicza się na złote polskie według średniego kursu NBP z dnia szkody;
 - dla czeków, weksli i innych dokumentów zastępujących w obrocie gotówkę – osiągalną cenę sprzedaży z dnia szkody;
 - dla złota, srebra, platyny i innych metali z grupy platynowców oraz wyrobów z wszystkich wymienionych wcześniej metali, kamieni szlachetnych i pereł – cenę zakupu lub koszt wytworzenia, z dnia szkody.
7. Jako wysokość szkody w mieniu osobistym pracowników przyjmuje się wartość rzeczywistą lub wartość kosztów naprawy uszkodzonego mienia (jeżeli wartości te są różne wysokość szkody ustala się według wartości niższej).
8. W przypadku ubezpieczenia mienia w wartości odtworzeniowej, szkoda będzie wyliczana według tej wartości pod warunkiem przystąpienia – nie później niż w terminie 12 miesięcy od daty powstania szkody – do odbudowy,

remontu, zakupu, naprawy lub ponownego wytworzenia mienia. Jeżeli w powyższym terminie Ubezpieczony nie przystąpi do odbudowy, remontu, zakupu, naprawy lub ponownego wytworzenia mienia, lub jeżeli złoży PZU SA oświadczenie o rezygnacji z odbudowy, remontu, zakupu, naprawy lub ponownego wytworzenia, odszkodowanie zostanie wypłacone w kwocie odpowiadającej wartości rzeczywistej.

9. Przy ustalaniu wysokości szkody uwzględnia się rachunek szkody sporządzony przez Ubezpieczonego oraz stan faktyczny w miejscu powstania szkody i okoliczności jej powstania, stwierdzone protokołem szkody przez PZU SA przy współudziale Ubezpieczonego. Jeżeli wysokość szkody podana przez Ubezpieczonego w rachunku szkody w istotny sposób różni się od ustaleń dokonanych przez PZU SA, podstawę ustalenia wysokości szkody stanowi stwierdzony stan faktyczny. W uzgodnieniu z Ubezpieczonym ustalenie wysokości szkody może być dokonane w oparciu o podejście kosztowe i metodologie kosztów odtworzenia lub zastąpienia, z wykorzystaniem rynkowych systemów wyceny. Koszty związane z ustaleniem wysokości szkody każda ze stron ponosi we własnym zakresie.
10. Wysokość szkody określa się na podstawie cen z dnia powstania szkody.
11. W razie wyrażenia sum ubezpieczenia lub limitów odpowiedzialności w równowartości w złotych polskich waluty obcej, przelicza się koszty w limitów na złote polskie według średniego kursu NBP obowiązującego w dniu powstania szkody.
12. Przy ustalaniu wysokości szkody nie uwzględnia się:
- wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zabytkowej, artystycznej lub pamiątkowej;
 - dotychczasowych kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą;
 - kosztów związanych z koniecznością realizacji postanowień stosownego prawa dotyczącego konstrukcji i eksploatacji budynków, budowli, maszyn i urządzeń, które Ubezpieczony jest zobowiązany ponieść dodatkowo w związku z zmianami przepisów prawa; jeżeli suma ubezpieczenia została ustalona według wartości odtworzeniowej niniejsze ograniczenie dotyczy jedynie kosztów powstałych w związku z zmianami przepisów prawa, które zostały ustanowione i weszły w życie po zawarciu umowy ubezpieczenia;
 - kosztów innowacji, modernizacji lub ulepszeń.

POSTĘPOWANIE RZECZOZNAWCÓW

§ 15

1. Po zjściu zdarzenia losowego Ubezpieczony lub PZU SA mogą powołać rzeczoznawców w celu ustalenia przyczyny lub wysokości szkody. Ekspertyzy rzeczoznawców powinny zawierać - w zależności od potrzeb – co najmniej:
- ustalenie przyczyn albo ustalenie przypuszczalnych przyczyn szkody ze wskazaniem najbardziej prawdopodobnej;
 - wykaz będącego przedmiotem szkody mienia wraz z jego identyfikacją techniczną i wartością ubezpieczeniową określoną zgodnie z postanowieniami § 9;
 - koszty odbudowy, remontu, naprawy lub nabycia takiego samego mienia;
 - ewentualne koszty zabezpieczenia przed szkodą lub zmniejszenia szkody w ubezpieczonym mieniu, określone zgodnie z postanowieniami § 6.
2. Dodatkowo ekspertyzy rzeczoznawców mogą zawierać zalecenia prewencyjne, które mają na celu ograniczenie możliwości wystąpienia szkody w przyszłości.
3. W razie rozbieżności w ekspertyzach rzeczoznawców strony mogą wspólnie powołać rzeczoznawcę opiniującego, który

na podstawie przedłożonych do wglądu ekspertyz i własnej oceny stanu faktycznego wydaje opinie.

4. Każda ze stron ponosi koszty rzeczoznawcy, którego powołała. Koszty rzeczoznawcy opiniującego ponoszą obie strony po połowie.

USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

§ 16

1. PZU SA wypłaca należne odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia mienia w kwocie odpowiadającej wysokości szkody ustalonej zgodnie z postanowieniami § 14, nie wyższej jednak od sumy ubezpieczenia oraz zgodnie z limitami odpowiedzialności określonymi w umowie ubezpieczenia.
2. Odszkodowanie ustala się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody ustalonej zgodnie z postanowieniami § 14, z tym że:
 - 1) wysokość odszkodowania ustalona według kosztów odbudowy, remontu, zakupu, naprawy albo ponownego wytworzenia nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia przedmiotu szkody;
 - 2) rachunek kosztów odbudowy, remontu, zakupu, naprawy albo ponownego wytworzenia przedstawiony przez Ubezpieczonego podlega weryfikacji przez PZU SA;
 - 3) jeżeli odbudowa, remont, naprawa albo ponowne wytworzenie jest wykonywane we własnym zakresie przez Ubezpieczonego, PZU SA zwraca udokumentowane koszty materiałów niezbędnych do wykonania odbudowy, remontu, naprawy albo ponownego wytworzenia, niezbędne koszty robocizny oraz uzasadnioną kwotę na pokrycie kosztów ogólnych; suma tych kosztów nie powinna być wyższa od średniego kosztu, jaki byłby poniesiony w przypadku gdyby czynności dokonywane były przez firmę zewnętrzną; PZU SA może przedstawione koszty zweryfikować do średnich cen osiągalnych na rynku;
 - 4) jeżeli odbudowa, remont, naprawa albo ponowne wytworzenie wykonywane są przez firmę zewnętrzną i ich koszt jest wyższy o co najmniej 10% od kosztów naprawienia szkody ustalonych przez PZU SA na podstawie cen funkcjonujących na rynku usług oferowanych przez inne firmy zewnętrzne, PZU SA ustali odszkodowanie z uwzględnieniem cen usług tych innych firm zewnętrznych, chyba że zatrudnienie danej firmy zewnętrznej było warunkiem koniecznym w celu zachowania (remont, naprawa) lub nabycia (odbudowa, wymiana) przez Ubezpieczonego uprawnień z gwarancji lub rękojmi za dane mienie;
 - 5) wysokość odszkodowania zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub odbudowy;
3. W przypadku kiedy wskazana w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia jest niższa, niż wartość mienia w dniu szkody będąca podstawą do ustalenia sumy ubezpieczenia (niedoubezpieczenie) odszkodowanie zmniejsza się w takim stosunku, w jakim pozostaje zadeklarowana suma ubezpieczenia do wartości mienia będącej podstawą do ustalenia sumy ubezpieczenia na dzień powstania szkody.
4. Zasady ustalenia odszkodowania, o których mowa w ust. 3, nie mają zastosowania:
 - 1) w ubezpieczeniach w systemie na pierwsze ryzyko;
 - 2) jeżeli wysokość szkody nie przekracza 20% sumy ubezpieczenia danego przedmiotu ubezpieczenia;
 - 3) jeżeli wartość przedmiotu ubezpieczenia, przy uwzględnieniu rodzaju zadeklarowanej wartości będącej podstawą do ustalenia sumy ubezpieczenia, w dniu szkody nie przekracza 110% sumy ubezpieczenia tego przedmiotu.
5. W celu ustalenia czy występuje niedoubezpieczenie, poprawność zadeklarowanych sum ubezpieczenia będzie

- weryfikowana, na podstawie kalkulacji, o których mowa w ust. 3, oddzielnie dla poszczególnych kategorii ubezpieczonego mienia, z zastrzeżeniem postanowień § 9 ust. 5.
6. Jeżeli suma ubezpieczenia przewyższa faktyczną wartość mienia w dniu szkody, przy uwzględnieniu rodzaju zadeklarowanej wartości będącej podstawą do ustalenia sumy ubezpieczenia (nadubebezpieczenie), PZU SA odpowiada tylko do wysokości szkody ustalonej według zasad określonych w ogólnych warunkach.
 7. Od ostatecznej wartości odszkodowania ustalonego zgodnie z powyższymi postanowieniami potrąca się franszyzę redukcyjną w wysokości wskazanej w umowie ubezpieczenia.

WYPŁATA ODSZKODOWANIA

§ 17

1. PZU SA obowiązane jest do przekazania osobie występującej z roszczeniem stanowiska dotyczącego swojej odpowiedzialności, a w razie uznania roszczenia, również wysokości szkody oraz wysokości przyszanego odszkodowania.
2. PZU SA wypłaca odszkodowanie najpóźniej w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o zdarzeniu losowym.
3. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU SA albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie powinno być wypłacone najpóźniej w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania PZU SA powinien wypłacić w terminie przewidzianym w ust. 2.
4. Wystąpienie zdarzenia losowego nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłaty rat składki w terminach określonych w umowie ubezpieczenia, przy czym w razie zajścia zdarzenia losowego, jeżeli odszkodowanie lub suma tego odszkodowania i odszkodowań dotąd wypłaconych powoduje wyczerpanie wszystkich sum ubezpieczenia określonych w umowie ubezpieczenia, raty składki, których termin płatności przypada po dniu wypłaty odszkodowania, stają się natychmiast wymagalne i płatne w dniu wypłaty odszkodowania. W przypadku odmowy wypłaty odszkodowania, terminy płatności rat składki, których płatność zgodnie z terminami określonymi w umowie ubezpieczenia przypada po dniu doręczenia oświadczenia o odmowie wypłaty odszkodowania, nie ulegają zmianie.
5. Wypłata odszkodowania nie powoduje zmniejszenia sumy ubezpieczenia ustalonej w umowie ubezpieczenia.
6. Postanowienie ust. 5 nie ma zastosowania dla kategorii mienia ubezpieczanych w systemie na pierwsze ryzyko oraz wskazanych w umowie ubezpieczenia limitów odpowiedzialności, dla których z chwilą wypłaty odszkodowania suma ubezpieczenia lub limit odpowiedzialności określony w umowie ubezpieczenia zostaje pomniejszony o wysokość wypłaconego odszkodowania. Ubezpieczający może uzupełnić sumę ubezpieczenia lub limit odpowiedzialności przez zapłacenie składki uzgodnionej z PZU SA. W przeciwnym wypadku w razie następczej szkody powstałej w bieżącym okresie ubezpieczenia godną granicę odpowiedzialności PZU SA stanowi suma ubezpieczenia lub limit odpowiedzialności, który pozostał po wypłacie odszkodowania za wcześniejszą szkodę.

PLATNICY PODATKU VAT

§ 18

Jeżeli Ubezpieczony jest uprawniony do odliczenia podatku od towarów i usług VAT naliczanego przy nabyciu mienia stanowiącego przedmiot ubezpieczenia, to wartość będąca podstawą ustalenia sumy ubezpieczenia, suma ubezpieczenia,

wysokość szkody, wysokość odszkodowania dla tego mienia nie uwzględniają tego podatku.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 22

ROSZCZENIA REGRESOWE

§ 19

1. Z dniem wypłaty odszkodowania przez PZU SA roszczenia Ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą na PZU SA do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli PZU SA pokrył tylko część szkody, Ubezpieczonemu przysługuje pierwszeństwo zaspokojenia pozostałej części roszczeń przed roszczeniem PZU SA.
2. Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę oraz udzielić PZU SA pomocy dostarczając informacji oraz dokumentów niezbędnych do skutecznego dochodzenia roszczeń regresowych, o ile są w jego posiadaniu lub ma możliwość ich uzyskania. Jeżeli Ubezpieczony bez zgody PZU SA rzekł się lub ograniczył roszczenia przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę, PZU SA może odmówić odszkodowania lub je odpowiednio zmniejszyć. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po wypłaceniu odszkodowania PZU SA może zażądać od Ubezpieczonego zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania.

MIENIE ODZYSKANE

§ 20

W razie uzyskania informacji o przedmiotach utraconych w wyniku zdarzeń losowych objętych ochroną ubezpieczeniową, Ubezpieczony obowiązany jest zawiadomić o tym niezwłocznie PZU SA oraz uczestniczyć w czynnościach zmierzających do rozpoznania i odzyskania tych przedmiotów. Jeżeli Ubezpieczony odzyskał przedmioty w stanie niezmiennym, PZU SA wolny jest od obowiązku wypłaty odszkodowania, a w razie gdy odszkodowanie zostało wypłacone, Ubezpieczony jest obowiązany niezwłocznie zwrócić PZU SA wypłaconą kwotę. W razie odzyskania przedmiotów w stanie uszkodzonym lub niekompletnym, zwrotowi podlega kwota odpowiadająca wartości odzyskanego przedmiotu w dniu jego odzyskania.

PODWÓJNE UBEZPIECZENIE

§ 21

1. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, Ubezpieczony nie może żądać odszkodowania przenoszącego wysokość szkody. Między ubezpieczycielami każdy z nich odpowiada w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
2. Jeżeli w którejkolwiek z umów ubezpieczenia, o jakich mowa w ust. 1, uzgodniono, że suma wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, zapłaty odszkodowania w części przenoszącej wysokość szkody Ubezpieczony może żądać tylko od tego ubezpieczyciela. W takim przypadku dla określenia odpowiedzialności między ubezpieczycielami należy przyjąć, że w ubezpieczeniu, o którym mowa w niniejszym postanowieniu, suma ubezpieczenia równa jest wartości ubezpieczeniowej.

1. Reklamację, skargę lub zażalenie składa się w każdej jednostce PZU SA obsługującej klienta.
2. Reklamacja, skarga lub zażalenie mogą być złożone w formie:
 - 1) pisemnej – osobiście albo przesyłką pocztową w rozumieniu ustawy Prawo pocztowe, na przykład pisząc na adres: PZU SA ul. Postępu 18A, 02-676 Warszawa (adres tylko do korespondencji);
 - 2) ustnej – telefonicznie, na przykład dzwoniąc pod numer infolinii 801 102 102, albo osobiście do protokołu podczas wizyty w jednostce, o której mowa w ust. 1;
 - 3) elektronicznej – wysyłając e-mail na adres reklamacje@pzu.pl lub wypełniając formularz na www.pzu.pl.
3. PZU SA rozpatruje reklamację, skargę lub zażalenie i udziela na nie odpowiedzi, bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania, z zastrzeżeniem ust. 4.
4. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji, skargi lub zażalenia i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 3, PZU SA przekazuje osobie, która złożyła reklamację, skargę lub zażalenie informację, w której:
 - 1) wyjaśnia przyczynę opóźnienia;
 - 2) wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
 - 3) określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji, skargi lub zażalenia i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji, skargi lub zażalenia.
5. Odpowiedź PZU SA na reklamację, skargę lub zażalenie zostanie dostarczona osobie, która je złożyła, w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji, z tym że odpowiedź można dostarczyć pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek osoby, która złożyła tę reklamację, skargę lub zażalenie.
6. Osobie fizycznej, która złożyła reklamację przysługujące prawo wniesienia do Rzecznika Finansowego wniosku dotyczącego:
 - 1) nieuwzględnienia roszczeń w trybie rozpatrywania reklamacji;
 - 2) niewykonania czynności wynikających z reklamacji rozpatrzonej zgodnie z wolą tej osoby w terminie określonym w odpowiedzi na tę reklamację.
7. Reklamacje, skargi i zażalenia rozpatrywane są przez jednostki organizacyjne PZU SA, które są właściwe ze względu na przedmiot sprawy.
8. Reklamacje uregulowane są w ustawie o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym oraz w ustawie o dystrybucji ubezpieczeń.
9. PZU SA przewiduje możliwość pozasądowego rozwiązywania sporów.
10. Podmiotem uprawnionym w rozumieniu ustawy o pozasądowym rozpatrywaniu sporów konsumenckich, właściwym dla PZU SA do pozasądowego rozpatrywania sporów, jest Rzecznik Finansowy, którego adres strony internetowej jest następujący: www.rf.gov.pl.
11. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, będącemu konsumentem, przysługuje prawo zwrócenia się o pomoc do Miejskich i Powiatowych Rzeczników Konsumenta.
12. W przypadku umowy zawieranej za pośrednictwem Internetu, konsument ma prawo skorzystać z pozasądowego sposobu rozstrzygania sporów i złożyć skargę za pośrednictwem platformy internetowej systemu rozstrzygania sporów (Platforma ODR) zgodnie z Porozządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 524/2013 z dnia 21 maja 2013 r. – adres: <http://ec.europa.eu/consumers/odr/>. Za działanie Platformy ODR odpowiada Komisja Europejska. Adres poczty elektronicznej do kontaktu z PZU SA to: reklamacje@pzu.pl.

13. Językiem stosowanym przez PZU SA w relacjach w konsumentem jest język polski.
14. PZU SA podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
15. W sprawach nieuregulowanych w ogólnych warunkach mają zastosowanie odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.
16. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
17. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

ZAŁĄCZNIK NR 1 DO OGÓLNYCH WARUNKÓW UBEZPIECZENIA MIENIA OD WSZYSTKICH RYZYK

ustalone uchwałą Nr UZ/432/2007 Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń SA z dnia 26 lipca 2007 roku ze zmianami ustalonymi uchwałą Nr UZ/65/2011 z dnia 21 lutego 2011 roku oraz ze zmianami ustalonymi uchwałą Nr UZ/135/2012 z dnia 13 kwietnia 2012 roku oraz uchwałą Nr UZ/430/2015 Zarządu PZU SA z dnia 23 grudnia 2015 r. oraz uchwałą Nr UZ/215/2018 Zarządu PZU SA z dnia 6 lipca 2018 r.

ŚRODKI BEZPIECZEŃSTWA PRZECIWKRADZIEŻOWEGO

§ 1

Budynek, w którym znajduje się ubezpieczone mienie powinien posiadać odpowiednio trwałą konstrukcję. Przez odpowiednio trwałą konstrukcję rozumie się budynek wykonany z materiałów i w technologii właściwej dla jego przeznaczenia użytkowego – zgodnie z przepisami prawa budowlanego, w którym pokonanie poszczególnych elementów konstrukcji (ścian, podłóg, stropów) nie jest możliwe bez ich równoczesnego uszkodzenia lub zniszczenia przy użyciu narzędzi.

§ 2

1. Zabezpieczenia wszystkich otworów zewnętrznych lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie powinny być w należyłym stanie technicznym oraz tak osadzone i zamknięte aby ich otwarcie, wyłamanie lub wyważenie nie było możliwe bez pozostawienia śladów stanowiących dowód użycia siły lub narzędzi.
2. Drzwi zewnętrzne do lokalu z ubezpieczonym mieniem winny być zamknięte na co najmniej dwa różne zamki wielozastawkowe lub dwie różne kłódki wielozastawkowe, zawieszone na oddzielnych skoblach, z których przynajmniej jeden powinien spełniać wymogi zamka o podwyższonej odporności na włamanie, potwierdzone atestem lub certyfikatem, świadectwem kwalifikacji jakości lub innym dokumentem wydanym przez upoważnioną jednostkę. Zamki mechaniczne powinny posiadać więcej niż jedną ruchomą zastawkę. Ilość zastawek w zamku można ustalić na podstawie nacięć profilowanych w kluczu. Uchwyty, na których mocowane są kłódki, powinny być zrobione z płaskownika przymocowanego na stałe do drzwi lub krat w sposób, który uniemożliwi jego ukreślenie, odcięcie lub oberwanie. Odpowiednio do parametrów kłódki powinna być dobrana grubość płaskownika i otwór do wprowadzenia kabłąka lub bolca. Wolne miejsca na kabłąku należy wypełnić tulejką dystansową lub specjalną wkładką wypełniającą. Za równorzędne zabezpieczenie uznaje się zamek wielopunktowy o podwyższonej odporności na włamanie. Zamkiem wielopunktowym jest taki zamek, którego zamknięcie powoduje jednostronne lub wielostronne ryglowanie płata drzwi w kilku oddległych od siebie miejscach. Główne zamki w drzwiach nie mogą być zaopatrzone w mechanizmy umożliwiające otwarcie zamka od wewnątrz bez użycia oryginalnego klucza. W przypadku ustanowienia ochrony fizycznej wewnątrz ubezpieczonego obiektu (lokalu lub budynku) dopuszcza się zamknięcie drzwi zewnętrznych na jeden zamek atestowany.
3. Oszklenia otworów zewnętrznych lokalu winny być osadzone w ramach w taki sposób aby wyjęcie szyby nie było możliwe bez jej rozbicia. Oszklenia okien, drzwi i innych otworów zewnętrznych lokalu, do których jest bezpośredni dostęp z ulic lub możliwy jest dostęp z wykorzystaniem elementów konstrukcyjnych będących częścią obiektu, w którym znajduje się ten lokal lub infrastruktury otaczającej, winny być zabezpieczone przeciw-włamaniovą osłoną mechaniczną w postaci krat wykonanych z prętów stalowych, żaluzji, okiennic lub rolei. Kraty, żaluzje, okiennice powinny być takiej konstrukcji, tak założone i zamknięte, aby przedostanie się do wnętrza lokalu nie było możliwe bez uprzedniego ich uszkodzenia przy pomocy narzędzi, zaś ruchome osłony mechaniczne powinny być zamknięte co najmniej na jedną kłódkę wielozastawkową.

Inne zabezpieczenia mechaniczne winny stanowić istotną przeszkodę w sforsowaniu zabezpieczonego otworu, stwierdzoną na podstawie stosownego atestu/certyfikatu lub innego dokumentu wydanego przez upoważnioną jednostkę bądź oględzin i opisu dokonanych przez przedstawiciela PZU SA.

4. Mechaniczne zabezpieczenia oszlonych otworów zewnętrznych nie są wymagane jeśli:
 - 1) ustanowiono poza godzinami pracy dozór, przez który rozumie się ochronę lokalu lub budynku, w którym znajduje się ubezpieczone mienie, wykonywaną w zorganizowany sposób przez co najmniej jedną osobę dorosłą spośród personelu Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego lub przez pracowników koncesjonowanego przedsiębiorstwa ochrony osób i mienia;
 - 2) lokal lub budynek, w którym znajduje się ubezpieczone mienie, wyposażono w elektroniczny system wizualno- (dźwiękowy o działaniu miejscowym ze stałym adresem (odbiorcą) alarmu; przez stałego adresata alarmu rozumie się Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego bądź osobę wyznaczoną przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego jako odpowiedzialną za odbiór sygnału alarmu i podjęcie działań interwencyjnych;
 - 3) lokal lub budynek, w którym znajduje się mienie, wyposażono w elektroniczny system przeciwwłamaniowy i włączono do systemu monitorowania alarmów policji bądź koncesjonowanego przedsiębiorstwa ochrony osób i mienia;
 - 4) oszklenia lokalu lub budynku, w którym znajduje się ubezpieczone mienie, wykonane są ze szkła warstwowego o zwiększonej odporności na rozbicie co najmniej klasy P3, stwierdzonej stosownym atestem/certyfikatem lub innym dokumentem wydanym przez upoważnioną do tego jednostkę.
5. Równoległe stosowanie zabezpieczeń wymienionych w ust. 1–3 i zabezpieczeń wymienionych w ust. 4 może stanowić podstawę do udzielenia obniżki składki.

§ 3

Samochody oraz inne pojazdy mechaniczne, stanowiące środki obrotowe Ubezpieczonego lub mienie osób trzecich mogą być przechowywane poza lokalem, na terenie (parkingu) ogrodzonym stałym parkanem, zamkniętym i oświetlonym w porze nocnej i całodobowo dozorowanym. Pojazdy te nie mogą mieć kluczyków przy stacjach zapłonowych, a wszystkie drzwi w pojazdach krytych powinny być zamknięte na zamek fabryczny. Brama na teren, na którym parkowane są pojazdy powinna być zabezpieczona w sposób uniemożliwiający wyjazd samochodem przez osobę nieuprawnioną.

§ 4

Wartości pieniężne powinny stanowić się w lokalu zabezpieczonym w sposób określony w § 1 i § 2 a ponadto powinny być zamknięte w urządzeniach lub pomieszczeniach do przechowywania wartości pieniężnych odpowiadających wymaganiom określonym w § 7. Urządzenia o wadze do 1000 kg zabezpieczające wartości pieniężne powinny być trwale przymocowane do podłoża lub ściany lokalu, w którym się znajdują.

§ 5

Klucze do lokalu z ubezpieczonym mieniem oraz do samochodów i innych pojazdów mechanicznych a także do urządzeń i pomieszczeń zabezpieczających wartości pieniężne powinny być

przechowywane w sposób chroniący je przed kradzieżą i dostępem do nich osób nieuprawnionych.

§ 6

PZU SA może, na podstawie oceny wielkości ryzyka zagrożenia szkodą, określić indywidualne warunki w zakresie wymaganych środków bezpieczeństwa.

§ 7

1. Odpowiedzialność za szkody w wartościach pieniężnych powstałe wskutek kradzieży z włamaniem ograniczona jest, w granicach limitów odpowiedzialności określonych w umowie ubezpieczenia, do kwot podanych w poniższej tabeli:

klasa odporności	System alarmowy co najmniej klasy SA3 ¹	System alarmowy klasy niższej niż SA3 z przekazywaniem sygnałów alarmu do ochrony zewnętrznej ²	System alarmowy klasy niższej niż SA3 z pracownikiem ochrony ² lub tylko pracownik ochrony	Brak systemu alarmowego i pracownika ochrony lub tylko system alarmowy wizualno-akustyczny o działaniu miejscowym
1	2	3	4	5
A. Urządzenia do przechowywania wartości pieniężnych (np. szafy, sejfy)				
	jednostka obliczeniowa (j.o.) ⁴			
I	1,3	0,5	0,3	0,1
II	3	1,5	0,8	0,3
III	6	3	1	0,6
IV	10	5	2	1
V	15	8	3	2
VI	20	12	5	3
VII	30	16	6	4
VIII	40	20	9	6
IX	60	–	–	–
X	100	–	–	–
B. Pomieszczenia⁵ do przechowywania wartości pieniężnych (np. pomieszczenia skarbcowe)				
I	1,3	0,5	0,3	0,1
II	3	1,5	0,8	0,3
III	6	3	1	0,6
IV	10	5	2	1
V	15	8	3	2
VI	20	12	5	3
VII	30	16	6	4
VIII	40	20	9	6
IX	60	30	–	–
X	100	40	–	–
XI	150	60	–	–
XII	200	–	–	–
XIII	300	–	–	–
C. Urządzenia lub pomieszczenia bez określonej klasy odporności (szafy i pojemniki stalowe oraz pomieszczenia skarbcowe)				
1. Zamykane pojemniki o prostej konstrukcji lub szafy jednopłaszczowe – z co najmniej jednym zamkiem	0,5	0,3	0,2	0,05
2. Stare lub nieokreślone szafy wielopłaszczowe o wadze do 300 kg – drzwi z co najmniej dwoma zamkami	1	0,8	0,4	0,2
3. Stare lub nieokreślone szafy wielopłaszczowe o wadze wyższej niż 300 kg - drzwi z co najmniej dwoma zamkami	2	1,5	0,5	0,4
4. Nieokreślone skarbcie (ściany i stropy z betonu niebrojonego lub o grubości do 30 cm – drzwi z co najmniej dwoma zamkami)	10	5	1,5	–
5. Nieokreślone skarbcie (ściany i stropy z betonu brojonego o grubości powyżej 30 cm do 60 cm – drzwi z co najmniej dwoma zamkami)	20	10	5	–
6. Nieokreślone skarbcie (ściany i stropy z betonu brojonego o grubości powyżej 60 cm – drzwi z co najmniej dwoma zamkami)	40	20	8	–

¹ Jakość systemu określona w Polskiej Normie „SYSTEMY ALARMOWE”.

² Przez ochronę zewnętrzną rozumie się policję lub przedsiębiorstwo ochrony osób i mienia.

³ Przez pracownika ochrony rozumie się osobę odpowiedzialną za realizację ochrony posiadającą odpowiednie uprawnienia zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, kwalifikacje i wyposażenie pozwalające na podjęcie skutecznych działań w ochronie mienia.

⁴ Przez jednostkę obliczeniową (j.o.) rozumie się jednostkę określającą wartość limitu, wynoszącą 120-krotność przeciętnego miesięcznego

wynagrodzenia za ubiegły kwartał, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

⁵ Przez pomieszczenie do przechowywania wartości pieniężnych rozumie się urządzenie zabezpieczające przed włamaniem, którego ściany wewnętrzne we wszystkich kierunkach w pozycji gdy pomieszczenie to jest zamknięte są dłuższe niż 1 m.

2. Podstawę do określenia klasy urządzeń, pomieszczeń oraz systemów alarmowych zabezpieczających wartości pieniężne stanowią świadectwa badań jakościowych lub kwalifikacyjnych, certyfikaty lub inne dokumenty bądź tabliczki znamionowe wydane przez upoważnioną jednostkę i potwierdzające ich zgodność z obowiązującymi normami.
3. Limity dla pomieszczeń klasy XI, XII i XIII podane w ust. 1 w kolumnie 2 tabeli, mogą być podwyższone w drodze indywidualnej oceny ryzyka.

§ 8

1. Odpowiedzialność za szkody w wartościach pieniężnych powstałe w wyniku rabunku w lokalu ograniczona jest, w ramach limitów określonych w umowie ubezpieczenia, najwyżej do kwot podanych w pkt. 1–3 (poniżej):
 - 1) limit dla kamieni szlachetnych i pereł, wartości pieniężnych z wyjątkiem złota, srebra, a także platyny i innych metali z grupy platynowców oraz wyrobów z wszystkich wymienionych wcześniej metali, – w zależności od zastosowanych środków bezpieczeństwa:
 - a) 0,100 j.o. – brak zabezpieczeń przeciwrabunkowych,
 - b) 0,200 j.o. – system sygnalizacji napadu,
 - c) 0,300 j.o. – system sygnalizacji napadu włączany automatycznie (np. przycisk banknotowy, kontakt magnetyczny),
 - d) 0,150 j.o. – system nadzoru video,
 - e) 0,150 j.o. – kamera TV lub inna forma utrwalania obrazu – włączana automatycznie przez system sygnalizacji napadu,
 - f) 0,250 j.o. – system znaczenia banknotów (np. „Security Pack”),
 - g) 0,125 j.o. – stanowisko kasowe wydzielone przegrodą o wysokości 2,40 m, drzwi zamknięte na klucz,
 - h) 0,150 j.o. – stanowisko kasowe wydzielone przegrodą o wysokości 2,40 m odporną na przestrzelenie, drzwi zamknięte na klucz,
 - i) 0,400 j.o. – dostęp przez zamykane drzwi z systemem identyfikacji (system kontroli dostępu),
 - j) 0,200 j.o. – ochrona przez uzbrojonych pracowników ochrony stale obecnych podczas godzin otwarcia (limit na jednego pracownika ochrony),
 - k) 0,400 j.o. – bankomat lub automat kasjerski,
 - l) 0,400 j.o. – kasa centralna poza strefą dostępną dla klientów z dostarczaniem gotówki za pomocą zamkniętego systemu przesyłowego (np. poczta pneumatyczna),
 - 2) limit dla kamieni szlachetnych i pereł, złota, srebra, a także platyny i innych metali z grupy platynowców oraz wyrobów z wszystkich wymienionych wcześniej metali – w zależności od zastosowanych środków bezpieczeństwa:
 - a) 0,100 j.o. – brak zabezpieczeń przeciwrabunkowych,
 - b) 0,200 j.o. – system sygnalizacji napadu,
 - c) 0,300 j.o. – system sygnalizacji napadu włączany automatycznie (np. kontakt magnetyczny),
 - d) 0,150 j.o. – system nadzoru video,
 - e) 0,150 j.o. – kamera TV lub inna forma utrwalania obrazu – włączana automatycznie przez system sygnalizacji napadu,

- f) 0,200 j.o. – przedmioty wartościowe w zamkniętych gablotach lub meblach,
- g) 0,125 j.o. – minimum dwóch pracowników stale obecnych,
- h) 0,400 j.o. – dostęp przez zamykane drzwi z systemem identyfikacji (system kontroli dostępu),
- i) 0,200 j.o. – ochrona przez uzbrojonych pracowników ochrony stale obecnych podczas godzin otwarcia (limit na jednego pracownika ochrony),

- 3) dla wartości pieniężnych przechowywanych w zamkniętych urządzeniach i pomieszczeniach zabezpieczających te wartości odpowiedzialność PZU SA ograniczona jest do limitów określonych w § 7 ust. 1.

2. Przez system sygnalizacji napadu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b i pkt 2 lit. b rozumie się system znajdujący się w ciągłej gotowości do sygnalizowania zagrożenia poprzez tzw. „cichy alarm” uruchamiany za pomocą zainstalowanych urządzeń wraz z transmisją sygnału alarmowego do policji lub przedsiębiorstwa ochrony osób i mienia bądź wewnętrznych służb ochrony. Przyciski alarmowe powinny być zainstalowane na stanowiskach pracy w obszarze obsługi klientów, w pomieszczeniach dla służb ochrony, w każdym stanowisku kasowym oraz innych pomieszczeniach, w których mogą wystąpić zagrożenia napadem.
3. W przypadku równoległego zastosowania kilku zabezpieczeń przeciwrabunkowych limity odpowiedzialności wyznacza suma jednostek obliczeniowych przyporządkowanych tym zabezpieczeniom.
4. Wartości pieniężne przewyższające limity o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 należy zabezpieczyć w zamkniętych urządzeniach lub pomieszczeniach do przechowywania tych wartości z uwzględnieniem limitów określonych w § 7 ust. 1.

§ 9

1. Odpowiedzialność za szkody w wartościach pieniężnych powstałe w wyniku rabunku podczas transportu (przenoszenia lub przewożenia) ograniczona jest, w ramach sumy ubezpieczenia lub limitów określonych w umowie ubezpieczenia, – najwyżej do:
 - a) 0,1 j.o. – jeżeli transport chroniony jest wyłącznie przez osobę transportującą,
 - b) 0,3 j.o. – jeżeli transport chroniony jest przez jedną nie uzbrojoną osobę niezależnie od osoby transportującej,
 - c) 1 j.o. – jeżeli transport chroniony jest przez co najmniej jednego nie uzbrojonego pracownika ochrony niezależnie od osoby transportującej,
 - d) 5 j.o. – jeżeli transport chroniony jest przez co najmniej jednego konwojenta uzbrojonego w broń palną ostrą,
 - e) 15 j.o. – jeżeli transport chroniony jest przez co najmniej dwóch konwojentów uzbrojonych w broń palną ostrą,
 - f) 50 j.o. – jeżeli transport chroniony jest przez co najmniej trzech konwojentów uzbrojonych w broń palną ostrą,
 - g) 70 j.o. – jeżeli transport chroniony jest przez co najmniej czterech konwojentów uzbrojonych w broń palną ostrą.
2. Transporty wartości pieniężnych należy wykonywać przy zachowaniu wymogów określonych w aktualnie obowiązujących przepisach prawa.

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA WSZYSTKICH RYZYK BUDOWLANO-MONTAŻOWYCH (CAR/EAR)

ustalone uchwałą nr UZ/415/2008 Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej z dnia 21 sierpnia 2008 r.
ze zmianami ustalonymi uchwałą nr UZ/16/2009 z dnia 15 stycznia 2009 r.,
oraz ze zmianami ustalonymi uchwałą nr UZ/65/2011 z dnia 21 lutego 2011 r.,
oraz ze zmianami ustalonymi uchwałą nr UZ/114/2012 z dnia 28 marca 2012 r.,
oraz ze zmianami ustalonymi uchwałą nr UZ/430/2015 Zarządu PZU SA z dnia 23 grudnia 2015 r.
i ze zmianami uchwałą nr UZ/215/2018 z 6 lipca 2018 r.

Informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej:

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	<p>OWU:</p> <p>§ 1, § 2, § 3, § 4, § 5, § 6, § 8, § 9, § 10, § 11, § 12, § 13, § 15, § 16, § 18 ust. 1–3 i ust. 7–8, § 20 ust. 1–12, § 21 ust. 3 i 4, § 22, § 23, § 24, § 25 ust. 15.</p> <p>ZAŁĄCZNIK do ogólnych warunków ubezpieczenia wszystkich ryzyk budowlano-montażowych:</p> <p>Klauzula nr 001, Klauzula nr 002, Klauzula nr 003, Klauzula nr 004, Klauzula nr 005, Klauzula nr 006, Klauzula nr 007, Klauzula nr 008, Klauzula nr 011, Klauzula nr 013, Klauzula nr 100, Klauzula nr 102, Klauzula nr 107, Klauzula nr 108, Klauzula nr 109, Klauzula nr 110, Klauzula nr 112, Klauzula nr 115, Klauzula nr 116, Klauzula nr 117, Klauzula nr 118, Klauzula nr 119, Klauzula nr 120, Klauzula nr 121, Klauzula nr 200, Klauzula nr 201,</p>

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	Klauzula nr 204, Klauzula nr 205, Klauzula nr 218, Klauzula nr 219, Klauzula nr 220, Klauzula pokrycia kosztów usunięcia pozostałości po szkodzie, Klauzula pokrycia kosztów odtworzenia planów i dokumentów, Klauzula wynagrodzenia ekspertów, Klauzula ubezpieczenia mienia osobistego pracowników, Klauzula 50/50, Klauzula osób wizytujących, Klauzula przedłużenia okresu ubezpieczenia, Klauzula automatycznego ubezpieczenia wzrostu wartości prac budowlano-montażowych, Klauzula 72 godzin.
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	<p>OWU:</p> <p>§ 1, § 2, § 3, § 4, § 5, § 6, § 7, § 8, § 9, § 10, § 11, § 12, § 13, § 14, § 15, § 16, § 17, § 18 ust. 1–3 i ust. 7–8, § 20 ust. 1–12, § 21 ust. 3 i 4, § 22, § 23, § 24, § 25 ust. 15.</p> <p>ZAŁĄCZNIK do ogólnych warunków ubezpieczenia wszystkich ryzyk budowlano-montażowych:</p> <p>Klauzula nr 001, Klauzula nr 002, Klauzula nr 003, Klauzula nr 004, Klauzula nr 005, Klauzula nr 006, Klauzula nr 007, Klauzula nr 008, Klauzula nr 009, Klauzula nr 010, Klauzula nr 011, Klauzula nr 012, Klauzula nr 013, Klauzula nr 100, Klauzula nr 101, Klauzula nr 102, Klauzula nr 103, Klauzula nr 104,</p>

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	Klauzula nr 106, Klauzula nr 107, Klauzula nr 108, Klauzula nr 109, Klauzula nr 110, Klauzula nr 111, Klauzula nr 112, Klauzula nr 115, Klauzula nr 116, Klauzula nr 117, Klauzula nr 118, Klauzula nr 119, Klauzula nr 120, Klauzula nr 121, Klauzula nr 200, Klauzula nr 201, Klauzula nr 203, Klauzula nr 204, Klauzula nr 205, Klauzula nr 218, Klauzula nr 219, Klauzula nr 220, Klauzula pokrycia kosztów usunięcia pozostałości po szkodzie, Klauzula pokrycia kosztów odtworzenia planów i dokumentów, Klauzula wynagrodzenia ekspertów, Klauzula ubezpieczenia mienia osobistego pracowników, Klauzula 50/50, Klauzula osób wizytujących, Klauzula przedłużenia okresu ubezpieczenia, Klauzula automatycznego ubezpieczenia wzrostu wartości prac budowlano-montażowych, Klauzula 72 godzin, Klauzula specjalna dla „mokrych ryzyk”.

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

- Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia wszystkich ryzyk budowlano-montażowych, zwane dalej „OWU”, mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych przez Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółkę Akcyjną, zwaną dalej „PZU SA”, z osobami fizycznymi prowadzącymi działalność gospodarczą, osobami prawnymi albo jednostkami organizacyjnymi niebędącymi osobami prawnymi.
- Umowa ubezpieczenia może być zawarta w zakresie ubezpieczenia szkód rzeczowych (ubezpieczenie mienia) albo ubezpieczenia szkód rzeczowych (ubezpieczenie mienia) i ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.
- W porozumieniu z Ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą zostać wprowadzone postanowienia dodatkowe, w szczególności klauzule stanowiące załącznik do OWU, lub odmiennie od ustalonych w OWU. Postanowienia te powinny być sporządzone na piśmie.
- PZU SA zobowiązany jest przedstawić Ubezpieczającemu różnicę między treścią umowy ubezpieczenia a OWU w formie pisemnej przed zawarciem umowy ubezpieczenia. W razie niedopełnienia tego obowiązku PZU SA nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego. Przepisu nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych w drodze negocjacji.
- W razie wprowadzenia do umowy ubezpieczenia postanowień dodatkowych lub odmiennych, OWU mają zastosowanie w zakresie nie uregulowanym tymi postanowieniami.

DEFINICJE

§ 2

W rozumieniu OWU użyte niżej określenia oznaczają:

- 1) **awaria** – zdarzenie losowe, którego następstwem jest zaprzestanie prawidłowej pracy elementu, zespołu lub podzespołu maszyny, urządzenia lub innego mienia powodujące jego niezdolność do wykonywania wymaganych funkcji w całości lub części, powstałe z przyczyn wewnętrznych pochodzenia mechanicznego (np. rozerwanie przez siły odśrodkowe lub nadmierne ciśnienie, uszkodzenie elementów wskutek wzrostu temperatury lub naprężeń wewnątrz maszyny) lub elektrycznego (np. zwarcie, spięcie, przepięcie, wzrost albo spadek napięcia lub natężenia prądu, zanik jednej lub kilku faz);
- 2) **dokument ubezpieczenia** – polisa lub inny dokument potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia;
- 3) **dzień roboczy** – dzień tygodnia od poniedziałku do piątku, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy;
- 4) **franszyza redukcyjna** – ustalona w umowie ubezpieczenia wartość kwotowa lub procentowa, o jaką będzie pomniejszana wysokość każdego odszkodowania, zgodnie z OWU;
- 5) **generalna umowa ubezpieczenia** – umowa ubezpieczenia obejmująca ochroną ubezpieczeniową mienie albo mienie i odpowiedzialność cywilną związane z kontraktami, których realizacja rozpoczęła się w okresie obowiązywania umowy na terytorium wskazanym w umowie ubezpieczenia (zakres terytorialny ubezpieczenia), spełniającymi określone w tej umowie kryteria;
- 6) **jednostkowa umowa ubezpieczenia** – umowa ubezpieczenia obejmująca ochroną ubezpieczeniową mienie albo mienie i odpowiedzialność cywilną związane z realizacją określonego w umowie ubezpieczenia kontraktu;
- 7) **kontrakt** – umowa, na podstawie której realizowane są prace budowlano-montażowe obejmowane ochroną ubezpieczeniową na podstawie OWU;
- 8) **kradzież z włamaniem** – zabór mienia w celu przywłaszczenia dokonany:
 - a) z zamkniętych pomieszczeń, po usunięciu przy użyciu siły lub narzędzi istniejących zabezpieczeń lub otworzeniu zabezpieczenia kluczem oryginalnym, zdobytym przez kradzież z włamaniem do lokalu lub innego pomieszczenia albo w wyniku rabunku,
 - b) z pomieszczenia, w którym sprawca ukrył się przed jego zamknięciem, jeżeli Ubezpieczony nie był w stanie, przy zachowaniu należytej staranności, ujawnić tego faktu, a sprawca pozostawił ślady, które świadczą o jego ukryciu się;za kradzież z włamaniem uznaje się również zabór mienia przechowywanego poza zamkniętymi pomieszczeniami, na terenie całkowicie ogrodzonym i oświetlonym w porze nocnej jeżeli:
 - a) mienie pozostaje pod całonocnym dozorem pracowników Ubezpieczonego lub pracowników licencjonowanej agencji ochrony mienia,
 - b) wjazd na teren jest zabezpieczony w sposób uniemożliwiający swobodny wjazd lub wjazd pojazdem mechanicznym przez nieuprawnioną osobę,
 - c) maszyny nie znajdujące się pod bezpośrednim nadzorem operatora pozostają zabezpieczone w sposób przewidziany w ich konstrukcji, a zainstalowane w nich zabezpieczenia przed kradzieżą sprawne i uruchomione; kluczyki służące do otwarcia lub uruchomienia maszyn są przechowywane w taki sposób, aby dostęp do nich miały wyłącznie osoby upoważnioneoraz pod warunkiem pozostawienia przez sprawcę widocznych śladów włamania w postaci zniszczenia lub uszkodzenia zabezpieczeń;
- 9) **maszyny budowlane** – maszyny lub zespoły maszyn stanowiące całość pod względem technologicznym i funkcjonalnym posiadające własny napęd i obsługiwane przez operatora, których konstrukcja i przeznaczenie umożliwiła prowadzenie prac budowlano-montażowych, zgodnie z przyjetą do ich realizacji technologią (np. dźwigi, spychacze, koparki, koparko-ladowarki, równiarki, walce, rozścielacze mas bitumicznych);
- 10) **mienie używane** – mienie inne niż fabrycznie nowe;
- 11) **obiekt budowlany** – budynek, budowla lub obiekt małej architektury w rozumieniu prawa budowlanego;
- 12) **obiekt montażowy** – przeznaczone do montażu maszyny, urządzenia, zespoły maszyn lub urządzeń, linie technologiczne, kompletne urządzenia lub instalacje zakładów produkcyjnych, konstrukcje stalowe obiektów przemysłowych, magazynowych lub telekomunikacyjnych (np. kolumny, wieże dyfuzyjne, zbiorniki, konstrukcje szkieletowe, wieże lub maszyny przekąźnikowe, anteny), rurociągi stalowe;
- 13) **okres obowiązywania umowy ubezpieczenia** – okres, na jaki zawarto generalną umowę ubezpieczenia;
- 14) **okres ubezpieczenia** – okres, w którym PZU SA ponosi odpowiedzialność (okres ochrony ubezpieczeniowej);
- 15) **powódź** – zalanie terenów w następujące:
 - a) podniesienia się poziomu wody w korytach wód płynących lub stojących,
 - b) sztormu i podniesienia się poziomu morskich wód przybrzeżnych,
 - c) spływu wód po zboczach i stokach na terenach górskich i falistych;
- 16) **pożar** – działanie ognia, który przedostał się poza palenisko albo powstał bez paleniska i rozprzestrzenił się o własnej sile;
- 17) **pozostałości po szkodzie**:
 - a) zniszczone lub uszkodzone elementy ubezpieczonych prac budowlano-montażowych lub innego ubezpieczonego mienia,
 - b) elementy nie uszkodzone, które wymagają demontażu lub usunięcia przed podjęciem prac naprawy elementów uszkodzonych ubezpieczonych prac budowlano-montażowych lub innego ubezpieczonego mienia,
 - c) woda, piach, glina, muł, sadza, osady – pokrywające lub wypełniające ubezpieczone prace budowlano-montażowe lub inne ubezpieczone mienie niezależnie od tego czy pochodzą z zewnątrz, czy też z terenu budowy;
- 18) **prace budowlano-montażowe** – prace, zarówno stałe, jak i tymczasowe, przygotowawcze i pomocnicze, związane z wykonaniem obiektu budowlanego lub obiektu montażowego, jak również ich rozbudowa, odbudowa, nadbudowa, przebudowa, remontem, modernizacją, rozbiórką lub demontażem w całości lub w części, wraz z niezbędnymi do ich realizacji materiałami (w szczególności materiałami budowlanymi), maszynami, urządzeniami i instalacjami (lub ich częściami), które mają zostać wbudowane lub zamontowane, wyszczególnionymi w kontrakcie, w tym dostarczonymi przez zleceniodawcę/inwestora, o ile zostały objęte umową ubezpieczenia;
- 19) **próby lub testy** – w przypadku:
 - a) maszyn, urządzeń lub instalacji wbudowanych lub zamontowanych – zespół czynności wykonywanych bezpośrednio po rozruchu gorącym maszyną, urządzeniem lub instalacją, polegający na doprowadzeniu jej do normalnej pracy oraz sprawdzeniu projektowych możliwości technicznych i procesowych (weryfikacja gwarancji),
 - b) budowli będących obiektami inżynierskimi (np. mosty, wiadukty, estakady, kładki) – zespół czynności zmierzających do ustalenia prawidłowej nośności obiektu, przeprowadzanych zgodnie ze sztuką budowlaną (próby obciążeniowe/wytrzymałościowe);
- 20) **rabunek** – zabór mienia w celu przywłaszczenia dokonany:
 - a) przy użyciu przemocy fizycznej, groźby jej natychmiastowego użycia bądź w wyniku działania w inny sposób bezpośrednio zagrażający życiu lub zdrowiu Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego lub osób u nich zatrudnionych albo działających w ich imieniu lub na ich rzecz,
 - b) z doprowadzeniem do nieprzytomności lub bezbronności Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego lub osób u nich zatrudnionych albo działających w ich imieniu lub na ich rzecz dla pokonania ich oporu przed wydaniem ubezpieczonego mienia;za rabunek uważa się również przypadek, kiedy sprawca postępuje w sposób opisany w lit. a lub b bezpośrednio po dokonaniu kradzieży w celu utrzymania się w posiadaniu zabranego mienia;

- 21) **rozruch gorący** – zespół czynności wykonywanych bezpośrednio po wbudowaniu lub zamontowaniu maszyny, urządzenia lub instalacji, zmierzający do i kończący się jej pełnym uruchomieniem, obejmujący rozruch mechaniczny i technologiczny; w przypadku urządzeń wytwarzających lub przetwarzających prąd elektryczny za rozruch gorący uważa się ich podłączenie do sieci lub innego źródła zasilania;
- 22) **sprzęt, narzędzia i wyposażenie** – mienie nie będące zapleczem budowy lub materiałami, maszynami, urządzeniami i instalacjami, które mają zostać wbudowane lub zamontowane, oraz maszynami budowlanymi, wykorzystywane przy realizacji prac budowlano-montażowych objętych kontraktem (np. elektronarzędzia, kompresory, pompy, generatory, taśmociągi, windy budowlane, silosy, ogrodzenie, zabezpieczenia przeciwpożarowe oraz antywłamaniowie terenu budowy, rusztowania);
- 23) **szkoda** – w ubezpieczeniu szkód rzeczowych (ubezpieczenie mienia) – szkoda rzeczowa; w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej – szkoda na osobie lub szkoda rzeczowa;
- 24) **szkoda na osobie** – uszczerbek majątkowy powstały wskutek śmierci, uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia;
- 25) **szkoda rzeczowa** – w ubezpieczeniu szkód rzeczowych (ubezpieczenie mienia) – uszczerbek majątkowy powstały wskutek utraty, uszkodzenia lub zniszczenia mienia; w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej – uszczerbek majątkowy powstały wskutek utraty, uszkodzenia lub zniszczenia rzeczy;
- 26) **teren budowy** – teren przekazany przez zleceniodawcę/ inwestora, w obrębie którego realizowane są prace budowlano-montażowe wraz z powierzchnią zajmowaną przez zaplecze budowy;
- 27) **ubezpieczający** – podmiot, który zawarł umowę ubezpieczenia z PZU SA;
- 28) **ubezpieczony** – podmiot, na rachunek którego została zawarta umowa ubezpieczenia, a w szczególności zleceniodawca/inwestor, generalny wykonawca i podwykonawcy;
- 29) **umowa ubezpieczenia** – umowa ubezpieczenia, do której zastosowanie mają OWU;
- 30) **wartość nowa odtworzeniowa mienia** – wartość odpowiadająca kosztom przywrócenia mienia do stanu nowego, lecz nie ulepszono, to jest wartość odpowiadająca kosztom odbudowy, naprawy, wymiany lub zastąpienia uszkodzonego, zniszczonego lub utraconego mienia w tym samym miejscu oraz z zachowaniem dotychczasowej konstrukcji, wymiarów, technologii wykonania i standardu wykończenia, przy zastosowaniu takich samych lub najbardziej zbliżonych materiałów oraz przedmiotów tego samego rodzaju, typu, o tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych i technologicznych; wartość odtworzeniowa powinna uwzględniać koszty, których poniesienie jest konieczne w celu odtworzenia mienia, a w szczególności koszty opracowania wymaganej dokumentacji, niezbędnej do przywrócenia mienia do stanu sprzed szkody, koszty transportu (z wyłączeniem transportu ekspresowego), cel i podatków, koszty nadzoru, koszty związane z koniecznością realizacji obowiązujących na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia przepisów prawa dotyczących konstrukcji i eksploatacji budynków, budowli, maszyn, urządzeń i instalacji;
- 31) **wartość rzeczywista mienia** – wartość nowa odtworzeniowa mienia pomniejszona o faktyczne zużycie techniczne;
- 32) **wartości pieniężne** – krajowe i zagraniczne znaki pieniężne (gotówka), czeki, weksle i inne dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę oraz złoto, srebro, a także platyna i inne metale z grupy platynowych oraz wyroby ze wszystkich wymienionych wcześniej metali, kamienie szlachetne i perły;
- 33) **wprowadzenie produktu do obrotu** – chwila faktycznej trwałej lub okresowej utraty władztwa nad produktem przez producenta;
- 34) **wypadek ubezpieczeniowy** – w ubezpieczeniu szkód rzeczowych (ubezpieczenie mienia) – niezależne od woli Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym, powodujące szkodę w ubezpieczonym mieniu; w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej – śmierć, uszkodzenie ciała, doznanie rozstroju zdrowia, utrata, zniszczenie lub uszkodzenie rzeczy;
- 35) **zalanie** – szkoda powstała wskutek:
- nagromadzenia się lub oddziaływania wody pochodzącej z opadów atmosferycznych, wody gruntowej lub wody, która przedostała się na teren budowy z urządzeń w wyniku awarii albo uszkodzenia urządzeń lub budowli hydrotechnicznych,
 - niekontrolowanego wycieku wody lub pary z urządzeń wodno-kanalizacyjnych, technologicznych, centralnego ogrzewania,
 - samoczynnego uruchomienia się instalacji tryskaczowej, zraszaczy lub innej stałej instalacji gaśniczej z przyczyn innych niż wskutek pożaru,
 - nieumyślnego pozostawienia otwartych zaworów w urządzeniach wodno-kanalizacyjnych;
- 36) **zaplecze budowy** – tymczasowe pomieszczenia i obiekty magazynowe, socjalne, warsztatowe i inne wykorzystywane jako obiekty pomocnicze przy realizacji prac budowlano-montażowych, zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie terenu budowy; zaplecza budowy nie stanowią obiekty należące do zleceniodawcy/inwestora, istniejące na terenie budowy lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie w dniu rozpoczęcia realizacji kontraktu;
- 37) **zleceniodawca/inwestor** – osoba zlecająca realizację prac budowlano-montażowych.

ROZDZIAŁ I UBEZPIECZENIE SZKÓD RZECZOWYCH (UBEZPIECZENIE MIENIA) PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

§ 3

- Z zastrzeżeniem ust. 2, przedmiotem ubezpieczenia mogą być następujące kategorie mienia:
 - prace budowlano-montażowe;
 - sprzęt, narzędzia i wyposażenie oraz zaplecze budowy;
 - maszyny budowlane, z wyłączeniem sprzętu pływającego i statków powietrznych;
 - inne niż wyżej wymienione mienie określone w umowie ubezpieczenia.
- Warunkiem objęcia ochroną ubezpieczeniową mienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2–4 jest jednocześnie lub wcześniejsze objęcie ochroną ubezpieczeniową prac budowlano-montażowych.
- Przedmiot ubezpieczenia określa umowa ubezpieczenia.

MIĘSCA UBEZPIECZENIA

§ 4

- Mienie objęte jest ochroną ubezpieczeniową na terenie budowy określonym w umowie ubezpieczenia.
- Jeżeli nie umówiono się inaczej, mienie objęte jest ochroną ubezpieczeniową na terenie budowy położonym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
- W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową PZU SA, powodującego bezpośrednio zagrożenie mienia objętego tą ochroną i podjęcia przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego decyzji o usunięciu tego mienia z miejsca ubezpieczenia w celu niedopuszczenia do powstania szkody lub zwiększenia się jej rozmiarów, pozostaje ono objęte ochroną ubezpieczeniową w nowym miejscu, innym niż wskazane w umowie ubezpieczenia, do którego zostało przeniesione, przez okres nie dłuższy niż 30 dni od daty przeniesienia. Ubezpieczający lub Ubezpieczony jest zobowiązany do niezwłocznego, pisemnego powiadomienia PZU SA o przeniesieniu mienia wraz z podaniem adresu miejsca, do którego mienie to zostało przeniesione.

ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 5

- Z zastrzeżeniem postanowień § 7 oraz § 17 ochroną ubezpieczeniową objęte są szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe w okresie i miejscu ubezpieczenia wskutek zajścia wypadku ubezpieczeniowego.

2. W granicach odpowiedzialności określonej w ust. 1 ochroną ubezpieczeniową objęte są także szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe wskutek:
 - 1) akcji ratowniczej prowadzonej w związku z wypadkami ubezpieczeniowymi objętymi umową ubezpieczenia;
 - 2) zanieczyszczenia lub skażenia ubezpieczonego mienia w wyniku wypadków ubezpieczeniowych objętych umową ubezpieczenia.
3. W przypadku niedoubezpieczenia mienia PZU SA udziela ochrony ubezpieczeniowej z zastrzeżeniem postanowień § 11.

ZWROT KOSZTÓW

§ 6

1. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego PZU SA pokrywa poniesione przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego koszty wynikłe z zastosowania środków, powstałe w związku z ratowaniem przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżeniem szkodzie lub zmniejszeniem jej rozmiarów, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne. Dobrowolnie świadczenia Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego na rzecz osób trzecich, które brały udział w zabezpieczaniu mienia lub akcji ratowniczej podlegają zwrotowi tylko wówczas, jeżeli PZU SA wyraził na to zgodę.
2. Zwrot kosztów, o których mowa w ust. 1, następuje w granicach sum ubezpieczenia określonych w umowie ubezpieczenia dla bezpośrednio zagrożonych zniszczeniem lub objętych akcją ratowniczą poszczególnych przedmiotów ubezpieczenia, dla których takie sumy zostały ustalone. Ograniczenie to nie dotyczy sytuacji, gdy koszty te zostały poniesione przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego na polecenie PZU SA. Suma zwracanych kosztów łącznie z odszkodowaniem za ubezpieczone mienie nie może przewyższyc sumy ubezpieczenia ustalonej dla poszczególnych kategorii mienia, z zastrzeżeniem § 8 ust. 1 zdanie trzecie.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 7

1. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
 - 1) których wartość nie przekracza określonej w umowie ubezpieczenia kwoty franazyzy redukcyjnej;
 - 2) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności, przy czym przez winę osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niebędącej osobą prawną należy rozumieć winę:
 - a) w przedsiębiorstwach państwowych – dyrektora lub jego zastępców,
 - b) w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością i spółkach akcyjnych – członków zarządu lub prokurentów,
 - c) w spółkach komandytowych i komandytowo-akcyjnych – komplementariuszy lub prokurentów,
 - d) w spółkach jawnych – wspólników lub prokurentów,
 - e) w spółkach partnerskich – partnerów lub członków zarządu lub prokurentów,
 - f) w spółkach cywilnych – wspólników,
 - g) w spółdzielniach, fundacjach i stowarzyszeniach – członków zarządu;
 - 3) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez kierownika budowy, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności;
 - 4) spowodowane błędami projektowymi;
 - 5) w odniesieniu do obiektu budowlanego – stanowiące koszty wymiany, naprawy lub poprawienia wadliwego materiału, w tym obejmujące również wartość tego materiału, lub wadliwego wykonania tego obiektu, z wyjątkiem szkód wyrządzonych wskutek wypadku ubezpieczeniowego spowodowanego takim wadliwym materiałem lub wadliwym wykonaniem i powstałych w ubezpieczonym mieniu lub jego części, wolnych od takich wad;
 - 6) w odniesieniu do obiektu montażowego – spowodowane wadami materiałowymi, odlewniczymi lub wadliwym

- wykonaniem tego obiektu, z wyjątkiem szkód spowodowanych błędami popełnionymi podczas prac montażowych w miejscu ubezpieczenia;
- 7) powstałe podczas rozruchu gorącego, prób lub testów;
- 8) powstałe w wyniku erozji, korozji, kawitacji, procesów oksydacyjnych (utlenienia), przywierania osadów oraz naturalnego zużycia, pogorszenia się jakości lub starzenia się ubezpieczonego mienia w związku z jego normalną eksploatacją w mieniu dotkniętym tymi procesami;
- 9) o charakterze estetycznym, nie pociągające za sobą pogorszenia funkcjonalności;
- 10) powstałe wskutek nieosiągnięcia zadanych parametrów lub wydajności;
- 11) w sprzęcie, narzędziach i wyposażeniu lub maszynach budowlanych spowodowane awarią, zamazaniem czynnika chłodzącego lub innego płynu, wadliwym smarowaniem, brakiem smaru lub czynnika chłodzącego, powstałe w częściach lub zespołach dotkniętych awarią lub działaniem tych czynników;
- 12) w pojazdach dopuszczonych do ruchu na drogach publicznych powstałe poza terenem budowy;
- 13) w maszynach pracujących na sprężnie pływającym lub statkach powietrznych;
- 14) powstałe wskutek kradzieży mienia lub stwierdzenia niedoboru z innych przyczyn, z wyjątkiem szkód powstałych w wyniku kradzieży z włamaniem lub rabunku;
- 15) powstałe w aktach, planach, projektach, rysunkach, specyfikacjach, rachunkach, asygnatach, dokumentacji kontraktu, papierach wartościowych, wartościach pieniężnych, kartach płatniczych.

2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje:

- 1) utraconych korzyści;
- 2) utraty wartości rynkowej, utraty rynku, utraty przychodu, utraty dochodu, utraty zysku, zwiększonych kosztów działalności powstałych w wyniku szkody, strat powstałych wskutek opóźnienia lub niewypelnienia zobowiązań, utraty kontraktów, rabatów lub licencji oraz kar umownych, kar pieniężnych, grzywnien sądowych i administracyjnych, podatków, należności publicznoprawnych, opłat manipulacyjnych, odszkodowań o charakterze karnym, kosztów procesu, kosztów administracyjnych, szkód pośrednich.
3. Dla celów OWU, przyjmuje się, że żaden element prac budowlano-montażowych, materiału, maszyna, urządzenie lub instalacja (ani ich części) nie będzie uważana za utraconą, uszkodzoną lub zniszczoną wyłącznie ze względu na fakt, że zawiera błąd projektowy, wadę materiałową lub odlewniczą lub został niewłaściwie wykonany.

SUMA UBEZPIECZENIA

§ 8

1. Sumę ubezpieczenia określa Ubezpieczający. Suma ubezpieczenia jest ustalana oddzielnie dla poszczególnych kategorii mienia zgłaszanego do ubezpieczenia. W odniesieniu do maszyn budowlanych suma ubezpieczenia ustalana jest oddębnie dla każdej pozycji ujętej w wykazie, o którym mowa w § 16 ust. 4 pkt 2.
2. Suma ubezpieczenia dla:
 - 1) prac budowlano-montażowych ustalana jest według całkowitej wartości tych prac określonej w kontrakcie powiększonej o wartość nową odtworzeniową materiałów, maszyn, urządzeń i instalacji (lub ich części), które zostały dostarczone przez zleceniodawcę/inwestora w celu ich wbudowania lub zamontowania, na dzień zgłoszenia do ubezpieczenia, a w przypadku maszyn, urządzeń lub instalacji będących mieniem używanym, powiększonej o ich wartość rzeczyswistą na dzień zgłoszenia do ubezpieczenia;
 - 2) sprzętu, narzędzi i wyposażenia oraz zaplecza budowy ustalana jest według wartości przypuszczalnej maksymalnej szkody, jaka może powstać w tym mieniu wskutek wypadku ubezpieczeniowego (ubezpieczenie w systemie na pierwsze ryzyko);
 - 3) maszyn budowlanych ustalana jest według ich wartości nowej odtworzeniowej na dzień zgłoszenia do ubezpieczenia;

- 4) innego mienia niż wymienione w pkt 1–3 ustalana jest według wartości przypuszczalnej maksymalnej szkody jaka może powstać w tym mieniu wskutek wypadku ubezpieczeniowego (ubezpieczenie w systemie na pierwsze ryzyko).
3. Suma ubezpieczenia określona w umowie ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności PZU SA w odniesieniu do kategorii mienia, dla którego została ustalona w zastrzeżeniu, że dla maszyn budowlanych górną granicę odpowiedzialności dla każdej z pozycji ujętej w wykazie, o którym mowa w § 16 ust. 4 pkt 2, stanowi suma ubezpieczenia ustalona dla tej pozycji.
4. Jeżeli w okresie ubezpieczenia nastąpi zmiana zakresu rzeczowego realizowanych prac budowlano-montażowych lub zwiększenie wartości prac budowlano-montażowych określonej w kontrakcie, Ubezpieczający zobowiązany jest niezwłocznie zawiadomić PZU SA o tym fakcie oraz podać zmieniony zakres rzeczowy tych prac lub zmieniającą całkowitą wartość prac budowlano-montażowych, a także powinien, w celu uniknięcia zarzutu niedoubezpieczenia, dokonać niezwłocznej zmiany sumy ubezpieczenia prac budowlano-montażowych. Podwyższenie sumy ubezpieczenia jest skuteczne od dnia, od którego strony uzgodniły na piśmie obowiązywanie wyższej sumy. Podwyższenie sumy ubezpieczenia pociąga za sobą odpowiednie podwyższenie składki ubezpieczeniowej.
5. W przypadku istotnych zmian (powyżej 10%) poziomu kosztów lub cen w okresie ubezpieczenia (na przykład wskutek inflacji) Ubezpieczający powinien, w celu uniknięcia zarzutu niedoubezpieczenia, dokonać niezwłocznej zmiany sumy ubezpieczenia prac budowlano-montażowych oraz maszyn budowlanych. Podwyższenie sumy ubezpieczenia jest skuteczne od dnia, od którego strony uzgodniły na piśmie obowiązywanie wyższej sumy. Podwyższenie sumy ubezpieczenia pociąga za sobą odpowiednie podwyższenie składki ubezpieczeniowej.
6. Dodatkowo, w umowie ubezpieczenia, dla poszczególnych kategorii mienia lub szkód danego rodzaju mogą zostać ustalone limity odpowiedzialności, niższe niż sumy ubezpieczenia, ustalone zgodnie z powyższymi postanowieniami. W takim przypadku górną granicę odpowiedzialności PZU SA w odniesieniu do danej kategorii mienia lub szkód danego rodzaju, których limit dotyczy, stanowi wskazany w umowie ubezpieczenia limit odpowiedzialności.

USTALENIE WYSOKOŚCI SZKODY

§ 9

1. Wysokość szkody ustala się:
- 1) w przypadku, gdy przedmiot ubezpieczenia dotknięty szkodą nadaje się do naprawy lub remontu – na podstawie kosztów naprawy lub remontu niezbędnych do jego przywrócenia do stanu, w jakim znajdował się bezpośrednio przed powstaniem szkody;
 - 2) w przypadku, gdy przedmiot ubezpieczenia nie nadaje się do naprawy lub remontu – na podstawie jego wartości rzeczywistej bezpośrednio przed powstaniem szkody.
2. Jeżeli przedmiotem montażu są maszyny, urządzenia lub instalacje wcześniej używane, wysokość szkody ustala się zawsze na podstawie wartości rzeczywistej takiego mienia bezpośrednio przed powstaniem szkody.
3. Jeżeli koszty napraw lub remontu, o których mowa w ust. 1 pkt 1, przekroczą wartość rzeczywistą mienia bezpośrednio przed wystąpieniem szkody, wysokość szkody ustala się zgodnie z postanowieniami ust. 1 pkt 2.
4. W celu ustalenia wysokości szkody Ubezpieczony zobowiązany jest przedłożyć PZU SA kosztorys odtworzenia, zastąpienia, napraw lub remontu uszkodzonego lub zniszczonego przedmiotu ubezpieczenia sporządzony zgodnie z zasadami kosztorysowania i cenami przyjętymi w kontrakcie lub, w przypadku braku jasnych zasad kosztorysowania, zgodnie z Polskimi Standardami Kosztorysowania Robót Budowlanych (wydawca: Stowarzyszenie Kosztorysantów Budowlanych) i średnimi cenami publikowanymi w wydawnictwach Sekocenbud, obowiązującymi w danym regionie; kosztorys przedstawiony przez Ubezpieczonego podlega weryfikacji przez PZU SA.
5. Przy ustalaniu wysokości szkody uwzględnia się kosztorys, o którym mowa w ust. 4, oraz stan faktyczny w miejscu powstania szkody i okoliczności jej powstania, stwierdzone protokołem

- szkody sporządzonym przez PZU SA przy współudziale Ubezpieczonego. Jeżeli wysokość szkody podana przez Ubezpieczonego w kosztorysie, o którym mowa w ust. 4, w istotny sposób różni się od ustaleń dokonanych przez PZU SA, podstawę ustalenia wysokości szkody stanowi stwierdzony stan faktyczny. W uzgodnieniu z Ubezpieczonym ustalenie wysokości szkody może być dokonane w oparciu o podejście kosztowe i metodologię kalkulacji kosztów odtworzenia, zastąpienia, naprawy lub remontu, z wykorzystaniem rynkowych systemów wyceny. Koszty związane z ustaleniem wysokości szkody każda ze stron ponosi we własnym zakresie.
6. Wysokość szkody określa się na podstawie cen z dnia powstania szkody.
7. W razie wyrażenia sum ubezpieczenia, limitów odpowiedzialności lub franszys w walucie obcej, o ile nie uzgodniono inaczej, kwoty tych sum ubezpieczenia, limitów odpowiedzialności i franszysz przelicza się na złote polskie według średniego kursu NBP obowiązującego w dniu powstania szkody.
8. Przy ustalaniu wysokości szkody nie uwzględnia się:
- 1) wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zbawotkowej, artystycznej lub pamiątkowej;
 - 2) dodatkowych kosztów wynikających z braku części zamienianych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą;
 - 3) kosztów związanych z koniecznością realizacji postanowień stosownego prawa dotyczącego konstrukcji i eksploatacji budynków, budowli, maszyn i urządzeń, które Ubezpieczony jest zobowiązany ponieść dodatkowo w związku ze zmianami przepisów prawa; niniejsze ograniczenie dotyczy jedynie kosztów powstałych w związku ze zmianami przepisów prawa, które zostały ustanowione i weszły w życie po zawarciu umowy ubezpieczenia;
 - 4) kosztów innowacji, modernizacji lub ulepszeń.
9. W granicach sumy ubezpieczenia PZU SA zwraca koszty naprawy prowizorycznej, o ile koszty te mieszczą się w granicach kosztów naprawy ostatecznej i wskutek naprawy prowizorycznej nie doszło do zwiększenia poniesionej dotychczas szkody.

POSTĘPOWANIE RZECZOZNAWCÓW

§ 10

1. Po zjściu wypadku ubezpieczeniowego Ubezpieczony lub PZU SA mogą powołać rzeczoznawców w celu ustalenia wysokości szkody. Ekspertyzy rzeczoznawców powinny zawierać – w zależności od potrzeb – co najmniej:
- 1) ustalenie przyczyn albo ustalenie przypuszczalnych przyczyn szkody ze wskazaniem najbardziej prawdopodobnej;
 - 2) wykaz będącego przedmiotem szkody mienia wraz z jego identyfikacją techniczną i wartością ubezpieczeniową określoną zgodnie z postanowieniami § 8;
 - 3) koszty odbudowy, remontu, naprawy lub nabycia takiego samego mienia;
 - 4) ewentualne koszty zabezpieczenia przed szkodą lub zmniejszenia rozmiaru szkody w ubezpieczonym mieniu, określone zgodnie z postanowieniami § 6.
2. Dodatkowo ekspertyzy rzeczoznawców mogą zawierać zalecenia prewencyjne, które mają na celu ograniczenie możliwości wystąpienia szkody w przyszłości.
3. W razie rozbieżności w ekspertyzach rzeczoznawców Ubezpieczony i PZU SA mogą wspólnie powołać rzeczoznawcę opiniującego, który na podstawie przedłożonych do wglądu ekspertyz i własnej oceny stanu faktycznego wydaje opinię.
4. Każdy z podmiotów, o których mowa w ust. 1, ponosi koszty rzeczoznawcy, którego powołał. Koszty rzeczoznawcy opiniującego ponoszone są po połowie.

USTALENIE WYSOKOŚCI I WYPŁATA ODSZKODOWANIA

§ 11

1. PZU SA wypłaca należne odszkodowanie w kwocie odpowiadającej wysokości szkody ustalonej zgodnie z postanowieniami § 9, nie wyższej jednak od sumy ubezpieczenia przyjętej dla danego mienia oraz zgodnie z limitami odpowiedzialności określonymi w umowie ubezpieczenia.

2. Odszkodowanie ustala się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody ustalonej zgodnie z postanowieniami § 9 pomniejszonej o wartość pozostalości po szkodzie, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki, odbudowy lub naprawy.
3. Jeżeli określona w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia dla prac budowlano-montażowych lub maszyn budowlanych jest niższa od faktycznej wartości mienia w dniu szkody ustalonej zgodnie z § 8 (niedoubezpieczenie):
 - 1) przy szkodzie częściowej (naprawa uszkodzonego mienia jest wykonalna i ekonomicznie uzasadniona co oznacza, że koszt naprawy ustalony według przeciętnych cen towarów i usług, jest niższy niż przyjęta w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia) – odszkodowanie zmniejsza się w takim stosunku, w jakim określona w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia pozostaje do faktycznej wartości mienia w dniu szkody ustalonej zgodnie z § 8;
 - 2) przy szkodzie całkowitej (naprawa uszkodzonego mienia jest niewykonalna lub ekonomicznie nieuzasadniona co oznacza, że koszt naprawy ustalony według przeciętnych cen towarów i usług, jest wyższy niż przyjęta w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia) – odszkodowanie nie może przekroczyć określonej w umowie ubezpieczenia sumy ubezpieczenia mienia będącego przedmiotem szkody.
4. W celu ustalenia, czy występuje niedoubezpieczenie, poprawność określonych przez Ubezpieczającego sum ubezpieczenia będzie weryfikowana na zasadach, o których mowa w § 8, oddzielnie dla poszczególnych kategorii ubezpieczonego mienia, z zastrzeżeniem, że dla maszyn budowlanych weryfikacja będzie przeprowadzona w odniesieniu do poszczególnych pozycji wykazu, o którym mowa w § 16 ust. 4 pkt 2.
5. Zasady ustalania odszkodowania, o którym mowa w ust. 3, nie mają zastosowania w ubezpieczeniu w systemie na pierwsze ryzyko.
6. Jeżeli określona w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia jest wyższa od faktycznej wartości mienia w dniu szkody, ustalonej zgodnie z § 8 (nadubebezpieczenie), PZU SA odpowiada tylko do wysokości szkody ustalonej według zasad określonych w OWU.
7. Od ustalonego zgodnie z powyższymi postanowieniami odszkodowania odejmuje się franszyzę redukcyjną w wysokości ustalonej w umowie ubezpieczenia.
8. PZU SA może uzależnić wypłatę odszkodowania za szkodę całkowitą w mieniu od przeniesienia na rzecz PZU SA prawa własności tego mienia, gdy uszkodzone mienie nadaje się do dalszego wykorzystania lub sprzedaży.
9. Wypłata odszkodowania nie powoduje zmniejszenia sumy ubezpieczenia ustalonej dla ubezpieczonych prac budowlano-montażowych.
10. O ile umowa ubezpieczenia nie stanowi inaczej, w przypadku sum ubezpieczenia przyjętych dla mienia innego niż określone w ust. 9 oraz ustalonych w umowie ubezpieczenia limitów odpowiedzialności, z chwilą wypłaty odszkodowania suma ubezpieczenia lub ustalony w umowie ubezpieczenia limit odpowiedzialności zostaje pomniejszony o wysokość wypłaconego odszkodowania. Ubezpieczający może uzupełnić sumę ubezpieczenia lub limit odpowiedzialności przez zapłacenie składki uzgodnionej z PZU SA.
3. Wszystkie szkody będące wynikiem tego samego działania lub zaniechania uważa się za jeden wypadek ubezpieczeniowy niezależnie od liczby poszkodowanych i momentu powstania oraz przyjmuje się, że miały miejsce w chwili powstania pierwszej szkody.
4. PZU SA udziela ochrony ubezpieczeniowej w granicach odpowiedzialności ustawowej Ubezpieczonego, określonej przepisami prawa polskiego.

ZWROT KOSZTÓW

§ 13

W granicach sumy gwarancyjnej PZU SA jest zobowiązany do:

- 1) zwrotu kosztów wynikłych z zastosowania środków podjętych w celu zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów jeżeli były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne;
- 2) pokrycia niezbędnych kosztów sądowej obrony przed roszczeniem osoby trzeciej w sporze prowadzonym w porozumieniu z PZU SA;
- 3) pokrycia kosztów postępowań sądowych, w tym mediacji lub postępowania pojednawczego, prowadzonych w związku ze zgłoszonymi roszczeniami odszkodowawczymi w porozumieniu z PZU SA.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 14

1. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
 - 1) rzeczowe, których wartość nie przekracza określonej w umowie ubezpieczenia kwoty franszyzy redukcyjnej;
 - 2) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności;
 - 3) nie będące szkodą na osobie lub szkodą rzeczową (czyste straty finansowe);
 - 4) powstałe w okresie konserwacji i gwarancji;
 - 5) w mieniu ubezpieczonym lub mogącem być ubezpieczonym na podstawie Rozdziału I OWU;
 - 6) w mieniu istniejącym na terenie budowy lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie w dniu rozpoczęcia realizacji prac budowlano-montażowych, stanowiącym własność lub będącym w pieczy, przechowaniu lub pod kontrolą Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, zleceniodawcy/inwestora, wykonawców, podwykonawców lub innych podmiotów biorących udział w realizacji prac budowlano-montażowych ubezpieczonych na podstawie Rozdziału I OWU;
 - 7) związane ze składowaniem lub użytkowaniem materiałów wzbuchowych;
 - 8) objęte systemem ubezpieczeń obowiązkowych, które Ubezpieczony ma obowiązek zawrzeć z zastrzeżeniem, że PZU SA ponosi odpowiedzialność za szkody spowodowane na terenie budowy lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie maszynami budowlanymi;
 - 9) spowodowane przez sprzęt pływający lub statki powietrzne;
 - 10) powstałe wskutek powolnego oddziaływania temperatury, substancji chemicznych lub biologicznych, gazów, oparów, wilgoci, dymu, sadzy, ścieków, zagrzybienia lub działania hałasu;
 - 11) powstałe wskutek oddziaływania azbestu, formaldehydów, furanów, dioksyn lub chemikaliów dioksynopodobnych;
 - 12) wyrządzone pracownikom lub innym osobom zatrudnionym (w tym w oparciu o umowę cywilnoprawną) przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, a także osobom ich reprezentującym oraz członkom ich rodzin;
 - 13) związane z naruszeniem dóbr osobistych innych niż objęte zakresem szkody na osobie;
 - 14) związane z naruszeniem praw własności intelektualnej;
 - 15) powstałe wskutek niewykonalności lub nienależytego wykonania zobowiązania, w tym powstałe po wykonaniu prac budowlano-montażowych lub włączeniu ich do eksploatacji, wynikające z ich wadliwego wykonania;
 - 16) za które Ubezpieczony jest odpowiedzialny wskutek roszczenia odpowiedzialności cywilnej w stosunku do zakresu

ROZDZIAŁ II

UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 12

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego wobec osób trzecich za szkody będące następstwem czynu niedozwolonego (odpowiedzialność cywilna deliktowa) w związku z realizacją przez Ubezpieczonego prac budowlano-montażowych objętych ochroną ubezpieczeniową na podstawie OWU oraz z posiadaniem i wykorzystywaniem przy realizacji tych prac mieniem.
2. Warunkiem odpowiedzialności PZU SA jest zajście wypadku ubezpieczeniowego na terenie budowy lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie w okresie ubezpieczenia i zgłoszenie roszczenia z tego tytułu przed upływem terminu przedawnienia.

- odpowiedzialności wynikającej z obowiązujących przepisów prawa lub też w wyniku umownego przejścia odpowiedzialności cywilnej osoby trzeciej;
- 17) powstałe wskutek utraty, zniszczenia lub uszkodzenia:
 - a) akt, planów, projektów, rysunków, specyfikacji rachunków, asygnat, dokumentów, oprogramowania lub baz danych,
 - b) papierów wartościowych, gotówki, znaczków, czeków lub kart płatniczych,
 - c) biżuterii lub kamieni szlachetnych,
 - d) zbiorów archiwalnych lub kolekcjonerskich,
 - e) dzieł sztuki lub przedmiotów o charakterze zabytkowym, artystycznym lub unikatowych;
 - 18) wyrządzone przez wirusy, programy lub kody zakłócające pracę programu, całego komputera, sieci, niezależnie od przyczyny ich pojawienia się, w tym związanych z Internetem lub korzystaniem z Internetu;
 - 19) wyrządzone w związku z wprowadzeniem do obrotu produktów.
2. O ile zakres ochrony ubezpieczeniowej nie zostanie rozszerzony poprzez włączenie do umowy ubezpieczenia odpowiednich klauzul za zapłatą dodatkowej składki, PZU SA nie odpowiada za szkody:
 - 1) wyrządzone przez jednego Ubezpieczonego innemu Ubezpieczonemu objętych jedną umową ubezpieczenia;
 - 2) spowodowane wibracjami, usunięciem lub osłabieniem elementów nośnych, podpór lub nośności gruntu.
 3. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje:
 - 1) utraconych korzyści;
 - 2) utraty wartości rynkowej, utraty rynku, utraty przychodu, utraty dochodu, utraty zysku, zwiększonych kosztów działalności powstałych w wyniku szkody, strat powstałych wskutek opóźnienia lub niewypelnienia zobowiązań, utraty kontraktów, rabatów lub licencji oraz kar umownych, kar pieniężnych, grzywn sądowych i administracyjnych, podatków, należności publicznoprawnych, opłat manipulacyjnych, odszkodowań o charakterze karnym, kosztów procesów, kosztów administracyjnych, szkód pośrednich.

SUMA GWARANCYJNA

§ 15

1. Suma gwarancyjna określona w umowie ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności PZU SA w odniesieniu do wszystkich wypadków ubezpieczeniowych zaistniałych w okresie ubezpieczenia.
2. W granicach sumy gwarancyjnej, o której mowa w ust. 1, mogą być wyodrębnione limity kwotowe określające odpowiedzialność PZU SA za szkody:
 - 1) z tytułu jednego wypadku ubezpieczeniowego;
 - 2) z tytułu ryzyk określonych w klauzulach;
 - 3) określonego rodzaju.
3. Każdorazowa wypłata odszkodowania lub kosztów, wymienionych w § 13 powoduje zmniejszenie sumy gwarancyjnej o wypłaconą kwotę.
4. Za zgodą PZU SA i za opłatą dodatkowej składki Ubezpieczający może uzupełnić lub podwyższyć sumę gwarancyjną lub rozszerzyć zakres ubezpieczenia (doubezpieczenie).
5. PZU SA wypłaca odszkodowanie pomniejszone o franszyzę redukcyjną w wysokości ustalonej w umowie ubezpieczenia.

ROZDZIAŁ III

POSTANOWIENIA WSPÓLNE

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA

§ 16

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na pisemny wniosek Ubezpieczającego.
 2. Umowę ubezpieczenia można zawrzeć jako:
 - 1) jednostkową umowę ubezpieczenia;
 - 2) generalną umowę ubezpieczenia.
 3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać między innymi następujące dane:
 - 1) w odniesieniu do jednostkowej umowy ubezpieczenia:
 - a) nazwę i adres Ubezpieczającego oraz Ubezpieczonego, jeśli nie jest to ten sam podmiot,
 - b) przedmiot ubezpieczenia dla ubezpieczenia mienia,
 - c) miejsce ubezpieczenia,
 - d) okres ubezpieczenia,
 - e) zakres ubezpieczenia,
 - f) sumę ubezpieczenia dla poszczególnych kategorii mienia ustaloną zgodnie z § 8,
 - g) sumę gwarancyjną,
 - h) charakterystykę obiektu budowlanego lub montażowego stanowiącego przedmiot prac budowlano-montażowych obejmowanych ochroną (m.in. wymiary, materiały, zakres i technologię wykonania prac),
 - i) charakterystykę terenu budowy i jego bezpośredniego sąsiedztwa ze szczególnym uwzględnieniem opisu znajdujących się tam obiektów oraz ewentualnych zagrożeń związanych z ryzykami naturalnymi (m.in. powódź, trzęsienie ziemi, huragan),
 - j) informacje o doświadczeniu podmiotów, które mają wykonywać ubezpieczone prace budowlano-montażowe w wykonywaniu takich prac,
 - k) wykaz szkód, które powstały w okresie minimum ostatnich 5 lat przy realizacji kontraktów wykonywanych lub zleconych przez Ubezpieczającego, niezależnie od tego czy prace budowlano-montażowe objęte tymi kontraktami były ubezpieczone i czy wypłacono za nie odszkodowanie, zawierający informacje o charakterze, przyczynie i wysokości szkody;
 - 2) w odniesieniu do generalnej umowy ubezpieczenia:
 - a) nazwę i adres Ubezpieczającego oraz Ubezpieczonego, jeśli nie jest to ten sam podmiot,
 - b) przedmiot ubezpieczenia dla ubezpieczenia mienia,
 - c) zakres terytorialny ubezpieczenia,
 - d) okres obowiązywania umowy ubezpieczenia,
 - e) zakres ubezpieczenia,
 - f) charakterystykę portfela ubezpieczanych kontraktów, tj. podział ogółu realizowanych kontraktów na grupy w zależności od obiektu budowlanego lub montażowego (np. budownictwo mieszkaniowe, budownictwo ogólne i przemysłowe, budownictwo mostowe, budownictwo hydroinżynieryjne, wykonawstwo instalacji elektrycznych, instalacji wodno-kanalizacyjnych, montaż maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego, dostawa i montaż urządzeń poligraficznych) z podaniem udziału danej grupy (kwotowego lub procentowego) w łącznej wartości kontraktów, które mają zostać objęte ochroną ubezpieczeniową,
 - g) deklarację odnośnie łącznej wartości prac budowlano-montażowych, które Ubezpieczający planuje rozpocząć w okresie obowiązywania umowy ubezpieczenia,
 - h) przykładową charakterystykę typowego obiektu budowlanego lub montażowego dla danej grupy kontraktów (m.in. wymiary, materiały, zakres i technologia wykonania prac),
 - i) maksymalną, minimalną i przeciętną wartość pojedynczego kontraktu oraz sumę ubezpieczenia dla pozostałych kategorii mienia ustaloną zgodnie z § 8,
 - j) maksymalny, minimalny i przeciętny okres realizacji kontraktu,
 - k) sumę gwarancyjną,
 - l) informacje, o których mowa w pkt 1 lit. j oraz k.
4. Ubezpieczający zobowiązany jest dołączyć do wniosku:
- 1) harmonogram prac budowlano-montażowych oraz części dokumentacji kontraktu dotyczące zakresu rzeczowo finansowego tych prac;
 - 2) w przypadku, gdy ochroną ubezpieczeniową mają być objęte maszyny budowlane – wykaz tych maszyn z podaniem ich danych identyfikacyjnych: producent, typ, model, nr fabryczny, rok produkcji, inny parametr, jeśli jest on niezbędny do jednoznacznej identyfikacji maszyn oraz sumę ubezpieczenia oddzielnie dla każdej ubezpieczanej maszyny budowlanej.
5. PZU SA może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od uzyskania dodatkowych informacji związanych z oceną ryzyka oraz od przeprowadzenia inspekcji przedmiotu i miejsca ubezpieczenia w celu oceny ryzyka ubezpieczeniowego. PZU SA zastrzega sobie także prawo do żądania od Ubezpieczającego dodatkowych informacji jeśli uzna, że dotychczas otrzymane nie są wystarczające do prawidłowej oceny ryzyka.

OKRES OBOWIĄZYWANIA UMOWY UBEZPIECZENIA OKRES UBEZPIECZENIA

§ 18

- Umowę ubezpieczenia zawiera się na czas określony.
- W przypadku jednostkowej umowy ubezpieczenia, o ile nie umówiono się inaczej, odpowiedzialność PZU SA rozpoczyna się w dniu wskazanym w umowie ubezpieczenia (początek okresu ubezpieczenia), nie wcześniej jednak niż z chwilą rozpoczęcia prac budowlano-montażowych lub zakończenia wyładunku mienia objętego ochroną ubezpieczeniową na terenie budowy, w zależności od tego, które z tych zdarzeń nastąpiło wcześniej i kończy się z upływem wskazanego w umowie okresu ubezpieczenia (koniec okresu ubezpieczenia), nie później jednak niż:
 - w odniesieniu do prac budowlano-montażowych, z zastrzeżeniem pkt 2, z chwilą ich ostatecznego odbioru przez zleceniodawcę/inwestora potwierdzonego podpisaniem końcowego protokołu zdawczo-odbiorczego lub z chwilą rozpoczęcia eksploatacji (użytkowania) w zależności od tego, które z tych zdarzeń nastąpiło wcześniej; jeżeli odbiór lub rozpoczęcie eksploatacji dotyczy jedynie części lub określonego etapu prac budowlano-montażowych odpowiedzialność PZU SA w odniesieniu do tej części lub etapu kończy się jak w zdaniu poprzedzającym;
 - w odniesieniu do mienia używanego będącego przedmiotem prac budowlano-montażowych w zakresie szkód powstałych w bezpośrednim związku z przeprowadzeniem rozruchu gorącego, prób lub testów – z chwilą rozpoczęcia wyżej wymienionych czynności;
 - w odniesieniu do sprzętu, narzędzi, wyposażenia i zaplecza budowy oraz maszyn budowlanych – z chwilą zakończenia załadunku tego mienia na środek transportu w celu jego usunięcia z terenu budowy lub, jeśli jego usunięcie odbywa się bez użycia środka transportu, z chwilą opuszczenia przez to mienie terenu budowy.
- W przypadku generalnych umów ubezpieczenia, o ile nie umówiono się inaczej, początek i koniec okresu ubezpieczenia dla danego kontraktu objętego tą umową ustala się zgodnie z zasadami określonymi w ust. 2.
- Jeżeli PZU SA ponosi odpowiedzialność z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia jeszcze przed zaplaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie, PZU SA ma prawo wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres, przez który ponosił odpowiedzialność.
- W razie opłacania składki w ratach, jeżeli rata (poza pierwszą) nie została opłacona w ustalonym terminie, PZU SA po upływie terminu płatności tej raty może wezwać Ubezpieczającego do jej zapłaty z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania przez Ubezpieczającego spowoduje ustanie odpowiedzialności.
- Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą w terminie 7 dni, od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia, składając oświadczenie w tym zakresie. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy PZU SA nie poinformował Ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie do odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym Ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zaplacenienia składki ubezpieczeniowej za okres, w jakim PZU SA udzielał ochrony ubezpieczeniowej.
- Nieprzestrzeganie obowiązków o których mowa w § 20 ust. 6 pkt 1–4 lub przerwanie prac budowlano-montażowych z powodu rozwiązania kontraktu na ich realizację stanowi ważny powód wypowiedzenia umowy ubezpieczenia w rozumieniu art. 812 § 5 Kodeksu cywilnego. W tym przypadku PZU SA może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym.
- Oprócz przypadków wskazanych w ustępie poprzedzającym ochrona ubezpieczeniowa wygasa także:
 - w przypadku ubezpieczenia szkód rzeczowych (ubezpieczenie mienia) – wraz z wyczerpaniem sumy ubezpieczenia w odniesieniu do mienia ubezpieczonego w systemie na pierwsze

- Wniosek, o którym mowa w ust. 1, oraz inne dokumenty przedłożone PZU SA w celu zawarcia lub wykonania umowy ubezpieczenia stanowią integralną część umowy ubezpieczenia.
- Z zastrzeżeniem wyjątku przewidzianego w ust. 8, w razie wątpliwości umowę ubezpieczenia uważa się za zawartą z chwilą doręczenia Ubezpieczającemu dokumentu ubezpieczenia.
- Jeżeli w odpowiedzi na złożoną ofertę PZU SA doręcza Ubezpieczającemu dokument ubezpieczenia zawierający postanowienia, które odbiegają na niekorzyść Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego od treści złożonej przez niego oferty, PZU SA zobowiązany jest zwrócić Ubezpieczającemu na to uwagę na piśmie przy doręczeniu tego dokumentu, wyznaczając mu co najmniej 7 dniowy termin do zgłoszenia sprzeciwu. W razie niewykonania tego obowiązku zmiany dokonane na niekorzyść Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego nie są skuteczne, a umowa ubezpieczenia jest zawarta zgodnie z warunkami oferty. W przypadku braku sprzeciwu umowa ubezpieczenia dochodzi do skutku zgodnie z treścią dokumentu ubezpieczenia następnego dnia po upływie terminu wyznaczonego do złożenia sprzeciwu.
- Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta na cudzy rachunek (na rachunek Ubezpieczonego). Ubezpieczony może nie być imiennie wskazany w umowie ubezpieczenia chyba, że jest to konieczne do określenia przedmiotu ubezpieczenia. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek:
 - zarzut mający wpływ na odpowiedzialność PZU SA, może on podnieść również przeciwko Ubezpieczonemu;
 - Ubezpieczony jest uprawniony do żądania należytego świadczenia bezpośrednio od PZU SA chyba, że strony uzgodniły inaczej; jednakże takie uzgodnienie nie może zostać dokonane, jeżeli wypadek ubezpieczeniowy już zaszedł;
 - Ubezpieczony może żądać, by PZU SA udzielił mu informacji o postanowieniach zawartej umowy ubezpieczenia oraz OWU w zakresie, w jakim dotyczą jego praw i obowiązków.

GENERALNE WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 17

- PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek:
 - działań wojennych, wojny domowej, przewrotu wojskowego, powstania zbrojnego, rewolucji, wprowadzenia stanu wojennego lub stanu wyjątkowego, aktu sabotażu;
 - rozruchów lub zamieszek społecznych, strajku, lokautu, blokady;
 - aktów terroryzmu przez które rozumie się działania mające na celu wprowadzenie chaosu, zastraszanie ludności lub dezorganizację życia publicznego dla osiągnięcia określonych skutków ekonomicznych, politycznych, religijnych, ideologicznych, społecznych lub społecznych;
 - działań przedsięwziętych w związku z kontrolowaniem, zapobieganiem lub zwalczaniem skutków zdarzeń wymienionych w punktach 1–3;
 - konfiskaty, wyłączenia, nacjonalizacji, rekwizycji lub innego rodzaju przejęcia przedmiotu ubezpieczenia lub jego zniszczenia na mocy stosownego aktu prawnego przez rząd lub inne prawomocne władze;
 - działania energii jądrowej, promieniowania jonizującego, skażenia radioaktywnego, pola elektromagnetycznego lub magnetycznego, promieni laserowych lub maserowych;
 - skażenia lub zanieczyszczenia środowiska (gleby, powietrza, wody);
 - utruty, zniszczenia, uszkodzenia, zniekształcenia lub niedostępności danych lub oprogramowania, w szczególności polegające na niekorzystnej zmianie w danych lub oprogramowaniu spowodowane zniszczeniem, uszkodzeniem lub inną deformacją ich oryginalnej struktury oraz polegające na niedziałaniu lub nieprawidłowym działaniu sprzętu elektronicznego, nośników informacji lub wbudowanych układów scalonych; jeżeli w następstwie ww. zdarzeń wystąpił wypadek ubezpieczeniowy objęty ochroną ubezpieczeniową PZU SA ponosi odpowiedzialność za skutki takiego wypadku;
 - częściowego lub całkowitego przerwania wykonywania prac budowlano-montażowych z innej przyczyny niż powstanie szkody objętej ochroną ubezpieczeniową na podstawie OWU.
- PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za szkody górnicze w rozumieniu Prawa geologicznego i górniczego.

- ryziko lub wraz z wyczerpaniem limitu odpowiedzialności na wszystkie wypadki ubezpieczeniowe w okresie ubezpieczenia w odniesieniu wyłącznie do mienia lub szkód danego rodzaju dla których ustalony został w umowie ubezpieczenia taki limit i w zakresie objętym tym limitem;
- 2) w przypadku ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej – wraz z wyczerpaniem sumy gwarancyjnej;
 - 3) w przypadkach określonych w § 19 ust. 7.

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

§ 19

1. Składkę ustala się za czas trwania odpowiedzialności PZU SA.
2. Składka ubezpieczeniowa obliczana jest z uwzględnieniem:
 - 1) wnioskowanego okresu i zakresu ubezpieczenia;
 - 2) rodzaju prac budowlano-montażowych stanowiących przedmiot ubezpieczenia oraz technologii (metody) ich wykonania;
 - 3) rodzaju i stanu technicznego maszyn budowlanych;
 - 4) wysokości sum ubezpieczenia lub sumy gwarancyjnej;
 - 5) doświadczenia podmiotów biorących udział w realizacji ubezpieczanych prac budowlano-montażowych;
 - 6) lokalizacji budowy;
 - 7) dotychczasowej szkodowości;
 - 8) indywidualnej oceny ryzyka.
3. Jeżeli nie umówiono się inaczej, składka powinna być zapłacona jednocześnie z zawarciem umowy ubezpieczenia. Na wniosek Ubezpieczającego składka może zostać rozłożona na raty. Terminy płatności oraz wysokość kolejnych rat określone są w umowie ubezpieczenia.
4. Zapłata składki następuje w formie gotówkowej lub w porozumieniu z PZU SA w formie bezgotówkowej.
5. Jeżeli zapłata składki albo raty składki dokonywana jest w formie przelewu bankowego, za datę zapłaty uważa się datę obciążenia rachunku Ubezpieczającego pełną, wymagalną kwotą składki albo raty składki określoną w umowie ubezpieczenia.
6. Składka nie podlega indeksacji.
7. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku ubezpieczeniowego, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki ubezpieczeniowej, poczynając od chwili, w której zaistniała ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, składając oświadczenie w tym zakresie.
8. Jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony podał do wiadomości PZU SA nieprawdziwe dane mające wpływ na wysokość składki, Ubezpieczający zobowiązany jest do dopłaty składki wynikającej z różnicy pomiędzy składką, jaka należałaby się PZU SA, gdyby podano dane prawdziwe a składką przyjętą w umowie ubezpieczenia. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego roszczenie PZU SA o dopłatę różnicy składki staje się natychmiast wymagalne i płatne najpóźniej w dniu wypłaty odszkodowania.
9. W przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej przed upływem okresu, na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.

OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO, UBEZPIECZONEGO ORAZ PZU SA

§ 20

1. Ubezpieczający obowiązany jest podać do wiadomości PZU SA wszystkie znane sobie okoliczności, o które PZU SA zapytywał w formularzu oferty/wniosku albo, przed zawarciem umowy ubezpieczenia, w innych pismach. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę ubezpieczenia przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez PZU SA umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
2. W czasie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpieczający obowiązany jest zawiadamiać PZU SA o zmianach okoliczności, o których mowa w ust. 1, niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości, w szczególności zwiększających niebezpieczeństwo powstania szkody, o każdym fakcie nieplanowego przerwania lub czasowego zawieszenia realizacji prac budowlano-montażowych stanowiącym odstępstwo od przyjętego harmonogramu, jak również zmianie wartości ubezpieczonego mienia.
3. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązy określone w ustępie 1 i 2 spoczywają zarówno na Ubezpieczającym, jak i Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek.
4. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ustępów poprzedzających nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ustępów poprzedzających doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową ubezpieczenia i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
5. PZU SA ma prawo w trakcie trwania umowy ubezpieczenia, do inspekcji miejsca i przedmiotu ubezpieczenia w celu oceny ryzyka ubezpieczeniowego oraz sformułowania ewentualnych rekomendacji i zaleceń dotyczących kontroli tego ryzyka. Koszty takiej inspekcji pokrywa w całości PZU SA, chyba że umówiono się inaczej.
6. Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest:
 - 1) przestrzegać ogólnie obowiązujących przepisów prawa: przepisów prawa budowlanego, przepisów bezpieczeństwa mających na celu zapobieganie powstawaniu szkody, przepisów o ochronie przeciwpożarowej, przepisów o ochronie osób i mienia, zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów normalizacji i certyfikacji, przepisów o budowie i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonywaniu dozoru technicznego nad tymi urządzeniami, przepisów o wykonaniu nadzoru urbanistyczno-budowlanego, a także przepisów wymienionych dodatkowo w umowie ubezpieczenia;
 - 2) stosować się do zaleceń, wymogów i decyzji organów administracji państwowej i samorządowej w zakresie bezpieczeństwa prowadzonej działalności;
 - 3) podejmować we własnym zakresie i na własny koszt stosowne działania prewencyjne oraz uzasadnione środki ostrożności w celu zapobieżenia wystąpieniu szkody;
 - 4) utrzymywać we własnym zakresie i na własny koszt należyty stan techniczny mienia wykorzystywanego przy realizacji prac budowlano-montażowych: zajmowanych pomieszczeń, budynków, budowli i innych obiektów zaplecza budowy, sprzętu, narzędzi, wyposażenia, maszyn budowlanych oraz eksploataować to mienie zgodnie z przeznaczeniem, zaleceniami i wskazówkami producenta lub dostawcy.
7. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest:
 - 1) zawiadomić PZU SA o wypadku ubezpieczeniowym niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 3 dni roboczych od chwili uzyskania wiadomości o jego zajściu;
 - 2) użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów;
 - 3) zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę.
8. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku, o którym mowa w ust. 7 pkt 1, PZU SA może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło PZU SA ustalenie okoliczności i skutków wypadku.
9. Skutki braku zawiadomienia PZU SA o wypadku nie następują, jeżeli PZU SA w terminie, o którym mowa w ust. 7 pkt 1, otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.
10. Jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 7 pkt 2 PZU SA jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
11. W razie powstania szkody Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest:

- 1) wraz z zawiadomieniem o wypadku ubezpieczeniowym niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 3 dni roboczych od chwili uzyskania wiadomości o szkodzie, zawiadomić o tym fakcie PZU SA podając co najmniej jej przyczynę i charakter oraz przewidywaną wysokość;
 - 2) niezwłocznie zawiadomić policję o każdej szkodzie powstałej wskutek przestępstwa;
 - 3) pozostawić miejsce szkody bez dokonywania zmian oraz zachować wszystkie uszkodzone elementy i części mienia do czasu dokonania oględzin przez przedstawiciela PZU SA chyba, że zmiana jest niezbędna w celu zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzie lub zmniejszenia rozmiaru szkody; PZU SA nie może powoływać się na ten zakaz, jeżeli nie rozpoczął czynności likwidacyjnych w terminie 3 dni roboczych od dnia zawiadomienia o szkodzie chyba, że w umowie ubezpieczenia postanowiono inaczej;
 - 4) udzielić przedstawicielowi PZU SA pomocy i wyjaśnień niezbędnych dla ustalenia okoliczności powstania szkody oraz jej przedmiotu i wysokości;
 - 5) w przypadku ubezpieczenia mienia, sporządzić i przedstawić w uzgodnionym przez strony terminie oraz formie i na własny koszt, kosztorys szkody wraz z dokumentacją źródłową stanowiącą podstawę jego sporządzenia;
 - 6) powiadomić PZU SA o zawartych innych umowach ubezpieczenia dotyczących mienia dotkniętego szkoda.
- 12.** W odniesieniu do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest:
- 1) niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni, powiadomić PZU SA o wystąpieniu przez poszkodowanego przeciwko Ubezpieczonemu z roszczeniem o odszkodowanie;
 - 2) w przypadku wystąpienia z roszczeniem, o którym mowa w pkt 1, na drogę sądową, niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od otrzymania pozwu, zawiadomić o tym PZU SA;
 - 3) dostarczyć PZU SA orzeczenie sądu w terminie umożliwiający mu zajęcie stanowiska co do wniesienia środka odwoławczego.
- 13.** PZU SA zobowiązany jest:
- 1) po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu wypadku ubezpieczeniowego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, do poinformowania o tym Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz do podjęcia postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego wypadku ubezpieczeniowego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także do poinformowania osoby występującej z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości odszkodowania, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania; w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o zajściu wypadku ubezpieczeniowego może zgłosić również Ubezpieczony albo jego spadkobiercy; w tym przypadku spadkobierca jest traktowany jak uprawniony z umowy ubezpieczenia;
 - 2) jeżeli w terminach określonych w § 21 ust. 1 i 2 PZU SA nie wypłaci odszkodowania, do zawiadomienia pisemnie:
 - a) osoby zgłaszającej roszczenie oraz
 - b) Ubezpieczonego w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie
 – o przyczynach niemożności zaspokojenia ich roszczeń w całości lub w części, a także do wypłaty bezspornej części odszkodowania;
 - 3) jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, do poinformowania o tym pisemnie:
 - a) osoby występującej z roszczeniem oraz
 - b) Ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie
 – wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania oraz do pouczenia tej osoby o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej;
 - 4) do udostępnienia Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu, osobie występującej z roszczeniem lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, informacji i dokumentów gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości odszkodowania, o których mowa w pkt 4, na ich żądanie, w postaci elektronicznej;
 - 5) do udostępnienia osobom, o których mowa w pkt 4, informacji i dokumentów, o których mowa w pkt 4, na ich żądanie, w postaci elektronicznej;
 - 6) na żądanie Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, do udostępnienia posiadanych przez siebie informacji związanych z wypadkiem ubezpieczeniowym będącym podstawą ustalenia odpowiedzialności PZU SA oraz ustalenia okoliczności wypadku ubezpieczeniowego, jak również wysokości odszkodowania;
 - 7) na żądanie Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, do przekazania informacji o oświadczeniach złożonych przez nich na etapie zawierania umowy ubezpieczenia na potrzeby oceny ryzyka ubezpieczeniowego lub kopii dokumentów sporządzonych na tym etapie.

WYPŁATA ODSZKODOWANIA

§ 21

1. PZU SA wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku.
2. Gdyby wyjaśnienie w terminie określonym w ust. 1 okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU SA albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie powinno być wypłacone w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania PZU SA powinien wypłacić w terminie określonym w ust. 1.
3. Jeżeli tytułem odszkodowania z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przysługują poszkodowanemu zarówno świadczenia jednorazowe jak i renty, PZU SA zaspokaja je z obowiązującej sumy gwarancyjnej w następującej kolejności:
 - 1) świadczenie jednorazowe;
 - 2) renty czasowe;
 - 3) renty dożywotnie.
4. Zaspokojenie lub uznanie przez Ubezpieczonego roszczenia, o którym mowa w § 20 ust. 12 pkt 1, nie wywołuje skutków prawnych względem PZU SA, jeżeli PZU SA nie wyraził na to uprzedniej zgody.
5. Jeżeli należna składka została rozłożona na raty, w przypadku powstania szkody raty wymagalne, a nie opłacone na dzień ustalenia odszkodowania mogą zostać potrącone z kwoty odszkodowania.
6. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego, jeżeli odszkodowanie lub suma tego odszkodowania i odszkodowań dotąd wypłaconych powoduje wyczerpanie wszystkich sum ubezpieczenia i sumy gwarancyjnej określonych w umowie ubezpieczenia, raty składki, których termin płatności przypada po dniu wypłaty odszkodowania, stają się natychmiast wymagalne i płatne w dniu wypłaty odszkodowania.

ROSZCZENIA REGRESOWE

§ 22

1. Z dniem wypłaty przez PZU SA odszkodowania roszczenia Ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na PZU SA do wysokości wypłaconego odszkodowania. Jeżeli PZU SA pokrył tylko część szkody, Ubezpieczonemu przysługujące co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniami PZU SA.
2. Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest udzielić PZU SA pomocy dostarczając informacji oraz dokumentów niezbędnych do skutecznego dochodzenia roszczeń regresowych. Jeżeli Ubezpieczony bez zgody PZU SA zrzekł się lub ograniczył roszczenia przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę, PZU SA może odmówić odszkodowania lub je odpowiednio zmniejszyć. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia

zostanie ujawnione po wypłaceniu odszkodowania, PZU SA może zażądać od Ubezpieczonego zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania.

MIENIE ODZYSKANE

§ 23

W razie uzyskania informacji o przedmiotach utraconych w wyniku wypadków ubezpieczeniowych objętych ochroną ubezpieczeniową, Ubezpieczony obowiązany jest zawiadomić o tym niezwłocznie PZU SA oraz uczestniczyć w czynnościach zmierzających do rozpoznania i odzyskania tych przedmiotów. Jeżeli Ubezpieczony odzyskał przedmioty w stanie niezmiennym, PZU SA wolny jest od obowiązku wypłaty odszkodowania, a w razie gdy odszkodowanie zostało wypłacone, Ubezpieczony jest obowiązany niezwłocznie zwrócić PZU SA wypłaconą kwotę. W razie odzyskania przedmiotów w stanie uszkodzonym lub niekompletnym, zwrotowi podlega kwota odpowiadająca wartości odzyskanego przedmiotu w dniu jego odzyskania.

PODWÓJNE UBEZPIECZENIE

§ 24

1. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, Ubezpieczony nie może żądać odszkodowania przenoszącego wysokość szkody. Między ubezpieczycielami każdy z nich odpowiada w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje od łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
2. Jeżeli w którejkolwiek z umów ubezpieczenia, o jakich mowa w ust. 1, uzgodniono, że suma wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, zapłaty odszkodowania w części przenoszącej wysokość szkody Ubezpieczony może żądać tylko od tego ubezpieczyciela. W takim przypadku dla określenia odpowiedzialności między ubezpieczycielami należy przyjąć, że w ubezpieczeniu, o którym mowa w niniejszym postanowieniu, suma ubezpieczenia równa jest wartości ubezpieczeniowej.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 25

1. Reklamację, skargę lub zażalenie składa się w każdej jednostce PZU SA obsługującej klienta.
2. Reklamacja, skarga lub zażalenie mogą być złożone w formie:
 - 1) pisemnej – osobiście albo przesyłką pocztową w rozumieniu ustawy Prawo pocztowe, na przykład pisząc na adres: PZU SA ul. Postępu 18A, 02-676 Warszawa (adres tylko do korespondencji);
 - 2) ustnej – telefonicznie, na przykład dzwoniąc pod numer infolinii 801 102 102, albo osobiście do protokołu podczas wizyty w jednostce, o której mowa w ust. 1;
 - 3) elektronicznej – wysyłając e-mail na adres reklamacje@pzu.pl lub wypełniając formularz na www.pzu.pl.
3. PZU SA rozpatruje reklamację, skargę lub zażalenie i udziela na nie odpowiedzi, bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania, z zastrzeżeniem ust. 4.
4. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji, skargi lub zażalenia i udzielenie

odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 3, PZU SA przekazuje osobie, która złożyła reklamację, skargę lub zażalenie informację, w której:

- 1) wyjaśnia przyczynę opóźnienia;
 - 2) wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
 - 3) określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji, skargi lub zażalenia i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji, skargi lub zażalenia.
5. Odpowiedź PZU SA na reklamację, skargę lub zażalenie zostanie dostarczona osobie, która je złożyła, w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji, z tym że odpowiedź można dostarczyć pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek osoby, która złożyła tę reklamację, skargę lub zażalenie.
 6. Osobie fizycznej, która złożyła reklamację przysługuje prawo wniesienia do Rzecznika Finansowego wniosku dotyczącego:
 - 1) nieuwzględnienia roszczeń w trybie rozpatrywania reklamacji;
 - 2) niewykonania czynności wynikających z reklamacji rozpatrzonej zgodnie z wolą tej osoby w terminie określonym w odpowiedzi na tę reklamację.
 7. Reklamacje, skargi i zażalenia rozpatrywane są przez jednostki organizacyjne PZU SA, które są właściwe ze względu na przedmiot sprawy.
 8. Reklamacje uregulowane są w ustawie o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym oraz w ustawie o dystrybucji ubezpieczeń.
 9. PZU SA przewiduje możliwość pozasądowego rozwiązywania sporów.
 10. Podmiotem uprawnionym w rozumieniu ustawy o pozasądowym rozpatrywaniu sporów konsumenckich, właściwym dla PZU SA do pozasądowego rozpatrywania sporów, jest Rzecznik Finansowy, którego adres strony internetowej jest następujący: www.rf.gov.pl.
 11. Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, będącemu konsumentem, przysługuje prawo zwrócenia się o pomoc do Miejskich i Powiatowych Rzeczników Konsumenta.
 12. W przypadku umowy zawieranej za pośrednictwem Internetu, konsument ma prawo skorzystać z pozasądowego sposobu rozstrzygania sporów i złożyć skargę za pośrednictwem platformy internetowej systemu rozstrzygania sporów (Platforma ODR) zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 524/2013 z dnia 21 maja 2013 r. - adres: <http://ec.europa.eu/consumers/odr/>. Za działanie Platformy ODR odpowiada Komisja Europejska. Adres poczty elektronicznej do kontaktu z PZU to: reklamacje@pzu.pl.
 13. PZU SA podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
 14. Językiem stosowanym przez PZU w relacjach z konsumentem jest język polski.
 15. W sprawach nie uregulowanych w OWU mają zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.
 16. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
 17. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

ZAŁĄCZNIK DO OGÓLNYCH WARUNKÓW UBEZPIECZENIA WSZYSTKICH RYZYK BUDOWLANO-MONTAŻOWYCH

KLAUZULE INDYWIDUALNE

Poniższe klauzule mają zastosowanie wyłącznie wtedy, gdy strony tak postanowią w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA NR 001

POKRYCIE SZKÓD WSKUTEK STRAJKÓW, ROZRUCHÓW I NIEPOKOJÓW SPOŁECZNYCH

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU oraz za opłatą dodatkowej składki, strony postanawiają rozszerzyć zakres ochrony ubezpieczeniowej określonej w Rozdziale I OWU o szkody będące rezultatem strajków, lokautów, zamieszek lub niepokojów społecznych, przez które rozumie się utratę, uszkodzenie lub zniszczenie przedmiotu ubezpieczenia spowodowane bezpośrednio przez:

działania osoby lub osób, które biorą udział w zakłóceniu porządku publicznego (niezależnie od związku ze strajkiem lub lokautem), nie pozostające jednakże w związku ze zdarzeniami, o których mowa w § 17 ust. 1 pkt 1, 3, 4 OWU, a także działanie ustanowionych zgodnie z prawem władz, które ma na celu stłumienie lub próbę stłumienia takiego zakłócenia porządku publicznego lub też minimalizację jego negatywnych skutków, działanie umyślne uczestnika lub uczestników strajku, pracownika lub pracowników objętych lokautem, mające na celu popieranie strajku lub przeciwstawianie się lokautowi, a także działanie ustanowionych zgodnie z prawem władz, które ma na celu zapobieżenie lub próbę zapobieżenia takiego umyślnego działania lub też minimalizację jego negatywnych skutków.

Odpowiedzialność PZU SA z tytułu ochrony ubezpieczeniowej udzielonej na warunkach mniejszej Klauzuli jest ograniczona do limitu odpowiedzialności na jeden wypadek ubezpieczeniowy, który należy interpretować jako wszystkie szkody powstałe w nieprzerwanym okresie 168 godzin od zaistnienia pierwszej szkody objętej ochroną ubezpieczeniową na warunkach niniejszej Klauzuli. O ile nie umówiono się inaczej, łączny limit odpowiedzialności PZU SA na wszystkie wypadki ubezpieczeniowe objęte ochroną ubezpieczeniową na warunkach niniejszej Klauzuli w okresie realizacji prac budowlano-montażowych nie może przekraczać podwójnej wysokości limitu odpowiedzialności na jeden wypadek ubezpieczeniowy.

Limit odpowiedzialności na jeden wypadek ubezpieczeniowy oraz franszyza redukcyjna dla szkód obejmowanych ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej Klauzuli wskazane są w umowie ubezpieczenia.

Ochrona ubezpieczeniowa udzielona na warunkach niniejszej Klauzuli nie obejmuje:

- 1) szkód będących wynikiem całkowitego lub częściowego przerwania prac budowlano-montażowych, ich opóźnienia lub przerwania procesu lub operacji;
- 2) szkód spowodowanych stałym lub czasowym pozbawieniem posiadania w wyniku konfiskaty, zajęcia lub rekwiizycji przez władzę ustanowioną zgodnie z prawem;
- 3) szkód spowodowanych stałym lub czasowym pozbawieniem posiadania nieruchomości w wyniku jej bezprawnego zajęcia przez osobę;
- 4) szkód pośrednich lub następczych oraz odpowiedzialności lub płatności przewyższających odszkodowanie za szkodę określoną w niniejszej Klauzuli,

zawsze z zastrzeżeniem, że postanowienia zawarte w pkt 2 oraz 3 nie zwalniają PZU SA z odpowiedzialności za fizyczne uszkodzenia ubezpieczonego mienia powstałe przed pozbawieniem posiadania lub podczas czasowego pozbawienia posiadania.

KLAUZULA NR 002

ODPOWIEDZIALNOŚĆ CYWILNA WZAJEMNA

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU oraz za opłatą dodatkowej składki, strony postanawiają rozszerzyć zakres ochrony ubezpieczeniowej określonej w Rozdziale II OWU o szkody wyrządzone przez jednego

ubezpieczonego inmemu Ubezpieczonemu objętych jedną umową ubezpieczenia.

Ochrona ubezpieczeniowa udzielona na warunkach niniejszej Klauzuli nie obejmuje odpowiedzialności za:

- 1) szkody powstałe w mieniu, które jest ubezpieczone lub mogłyby zostać ubezpieczone zgodnie z postanowieniami Rozdziału I OWU (z włączeniem Klauzul indywidualnych), także w tych przypadkach, kiedy szkody w mieniu nie podlegają pełnemu odszkodowaniu w wyniku zastosowania franszyzy redukcyjnej lub limitu odpowiedzialności; wyłączenie niniejsze dotyczy także korzyści, które poszkodowany mógłby uzyskać, gdyby mu szkody nie wyrządzone;
- 2) szkody wyrządzone pracownikom lub innym osobom zatrudnionym (w tym w oparciu o umowę cywilnoprawną) przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, a także osobom ich reprezentujących oraz członkom ich rodzin.

Limit odpowiedzialności na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia dla szkód obejmowanych ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej Klauzuli określony jest w umowie ubezpieczenia i stanowi podlimit sumy gwarancyjnej ustalonej zgodnie z postanowieniami Rozdziału II OWU.

KLAUZULA NR 003

KONSERWACJA PROSTA

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU oraz za opłatą dodatkowej składki, strony postanawiają rozszerzyć zakres ochrony ubezpieczeniowej określonej w Rozdziale I OWU o szkody w ubezpieczonych pracach budowlano-montażowych powstałe w okresie konserwacji, którego długość wskazano w umowie ubezpieczenia, wyłącznie w sytuacji, gdy szkody te zostały spowodowane przez Ubezpieczonego w trakcie wykonywania przez niego, w miejscu ubezpieczenia, czynności zmierzających do spełnienia obowiązków konserwacyjnych lub gwarancyjnych wynikających z kontraktu.

Okres konserwacji rozpoczyna się z chwilą ostatecznego odbioru prac budowlano-montażowych potwierdzonego podpisaniem końcowego protokołu zdawco-odbiorczego lub z chwilą rozpoczęcia eksploatacji, w zależności od tego, które z tych zdarzeń nastąpiło wcześniej. Jeżeli odbiór lub włączenie do eksploatacji dotyczy jedynie części lub etapu prac budowlano-montażowych, instalacji lub jej części albo jednej lub większej ilości maszyn, okres konserwacji rozpoczyna się jak w zdaniu poprzedzającym dla tej części lub etapu, instalacji lub jej części albo maszyny, dla której nastąpiło odebranie lub włączenie do eksploatacji.

Jeżeli do umowy ubezpieczenia włączono Klauzulę 004 okres konserwacji prostej rozpoczyna się z dniem zakończenia okresu konserwacji rozszerzonej.

Ochrona ubezpieczeniowa udzielona na warunkach niniejszej Klauzuli nie obejmuje:

- 1) szkód lub strat o charakterze następczym;
- 2) szkód lub strat z tytułu odpowiedzialności cywilnej.

Franszyza redukcyjna dla szkód objętych ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej Klauzuli wskazana jest w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA NR 004

KONSERWACJA ROZSZERZONA

1. Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU oraz za opłatą dodatkowej składki, strony postanawiają rozszerzyć zakres ochrony ubezpieczeniowej określonej w Rozdziale I OWU o szkody w ubezpieczonych pracach budowlano-montażowych powstałe w okresie konserwacji, którego długość wskazano w umowie ubezpieczenia w sytuacji, gdy szkody te:

- 1) zostały spowodowane przez Ubezpieczonego w trakcie wykonywania przez niego w miejscu ubezpieczenia czynności zmierzających do spełnienia obowiązków konserwacyjnych lub gwarancyjnych wynikających z kontraktu;

- ujawniły się podczas okresu konserwacji, a powstały w wyniku wypadku ubezpieczeniowego, który zaszedł w miejscu ubezpieczenia i okresie ubezpieczenia przy czym PZU SA w żadnym razie nie odpowiada za szkody, do których doszło wskutek wypadków ubezpieczeniowych za które, zgodnie z OWU PZU SA nie ponosi odpowiedzialności.

Okres konserwacji rozpoczyna się z chwilą ostatecznego odbioru prac budowlano-montażowych potwierdzonego podpisaniem końcowego protokołu zdawczo-odbiorczego lub z chwilą rozpoczęcia eksploatacji, w zależności od tego, które z tych zdarzeń nastąpiło wcześniej. Jeżeli odbiór lub włączenie do eksploatacji dotyczy jedynie części lub etapu prac budowlano-montażowych, instalacji lub jej części albo jednej lub większej ilości maszyn, okres konserwacji rozpoczyna się jak w zdaniu poprzedzającym dla tej części lub etapu, instalacji lub jej części albo maszyny, dla której nastąpiło odebranie lub włączenie do eksploatacji.

- Ochrona ubezpieczeniowa udzielona na warunkach niniejszej Klauzuli nie obejmuje:
 - szkód lub strat w mieniu używanym; niniejsze wyłączenie dotyczy jedynie szkód obejmowanych ochroną zgodnie z postanowieniami ust. 1 pkt 2 niniejszej Klauzuli;
 - szkód lub strat o charakterze następczym;
 - szkód lub strat z tytułu odpowiedzialności cywilnej.
- Franszyska redukcyjna dla szkód obejmowanych ochroną ubezpieczeniową w ramach mniejszej Klauzuli wskazana jest w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA NR 005

POSTANOWIENIA SPECJALNE DOTYCZĄCE HARMONOGRAMU PRAC BUDOWLANO-MONTAŻOWYCH

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, strony postanawiają że:

- ostatni zatwierdzony przed rozpoczęciem prac budowlano-montażowych harmonogram realizacji kontraktu uważa się za włączony do umowy ubezpieczenia;
- PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe lub zwiększone w wyniku lub w związku z przekroczeniem terminów wyszczególnionych w harmonogramie prac budowlano-montażowych ponad liczbę tygodni określoną w umowie ubezpieczenia chyba, że udzielił pisemnej zgody na takie przekroczenie przed powstaniem szkody.

Postanowień niniejszej Klauzuli w żadnym razie nie należy interpretować jako zgody PZU SA na przedłużenie okresu ubezpieczenia wskazanego w umowie ubezpieczenia lub jako zniesienia obowiązku wynikającego z § 20 ust. 2 OWU.

KLAUZULA NR 006

KOSZTY PRACY W GODZINACH NADLICZBOWYCH I NOCNYCH, W DNI USTAWOWO WOLNE OD PRACY ORAZ KOSZTY FRACHTU EKSPRESOWEGO

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU oraz za opłatą dodatkowej składki, strony postanawiają rozszerzyć zakres ochrony ubezpieczeniowej określonej w Rozdziale I OWU o niezbędne i uzasadnione koszty dodatkowe z tytułu pracy w godzinach nadliczbowych, nocnych lub w dni ustawowo wolne od pracy oraz koszty frachtu ekspresowego (z włączeniem frachtu lotniczego), pod warunkiem, że koszty te zostały poniesione w związku z pracami mającymi na celu naprawienie szkody objętej ochroną ubezpieczeniową. Jeżeli suma ubezpieczenia zniszczonego, utraconego lub uszkodzonego mienia jest mniejsza niż suma, która powinna być zadeklarowana, odszkodowanie należne z tytułu niniejszej Klauzuli zostanie zmniejszone w takiej samej proporcji. Limit odpowiedzialności dla kosztów obejmowanych ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej Klauzuli wskazany jest w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA NR 007

KOSZTY FRACHTU LOTNICZEGO

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU oraz za opłatą dodatkowej składki, strony

postanawiają rozszerzyć zakres ochrony ubezpieczeniowej określonej w Rozdziale I OWU o niezbędne i uzasadnione koszty dodatkowe z tytułu frachtu lotniczego, pod warunkiem, że koszty te zostały poniesione w związku z pracami mającymi na celu naprawienie szkody objętej ochroną ubezpieczeniową. Jeżeli suma ubezpieczenia zniszczonego, utraconego lub uszkodzonego mienia jest mniejsza niż suma, która powinna być zadeklarowana, odszkodowanie należne z tytułu niniejszej Klauzuli zostanie zmniejszone w takiej samej proporcji. Limit odpowiedzialności oraz franszyska redukcyjna dla kosztów obejmowanych ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej Klauzuli wskazane są w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA NR 008

POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE DOTYCZĄCE BUDOWY OBIEKTÓW NA TERENACH SEJSMICZNYCH

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, strony postanawiają, że PZU SA ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe wskutek trzęsienia ziemi tylko wówczas, kiedy Ubezpieczony dowiedzie, iż zjawisko występowania trzęsienia ziemi zostało uwzględnione w projekcie w sposób zgodny z oficjalnymi zaleceniami odnośnie konstrukcji budynków i budowli w danej strefie sejsmicznej oraz zostały w pełni dotrzymane wszystkie parametry jakościowe materiałów i wykonania narzucone w projekcie.

KLAUZULA NR 009

WYŁĄCZENIE SZKÓD POWSTAŁYCH WSKUTEK TRZĘSIENIA ZIEMI

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, strony postanawiają, że z zakresu ochrony ubezpieczeniowej wyłączone są szkody powstałe bezpośrednio lub pośrednio wskutek trzęsienia ziemi.

KLAUZULA NR 010

WYŁĄCZENIE SZKÓD POWSTAŁYCH WSKUTEK POWODZI I ZALANIA

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, strony postanawiają, że z zakresu ochrony ubezpieczeniowej wyłączone są szkody powstałe bezpośrednio lub pośrednio wskutek powodzi lub zalania.

KLAUZULA NR 011

SZKODY SERYJNE

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, strony postanawiają, że w przypadku objętych ubezpieczeniem szkód z tej samej przyczyny, powstałych wskutek wadliwego projektu, wady materiałowej, wady odlewniczej lub wadliwego wykonania, za wyjątkiem szkód spowodowanych błędami popełnionymi podczas prac montażyowych w miejscu ubezpieczenia, powstałych w konstrukcji, części konstrukcji, maszynach lub wyposażeniu tego samego typu, odszkodowanie zostanie wypłacone z zastosowaniem następującej zasady:

- za pierwsze dwie szkody – 100 proc. wysokości odszkodowania;
 - za trzecią szkodę – 80 proc. wysokości odszkodowania;
 - za czwartą szkodę – 60 proc. wysokości odszkodowania;
 - za piątą szkodę – 50 proc. wysokości odszkodowania;
- ustalonego zgodnie z postanowieniami § 11 OWU,
- za każdą kolejną szkodę – odszkodowanie nie przysługuje.

KLAUZULA NR 012

WYŁĄCZENIE SZKÓD POWSTAŁYCH WSKUTEK HURAGANU

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, strony postanawiają, że z zakresu ochrony ubezpieczeniowej wyłączone są szkody powstałe bezpośrednio lub pośrednio wskutek huraganu o sile nie mniejszej

niż 8 stopni w skali Beauforta (prędkość wiatru przekraczająca 62 km/h) oraz szkody wyrządzone działaniem wody w związku z huraganem.

KLAUZULA NR 13

SKŁADOWANIE POZA TERENEM BUDOWY

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU oraz za opłatą dodatkowej składki, strony postanawiają rozszerzyć zakres ochrony ubezpieczeniowej określonej w Rozdziale I OWU o szkody w ubezpieczonym mieniu (z wyłączeniem mienia w trakcie produkcji, obróbki i przetwarzania lub składowania w lokalizacji producenta, dystrybutora lub dostawcy), stanowiącego własność lub będącego w posiadaniu Ubezpieczonego, które powstały podczas jego składowania poza terenem budowy, w lokalizacjach położonych w obrębie zakresu terytorialnego wymienionego w umowie ubezpieczenia. PZU SA udziela ochrony ubezpieczeniowej z tytułu ubezpieczenia na warunkach niniejszej Klauzuli pod warunkiem przestrzegania obowiązujących przepisów dotyczących sposobu składowania i zabezpieczenia składowanego mienia. W szczególności zapewnione muszą zostać następujące warunki:

- 1) ubezpieczone mienie składowane jest na terenie, na który dostęp jest kontrolowany, ogrodzonym, dozorowanym i wyposażonym w zabezpieczenia poż. odpowiednio dla lokalizacji, konstrukcji magazynu oraz rodzaju składowanego mienia;
- 2) wartość mienia składowanego w pojedynczym miejscu składowania (jednostce składowania) nie przekracza limitu wskazanego w umowie ubezpieczenia; poszczególne miejsca składowania w obrębie jednej lokalizacji są odległe od siebie o co najmniej 15 m lub oddzielone ścianami pożarowymi (ogniomurami);
- 3) miejsca składowania są rozmieszczone i zaprojektowane w sposób, który minimalizuje prawdopodobieństwo powstania szkody w wyniku nagromadzenia wody lub zalania składowanego mienia w efekcie obfitych i długotrwałych opadów atmosferycznych;
- 4) miejsca składowania znajdują się na terenach niezagrażonych powodzią, tzn. położone są powyżej najwyższego poziomu wody zanotowanego w ciągu ostatnich 20 lat.

Jeżeli postanowienia niniejszej Klauzuli odbiegają od obowiązujących przepisów prawa (w tym dotyczących ochrony przeciwpożarowej), zawsze jako warunki, które muszą być spełnione, należy traktować te, które nakładają na Ubezpieczonego bardziej rygorystyczne postanowienia.

KLAUZULA NR 100

UBEZPIECZENIE SZKÓD W PRACACH BUDOWLANO-MONTAŻOWYCH W WYNIKU ROZRUCHU GORĄCEGO, PRÓB LUB TESTÓW

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU oraz za opłatą dodatkowej składki, strony postanawiają rozszerzyć zakres ochrony ubezpieczeniowej określonej w Rozdziale I OWU o szkody powstałe w pracach budowlano-montażowych w wyniku prowadzenia rozruchu gorącego, prób lub testów. Okres prowadzenia rozruchu gorącego, prób lub testów wskazany jest w umowie ubezpieczenia. Jeżeli w umowie ubezpieczenia nie wskazano długości tego okresu przyjmuje się, iż nie przekracza on 4 tygodni licząc od daty rozpoczęcia takiego rozruchu gorącego, prób lub testów. Ochrona ubezpieczeniowa udzielona na podstawie niniejszej Klauzuli wygasa z upływem okresu rozruchu gorącego, prób lub testów albo z upływem okresu ubezpieczenia, w zależności od tego, które z tych zdarzeń nastąpiło wcześniej. W przypadku jeśli ruch gorący, próby lub testy prowadzone są odrębnie dla poszczególnych części prac (poszczególnych obiektów inżynierskich, maszyn, urządzeń lub instalacji) powyższe postanowienia stosuje się odpowiednio do każdej z tych części prac.

Ubezpieczenie na warunkach niniejszej Klauzuli w żadnym wypadku nie ma zastosowania do mienia używanego, w odniesieniu do którego odpowiedzialność PZU SA kończy się z chwilą rozpoczęcia rozruchu gorącego, prób lub testów.

KLAUZULA NR 101

POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE DOTYCZĄCE KONSTRUKCJI TUNELI I GALERII

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, strony postanawiają, że PZU SA nie ponosi dodatkowo odpowiedzialności za:

- 1) koszty powstałe w wyniku konieczności wprowadzenia zmian w metodzie prowadzenia prac jako rezultat napotkania nieprzewidywanych warunków gruntowych lub przeszkód, a w szczególności zmniejszenia cementem słabych miejsc lub zastosowania innych środków zabezpieczenia, nawet jeśli potrzeba ich zastosowania powstała dopiero w czasie prowadzenia prac;
- 2) koszty poniesione w celu poprawienia lub stabilizacji warunków gruntowych lub w celu zabezpieczenia przed przedostawaniem się wody, chyba że zostały poniesione w celu naprawienia szkody objętej ochroną w ramach niniejszych OWU;
- 3) koszty poniesione na wykonanie wykopu w odniesieniu do części przekraczającej wymiary projektowanego profilu oraz związane z taką sytuacją koszty jego ponownego wypełnienia;
- 4) koszty poniesione na odwadnianie chyba, że zostały poniesione w celu naprawienia szkody objętej ochroną w ramach niniejszych OWU;
- 5) szkody powstałe wskutek awarii systemu lub instalacji odwadniającej, jeżeli takich szkód można było uniknąć przez zastosowanie odpowiednich urządzeń rezerwowych;
- 6) poniesienie lub koszty związane z ratowaniem tunelowej maszyny wiertniczej (TBM);
- 7) utratę zawiesiny bentonitowej lub innego płynu lub substancji używanych jako pomocnicze do prac ziemnych lub jako środek do stabilizacji warunków gruntowych.

W razie powstania szkody objętej ochroną ubezpieczeniową, wysokość odszkodowania będzie odpowiadać kosztom przywrócenia przedmiotu ubezpieczenia do takiego stanu technicznego jaki istniał bezpośrednio przed powstaniem szkody, z jednoczesnym zastrzeżeniem, że odszkodowanie nie może przekroczyć kwoty uzyskanej z przemożenia wskazanego w umowie ubezpieczenia pierwotnego średniego kosztu wykonania 1 m obiektu przez długość uszkodzonego lub zniszczonego odcinka tego obiektu.

KLAUZULA NR 102

POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE DOTYCZĄCE PODZIEMNYCH KABLI, RUR, RUROCIĄGÓW ORAZ INNYCH INSTALACJI

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, strony postanawiają, iż PZU SA ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe w istniejących podziemnych kablach, rurach, rurociągach lub innych instalacjach powstałe w związku z prowadzeniem prac budowlano-montażowych tylko pod warunkiem, że Ubezpieczony przed rozpoczęciem realizacji kontraktu zwrócił się do odpowiednich władz i otrzymał od nich plany dokładnego rozmieszczenia takich kabli, rur, rurociągów lub innych instalacji oraz przedsięwzięł wszystkie niezbędne środki w celu uniknięcia ich uszkodzenia.

Odszkodowanie w każdym przypadku ograniczone będzie do kosztów naprawy lub wymiany wyżej wymienionego mienia, z wyłączeniem szkód następujących oraz kosztów o których mowa w § 14 ust. 3 pkt 2 OWU.

Odszkodowanie za szkody wynikające z uszkodzenia podziemnych kabli, rur, rurociągów lub innych instalacji zostanie wypłacone po uprzednim uwzględnieniu franszyzy redukcyjnej w wysokości wskazanej w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA NR 103

WYŁĄCZENIE SZKÓD W LASACH, ZBIORACH I UPRAWACH

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, strony postanawiają, że PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za bezpośrednio lub pośrednio szkody spowodowane w lasach lub hodowlach, zbiorach i uprawach w wyniku prowadzenia prac budowlano-montażowych.

KLAUZULA NR 104

POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE DOTYCZĄCE BUDOWY TAM I ZBIORNIKÓW WODNYCH

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, strony postanawiają, że PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za:

- 1) prace polegające na wzmocnieniu cementem (torkretowaniu) obszarów miękkiej skały lub zastosowanie innych dodatkowych środków bezpieczeństwa, nawet jeżeli konieczność ich użycia wyniknie dopiero w czasie prowadzenia prac budowlano-montażowych;
- 2) koszty poniesione na odwadnianie, nawet w przypadku znacznego przekroczenia spodziewanej ilości wody;
- 3) szkody powstałe wskutek awarii systemu lub instalacji odwadniającej, jeżeli takich szkód można było uniknąć przez zastosowanie odpowiednich urządzeń rezerwowych;
- 4) koszty poniesione na dodatkowe uszczelnienie lub impregnację wodoodporną oraz dodatkowe instalacje i urządzenia służące do odprowadzania wód spływowych (ze zlewni) lub wód podziemnych;
- 5) szkody powstałe wskutek osiadania gruntu spowodowanego jego niedostatecznym zagęszczeniem;
- 6) szkody powstałe wskutek pęknięć lub przecieków.

KLAUZULA NR 106

ZASTRZEŻENIE DOTYCZĄCE OTWARTYCH ODCINKÓW PRAC

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, strony postanawiają, że maksymalna wysokość odszkodowania w odniesieniu do szkód wyrządzonych w nasypach, tarasach, wałach, wykopach, wyrobiskach, rowach, kanałach lub robotach drogowych przez jeden wypadek ubezpieczeniowy nie może w żadnym razie przekroczyć:

- 1) w odniesieniu do pojedynczego frontu robót – kosztów naprawy odcinka prac o wskazanej długości;
- 2) w odniesieniu do wszystkich prowadzonych równoległe frontów robót – kosztów naprawy odcinków prac o wskazanej łącznej długości.

Maksymalna długość pojedynczego odcinka oraz maksymalna łączna długość wszystkich odcinków zostają określone w umowie ubezpieczenia.

W odniesieniu do robót drogowych za pojedynczy odcinek uważa się realizację prac o jednorodnym charakterze, które tworzą kolejne poziome warstwy budowanej drogi.

KLAUZULA NR 107

ZASTRZEŻENIE DOTYCZĄCE ZAPLECZA BUDOWY, MAGAZYNÓW ORAZ SKŁADOWANIA

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, strony postanawiają, iż PZU SA ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe we wskazanym poniżej mieniu spowodowane bezpośrednio lub pośrednio przez pożar, powódź lub zalanie wyłącznie pod warunkiem, że:

- 1) zapasy materiałów wykorzystywanych do realizacji kontraktu przechowywane bezpośrednio w miejscu prowadzenia prac nie przekraczają 3-dniowego zapotrzebowania, a zapasy materiałów na okres dłuższy niż 3-dniowy są przechowywane w miejscach położonych powyżej najwyższego poziomu wody zanotowanego w ciągu ostatnich 20 lat i składowane są w jednostkach oddalonych od siebie o co najmniej 15 m lub oddzielonych ścianami pożarowymi (ogniomurami); wartość pojedynczej jednostki składowania nie przekroczy kwoty podanej w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia;
- 2) zaplecze budowy zlokalizowane jest w miejscu położonym powyżej najwyższego poziomu wody zanotowanego w ciągu ostatnich 20 lat;
- 3) sprzęt, narzędzia i wyposażenie budowy oraz maszyny budowlane po zakończeniu lub podczas przerwy w realizacji prac budowlano-montażowych przechowywane są w miejscu położonym powyżej najwyższego poziomu wody zanotowanego w ciągu ostatnich 20 lat.

Jeżeli postanowienia niniejszej Klauzuli odbiegają od obowiązujących przepisów prawa (w tym dotyczących ochrony przeciwpożarowej),

za warunki, które muszą być spełnione, należy zawsze traktować te, które nakładają bardziej rygorystyczne postanowienia.

KLAUZULA NR 108

ZASTRZEŻENIA DOTYCZĄCE SPRZĘTU, NARZĘDZI I WYPOSAŻENIA ORAZ MASZYN BUDOWLANYCH

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, strony postanawiają, że PZU SA ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe w sprzęcie, narzędziach, wyposażeniu i maszynach budowlanych spowodowane bezpośrednio lub pośrednio przez pożar, powódź lub zalanie tylko wówczas, jeśli po wykonaniu prac budowlano-montażowych lub podczas przerwy w ich wykonywaniu, wyżej wymienione mienie będzie przechowywane na terenie, który nie był dotknięty powodzią w przeciągu ostatnich 20 lat.

KLAUZULA NR 109

ZASTRZEŻENIA DOTYCZĄCE MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, strony postanawiają, że PZU SA ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe w składowanych materiałach budowlanych wskutek powodzi, jeżeli ilość tych materiałów nie przekracza 3 dniowego zapotrzebowania, a zapasy na okres dłuższy są składowane w miejscu nie dotkniętym powodzią w przeciągu ostatnich 20 lat.

KLAUZULA NR 110

POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE DOTYCZĄCE ŚRODKÓW ZABEZPIECZENIA PRZECIW OPADOM, POWODZI I ZALANU

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, strony postanawiają, że:

- 1) PZU SA ponosi odpowiedzialność za szkody spowodowane bezpośrednio lub pośrednio przez opady, powódź lub zalanie, wyłącznie pod warunkiem, że odpowiednie środki bezpieczeństwa zostały przewidziane na etapie projektu oraz zastosowane w jego późniejszej realizacji; przez odpowiednie środki bezpieczeństwa należy rozumieć takie, które uwzględniają dane statystyczne służb meteorologicznych (m.in. IMGW) dotyczące opadów, powodzi i zalania na obszarze wskazanym jako miejsce ubezpieczenia w okresie odpowiadającym okresowi realizacji prac budowlano-montażowych za minimum ostatnie 10 lat bezpośrednio poprzedzające rozpoczęcie prac projektowych; jeżeli dane statystyczne, o których mowa powyżej, nie są dostępne ze względu na nie prowadzenie przez służby meteorologiczne obserwacji i gromadzenia stosownych danych, wymóg określony w zdaniu poprzedzającym nie ma zastosowania, pod warunkiem, że Ubezpieczony dołoży należytej staranności w celu uzyskania ww. danych i posiada dokumentację potwierdzającą niemożliwość ich uzyskania; niniejsze postanowienie nie zmienia obowiązku prowadzenia prac zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, ze szczególnym uwzględnieniem prawa budowlanego;
- 2) PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za szkody lub straty powstałe wskutek nie usunięcia bezzwłocznie przeszkód w swobodnym przepływie wody (np. piasku, drzew) w kanałach odpływowych, niezależnie od tego czy znajduje się w nich woda. Jeżeli postanowienia niniejszej Klauzuli odbiegają od obowiązujących przepisów prawa, za warunki, które muszą być spełnione, należy zawsze traktować te, które nakładają bardziej rygorystyczne postanowienia.

KLAUZULA NR 111

POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE DOTYCZĄCE USUNIĘCIA POZOSTAŁOŚCI PO SZKODZIE POWSTAŁEJ WSKUTEK OBSUNIĘCIA SIĘ ZIEMI

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, strony postanawiają, że PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za koszty usunięcia pozostałości po szkodzi powstałej wskutek obsunięcia się ziemi, przewyższające koszty

wykonania pierwotnego wycopu na obszarze dotkniętym takim obsuniem oraz koszty naprawy dotkniętych erozją zboczy lub innych nachylnych powierzchni, jeżeli nie zastosowano odpowiednich środków zabezpieczających lub zastosowano je zbyt późno.

KLAUZULA NR 112

POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE DOTYCZĄCE ŚRODKÓW ZABEZPIECZENIA PRZECIWOPOŻAROWEGO NA TERENIE BUDOWY

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, strony postanawiają, iż PZU SA ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe w przedmiocie ubezpieczenia spowodowane bezpośrednio lub pośrednio przez pożar lub wybuch, pod warunkiem że:

- 1) w miarę postępu prac objekty wyposażane są w sprawny, gotowy do użycia i dostępny przez cały czas odpowiedni sprzęt przeciwpożarowy oraz środki gaśnicze wystarczające do stłumienia pożaru w jego początkowej fazie;
- 2) stanowiska wyposażone w nawinięte węże gaśnicze i przenośne gaśnice będą poddawane regularnym przeglądom nie rzadziej niż dwa razy w tygodniu; wykonanie przeglądów będzie odnotowywane pisemnie w dokumentacji budowy;
- 3) strefy pożarowe zostaną wydzielone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa dla danego rodzaju obiektu tak szybko, jak to tylko możliwe po usunięciu szalunków; otwory szybów windowych,ciągów technicznych i innych przejść pomocniczych będą prowizorycznie zamknięte najwyżej jak to tylko możliwe, nie później jednak niż w momencie rozpoczęcia prac wykończeniowych;
- 4) odpady są usuwane regularnie, przy czym odpady łatwopalne usuwane są z poszczególnych kondygnacji na koniec każdego dnia pracy;
- 5) system „zezwoleń na prace” obejmuje wszystkie podmioty związane z realizacją prac budowlano-montażowych, zaangażowane w prace niebezpieczne pożarowo, a zwłaszcza:
 - a) szlifowanie, cięcie, spawanie, lutowanie,
 - b) użycie opalarek,
 - c) zastosowanie gorących mas bitumicznych,
 - d) inne procesy powodujące wytwarzanie ciepła;rozpoczęcie prac niebezpiecznych pożarowo może nastąpić jedynie po uzyskaniu przez wykonawcę pisemnego zezwolenia na ich prowadzenie; materiały palne oraz elementy konstrukcji obiektów i znajdujące się w nich instalacje występujące w miejscu prowadzenia prac oraz w jego sąsiedztwie są należyście zabezpieczone przed zapaleniem; prace niebezpieczne pożarowo są wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione i posiadające stosowne kwalifikacje oraz odpowiednio wyszkolone w zakresie ochrony przeciwpożarowej i wyposażone w podręczny sprzęt gaśniczy; miejsca prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo oraz pomieszczenia sąsiadujące i inne miejsca, w których mogło wystąpić zagrożenie pożarowe, są kontrolowane po zakończeniu prac; kontrola jest ponawiana godzinie, a następnie cztery godziny po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo;
- 6) materiały wykorzystywane do realizacji kontraktu powinny być składowane w podziałem na jednostki składowania, a wartości pojedynczej jednostki nie może przekroczyć kwoty podanej w umowie ubezpieczenia; poszczególne jednostki składowania powinny być odległe od siebie o co najmniej 15 m lub przedzielone ścianami pożarowymi (ogniomurami); wszystkie materiały palne, a zwłaszcza wszystkie palne cieczie i gazy, są składowane w odpowiedniej, bezpiecznej odległości od budowanego lub montowanego obiektu oraz od miejsca wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo;
- 7) na terenie budowy wyznaczony jest koordynator ds. bezpieczeństwa terenu budowy (w tym bezpieczeństwa przeciwpożarowego); istnieje możliwość natychmiastowego powiadomienia najbliższej jednostki straży pożarnej w razie powstania pożaru; w miarę możliwości utrzymywana będzie stała linia łączności z najbliższą jednostką straży pożarnej; plan ochrony przeciwpożarowej i plan akcji na wypadek pożaru został opracowany i wprowadzony w życie i jest systematycznie uaktualniany; najbliższa jednostka Straży Pożarnej jest zapoznana z miejscem prac, do którego natychmiastowy dostęp jest zapewniony w każdej chwili; pracownicy firm związanych z realizacją prac

- budowlano-montażowych, jak również firm dozoru tych teren budowy są przeszkoleni w zakresie ochrony przeciwpożarowej;
- 8) teren budowy jest ogrodzony, a wstęp kontrolowany. Jeżeli postanowienia niniejszej Klauzuli odbiegają od obowiązujących przepisów prawa (w tym dotyczących ochrony przeciwpożarowej), za warunki, które muszą być spełnione, należy zawsze traktować te, które nakładają bardziej rygorystyczne postanowienia.

KLAUZULA NR 115

UBEZPIECZENIE SZKÓD POWSTAŁYCH WSKUTEK BŁĘDÓW PROJEKTOWYCH

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU oraz za opłatą dodatkowej składki, strony postanawiają rozszerzyć zakres ochrony ubezpieczeniowej określonej w Rozdziale I OWU o szkody w pracach budowlano-montażowych, spowodowane błędami projektowymi.

Odszkodowanie za szkody objęte ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej Klauzuli zostanie wyliczone z pomniejszeniem o koszty napraw, wymiany lub poprawienia oraz inne koszty, które Ubezpieczony poniosłby na usunięcie błędu projektowego, gdyby został on odkryty przed wystąpieniem szkody.

KLAUZULA NR 116

UBEZPIECZENIE UKOŃCZONYCH ODCINKÓW PRAC

Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU oraz za opłatą dodatkowej składki, strony postanawiają rozszerzyć zakres ochrony ubezpieczeniowej określonej w Rozdziale I OWU o szkody, które powstały w okresie ubezpieczenia w ukończonych częściach lub etapach prac budowlano-montażowych po dokonaniu ich częściowego odbioru lub włączeniu do eksploatacji wskutek prowadzenia ubezpieczonych prac związanych z realizacją innych nie ukończonych jeszcze części kontraktu.

KLAUZULA NR 117

POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE DOTYCZĄCE PRAC ZWIĄZANYCH Z UKŁADANIEM RUR ORAZ PRZEWODÓW SIECI WODOCIĄGOWEJ LUB KANALIZACYJNEJ

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, strony postanawiają, iż PZU SA ponosi odpowiedzialność za szkody spowodowane bezpośrednio lub pośrednio przez powódź, zalanie, zapiaszczenie, zamulenie, erozję, zapadnięcie lub wymyście rur, przewodów lub wycopów lub szybów wyłącznie pod warunkiem, że:

- 1) rury lub przewody zostały zabezpieczone natychmiast po ich ułożeniu w taki sposób, aby w razie zalania wycopu nie było możliwe ich przemieszczenie;
 - 2) rury lub przewody zostały zabezpieczone natychmiast po ich ułożeniu poprzez odpowiednie zamknięcie lub zablokowanie otwartych zakończeń, tak aby uniemożliwić dostanie się do ich wnętrza wody, piasku, mułu lub innych materiałów;
 - 3) wycopy, w których ułożone zostały rury lub przewody, zostały zasypane natychmiast po zakończeniu prób ciśnieniowych.
- Maksymalna wysokość odszkodowania na jeden wypadek ubezpieczeniowy nie może w żadnym razie przekroczyć kosztów naprawy odcinka, którego długość wskazana jest w umowie ubezpieczenia. Jeżeli postanowienia niniejszej Klauzuli odbiegają od obowiązujących przepisów prawa, za warunki, które muszą być spełnione, należy zawsze traktować te, które nakładają bardziej rygorystyczne postanowienia.

KLAUZULA NR 118

POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE DOTYCZĄCE DRAŻENIA STUDIŃ GŁĘBINOWYCH

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU oraz z zastrzeżeniem wyłączeń specjalnych określonych w niniejszej Klauzuli strony postanawiają, że zakres ochrony ubezpieczeniowej dla prac polegających na drażeniu studni głębinowych i szybów zostanie ograniczony do szkód powstałych wyłącznie wskutek następujących zdarzeń losowych:

- 1) trzęsienie ziemi, wybuch wulkanu, tsunami;
- 2) huragan, cyklon, powódź, zalanie, usunięcie się gruntu;
- 3) wypływ gazu i utworzenie się krateru;
- 4) wypływ wód artezyjskich;
- 5) naniesienie osadów, których nie można usunąć powszechnie dostępnymi i stosowanymi w praktyce środkami;
- 6) zapadnięcia lub zawałenia się wykonywanego otworu, w tym zawałenie się jego osłony (ocembrowania) wskutek nadmiernego naporu gruntu, czego nie można usunąć znanymi i stosowanymi w praktyce metodami.

Wysokość odszkodowania wyliczona będzie na podstawie kosztów (w tym kosztów materiałów) poniesionych na drażnienie studni do momentu, w którym pojawiły się pierwsze oznaki wyżej wymienionych zdarzeń powodując konieczność opuszczenia terenu studni z uwagi na powstanie stanu zagrożenia.

Wyłączenia specjalne:

PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za:

- 1) utratę lub uszkodzenie sprzętu wiertniczego;
- 2) koszty wydobycia elementów z otworu wiertniczego;
- 3) koszty wznowienia prac i przywrócenia poprzednich warunków ich wykonywania, w tym również prac przygotowawczych (np. zakwaszanie, szczeliniowanie).

W odniesieniu do szkód określonych w niniejszej Klauzuli ustanawia się franszję redukcyjną w wysokości 10% wartości szkody, lecz nie mniejszą niż określona w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA NR 119

MIENIE ISTNIEJĄCE, STANOWIĄCE WŁASNOŚĆ ZLECENIODAWCY LUB UBEZPIECZONEGO LUB TEŻ ZNAJDUJĄCE SIĘ W JEGO PIECZY, PRZECHOWYWANIU LUB POD KONTROLĄ

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU oraz za opłatą dodatkowej składki, strony postanawiają rozszerzyć zakres ochrony ubezpieczeniowej określonej w Rozdziale I OWU o szkody w mieniu stanowiącym własność zleceniodawcy/inwestora lub Ubezpieczonego lub też znajdującym się w jego pieczy, przechowaniu lub pod kontrolą, istniejącym na terenie budowy lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie w dniu rozpoczęcia realizacji ubezpieczonych prac budowlano-montażowych, pod warunkiem, że szkody w tym mieniu powstały bezpośrednio wskutek realizacji tych prac.

PZU SA ponosi odpowiedzialność za szkody w mieniu określonym w niniejszej Klauzuli, z zastrzeżeniem, że przed rozpoczęciem realizacji prac jego stan był dobry oraz podjęte zostały niezbędne środki mające na celu zminimalizowanie ryzyka wystąpienia szkody.

W odniesieniu do szkód spowodowanych wibracjami, usunięciem lub osłabieniem elementów nośnych, podpór lub nośności gruntu, PZU SA ponosi odpowiedzialność jedynie za szkody powstałe wskutek całkowitego lub częściowego zawałenia się budynków lub budowli lub jeżeli konstrukcja takiego budynku lub budowli została uszkodzona w sposób zagrażający jego stabilności i uniemożliwiający naprawę w wyniku czego obiekt przeznaczony został do rozbiórki.

PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za:

- 1) szkody, które można było przewidzieć, biorąc pod uwagę charakter prowadzonych prac budowlano-montażowych oraz sposób ich realizacji;
- 2) koszty poniesione w wyniku działań podjętych w celu uniknięcia lub zmniejszenia ryzyka wystąpienia szkody, które to działania okazały się niezbędne w trakcie okresu realizacji prac budowlano-montażowych.

Limit odpowiedzialności na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia dla szkód obejmowanych ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej Klauzuli wskazany jest w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA NR 120

UBEZPIECZENIE SZKÓD SPowodowanych WIBRACJAMI, USUNIĘCIEM LUB OSŁABIENIEM ELEMENTÓW NOŚNYCH, PODPÓR LUB NOŚNOŚCI GRUNTU

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU oraz za opłatą dodatkowej składki, strony

postanawiają rozszerzyć zakres ochrony ubezpieczeniowej określonej w Rozdziale II OWU o odpowiedzialność cywilną za szkody rzeczowe spowodowane wibracjami, usunięciem lub osłabieniem elementów nośnych, podpór lub nośności gruntu, z zastrzeżeniem, że:

- 1) PZU SA ponosi odpowiedzialność jedynie za szkody wynikłe z całkowitego lub częściowego zawałenia się budynków; budowli, instalacji lub innego mienia, a także, jeżeli ich konstrukcja została uszkodzona w sposób zagrażający jego stabilności i uniemożliwiający naprawę, w wyniku czego obiekt przeznaczony został do rozbiórki;
- 2) PZU SA ponosi odpowiedzialność za szkody tylko wówczas, kiedy przed rozpoczęciem realizacji prac stan techniczny budynków, budowli, instalacji lub innego mienia był dobry i zostały podjęte niezbędne środki mające na celu zminimalizowanie ryzyka wystąpienia szkody.

Na wniosek PZU SA Ubezpieczony będzie zobowiązany sporządzić, przed rozpoczęciem realizacji prac budowlano-montażowych i na własny koszt, raport o stanie technicznym mienia oraz stopnia jego zagrożenia powstaniem szkód.

PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za:

- 1) szkody, które były możliwe do przewidzenia zważywszy na charakter prowadzonych prac budowlano-montażowych oraz sposób ich realizacji;
- 2) uszkodzenia powierzchniowe, które nie mają wpływu na stabilność gruntu, budynku, budowli lub innego mienia i nie zagrażają ich użytkownikom;
- 3) koszty poniesione w wyniku działań podjętych w celu uniknięcia lub zminimalizowania ryzyka wystąpienia szkody, które okazały się niezbędne w trakcie okresu realizacji prac budowlano-montażowych.

Limit odpowiedzialności na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia dla szkód obejmowanych ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej Klauzuli określony jest w umowie ubezpieczenia i stanowi podlimit sumy gwarancyjnej ustalonej zgodnie z postanowieniami Rozdziału II OWU.

KLAUZULA NR 121

POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE DOTYCZĄCE WYKONANIA PALI, FUNDAMENTÓW NA PALACH ORAZ ŚCIAN OPOROWYCH, SZCZELNYCH LUB SZCZELINIACH

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, strony postanawiają, że PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za koszty poniesione przez Ubezpieczonego w związku z:

- 1) koniecznością wymiany, poprawienia lub naprawy (prostowania) pali lub elementów ścian oporowych, szczelnych lub szczelinowych, które:
 - a) zostały źle dopasowane, błędnie ustawione, uległy przesuńnięciu lub zakleszczyły się w trakcie ich wbijania lub montażu na terenie budowy,
 - b) zostały porzucone, uległy zniszczeniu lub uszkodzeniu w trakcie ich wbijania lub wyciągania,
 - c) uległy zablokowaniu, uszkodzeniu lub zniszczeniu w wyniku uszkodzenia lub zakleszczenia się urządzenia do palowania lub formy (osłony);
 - 2) koniecznością poprawienia lub naprawy niespójnych, rozszczelnionych, rozczepionych lub niewłaściwie spawanych elementów ściany oporowej, szczelnej lub szczelinowej;
 - 3) koniecznością usunięcia przecieków lub infiltracji materiału;
 - 4) koniecznością wypełnienia pustych przestrzeni;
 - 5) utratą, ubytkiem lub utratą własności płynu stabilizującego (np. zawiesiny bentonitowej);
 - 6) brakiem pozytywnego wyniku testów obciążeniowych przeprowadzonych w odniesieniu do pali lub elementów fundamentów lub w związku z niespełnieniem przez pale lub elementy fundamentów innych projektowanych parametrów wytrzymałościowych;
 - 7) koniecznością otworzenia profilu lub wymiarów.
- Niniejsza Klauzula nie ma zastosowania w odniesieniu do szkód spowodowanych działaniem sił przyrody.
- Obowiązek udowodnienia, że przyczyną powstania wymienionych w niniejszej Klauzuli kosztów było działanie sił przyrody, spoczywa na Ubezpieczonym.

KLAUZULA NR 20

UBEZPIECZENIE SZKÓD POWSTAŁYCH WSKUTEK BŁĘDÓW PROJEKCENTA

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU oraz za opłatą dodatkowej składki, strony postanawiają rozszerzyć zakres ochrony ubezpieczeniowej określonej w Rozdziale I OWU o szkody w ubezpieczonym mieniu spowodowane wadami materiałowymi, odlewniczymi lub wadliwym wykonaniem o których mowa w § 7 ust. 1 pkt 6 OWU. Odszkodowanie za szkody objęte ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej Klauzuli zostanie wyliczone z pomniejszeniem o koszty napraw, wymiany lub poprawienia, które Ubezpieczony poniósłby na usunięcie wyżej wymienionej wady gdyby została ona odkryta przed wystąpieniem szkody. Postanowienia niniejszej Klauzuli nie mają zastosowania w odniesieniu do obiektów budowlanych.

KLAUZULA NR 201

UBEZPIECZENIE SZKÓD W OKRESIE GWARANCJI

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU oraz za opłatą dodatkowej składki, strony postanawiają rozszerzyć zakres ochrony ubezpieczeniowej określonej w Rozdziale I OWU o szkody w ubezpieczonych pracach budowlano-montażowych powstałe wskutek błędów projektowych, wad materiałowych, odlewniczych lub wadliwego wykonania powstałe okresie gwarancji wskazanym w umowie ubezpieczenia, przy czym PZU SA w żadnym razie nie ponosi odpowiedzialności za:

- 1) szkody powstałe bezpośrednio lub pośrednio wskutek pożaru, wybuchu lub spowodowane siłą wyższą;
- 2) szkody w mieniu używanym;
- 3) szkody o charakterze następczym;
- 4) szkody, za które Ubezpieczony jest odpowiedzialny tytułem odpowiedzialności cywilnej.

Odszkodowanie za szkody objęte ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej Klauzuli zostanie wyliczone z pomniejszeniem o koszty wymiany, naprawy lub poprawienia oraz inne koszty, które musiałyby zostać poniesione w celu usunięcia wyżej wymienionych wad lub błędów, gdyby zostały one odkryte przed wystąpieniem szkody.

Okres gwarancji rozpoczyna się z chwilą ostatecznego odbioru prac budowlano-montażowych potwierdzonego podpisaniem końcowego protokołu zdawczo-odbiorczego lub z chwilą rozpoczęcia eksploatacji, w zależności od tego, które z tych zdarzeń nastąpiło wcześniej. Jeżeli odbiór lub włączenie do eksploatacji dotyczy jedynie części lub etapu prac budowlano-montażowych, okres gwarancji rozpoczyna się jak w zdaniu poprzedzającym dla tej części lub etapu prac dla której nastąpiło odebranie lub włączenie do eksploatacji. Franszyza redukcyjna dla szkód obejmowanych ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej Klauzuli wskazana jest w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA NR 203

POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE DOTYCZĄCE MIENIA UŻYWANEGO

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, strony postanawiają, że PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za szkody w mieniu używanym:

- 1) których powstanie można przypisać wcześniejszej eksploatacji;
- 2) powstałych w trakcie lub do których przyczyniły się czynności demontażu (jeśli prace demontażowe nie zostały objęte ochroną ubezpieczeniową);
- 3) powstałych w częściach niemetalowych.

KLAUZULA NR 204

POSTANOWIENIA SPECJALNE DLA OBIEKTÓW PRZEMYSŁU PRZETWÓRSTWA WĘGLOWODURU (I)

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, strony postanawiają, że od chwili wprowadzenia na teren budowy surowców, półproduktów lub produktów zawierających węglowodór:

- 1) w odniesieniu do powstałych szkód, a w szczególności szkód wskutek pożaru lub wybuchu, zastosowanie będzie miała franszyza redukcyjna, której wysokość wskazano w umowie ubezpieczenia;
- 2) PZU SA nie odpowiada za szkody:
 - a) w katalizatorach, chyba że zostały włączone do ubezpieczenia Klauzulą nr 205,
 - b) w urządzeniach rafinacyjnych (reformingu) spowodowanych przegrzaniem lub pęknięciem rur, węży lub przewodów,
 - c) w ubezpieczonym mieniu powstałe wskutek przegrzania lub pęknięcia w następstwie reakcji egzotermicznej,
 - d) w ubezpieczonym mieniu powstałe wskutek odstępstwa od przyjętej technologii, przekroczenia projektowych parametrów procesowych lub wyłączenia urządzeń zabezpieczających,
 - e) wynikające z odpowiedzialności cywilnej w związku ze zdarzeniami wskazanymi w lit. a–d.

KLAUZULA NR 205

POSTANOWIENIA SPECJALNE DLA OBIEKTÓW PRZEMYSŁU PRZETWÓRSTWA WĘGLOWODURU (II)

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU oraz za opłatą dodatkowej składki, strony postanawiają, że pkt 2 lit. a Klauzuli nr 204 otrzymuje następujące brzmienie:

„a) w katalizatorach, chyba że nastąpiła ona jako rezultat zajścia wypadku ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową;”

KLAUZULA NR 218

KOSZTY POSZUKIWANIA PRZECIEKÓW PRZY UKŁADANIU RUROCIĄGÓW

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU oraz za opłatą dodatkowej składki, strony postanawiają rozszerzyć zakres ochrony ubezpieczeniowej określonej w Rozdziale I OWU o poniesione dodatkowo niezbędne i uzasadnione koszty:

- 1) przeprowadzenia próby ciśnieniowej w celu zlokalizowania wycieku z rurociągu (włącznie z kosztami wypożyczenia specjalistycznej aparatury oraz kosztami jej obsługi i transportu);
 - 2) wykonania robót ziemnych na nieuszkodzonym odcinku rowu, o ile roboty te będą konieczne w związku z poszukiwaniem lub usuwaniem przecieków, np. wykonanie wykopów w celu odkrycia rurociągu i jego ponowne zasypanie, pod warunkiem, że przeciek powstał bezpośrednio wskutek wypadku ubezpieczeniowego objętego umową ubezpieczenia oraz wskazany w umowie ubezpieczenia procent spoin spawalniczych został prześwietlony promieniami rentgenowskimi, a wykryte w ten sposób wady w należyty sposób usunięte.
- Koszty spowodowane błędnie wykonaną naprawą wadliwych spoin spawalniczych są wyłączone z zakresu ochrony ubezpieczeniowej. Limity odpowiedzialności na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe dla:
- 1) pojedynczego testowanego hydrostatycznie odcinka;
 - 2) łącznie wszystkich kosztów obejmowanych ochroną w ramach niniejszej Klauzuli w okresie realizacji prac budowlano-montażowych,
- wskazane są w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA NR 219

POSTANOWIENIA SPECJALNE DOTYCZĄCE POZIOMYCH WIERCEŃ KIERUNKOWYCH (PRZEWIERTÓW HORYZONTALNYCH) PRZY PRZEJŚCIACH RUR, PRZEWODÓW LUB RUROCIĄGÓW POD PRZESZKODAMI TERENOWYMI LUB OBIEKTAMI BUDOWLANYMI

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, strony postanawiają, iż PZU SA ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe w trakcie wykonywania poziomych wierceń kierunkowych (przewiertów horyzontalnych) przy przejściach rur, przewodów lub rurociągow pod przeszkodami

terenowymi (np. rzeka, jezioro) lub obiektami budowlanymi (np. kanał, droga, linia kolejowa, nasypanie), pod warunkiem, że przed rozpoczęciem prac przeprowadzono analizę gruntu, pobranie próbek, wiercenia próbne, analizę sitową – zgodnie z aktualnymi wymogami i standardami obowiązującymi przy prowadzeniu prac wiertniczych oraz że wykonawca dysponuje wiedzą i doświadczeniem w technikach prowadzenia wierceń kierunkowych. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za szkody spowodowane lub powstałe wskutek:

- 1) rozminienia się z docelowym punktem wiercenia lub w związku z odchyleniem od osi planowanego przewiertu;
- 2) strat, ubytków lub utraty właściwości płynu stabilizującego (np. zawiesiny bentonitowej);
- 3) zniszczenia lub uszkodzenia zewnętrznej izolacji rur, przewodów lub rurociągów w obszarze kierunkowego wiercenia.

Dla szkód powstałych w trakcie wykonywania poziomych wierceń kierunkowych ustala się franszę redukcijną w wysokości 20% wartości szkody, lecz nie mniejszą niż określona w umowie ubezpieczenia.

Jeżeli dla potrzeb niniejszej Klauzuli podano odrębną sumę ubezpieczenia (obejmującą łącznie wartość prac oraz rur lub przewodów) lub ustanowiono limit odpowiedzialności, zostają one wskazane w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA NR 220

TRANSPORT ŁĄDOWY

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU oraz za opłatą dodatkowej składki, strony postanawiają rozszerzyć zakres ochrony ubezpieczeniowej określonej w Rozdziale I OWU o szkody w ubezpieczonym mieniu, które powstały na terenie wskazanym w umowie ubezpieczenia (zakres terytorialny ubezpieczenia) podczas transportu lądowego (transport drogą powietrzną lub wodną pozostaje wyłączonej z zakresu ubezpieczenia) na teren budowy, wskutek wypadku lub kolizji środka transportu, powodzi, trzęsienia ziemi, zalania, osunięcia lub zapadnięcia się ziemi, rabunku lub pożaru. PZU SA ponosi odpowiedzialność, pod warunkiem, że ubezpieczone mienie zostało profesjonalnie zabezpieczone i przygotowane do transportu, przy czym przed przygotowaniem do transportu rozumie się również czynności sztauerskie (tzn. sposób rozmieszczenia i zamocowania mienia na środku transportu). Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje ubezpieczone mienie także podczas wyładunku na terenie budowy. Jeżeli w umowie ubezpieczenia nie wskazano zakresu terytorialnego ubezpieczenia przyjmuje się, że ochrona ubezpieczeniowa obejmuje wyłącznie transporty na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Maksymalna wartość mienia przewożonego na jednym środku transportu nie może przekraczać limitu odpowiedzialności wskazanego w umowie ubezpieczenia.

Postanowienia niniejszej Klauzuli nie mają zastosowania w odniesieniu do transportów międzynarodowych.

KLAUZULA

POKRYCIA KOSZTÓW USUNIĘCIA POZOSTAŁOŚCI PO SZKODZIE

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU oraz za opłatą dodatkowej składki, strony postanawiają rozszerzyć zakres ochrony ubezpieczeniowej określonej w Rozdziale I OWU o niezbędne i uzasadnione koszty dodatkowe poniesione w związku z uprzątnięciem pozostałości po szkodzie objętej ochroną ubezpieczeniową, łącznie z kosztami rozbiórk i demontażu części niezdatnych do użytku, ich wywozem, składowaniem lub utylizacją. Ochrona obejmuje również koszty wykonania podpór oraz koszty demontażu i ponownego montażu nieuszkodzonych części ubezpieczonego mienia, jeżeli czynności takie są niezbędne w celu przeprowadzenia naprawy mienia dotkniętego szkodą.

Niezależnie od powyższych uzgodnień PZU SA w żadnym razie nie będzie pokrywało kosztów związanych z usunięciem zanieczyszczonych gleb lub wody i ich rekultywacją. Limit odpowiedzialności na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe dla kosztów obejmowanych ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej Klauzuli wskazany jest w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA

POKRYCIA KOSZTÓW ODTWORZENIA PLANÓW I DOKUMENTÓW

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU oraz za opłatą dodatkowej składki, strony postanawiają rozszerzyć zakres ochrony ubezpieczeniowej określonej w Rozdziale I OWU o niezbędne i uzasadnione koszty poniesione na odtworzenie planów i dokumentów, stanowiących zgodnie z ustawą Prawo budowlane dokumentację budowy, zniszczonych lub utraconych wskutek wypadku ubezpieczeniowego. Całkowita wartość odszkodowania zostaje ograniczona do kosztów materiałów i robocizny poniesionych na takie odtworzenie, z włączeniem kosztów pracy w godzinach nadliczbowych oraz przeprowadzenia niezbędnych analiz, i w żadnym przypadku nie może przekroczyć limitu odpowiedzialności na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe wskazanego w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA

WYNAGRODZENIA EKSPERTÓW

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU oraz za opłatą dodatkowej składki, strony postanawiają rozszerzyć zakres ochrony ubezpieczeniowej określonej w Rozdziale I OWU o konieczne i uzasadnione dodatkowe koszty wynagrodzeń należne architektom, inspektorom, inżynierom-konsultantom oraz innym rzeczoznawcom zewnętrznym, których powołanie okazało się niezbędne w celu odtworzenia, wymiany lub zastąpienia ubezpieczonego mienia dotkniętego szkodą wskutek wypadku ubezpieczeniowego, a także koszty wykonanych w tym celu ekspertyz pod warunkiem, że:

- 1) powołanie wyżej wymienionych nastąpiło w porozumieniu z PZU SA;
- 2) poniesione koszty nie przekraczają normalnie obowiązujących cen i stawek rynkowych;
- 3) z zakresu ubezpieczenia wyłączone są koszty poniesione na wyliczenie i przygotowanie roszczenia.

Limit odpowiedzialności na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe dla kosztów obejmowanych ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej Klauzuli wskazany jest w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA

UBEZPIECZENIA MIENIA OSOBISTEGO PRACOWNIKÓW

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU oraz za opłatą dodatkowej składki, strony postanawiają rozszerzyć zakres ochrony ubezpieczeniowej określonej w Rozdziale I OWU o szkody w mieniu osobistym pracowników zatrudnionych przy realizacji prac budowlano-montażowych pod warunkiem, że szkody te powstały wskutek wypadku ubezpieczeniowego w okresie i miejscu ubezpieczenia wskazanym w umowie ubezpieczenia.

Przez mienie osobiste pracowników rozumie się mienie ruchome pracowników Ubezpieczonego zatrudnionych przy realizacji ubezpieczonych prac budowlano-montażowych znajdujące się w miejscu ubezpieczenia, z wyłączeniem wartości pieniężnych, pojazdów mechanicznych oraz dokumentów.

Limit odpowiedzialności na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe dla kosztów obejmowanych ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej Klauzuli wskazany jest w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA 50/50

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, strony postanawiają, że w przypadku kiedy Ubezpieczony zawarł umowę ubezpieczenia mienia w transporcie (CARGO) lub kiedy taka umowa została zawarta na jego rachunek i w przypadku zajścia wypadku ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową, w wyniku którego nastąpiła utrata lub uszkodzenie ubezpieczonego mienia, oraz w przypadku kiedy po ujawnieniu przedmiotowej szkody w ciągu 120 dni od zakończenia ryzyka związanego z transportem mienia nie jest możliwym określenie dokładnych okoliczności oraz przyczyny powstałej szkody, a w szczególności czy wydarzyła się ona podczas transportu

mienia, czy też po jego wygaśnięciu w miejscu przeznaczenia, PZU SA wypłaci 50% należnego odszkodowania, jednakże pod warunkiem wypłaty przez Ubezpieczyciela/Ubezpieczycieli z tytułu umowy ubezpieczenia mienia w transporcie (CARGO) pozostałych 50% odszkodowania. Ustalenie, na mocy postanowień niniejszej Klauzuli, udziałów w odszkodowaniu na poziomie 50/50 dokonane zostanie niezależnie od późniejszej procedury mającej na celu doprowadzenie do ostatecznego podziału odpowiedzialności pomiędzy PZU SA oraz Ubezpieczyciela/Ubezpieczycieli w świetle warunków obu umów ubezpieczenia i obowiązujących przepisów prawa. Dodatkowo strony postanawiają, że w przypadku różnego poziomu udziałów własnych obowiązujących w umowie ubezpieczenia wszystkich ryzyk budowlano-montażowych (CAR/EAR) oraz w umowie ubezpieczenia mienia w transporcie (CARGO), przy wypłacie odszkodowania każdy z ubezpieczycieli odliczy od kwoty wypłacanej przez niego odszkodowania połowę udziału własnego przewidzianego w każdej z tych umów ubezpieczenia.

KLAUZULA OSÓB WIZYTUJĄCYCH

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU oraz za opłatą dodatkowej składki, strony postanawiają rozszerzyć zakres ochrony ubezpieczeniowej określonej w Rozdziale II OWU o odpowiedzialność cywilną za szkody wyrządzone osobom wizytującym teren budowy będącym pracownikami Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub innego podmiotu związanego z realizacją prac budowlano-montażowych, pod warunkiem że osoby takie przed wejściem na teren budowy uzyskały zezwolenie kierownictwa budowy na przeprowadzenie wizytacji i przebywanie na placu budowy oraz że wizytacja odbywa się przy stałej obecności przedstawiciela kierownictwa budowy, z zachowaniem zasad BHP.

Wypłata świadczenia na rzecz osoby poszkodowanej lub uprawniającej do otrzymania świadczenia stanowi nadwyżką ponad świadczenie ustalone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych na podstawie obowiązujących przepisów o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Z zakresu ubezpieczenia w ramach niniejszej Klauzuli wyłączona pozostaje odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego jako pracodawcy za następstwa wypadków przy pracy.

Limit odpowiedzialności na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia dla szkód obejmowanych ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej Klauzuli określony jest w umowie ubezpieczenia i stanowi podlimit sumy gwarancyjnej ustalonej zgodnie z postanowieniami Rozdziału II OWU.

KLAUZULA PRZEDŁUŻENIA OKRESU UBEZPIECZENIA

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, strony postanawiają, że:

- 1) jeżeli czas realizacji ubezpieczonych prac budowlano-montażowych ulegnie wydłużeniu przekraczając pierwotnie uzgodniony okres ubezpieczenia, PZU SA przedłuży odpowiednio okres ubezpieczenia bez naliczania dodatkowej składki, jeśli przedłużenie to nie przekroczy liczby dni wskazanej w umowie ubezpieczenia;
- 2) w przypadku konieczności przedłużenia okresu ubezpieczenia prac budowlano-montażowych jednokrotnie o większą niż określona w pkt 1 liczbę dni lub wielokrotnie łącznie o większą niż określona w pkt 1 liczbę dni, składka dodatkowa zostanie naliczona proporcjonalnie (pro rata) za całkowity okres na jaki przedłużono pierwotnie uzgodniony okres ubezpieczenia;
- 3) całkowity okres na jaki przedłużono pierwotnie uzgodniony okres ubezpieczenia, o którym mowa w pkt 2, nie może przekroczyć liczby dni wskazanej w umowie ubezpieczenia.

Przedłużenie okresu ubezpieczenia prac budowlano-montażowych dokonywane jest na pisemny wniosek Ubezpieczającego i wymaga potwierdzenia przez PZU SA pod rygorem nieważności; wniosek powinien zostać przedłożony przed upływem okresu ubezpieczenia wskazanego w umowie ubezpieczenia. Postanowienia niniejszej Klauzuli mają zastosowanie pod warunkiem, że od daty rozpoczęcia prac budowlano-montażowych do dnia przedłożenia

wniosku nie powstały żadne okoliczności zwiększające ryzyko wystąpienia szkody, o których Ubezpieczający lub Ubezpieczony wiedział lub mógł się dowiedzieć zachowując należytą staranność. Klauzuli nie stosuje się w odniesieniu do okresu ubezpieczenia rozruchu gorącego, prób lub testów.

KLAUZULA AUTOMATYCZNEGO UBEZPIECZENIA WZROSTU WARTOŚCI PRAC BUDOWLANO-MONTAŻOWYCH

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, strony postanawiają, że jeżeli w trakcie okresu realizacji prac budowlano-montażowych okaże się, iż faktyczna wartość tych prac przewyższa przyjętą w momencie zawierania umowy sumę ubezpieczenia, suma ta zostanie automatycznie zwiększona o wartość nadwyżki, jednak nie więcej niż o wskazany w umowie ubezpieczenia procent oraz pod warunkiem, że ostateczna wartość tych prac zostanie zadeklarowana przez Ubezpieczającego nie później niż w terminie 30 dni po zakończeniu okresu realizacji prac budowlano-montażowych.

W takim przypadku składka wymieniona w umowie ubezpieczenia stanowi składkę zaliczkową.

Na podstawie deklaracji wartości prac przedstawionej przez Ubezpieczającego PZU SA dokona rozliczenia składki zaliczkowej przy zastosowaniu stawki wskazanej w umowie ubezpieczenia. Jeżeli ustalona w ten sposób składka ostateczna przewyższa składkę zaliczkową, Ubezpieczający zobowiązany jest do opłacenia różnicy.

KLAUZULA 72 GODZIN

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, strony postanawiają, że szkody w ubezpieczonym mieniu, powstałe w czasie dowolnego następującego po sobie przedziału 72 godzin wskutek jednego zdarzenia (np. trzęsienie ziemi, huragan, powódź, grad) będą traktowane jako jeden wypadek ubezpieczeniowy. Początek każdego takiego 72 godzinowego przedziału czasowego określa Ubezpieczający lub Ubezpieczony.

KLAUZULA SPECJALNA DLA „MOKRYCH RYZYK”

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, strony postanawiają, że:

1. PZU SA w żadnym razie nie ponosi odpowiedzialności za:
 - 1) szkody w nabrzeżach, obrzeżach, opaskach lub innych umocnieniach brzegowych, pirsach, falochronach, występkach cumowniczych lub cumowniczo-odbojowych, przystaniach, molach lub pomostach, powstałe wskutek ich osiadania lub zapadania się;
 - 2) szkody powstałe wskutek „naturalnego działania” morza, jeziora, zbiornika wodnego lub rzeki;
 - 3) szkody polegające na zniszczeniu więcej niż 200 m nieukończonych bądź niezabezpieczonego odcinka nabrzeża, obrzeża, opaski lub innego umocnienia brzegowego, pirsu, falochronu, mola, pomostu, przystani lub innej struktury portowej;
 - 4) szkody powstałe w wyniku erozji lub sufozji gleby;
 - 5) koszty bagrowania lub rebagrowania (nie dotyczy prac czerpalnych);
 - 6) utratę, ubytek lub zniszczenie materiału wypełniającego;
 - 7) wymianę lub naprawę pali lub elementów ścian oporowych, które zostały źle dopasowane, przesunięte, błędnie ustawione lub zakleszczyły się w trakcie ich wbijania lub montażu, zagięty lub zostały porzucone, zostały uszkodzone lub zniszczone w trakcie ich wbijania lub wyciągania, uległy zablokowaniu, uszkodzeniu lub zniszczeniu w wyniku uszkodzenia lub zakleszczenia urządzenia do palowania lub osłony (formy);
 - 8) koszty poprawienia rozłączonych bądź rozpiętych ścianek szczytowych oraz naprawy przecieku bądź infiltracji materiału;
 - 9) koszty spowodowane brakiem pozytywnego wyniku testów obciążeniowych pali lub innych elementów fundamentów lub w związku z niespełnieniem przez pale lub elementy fundamentów projektowych parametrów wytrzymałościowych;

- 10) koszty odtworzenia kształtów lub wymiarów;
 - 11) sprzęt pływający lub inny sprzęt do prac wodnych (np. barki, pontony, pomosty, kesony) oraz koszty w związku z odpowiedzialnością wynikającą z użycia tego sprzętu;
 - 12) koszty mobilizacji lub demobilizacji oraz koszty związane z oczekiwaniem na pogodę umożliwiającą prowadzenie prac przy użyciu sprzętu pływającego;
 - 13) szkody w linach, łańcuchach, kotwicach lub pławach;
 - 14) szkody powstałe wskutek uderzenia statku lub innej jednostki pływającej;
 - 15) ryzyka które zgodnie z Kodeksem Morskim mogą zostać objęte ubezpieczeniem morskim.
- 2.** Dla potrzeb niniejszej Klauzuli „naturalne działanie”:
- 1) morza – oznacza stan morza, który jest mniejszy lub równy 8 stopniom w skali Beauforta lub stan pływów, prądów lub falowania wody, którego wystąpienie, w oparciu o dane statystyczne, może być oczekiwane raz na 20 lat, w zależności od tego, który z tych stanów jest bardziej dotkliwy, uciążliwy lub niszczący;
 - 2) jeziora lub zbiornika wodnego – oznacza hydrodynamiczne lub mechaniczne oddziaływanie wody wskutek jej falowania lub zamarzania;
 - 3) rzeki – oznacza mechaniczne oddziaływanie nurtu rzeki lub rocznych zmian poziomu stanu wody odnotowanych w okresie ostatnich 10 lat.
- 3.** Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest:
- 1) przez cały okres ubezpieczenia prac budowlano-montażowych uzyskiwać codzienne informacje pogodowe z lokalnej stacji meteorologicznej (m.in. IMiGW), a w przypadku prognoz sztormowych lub powodziowych utrzymywać stały kontakt z lokalną stacją meteorologiczną lub sztabem powodziowym przez co najmniej 12 godzin od zaobserwowania nadchodzącego sztormu lub kulminacji fali powodziowej;
 - 2) oznakować teren budowy oraz prowadzić prace przy zachowaniu odległości nawigacyjnej nie mniejszej niż 200 m od akwenu otwartego dla ruchu publicznego;
 - 3) przestrzegać obowiązujących przepisów dotyczących morskich budowli hydrotechnicznych, spełniać warunki techniczne określone w specyfikacji technicznej dla prac czerpalnych lub wzmacniania dna, oraz:
 - a) uzyskać atest czystości dna akwenu pod względem zalegania przedmiotów niebezpiecznych,
 - b) zachowywać tolerancję bagrowniczą $t_b = 0,25$ m,
 - c) nadzorować batymetrię dna w rejonie prac czerpalnych,
 - d) utrzymywać właściwy stan techniczny szaland.
 4. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku wymienionego w ust. 3 PZU SA jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.
 5. Koszty poniesione w związku ze zbyt głębokim lub nieodpowiednim miejscem wybrania dna w żadnym razie nie będą traktowane jako szkoda objęta umową ubezpieczenia.

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA MASZYN I SPRZĘTU BUDOWLANEGO OD USZKODZEŃ

ustalone uchwałą nr UZ/432/2007 Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej z dnia 26 lipca 2007 r., ze zmianami ustalonymi uchwałą nr UZ/65/2011 z dnia 21 lutego 2011 r. i uchwałą nr UZ/114/2012 z dnia 28 marca 2012 r., ustalonych uchwałą nr UZ/430/2015 z dnia 23 grudnia 2015 r. i ze zmianami ustalonymi uchwałą nr UZ/215/2018 z dnia 6 lipca 2018 r.

Informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej:

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	<p>OWU: § 1 ust. 2, § 2, § 3, § 4, § 5, § 7, § 8 ust. 1–6 i ust. 8, § 9 ust. 1–6, § 10, § 11, § 12, § 13, § 14 ust. 1, 2, § 15, § 16, § 18 ust. 13.</p> <p>Załącznik nr 1 do OWU Klauzula ubezpieczenia maszyn pracujących pod powierzchnią ziemi: ust. 1 i ust. 3, Klauzula ubezpieczenia maszyn pracujących na sprzęcie pływającym na wodach śródlądowych: ust. 1 i ust. 3–4, Klauzula ubezpieczenia maszyn wiertniczych do wiercenia studni wodnych: ust. 1 i ust. 3, Klauzula ubezpieczenia maszyn poza granicami RP, Klauzula ubezpieczenia kosztów usunięcia pozostałości po szkodzie: ust. 1–4, Klauzula (006) ubezpieczenia dodatkowych kosztów pracy w godzinach nadliczbowych, nocnych, w dni wolne od pracy oraz frachtu ekspresowego: ust. 1–2;</p>

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	Klauzula (007) ubezpieczenia dodatkowych kosztów frachtu lotniczego ust. 1–3; klauzula ubezpieczenia maszyn we wskazanych lokalizacjach.
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	<p>OWU: § 1 ust. 2, § 2, § 3, § 4, § 5, § 6, § 7, § 8 ust. 1–6 i ust. 8, § 9 ust. 1–6, § 10, § 11, § 12, § 13, § 14 ust. 1, 2, § 15, § 16, § 18 ust. 13.</p> <p>Załącznik nr 1 do OWU Klauzula ubezpieczenia maszyn pracujących pod powierzchnią ziemi: ust. 1–3, Klauzula ubezpieczenia maszyn pracujących na sprzęcie pływającym na wodach śródlądowych: ust. 1–4, Klauzula ubezpieczenia maszyn wiertniczych do wiercenia studni wodnych: ust. 1–2, Klauzula ubezpieczenia maszyn poza granicami RP, Klauzula ubezpieczenia kosztów usunięcia pozostałości po szkodzie: ust. 1–4, Klauzula (006) ubezpieczenia dodatkowych kosztów pracy w godzinach nadliczbowych, nocnych, w dni wolne od pracy oraz frachtu ekspresowego: ust. 1–3, Klauzula (007) ubezpieczenia dodatkowych kosztów frachtu lotniczego, Klauzula ubezpieczenia maszyn we wskazanych lokalizacjach: ust. 1–4.</p>

POSTANOWIENIA WSTĘPNE

§ 1

1. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia maszyn i sprzętu budowlanego (zwanych dalej „maszynami”) od uszkodzeń (zwane dalej „OWU”) mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych pomiędzy Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń Spółką Akcyjną (zwaną dalej „PZU SA”) a osobami prawnymi, jednostkami organizacyjnymi niebędącymi osobami prawnymi oraz osobami fizycznymi, prowadzącymi działalność gospodarczą (zwany dalej „Ubezpieczającym”).
2. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta na cudzy rachunek (na rachunek Ubezpieczonego). Ubezpieczony może nie być imiennie wskazany w umowie, chyba że jest to konieczne do określenia przedmiotu ubezpieczenia. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek:
 - 1) zarzut mający wpływ na odpowiedzialność PZU SA, może on podnieść również przeciwko Ubezpieczonemu;
 - 2) Ubezpieczony jest uprawniony do żądania należnego świadczenia bezpośrednio od PZU SA, chyba że strony uzgodniły inaczej; jednakże takie uzgodnienie nie może zostać dokonane, jeżeli wypadek już zaszedł;
 - 3) Ubezpieczony może żądać by PZU SA udzielił mu informacji o postanowieniach zawartej umowy oraz OWU w zakresie, w jakim dotyczą jego praw i obowiązków.
3. W porozumieniu z Ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w niniejszych OWU. Postanowienia te powinny być sporządzone na piśmie.
4. PZU SA zobowiązany jest przedstawić Ubezpieczającemu różnicę między treścią umowy a OWU w formie pisemnej przed zawarciem umowy. W razie niedopełnienia tego obowiązku PZU SA nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego. Postanowienia nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych w drodze negocjacji.
5. Jeżeli w umowie ubezpieczenia wprowadzone zostały dodatkowe lub odmienne postanowienia umowne, mają one pierwszeństwo przed odpowiednimi postanowieniami OWU.

DEFINICJE

§ 2

W rozumieniu niniejszych OWU użyte niżej określenia oznaczają:

- 1) **maszyny budowlane** – ciężkie urządzenia techniczne wykorzystywane do prac budowlanych, wykonujące swoją pracę w ruchu i pod kontrolą uprawnionego operatora (np. koparki, ładowarki, żurawie);
- 2) **sprzęt budowlany** – powszechnie stosowane pomocnicze urządzenia techniczne wykorzystywane do prac budowlanych, wykonujące swoją pracę bez konieczności wykonywania ruchu lub bez kontroli operatora (np. systemy rusztań, kontenery zaplecza budowy, sprzęt spawalniczy);
- 3) **Ubezpieczający** – osoba prawna, jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną lub osoba fizyczna, prowadząca działalność gospodarczą, zawierająca umowę ubezpieczenia;
- 4) **Ubezpieczony** – osoba prawna, jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną lub osoba fizyczna, prowadząca działalność gospodarczą, która zawarła umowę ubezpieczenia na własny rachunek lub na rachunek której została zawarta umowa ubezpieczenia;
- 5) **zasady przechowywania maszyn w miejscu ubezpieczenia** – maszyny, których umieszczenie ze względu na ich rozmiary lub z innych powodów w zamkniętym obiekcie nie jest możliwe, mogą przechowywane być na placu budowy lub w innej lokalizacji, pozostałe maszyny przechowywane muszą być w zamkniętych obiektach;
- 6) **kradzież z włamaniem** – zabór maszyn lub ich części w celu przywłaszczenia, którego sprawca dokonał z miejsca ubez-

pieczenia bądź z zamkniętego środka transportowego, po usunięciu przy użyciu siły i narzędzi wymaganych zabezpieczeń przeciwkradzieżowych miejsca ubezpieczenia, zabezpieczeń środka transportowego oraz zabezpieczeń maszyn lub otworzeniu zabezpieczeń kluczem oryginalnym, który zdobył przez kradzież z włamaniem z innego obiektu lub w wyniku rabunku;

- 7) **rabunek** – zabór maszyn lub ich części w celu przywłaszczenia, dokonany przy zastosowaniu przemocy fizycznej bądź groźby natychmiastowego użycia takiej przemocy wobec Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego lub osoby przez nich upoważnionej, obsługującej maszynę lub sprawującej nad nią dozór albo w wyniku doprowadzenia do stanu nieprzytomności lub bezbronności tej osoby;
- 8) **wymagane zabezpieczenia przeciwkradzieżowe miejsca ubezpieczenia:**
 - a) **plac budowy oraz inna lokalizacja** – oświetlony, trwale ogrodzony teren, z bramą zabezpieczoną w taki sposób aby niemożliwy był wstęp, wjazd bądź wyjazd osoby nieuprawnionej oraz pozostający pod stałym dozorem,
 - b) **zamknięty obiekt** – znajdujący się na placu budowy lub na terenie innej lokalizacji obiekt kontenerowy, budynek bądź jego część lub inna budowla, użytkowany wyłącznie przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, w którym przechowywane są ubezpieczone maszyny, wyposażony w zamknięte na zamek lub kłódkę drzwi oraz posiadający zabezpieczone (osłkone lub okratowane) okna i inne otwory zewnętrzne;
- 9) **zabezpieczenia maszyn** – przewidziane konstrukcyjnie i sprawne technicznie, zamknięte urządzenia zabezpieczające, uniemożliwiające osobom nieupoważnionym dostęp do wnętrza maszyny bez uprzedniego pokonania zabezpieczeń przy użyciu siły i narzędzi;
- 10) **zabezpieczenia środka transportowego** – przewidziane konstrukcyjnie i sprawne technicznie, zamknięte urządzenia zabezpieczające, uniemożliwiające zabór maszyn bez użycia siły i narzędzi;
- 11) **dozór** – całodobowa ochrona wykonywana przez co najmniej jedną wyznaczoną do tego celu osobę pełnoletnią spośród personelu Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego lub przez pracowników koncesjonowanego przedsiębiorstwa ochrony osób i mienia;
- 12) **suma ubezpieczenia** – kwota stanowiąca górną granicę odpowiedzialności PZU SA za szkody powstałe w okresie ubezpieczenia;
- 13) **wartość odtworzeniowa** – koszt wymiany utraconej, zniszczonej albo uszkodzonej maszyny na maszynę nową tego samego typu i o tych samych lub w przypadku kiedy jest to niemożliwe, najbardziej zbliżonych parametrach technicznych z uwzględnieniem kosztów (jeżeli występują) transportu, montażu oraz cła i innych tego typu opłat;
- 14) **wartość księgowa brutto** – księgowa wartość początkowa maszyny z uwzględnieniem przeszacowań wynikających z przepisów ogólnych;
- 15) **wartość rzeczywista** – koszt wymiany utraconej, zniszczonej albo uszkodzonej maszyny na maszynę nową tego samego typu i o tych samych lub w przypadku kiedy jest to niemożliwe, najbardziej zbliżonych parametrach technicznych z potrąceniem procentowo określonego stopnia zużycia technicznego do dnia powstania szkody oraz z uwzględnieniem kosztów (jeżeli występują) transportu, montażu oraz cła i innych tego typu opłat;
- 16) **szkoda całkowita** – koszty wymiany utraconej maszyny bądź koszty naprawy zniszczonej albo uszkodzonej maszyny przekraczają wartość rzeczywistą maszyny;
- 17) **szkoda częściowa** – koszty wymiany utraconej maszyny bądź koszty naprawy zniszczonej albo uszkodzonej maszyny nie przekraczają wartości rzeczywistej maszyny;

- 18) **udział własny** – określona w umowie ubezpieczenia kwotowo lub procentowo część szkody, o jaką pomniejszana będzie wysokość odszkodowania.

PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

§ 3

1. Przedmiotem ubezpieczenia są maszyny, użytkowane zgodnie z ich przeznaczeniem w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą.
2. Przedmiotem ubezpieczenia mogą być wyłącznie maszyny, które włączone zostały do eksploatacji, pozytywnie przeszły próby i testy, są sprawne oraz posiadają wymagane: atesty, aprobaty, pozwolenia, certyfikaty, badania techniczne oraz dokumentację techniczno-ruchową (DTR).
3. Ubezpieczeniem objęte są maszyny w czasie ruchu bądź postoju, w czasie montażu albo demontażu na stanowisku pracy, załadunku albo rozładunku na albo ze środka transportowego oraz w czasie dokonywanych przez posiadacza siłami własnymi napraw oraz czynności konserwacyjnych.
4. Ubezpieczenie nie obejmuje:
 - 1) maszyn pracujących pod powierzchnią ziemi, chyba że zostanie rozszerzone o odpowiednią klauzulę wymienioną w Załączniku Nr 1 od OWU;
 - 2) maszyn pływających albo maszyn pracujących na wszelkiego rodzaju sprzęcie pływającym oraz pojazdach szynowych, chyba że zostanie rozszerzone o odpowiednią klauzulę wymienioną w Załączniku Nr 1 do OWU;
 - 3) samochodów osobowych, osobowo-ciężarowych oraz ciężarowych w nadwoziu osobowego;
 - 4) sprzętu elektronicznego wraz z oprogramowaniem i bazami danych oraz sprzętu optycznego, wykorzystywanych do prac budowlanych;
 - 5) części zapasowych do maszyn, materiałów eksploatacyjnych oraz materiałów pomocniczych nie związanych bezpośrednio z prowadzonymi pracami budowlanymi;
 - 6) mienia osobistego pracowników znajdującego się w pomieszczeniach zaplecza budowy oraz dokumentacji dotyczącej budowy, wartości pieniężnych, opakowań oraz innego mienia nie ubezpieczonego w ramach OWU.

MIJESCE UBEZPIECZENIA

§ 4

1. Miejscem ubezpieczenia są place budów, na których zgodnie z podpisanymi kontraktami na wykonanie robót znajdują się ubezpieczone maszyny oraz inne wskazane przez Ubezpieczającego i określone w dokumencie ubezpieczenia (polisie) lokalizacje związane z prowadzoną działalnością gospodarczą.
2. Ochroną ubezpieczeniową objęte są również maszyny w czasie ich przemieszczania się lub transportowania na środku transportowym będącym własnością bądź będącym na podstawie tytułu prawnego w posiadaniu Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego pomiędzy miejscami ubezpieczenia.
3. Ochroną ubezpieczeniową objęte są maszyny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
4. Za opłatą dodatkowej składki oraz określeniem dodatkowych warunków, ochrona ubezpieczeniowa rozszerzona może zostać poza granice Rzeczypospolitej Polskiej.

ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 5

1. PZU SA odpowiada za szkody w ubezpieczonych maszynach powstałe w okresie ubezpieczenia z przyczyn nagłych, nieprzewidzianych i niezależnych od woli Ubezpieczającego lub

Ubezpieczonego, o ile szkody te nie powstaną z przyczyny wyraźnie wyłączonej z zakresu ubezpieczenia w dalszej części OWU lub postanowieniach dodatkowych.

2. Do szkód, o których mowa w ust. 1, za które PZU SA ponosi odpowiedzialność należą przykładowo szkody spowodowane przez:
 - 1) błędy w obsłudze maszyn powodujące kolizje z innymi maszynami na placu budowy, wpadnięcie do wykopu lub przewrócenie się maszyny;
 - 2) powódź, deszcz nawalny, działanie wiatru, bezpośrednie uderzenie pioruna, grad, obsunięcie się ziemi lub lawinę;
 - 3) kradzież z włamaniem, rabunek;
 - 4) zniszczenie lub uszkodzenie przez osoby trzecie;
 - 5) ogień, eksplozję, upadek statku powietrznego, zalanie przez wydostanie się ze znajdujących się w miejscu ubezpieczenia urządzeń lub instalacji wody lub innych cieczy.
3. Za szkodę uważa się utratę, zniszczenie lub uszkodzenie maszyny, uniemożliwiające dalsze spełnianie zamierzonych funkcji i powodujące konieczność jej naprawy bądź wymiany.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 6

1. W ramach niniejszego ubezpieczenia PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za szkody będące następstwem:
 - 1) działań wojennych, wojny domowej, przewrotu wojskowego, powstania zbrojnego, rewolucji, wprowadzenia stanu wojennego lub stanu wyjątkowego, aktów sabotażu, rozruchów lub zamieszek społecznych, strajków, lokautu, aktów terroryzmu lub skutków działań przedsięwziętych w związku z kontrolowaniem, zapobieganiem lub zwalczaniem skutków wymienionych zdarzeń;
 - 2) planowanej lub realizowanej przez właściciela zakładu pracy likwidacji zakładu lub miejsc pracy;
 - 3) konfiskaty lub zajęcia ubezpieczonych maszyn przez uprawnione władze;
 - 4) działania energii jądrowej, promieniowania jonizującego, skażenia radioaktywnego, działania pola elektro-magnetycznego lub magnetycznego;
 - 5) umyślnego działania lub rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności, przy czym przez winę Ubezpieczonego lub Ubezpieczającego będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną należy rozumieć winę:
 - a) w przedsiębiorstwach państwowych – dyrektora lub jego zastępców,
 - b) w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością i spółkach akcyjnych – członków zarządu lub prokurentów,
 - c) w spółkach komandytowych i komandytowo-akcyjnych – komplementariuszy lub prokurentów,
 - d) w spółkach jawnych – wspólników lub prokurentów,
 - e) w spółkach partnerskich – partnerów lub członków zarządu lub prokurentów,
 - f) w spółkach cywilnych – wspólników,
 - g) w spółdzielniach, fundacjach i stowarzyszeniach – członków zarządu,
 - 6) winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa kierownika budowy, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności;
 - 7) wad lub usterek istniejących przed rozpoczęciem odpowiedzialności PZU SA i znanych Ubezpieczonemu lub Ubezpieczającemu lub ich przedstawicielom, niezależnie od tego, czy o takich wadach lub defektach wiedział PZU SA;
 - 8) szkód górniczych w rozumieniu prawa geologicznego lub górniczego.

2. Ponadto PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za:

- 1) szkody spowodowane trzęsieniem ziemi, wybuchem wulkanu lub tsunami;
- 2) szkody spowodowane awarią mechaniczną lub elektryczną, zamarnięciem płynów chłodzących lub innych płynów, zatarciem części spowodowanym wadliwym smarowaniem lub brakiem oleju, przegrzaniem na skutek braku płynów chłodzących; jeżeli jednak w następstwie powyższych zdarzeń nastąpi szkoda w zewnętrznych częściach lub elementach maszyny, szkody takie objęte są ubezpieczeniem w ramach OWU;
- 3) szkody w materiałach eksploatacyjnych lub pomocniczych;
- 4) szkody w wymiennalnych narzędziach lub częściach, filtrach, bezpiecznikach elektrycznych, żarówkach, lampach, w częściach, które z uwagi na swoje przeznaczenie, charakter użytkowania lub właściwości ulegają szybkiemu zużyciu lub podlegają okresowej wymianie, w częściach maszyn wykonanych z gumy, tkanin, filcu i innych materiałów uszczelniających, szkła, ceramiki oraz szkody w oponach, akumulatorach, pasach, łańcuchach, kablach, linach lub węzłach elastycznych, chyba że szkody takie są bezpośrednim następstwem szkody w ubezpieczonej maszynie, za którą PZU SA ponosi odpowiedzialność w ramach OWU;
- 5) szkody spowodowane częściowym lub całkowitym zalaniem przez regularne przypływy morza;
- 6) szkody w maszynach podlegających obowiązkowi rejestracji, chyba że szkody takie powstały na placu budowy,
- 7) szkody w czasie transportu maszyn:
 - a) powstałe wskutek wypadku środka transportowego, jeżeli wypadek został spowodowany jego złym stanem technicznym,
 - b) powstałe podczas kierowania środkiem transportu przez osobę, która znajdowała się w stanie nietrzeźwości albo w stanie po użyciu alkoholu, lub znajdowała się pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii,
 - c) powstałe podczas kierowania środkiem transportu przez osobę, która znajdowała się pod wpływem środków farmaceutycznych lub leków, po użyciu których przeciwskazane jest kierowanie środkami transportu,
 - d) powstałe w wyniku niewłaściwego załadunku lub opakowania, niezgodnego z obowiązującymi normami lub z wyzycjami lub braku opakowania ubezpieczonych maszyn,
- 8) szkody powstałe w wyniku i w czasie przeprowadzanych prób lub testów, z wyjątkiem prób dokonywanych w związku z okresowymi badaniami eksploatacyjnymi (ogłędzinami i przeglądami), a także powstałe w wyniku zamierzonego przeciążenia, doświadczeń lub eksperymentów;
- 9) szkody, za które odpowiedzialny jest producent, sprzedawca, dostawca lub zakład naprawczy z mocy prawa lub zawartej umowy;
- 10) szkody powstałe z powodu normalnego zużycia lub naturalnego procesu starzenia się lub wskutek kawitacji, korozji, powolnego działania środków żrących lub przyswierania osadów;
- 11) szkody spowodowane kradzieżą maszyn, z wyjątkiem kradzieży z włamaniem oraz rabunku lub ich usiłowania, za które PZU SA w ramach niniejszych OWU ponosi odpowiedzialność;
- 12) szkody spowodowane zaginięciem oraz szkody wykryte dopiero podczas inwentaryzacji lub rutynowych przeglądów;
- 13) szkody będące skutkiem działania lub zaniechania pracowników Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, którzy znajdowali się w stanie nietrzeźwości albo w stanie po użyciu alkoholu, lub znajdowali się pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków

zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii;

- 14) szkody powstałe na skutek obsługi maszyn przez osoby nie posiadające wymaganych uprawnień, określonych właściwymi przepisami, a także jeżeli maszynę eksploatowano niezgodnie z obowiązującymi przepisami lub przeznaczeniem;
 - 15) szkody powstałe w następstwie eksploatacji nie naprawionej lub źle naprawionej maszyny;
 - 16) utracę korzyści, utratę wartości rynkowej, utratę rynku, utratę przychodu, utratę dochodu, utratę zysku, zwiększone koszty działalności powstałe w wyniku szkody, straty powstałe wskutek opóźnienia lub niewypełnienia zobowiązań, utratę kontraktów, rabatów, licencji, oraz za kary umowne, kary pieniężne, grzywny sądowe lub administracyjne, podatki, należności publicznoprawne, opłaty manipulacyjne, odszkodowania o charakterze karnym, koszty procesów, koszty administracyjne, koszty najmu lub użycia przedmiotów zastępczych lub szkody pośrednie.
3. W przypadku Ubezpieczonego będącego osobą fizyczną, wyłączenia określone w ust. 2 pkt 7 lit. b i c, pkt 13 i pkt 14 mają zastosowanie jedynie w przypadku, gdy okoliczności, o których mowa w tych wyłączeniach, miały wpływ na zajście wypadku ubezpieczeniowego.

SUMA UBEZPIECZENIA

§ 7

1. Suma ubezpieczenia maszyn zgłoszonych do ubezpieczenia przez Ubezpieczającego powinna odpowiadać wartości otrzymanej albo wartości księgowej brutto.
2. Każdorazowa wypłata odszkodowania powoduje zmniejszenie sumy ubezpieczenia utraconej, uszkodzonej albo zniszczonej maszyny o wypłaconą kwotę. Ubezpieczający może uzupełnić sumę ubezpieczenia opłacając dodatkową, ustaloną z PZU SA składkę uzupełniającą, przy czym w przypadku opłacenia składki uzupełniającej, PZU SA ponosi odpowiedzialność w ramach uzupełnionej sumy ubezpieczenia od dnia następnego po opłaceniu tej składki, chyba że w umowie przewidziano inny termin początku odpowiedzialności.
3. Zgłoszona przez Ubezpieczającego suma ubezpieczenia dla poszczególnej maszyny jest podstawą do obliczenia składki ubezpieczeniowej.
4. Jeżeli w okresie ubezpieczenia nastąpi wzrost wartości będących podstawą kalkulacji sumy ubezpieczenia, Ubezpieczający może w porozumieniu z PZU SA podwyższyć sumę ubezpieczenia za opłaceniem dodatkowej składki. Jeżeli nie umówiono się inaczej, PZU SA ponosi odpowiedzialność w ramach podwyższonej sumy ubezpieczenia od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki.

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

§ 8

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie podpisanego przez Ubezpieczającego wniosku – kwestionariusza, który wraz z innymi dokumentami wyszczególnionymi w dokumencie ubezpieczenia (polisie) stanowi integralną część umowy ubezpieczenia.
2. Wniosek – kwestionariusz powinien zawierać odpowiedzi na wszystkie postawione w nim pytania. Wniosek – kwestionariusz zawiera między innymi:
 - 1) nazwę i adres Ubezpieczającego oraz Ubezpieczonego;
 - 2) miejsce lub miejsca ubezpieczenia;
 - 3) okres ubezpieczenia;
 - 4) wykaz maszyn z podaniem ich danych identyfikacyjnych: numer identyfikacyjny – fabryczny, inwentarzewy, numer

- rejestracyjny (jeżeli maszyna podlega obowiązkowi rejestracji), typ, model, rok produkcji, producent;
- 5) rodzaj wartości w jakiej ubezpieczane są maszyny oraz sumę ubezpieczenia oddzielnie dla każdej ubezpieczanej maszyny;
 - 6) wymagany zakres ubezpieczenia;
 - 7) formę własności maszyn;
 - 8) informacje o szkodach z poprzednich 3 lat.
3. PZU SA może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od uzyskania dodatkowych informacji związanych z oceną ryzyka oraz od inspekcji przedmiotu ubezpieczenia i miejsca ubezpieczenia w celu oceny ryzyka ubezpieczeniowego. PZU SA zastrzega sobie także prawo żądania od Ubezpieczającego dodatkowych informacji, jeżeli uzna, że dotychczas otrzymane nie są wystarczające do prawidłowej oceny ryzyka.
4. Ubezpieczający obowiązany jest podać do wiadomości PZU SA wszystkie znane sobie okoliczności, o które PZU SA zapytuje w formularzu oferty albo przed zawarciem umowy w innych pismach. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez PZU SA umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
5. W czasie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpieczający zobowiązany jest zawiadomić PZU SA o zmianie okoliczności, o których mowa w ust. 4, niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
6. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w ust. 4 i 5 spoczywają zarówno na Ubezpieczającym, jak i na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
7. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 4–6, nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ust. 4–6 doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
8. Jeżeli strony nie umówiły się inaczej, umowę ubezpieczenia zawiera się na okres roczny albo okres krótszy od roku (ubezpieczenie krótkoterminowe).
9. Z zastrzeżeniem wyjątku przewidzianego w ust. 10, w razie wątpliwości umowę ubezpieczenia uważa się za zawartą z chwilą doręczenia dokumentu ubezpieczenia (polisę).
10. Jeżeli w odpowiedzi na złożoną ofertę PZU SA doręcza Ubezpieczającemu dokument ubezpieczenia (polisę) zawierający postanowienia, które odbiegają na niekorzyść Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego od treści złożonej przez niego oferty, PZU SA zobowiązany jest zwrócić Ubezpieczającemu na to uwagę na piśmie przy doręczeniu tego dokumentu, wyznaczając mu co najmniej 7-dniowy termin do zgłoszenia sprzeciwu. W razie niewykonania tego obowiązku zmiany dokonane na niekorzyść Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego nie są skuteczne, a umowa jest zawarta zgodnie z warunkami oferty. W braku sprzeciwu umowa dochodzi do skutku zgodnie z treścią dokumentu ubezpieczenia (polisę) następnego dnia po upływie terminu wyznaczonego do złożenia sprzeciwu.
11. Składkę ubezpieczeniową oblicza się za czas trwania odpowiedzialności PZU SA na podstawie taryfy składek obowiązującej w PZU SA w dacie zawarcia umowy ubezpieczenia, z uwzględnieniem rodzaju maszyn i sprzętu budowlanego, sumy ubezpieczenia, okresu ubezpieczenia oraz obniżek i podwyżek składki wynikających z oceny ryzyka, ograniczenia lub rozszerzenia zakresu ubezpieczenia, jednorazowej opłaty składki, posiadania innych ubezpieczeń maszyn i sprzętu budowlanego w PZU SA, kompleksowości ubezpieczenia, wysokości udziału własnego, przebiegu ubezpieczenia, kontynuacji ubezpieczenia w PZU SA.

12. Składka nie podlega indeksacji.
13. Jeżeli nie umówiono się inaczej, składka powinna być zapłacona jednorazowo przy zawarciu umowy ubezpieczenia. Zapłata składki następuje w formie gotówkowej lub w porozumieniu z PZU SA w formie bezgotówkowej. W wniosek Ubezpieczającego zapłata składki może być rozłożona na raty.
14. Jeżeli zapłata składki albo raty składki dokonywana jest w formie przelewu bankowego, za datę zapłaty uważa się datę złożenia zlecenia zapłaty w banku na właściwy rachunek PZU SA pod warunkiem, że na rachunku Ubezpieczającego znajdowała się wystarczająca ilość wolnych środków. Jeżeli zapłata składki lub raty składki dokonywana jest w formie przekazu pocztowego, za datę zapłaty uważa się datę stempla pocztowego. W innym przypadku za datę zapłaty uważa się datę, w której pełna kwota składki lub jej raty znalazła się na rachunku PZU SA w taki sposób, że mógł nią dysponować.
15. Wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłaty rat składki w terminach określonych w umowie ubezpieczenia, przy czym w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego, jeżeli odszkodowanie lub suma tego odszkodowania i odszkodowań dotąd wypłaconych powoduje wyczerpanie sumy ubezpieczenia, raty składki, których termin płatności przypada po dniu wypłaty odszkodowania, stają się natychmiast wymagalne i płatne w dniu wypłaty odszkodowania. W przypadku odmowy wypłaty odszkodowania, terminy płatności rat składki, których płatność zgodnie z terminami określonymi w umowie ubezpieczenia przypada po dniu doręczenia oświadczenia o odmowie wypłaty odszkodowania, nie ulegają zmianie.
16. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku ubezpieczeniowego, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki ubezpieczeniowej, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, składając oświadczenie w tym zakresie.

POCZĄTEK I KONIEC ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 9

1. Odpowiedzialność PZU SA rozpoczyna się od dnia następnego po zawarciu umowy ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zaplaceniu składki lub jej pierwszej raty, chyba że w umowie przewidziano inny termin początku odpowiedzialności.
2. Jeżeli PZU SA ponosi odpowiedzialność z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia jeszcze przed zaplaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w ustalonym terminie, PZU SA może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres, przez który ponosił odpowiedzialność. W razie braku wypowiedzenia umowy, wygasa ona z końcem okresu, za który przypadała nie zapłacona składka.
3. W razie opłacania składki w ratach, jeżeli kolejna rata składki nie została zapłacona w terminie, PZU SA po upływie terminu płatności tej raty może wezwać Ubezpieczającego do jej zapłaty z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania przez Ubezpieczającego spowoduje ustanie odpowiedzialności.
4. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia, w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą w terminie 7 dni, od dnia zawarcia umowy, składając oświadczenie w tym zakresie. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy PZU SA nie poinformował

Ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie do odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym Ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki ubezpieczeniowej za okres, w jakim PZU SA udzielał ochrony ubezpieczeniowej.

5. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia. Przeniesienie praw wymaga zgody PZU SA. W razie przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia przechodzą także obowiązki, jakie ciążyły na zbywcy, chyba że strony za zgodą PZU SA umówiły się inaczej. Pomimo tego przejścia obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę. Jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia ochrona ubezpieczeniowa wygasa z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę. Postanowień niniejszego ustępu nie stosuje się przy przenoszeniu wierzycielności, jakie powstały lub mogą powstać wskutek zajścia przewidzianego w umowie wypadku.
6. Ochrona ubezpieczeniowa wygasa:
 - 1) z upływem okresu ubezpieczenia wskazanego w dokumencie ubezpieczenia (polisie);
 - 2) z dniem wyczerpania sumy ubezpieczenia wskutek wypłaty odszkodowania lub odszkodowań;
 - 3) z dniem doręczenia drugiej stronie oświadczenia o wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym w sytuacji, o której mowa w § 8 ust. 16;
 - 4) z dniem doręczenia Ubezpieczającemu oświadczenia PZU SA o wypowiedzeniu umowy z skutkiem natychmiastowym w przypadku, o którym mowa w ust. 2;
 - 5) z upływem 7 dni od dnia otrzymania przez Ubezpieczającego wezwania do zapłaty kolejnej raty składki, o którym mowa w ust. 3;
 - 6) z dniem doręczenia PZU SA oświadczenia Ubezpieczającego o odstąpieniu od umowy ubezpieczenia w przypadku, o którym mowa w ust. 4;
 - 7) z chwilą przeniesienia własności przedmiotu ubezpieczenia, jeżeli nie dokonano przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia w trybie, o którym mowa w ust. 5.
7. W przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej przed upływem okresu, na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niekorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.

OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO LUB UBEZPIECZONEGO

§ 10

1. Przed zawarciem umowy ubezpieczenia Ubezpieczający zobowiązany jest:

- 1) podać do wiadomości PZU SA wszystkie znane sobie okoliczności istotne do oceny ryzyka, ustalenia zakresu odpowiedzialności i mające wpływ na wysokość składki, o które PZU SA zapytywał w formularzu oferty albo przed zawarciem umowy w innych pismach; jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę ubezpieczenia przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane; jeżeli PZU SA zawarł umowę ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi Ubezpieczającego na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne;
- 2) sporządzić i dostarczyć PZU SA wykaz ubezpieczanych maszyn z podaniem ich danych identyfikacyjnych: numer identyfikacyjny – fabryczny, inwentarowy, numer rejestracyjny (jeżeli maszyna podlega obowiązkowi rejestracji), typ, model, rok produkcji, producent oraz z podaniem rodzaju wartości,

w jakiej ma być ubezpieczona maszyna, sumy ubezpieczenia, formy własności oraz informacji o szkodach z poprzednich 3 lat, bez względu na to, czy maszyny były wcześniej objęte ochroną ubezpieczeniową i czy za szkodę zostało wypłacone odszkodowanie, z podaniem przyczyny powstania szkody, jej wysokości oraz kwoty otrzymanego odszkodowania.

2. W trakcie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest przestrzegać ogólnie obowiązujących przepisów mających na celu zapobieganie powstawaniu szkody, przepisów prawa budowlanego, przepisów o ochronie przeciwpożarowej, przepisów o ochronie osób i mienia, zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów normalizacji i certyfikacji, przepisów o budowie i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonywaniu dozoru technicznego nad tymi urządzeniami.
3. Ponadto Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest we własnym zakresie i na własny koszt:
 - 1) utrzymywać ubezpieczone maszyny w dobrym stanie technicznym i podejmować środki ostrożności w celu zapobiegania wypadkom mogącym spowodować szkodę w ubezpieczonych maszynach; w przypadku użytkowania maszyn nad brzegiem rzek lub zbiorników wodnych, Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest śledzić komunikaty Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej lub innych organizacji podających informacje o poziomie wody w rzekach oraz nadchodzących falach powodziowych, a w sytuacji pojawienia się zagrożenia powodziowego ewakuować zagrożone maszyny na nie zagrożony teren;
 - 2) przestrzegać zasad przechowywania maszyn w miejscu ubezpieczenia;
 - 3) prowadzić dokumentację techniczno-ruchową ubezpieczonych maszyn i przestrzegać zawartych w niej wymogów;
 - 4) prowadzić staranny dobór pracowników, organizować pracę zgodnie z ich kwalifikacjami oraz sprawować nad nimi kontrolę;
 - 5) stosować się do wszystkich ustawowych wymagań, zaleceń i nakazów dokonanych przez władze;
 - 6) stosować się do wymagań i zaleceń producenta maszyn.
4. PZU SA przysługuje, w trakcie trwania umowy ubezpieczenia, prawo do inspekcji przedmiotu ubezpieczenia i miejsca ubezpieczenia w celu oceny ryzyka ubezpieczeniowego oraz sformułowania ewentualnych rekomendacji i zaleceń dotyczących kontroli tego ryzyka. Koszty takiej inspekcji pokrywa w całości PZU SA, o ile nie umówiono się inaczej.
5. Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest stosować się do zaleceń PZU SA, mających na celu zapobieganie szkodom.
6. W razie zajścia wypadku Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest:
 - 1) użyć dostępnych środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia, zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów;
 - 2) zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę.
7. Jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków, o których mowa w ust. 6 pkt 1, PZU SA jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
8. Ubezpieczający lub Ubezpieczony ma obowiązek zawiadomienia PZU SA o zaistniałym wypadku ubezpieczeniowym niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni roboczych od dnia uzyskania wiadomości o wypadku.
9. W razie naruszenia z winy umyślniej lub rażącego niedbalstwa obowiązku, o którym mowa w ust. 8, PZU SA może odpowiednio zmniejszyć świadczenie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło PZU SA ustalenie okoliczności i skutków wypadku. Skutkiem braku zawiadomienia PZU SA o wypadku nie następuje, jeżeli PZU SA w terminie wyznaczonym do zawiadomienia otrzymało wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.

10. W razie powstania szkody Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest:
 - 1) niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni roboczych od chwili uzyskania wiadomości o szkodzie, powiadomić PZU SA o szkodzie, podając rodzaj i rozmiar szkody;
 - 2) niezwłocznie, nie później niż w ciągu 2 dni od chwili uzyskania wiadomości o szkodzie, zawiadomić policję o każdej szkodzie mogącej powstać wskutek przestępstwa (w tym kradzieży z włamaniem lub rabunku);
 - 3) bez dokonywania zmian pozostawiać miejsce szkody do czasu oględzin przez przedstawiciela PZU SA, chyba że zmiana jest niezbędna w celu zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzie lub zmniejszenia szkody. PZU SA nie może powoływać się na ten zakaz, jeżeli nie rozpoczął czynności likwidacyjnych w ciągu 7 dni od daty otrzymania pisemnego zawiadomienia o powstaniu szkody;
 - 4) udzielić przedstawicielowi PZU SA pomocy i wyjaśnień w ustalaniu okoliczności powstania szkody, jej przedmiotu i wysokości oraz przedstawić dowody niezbędne do ustalenia odpowiedzialności PZU SA;
 - 5) sporządzić na własny koszt i przedstawić PZU SA w ustalonym terminie i formie rachunek szkody wraz z dokumentacją źródłową, stanowiącą podstawę sporządzenia rachunku szkody.
- 6) wysokość szkody zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki, odbudowy lub sprzedaży;
- 7) nie uwzględnia się kosztów pracy w godzinach nadliczbowych, nocnych, w dni wolne od pracy oraz frachtu ekspresowego lub lotniczego, o ile koszty te nie były przedmiotem dodatkowego ubezpieczenia;
- 8) nie uwzględnia się kosztów modernizacji lub ulepszeń uszkodzonych maszyn;
- 9) koszt prowizorycznych napraw zwracany jest tylko wtedy, gdy naprawy te stanowią część napraw końcowych i nie podwyższają całkowitego kosztu naprawy.

3. PZU SA zobowiązany jest zwrócić koszty wynikłe z zastosowania środków, o których mowa § 10 ust. 6 pkt 1 jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne.
4. Ponadto dobrowolnie świadczenia Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego na rzecz osób trzecich, które w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego brały udział w zabezpieczeniu mienia lub akcji ratowniczej jego dotyczącej, będą podlegały zwrotowi, jeżeli PZU SA wyraził na to zgodę.
5. Zwrot kosztów, o których mowa w ust. 3 i 4, następuje w granicach sum ubezpieczenia określonych w umowie ubezpieczenia dla poszczególnych przedmiotów ubezpieczenia, zagrożonych zniszczeniem objętych akcją ratowniczą lub dotkniętych szkodą, dla których takie sumy zostały ustalone. Ograniczenie to nie dotyczy sytuacji, gdy koszty te zostały poniesione przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego na polecenie PZU SA. Suma zwracanych kosztów łącznie z odszkodowaniem za ubezpieczone mienie nie może przewyższyć sumy ubezpieczenia ustalonej dla poszczególnych składników mienia.
6. W przypadku niedoubezpieczenia mienia tj. zaniżenia sumy ubezpieczenia przez Ubezpieczającego, świadczenie wypłacane przez PZU SA tytułem zwrotu kosztów wymienionych w ust. 4 jest zmniejszane w takim stosunku jak odszkodowanie tj. proporcjonalnie do stopnia zaniżenia sumy ubezpieczenia mienia.
7. W przypadku gdy koszty, o których mowa w ust. 4, zostały poniesione przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego łącznie w odniesieniu do mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego, a nie jest możliwe ich przyporządkowanie do danej części mienia, PZU SA pokrywa poniesione przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego koszty w takiej proporcji w jakiej pozostaje wartość mienia ubezpieczonego do łącznej wartości mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego. Jeżeli ustalenie proporcji nie jest możliwe, PZU SA pokryje 50% poniesionych kosztów.

USTALENIE WYSOKOŚCI SZKODY I ZWROT KOSZTÓW

§ 11

1. Jako wysokość szkody w maszynach przyjmuje się:
 - 1) przy szkodzie częściowej – określoną na dzień powstania szkody wartość kosztów naprawy uszkodzonej maszyny z uwzględnieniem kosztów demontażu oraz (jeżeli występują i zostały uwzględnione w sumie ubezpieczenia) kosztów transportu, montażu, cła i innych tego typu opłat;
 - 2) przy szkodzie całkowitej – określoną na dzień powstania szkody wartość kosztów wymiany utraconej, zniszczonej albo uszkodzonej maszyny na maszynę nową tego samego typu i o tych samych lub w przypadku kiedy jest to niemożliwe, najbardziej zbliżonych parametrach technicznych z potrąceniem procentowo określonego stopnia zużycia technicznego do dnia powstania szkody oraz z uwzględnieniem kosztów (jeżeli występują i zostały uwzględnione w sumie ubezpieczenia) transportu, montażu oraz cła i innych tego typu opłat.
2. Przy ustalaniu wysokości szkody obowiązują następujące zasady:
 - 1) rachunek kosztów wymiany albo naprawy przedłożony przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego podlega weryfikacji przez PZU SA;
 - 2) jeżeli naprawa jest wykonywana we własnym zakresie przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, PZU SA zwraca koszt materiałów i płac poniesiony w celu naprawy oraz uzasadnioną kwotę na pokrycie kosztów ogólnych;
 - 3) koszt takiej naprawy nie powinien być wyższy od średniego kosztu naprawy, jaki byłby poniesiony w przypadku naprawy dokonywanej przez firmę zewnętrzną (zakład naprawczy);
 - 4) jeżeli naprawa wykonywana jest przez zakład naprawczy i koszt takiej naprawy w istotny sposób różni się od ustaleń dokonanych przez PZU SA dotyczących wysokości szkody na podstawie analizy cen funkcjonujących na rynku usług oferowanych przez inne zakłady naprawcze, PZU SA może przedstawić przez zakład naprawczy rachunki kosztów naprawy odpowiednio zweryfikować do średnich cen osiągniętych na rynku;
 - 5) przy ustalaniu wysokości szkody nie uwzględnia się kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą;

USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

§ 12

1. PZU SA wypłaca należne odszkodowanie w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, nie większej jednak od kwoty stanowiącej górną granicę odpowiedzialności.
2. Górną granicę odpowiedzialności PZU SA stanowi zadeklarowana suma ubezpieczenia poszczególnych maszyn.
3. Jeżeli zadeklarowana suma ubezpieczenia maszyny jest na dzień powstania szkody niższa niż wartość odtworzeniowa (nie-doubezpieczenie), to PZU SA wypłaci odszkodowanie jedynie w takiej proporcji, w jakiej zadeklarowana przez Ubezpieczającego suma ubezpieczenia pozostaje do wartości odtworzeniowej. Zmniejszenia odszkodowania nie stosuje się jeżeli wysokość szkody nie przekracza 20% zadeklarowanej sumy ubezpieczenia.
4. Jeżeli suma ubezpieczenia przewyższa wymaganą zgodnie z powyższym ust. 3 wartość maszyny (ubezpieczenie powyższej wartości), to PZU SA odpowiada tylko do faktycznej wysokości szkody.
5. Jeżeli umowa ubezpieczenia obejmuje więcej niż jedną maszynę, to każda z ubezpieczonych maszyn podlega z osobna postanowieniom powyższych ust. 1–4.

6. Od wartości wyliczonego odszkodowania potrąca się udział własny w szkodzie określony w dokumencie ubezpieczenia (polisie). W przypadku zdarzenia, w którym szkodzie uległa więcej niż jedna maszyna, od wysokości odszkodowania potrąca się jeden najwyższy udział własny przewidziany dla maszyn dotkniętych szkodą.
7. Ustalenie wysokości szkody przeprowadza PZU SA przy współudziale Ubezpieczonego lub jego przedstawicieli. Koszty związane z ustaleniem wysokości szkody PZU SA i Ubezpieczony ponoszą we własnym zakresie.

POSTĘPOWANIE RZECZOZNAWCÓW

§ 13

1. Ubezpieczający i PZU SA mogą uzgodnić w umowie lub PZU SA i Ubezpieczony mogą zażądać, by przyczyną i wysokość szkody została ustalona przez rzeczoznawców.
2. Ekspertyzy rzeczoznawców powinny zawierać co najmniej:
 - 1) ustalenie przyczyn albo ustalenie przypuszczalnych przyczyn szkody;
 - 2) wykaz będących przedmiotem szkody maszyn wraz z ich wartością ubezpieczeniową określoną zgodnie z postanowieniami § 7 ust. 1;
 - 3) koszty naprawy lub nabycia takiej samej maszyny;
 - 4) ewentualne koszty zabezpieczenia przed szkodą lub zmniejszenia szkody w ubezpieczonym mieniu.
3. W razie rozbieżności w opiniach rzeczoznawców PZU SA i Ubezpieczony mogą powołać rzeczoznawcę opiniującego, który na podstawie przedłożonych do wglądu ekspertyz i własnej oceny stanu faktycznego – wydaje opinię.
4. Każdy z podmiotów tj. PZU SA i Ubezpieczony ponosi koszty rzeczoznawcy, którego powołał. Koszty trzeciego rzeczoznawcy (opiniującego) PZU SA i Ubezpieczony ponoszą po połowie.
5. Postępowanie rzeczoznawców nie zwalnia Ubezpieczonego z dopełnienia obowiązków wynikających z § 10.

WYPŁATA ODSZKODOWANIA

§ 14

1. PZU SA zobowiązany jest wypłacić odszkodowanie w terminie 30 dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku.
2. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU SA albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie powinno być wypłacone w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania PZU SA powinien wypłacić w terminie przewidzianym w ust. 1.
3. PZU SA zobowiązany jest:
 - 1) po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu wypadku ubezpieczeniowego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, do poinformowania o tym Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz do podjęcia postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego wypadku ubezpieczeniowego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także do poinformowania osoby występującej z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na którą osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości odszkodowania, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania; w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o wystąpieniu wypadku ubezpieczeniowego może zgłosić również Ubezpieczony albo jego spadkobiercy; w tym przypadku spadkobierca jest traktowany jak uprawniony z umowy ubezpieczenia;

- 2) jeżeli w terminach określonych w ust. 1 i 2 nie wypłaci odszkodowania, do zawiadomienia pisemnie:
 - a) osoby zgłaszającej roszczenie oraz
 - b) Ubezpieczonego w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie
 – o przyczynach niemożności zaspokojenia ich roszczeń w całości lub w części, a także do wypłaty bezspornej części odszkodowania;
- 3) jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, do poinformowania o tym pisemnie:
 - a) osoby występującej z roszczeniem oraz
 - b) Ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie
 – wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania oraz do pouczenia tej osoby o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej;
- 4) do udostępnienia Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu, osobie występującej z roszczeniem lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, informacji i dokumentów gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości odszkodowania; osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez PZU SA udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez PZU SA;
- 5) do udostępnienia osobom, o których mowa w pkt 4, informacji i dokumentów, o których mowa w pkt 4, na ich żądanie, w postaci elektronicznej;
- 6) na żądanie Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia do udostępnienia posiadanych przez siebie informacji związanych z wypadkiem ubezpieczeniowym będącym podstawą ustalenia odpowiedzialności PZU SA oraz ustalenia okoliczności wypadku ubezpieczeniowego, jak również wysokości odszkodowania;
- 7) na żądanie Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, do przekazania informacji o oświadczeniach złożonych przez nich na etapie zawierania umowy ubezpieczenia na potrzeby oceny ryzyka ubezpieczeniowego lub kopii dokumentów sporządzonych na tym etapie.”.

ROSZCZENIA REGRESOWE

§ 15

1. Z dniem wypłaty odszkodowania przez PZU SA roszczenie Ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzi z mocy prawa na PZU SA do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli PZU SA pokrył tylko część szkody, Ubezpieczonemu przysługuje pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem PZU SA.
2. Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę oraz udzielić PZU SA pomocy dostarczając informacji oraz dokumentów niezbędnych do skutecznego dochodzenia roszczeń regresowych. Jeżeli Ubezpieczony bez zgody PZU SA zrzekł się lub ograniczył roszczenia przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę, PZU SA może odmówić odszkodowania lub je zmniejszyć. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po wypłaceniu odszkodowania PZU SA może zażądać od Ubezpieczonego zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania.
3. W razie uzyskania informacji o przedmiotach zaginionych lub skradzionych, Ubezpieczony zobowiązany jest zawiadomić o tym niezwłocznie policję i PZU SA oraz uczestniczyć w czynnościach zmierzających do rozpoznania i odzyskania tych

przedmiotów. W razie odzyskania utraconych przedmiotów Ubezpieczony jest zobowiązany przyjąć je z powrotem. Jeżeli Ubezpieczony odzyskał przedmioty w stanie niezmiennym, PZU SA wolny jest od obowiązku wypłaty odszkodowania, a w razie gdy odszkodowanie zostało wypłacone, Ubezpieczony jest zobowiązany niezwłocznie zwrócić PZU SA wypłaconą kwotę. W razie odzyskania przedmiotów w stanie uszkodzonym lub niekompletnym, zwrotowi podlega kwota odpowiadająca wartości przedmiotu w dniu odzyskania.

PODWÓJNE UBEZPIECZENIE

§ 16

1. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, Ubezpieczony nie może żądać świadczenia przenoszącego wysokość szkody. Między ubezpieczycielami każdy z nich odpowiada w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
2. Jeżeli w którejkolwiek z umów ubezpieczenia, o jakich mowa w ust. 1, uzgodniono, że suma wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, zapłaty świadczenia w części przenoszącej wysokość szkody Ubezpieczony może żądać tylko od tego ubezpieczyciela. W takim przypadku dla określenia odpowiedzialności między ubezpieczycielami należy przyjąć, że suma ubezpieczenia równa jest wartości ubezpieczeniowej.

JURYSDYKCJA

§ 17

1. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
2. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 18

1. Reklamację, skargę lub zażalenie składa się w każdej jednostce PZU SA obsługującej klienta.
2. Reklamacja, skarga lub zażalenie mogą być złożone w formie:
 - 1) pisemnej – osobiście albo przesyłką pocztową w rozumieniu ustawy Prawo pocztowe, na przykład pisząc na adres: PZU SA ul. Postępu 18A, 02-676 Warszawa (adres tylko do korespondencji);
 - 2) ustnej – telefonicznie, na przykład dzwoniąc pod numer infolinii 801 102 102, albo osobiście do protokołu podczas wizyty w jednostce, o której mowa w ust. 1;

- 3) elektronicznej – wysyłając e-mail na adres reklamacje@pzu.pl lub wypełniając formularz na www.pzu.pl.
3. PZU SA rozpatruje reklamację, skargę lub zażalenie i udziela na nie odpowiedzi, bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania, z zastrzeżeniem ust. 4.
4. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji, skargi lub zażalenia i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 3, PZU SA przekazuje osobie, która złożyła reklamację, skargę lub zażalenie informację, w której:
 - 1) wyjaśnia przyczynę opóźnienia;
 - 2) wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
 - 3) określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji, skargi lub zażalenia i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji, skargi lub zażalenia.
5. Odpowiedź PZU SA na reklamację, skargę lub zażalenie zostanie dostarczona osobie, która je złożyła, w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji, z tym że odpowiedź można dostarczyć pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek osoby, która złożyła tę reklamację, skargę lub zażalenie.
6. Osobie fizycznej, która złożyła reklamację przysługuje prawo wniesienia do Rzecznika Finansowego wniosku dotyczącego:
 - 1) nieuwzględnienia roszczeń w trybie rozpatrywania reklamacji;
 - 2) niewykonania czynności wynikających z reklamacji rozpatrzonej zgodnie z wolą tej osoby w terminie określonym w odpowiedzi na tę reklamację.
7. Reklamacje, skargi i zażalenia rozpatrywane są przez jednostki organizacyjne PZU SA, które są właściwe ze względu na przedmiot sprawy.
8. Reklamacje uregulowane są w ustawie o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym oraz w ustawie o dystrybucji ubezpieczeń.
9. PZU SA przewiduje możliwość pozasądowego rozwiązywania sporów.
10. Podmiotem uprawnionym w rozumieniu ustawy o pozasądowym rozpatrywaniu sporów konsumenckich, właściwym dla PZU SA do pozasądowego rozpatrywania sporów, jest Rzecznik Finansowy, którego adres strony internetowej jest następujący: www.rf.gov.pl.
11. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, będącemu konsumentem, przysługuje prawo zwrócenia się o pomoc do Miejskich i Powiatowych Rzeczników Konsumenta.
12. W przypadku umowy zawieranej za pośrednictwem Internetu, konsument ma prawo skorzystać z pozasądowego sposobu rozstrzygania sporów i złożyć skargę za pośrednictwem platformy internetowego systemu rozstrzygania sporów (Platforma ODR) zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 524/2013 z dnia 21 maja 2013 r. – adres: <http://ec.europa.eu/consumers/odr/>. Za działanie Platformy ODR odpowiada Komisja Europejska. Adres poczty elektronicznej do kontaktu z PZU to: reklamacje@pzu.pl.
13. W sprawach nie uregulowanych w OWU mają zastosowanie odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego oraz inne stosowane przepisy prawa polskiego.
14. Językiem stosowanym przez PZU SA w relacjach z konsumentem jest język polski.
15. PZU SA podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

KLAUZULE DODATKOWE DO UBEZPIECZENIA MASZYN I SPRZĘTU BUDOWLANEGO OD USZKODZEŃ

KLAUZULA UBEZPIECZENIA MASZYN PRACUJĄCYCH POD POWIERZCHNIĄ ZIEMI

1. Ustala się, z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień ogólnych warunków ubezpieczenia maszyn i sprzętu budowlanego od uszkodzeń, że pod warunkiem opłacenia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki PZU SA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w maszynach pracujących pod powierzchnią ziemi.
2. PZU SA nie odpowiada za szkody powstałe wskutek poruczenia maszyn.
3. Niniejsza klauzula ma zastosowanie do maszyn wskazanych w dokumencie ubezpieczenia (polisie).

KLAUZULA UBEZPIECZENIA MASZYN PRACUJĄCYCH NA SPRZĘCIE PŁYWAJĄCYM NA WODACH ŚRÓDLĄDOWYCH

1. Ustala się, z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień ogólnych warunków ubezpieczenia maszyn i sprzętu budowlanego od uszkodzeń, że pod warunkiem opłacenia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki PZU SA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w maszynach pracujących i pływających na wszelkiego rodzaju sprzęcie pływającym.
2. PZU SA nie odpowiada za szkody spowodowane przez erozję piasku, pracę maszyn bez wody (zatarcie urządzeń) oraz polegające na zniszczeniu rur bądź wzmocnień ścian studni.
3. Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest do przeprowadzenia na własny koszt przeglądu co najmniej raz w roku oraz jeśli zachodzi taka potrzeba, również remontu maszyn i dostarczenia do PZU SA pełnego raportu z przeglądu bądź remontu.
4. Niniejsza klauzula ma zastosowanie do maszyn wskazanych w dokumencie ubezpieczenia (polisie).

KLAUZULA UBEZPIECZENIA MASZYN WIERTNICZYCH DO WIERCENIA STUDNI WODNYCH

1. Ustala się, z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień ogólnych warunków ubezpieczenia maszyn i sprzętu budowlanego od uszkodzeń, że PZU SA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w maszynach wiertniczych używanych do wykonywania odwiertów studni wodnych.
2. PZU SA nie odpowiada za szkody powstałe w wymiennych narzędziach wiertniczych, rurociągach oraz obudowach odwiertów.
3. Niniejsza klauzula ma zastosowanie do maszyn wskazanych w dokumencie ubezpieczenia (polisie).

KLAUZULA UBEZPIECZENIA MASZYN POZA GRANICAMI RP

Ustala się, z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień ogólnych warunków ubezpieczenia maszyn i sprzętu budowlanego od uszkodzeń, że pod warunkiem opłacenia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki PZU SA obejmuje ochroną ubezpieczeniową maszyny poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w miejscach lub miejscach wskazanych w dokumencie ubezpieczenia (polisie).

KLAUZULA UBEZPIECZENIA KOSZTÓW USUNIĘCIA POZOSTAŁOŚCI PO SZKODZIE

1. Ustala się, z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień ogólnych warunków ubezpieczenia maszyn i sprzętu budowlanego od uszkodzeń, że pod warunkiem opłacenia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki rozszerza się zakres ubezpieczenia o dodatkowe koszty usunięcia pozostałości po szkodzie poniesione w związku z zaistnieniem szkody w ubezpieczonych maszynach, za którą PZU SA przyjął odpowiedzialność na podstawie niniejszych OWU.
2. Powyższe koszty, niezależnie od sumy ubezpieczenia maszyny dotkniętej szkodą nie mogą przewyższyć limitu odpowiedzialności podanego w dokumencie ubezpieczenia (polisie) dla kosztów usunięcia pozostałości po szkodzie.
3. Jeżeli koszty usunięcia pozostałości po szkodzie dotyczą maszyn ubezpieczonych jak również maszyn lub innego mienia nieubezpieczonych, to PZU SA pokrywa te koszty w takiej proporcji, w jakiej wartość uszkodzonych albo zniszczonych ubezpieczonych maszyn pozostaje do wartości wszystkich maszyn dotkniętych szkodą lub całego mienia dotkniętego szkodą.
4. Limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwotę odszkodowania wypłaconego z tytułu ubezpieczenia, o którym mowa w niniejszej klauzuli. Ubezpieczający może za zgodą PZU SA uzupełnić wysokość limitu odpowiedzialności opłacając składkę uzupełniającą.

KLAUZULA (006) UBEZPIECZENIA DODATKOWYCH KOSZTÓW PRACY W GODZINACH NADLICZBOWYCH, NOCNYCH, W DNI WOLNE OD PRACY ORAZ FRACHTU EKSPRESOWEGO

1. Ustala się, z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień ogólnych warunków ubezpieczenia maszyn i sprzętu budowlanego od uszkodzeń, że pod warunkiem opłacenia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki rozszerza się zakres ubezpieczenia o dodatkowe koszty pracy w godzinach nadliczbowych, w godzinach nocnych, w dni wolne od pracy oraz koszty frachtu ekspresowego (z wyłączeniem jednak frachtu lotniczego) poniesione w związku z zaistnieniem szkody w ubezpieczonych maszynach, za którą PZU SA przyjął odpowiedzialność na podstawie powyższych warunków.
2. Jeżeli okaże się, że zadeklarowana suma ubezpieczenia maszyn, które uległy uszkodzeniu jest niższa niż wartość odtworzeniowa, kwota odszkodowania należąca z tytułu ubezpieczenia, o którym mowa w niniejszej klauzuli ulega proporcjonalnemu zmniejszeniu, w takiej proporcji w jakiej zadeklarowana suma ubezpieczenia maszyny pozostaje do wartości odtworzeniowej.
3. Jeżeli nie umówiono się inaczej, limit odpowiedzialności wynosi 20% wartości szkody w maszynach.

KLAUZULA (007) UBEZPIECZENIA DODATKOWYCH KOSZTÓW FRACHTU LOTNICZEGO

1. Ustala się, z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień ogólnych warunków ubezpieczenia maszyn i sprzętu budowlanego od uszkodzeń, że pod warunkiem opłacenia przez Ubezpieczającego dodat-

kowej składki rozszerza się zakres ubezpieczenia o dodatkowe koszty frachtu lotniczego poniesione w związku z zaistnieniem szkody w ubezpieczonych maszynach, za którą PZU SA przyjął odpowiedzialność na podstawie powyższych warunków.

2. Powyższe koszty, niezależnie od sumy ubezpieczenia uszkodzonej maszyny nie mogą przewyższyć limitu odpowiedzialności podanego w dokumencie ubezpieczenia (polisie) dla kosztów frachtu lotniczego.
3. Limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwotę odszkodowania należnego z tytułu ubezpieczenia, o którym mowa w niniejszej klauzuli. Ubezpieczający może uzupełnić wysokość limitu odpowiedzialności opłacając składkę uzupełniającą.
4. Do niniejszej klauzuli ma zastosowanie specjalny (niezależny od udziału własnego przewidzianego dla maszyn) udział własny

w szkodzi w wysokości 20% poniesionych kosztów frachtu lotniczego.

KLAUZULA UBEZPIECZENIA MASZYN WE WSKAZANYCH LOKALIZACJACH

Ustala się, z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień ogólnych warunków ubezpieczenia maszyn i sprzętu budowlanego od uszkodzeń, że ochroną ubezpieczeniową objęte są maszyny tylko we wskazanych w dokumencie ubezpieczenia (polisie) lokalizacjach oraz że zakres ochrony ubezpieczeniowej nie obejmuje szkód w maszynach powstałych w czasie przemieszczania się lub ich transportowania poza wskazanymi lokalizacjami.

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA SPRZĘTU ELEKTRONICZNEGO

ustalone uchwałą nr UZ/9/2016 Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
z dnia 15 stycznia 2016 r., ze zmianami ustalonymi uchwałą nr UZ/215/2018 z dnia 6 lipca 2018 r.

SPIS TREŚCI

Postanowienia wstępne	str. 3	Ustalenie wysokości odszkodowania	str. 11
Definicje	str. 3	Płatnicy podatku VAT	str. 12
Przedmiot ubezpieczenia	str. 5	Postępowanie w razie powołania rzeczoznawców	str. 12
Zakres ubezpieczenia	str. 6	Wypłata odszkodowania	str. 12
Zwrot kosztów	str. 6	Przejęcie roszczeń na PZU	str. 12
Wyłączenia odpowiedzialności	str. 6	Podwójne ubezpieczenie	str. 12
Sposób ubezpieczenia i suma ubezpieczenia	str. 7	Właściwość sądu	str. 12
Zawarcie umowy ubezpieczenia. Składka ubezpieczeniowa	str. 8	Postanowienia końcowe	str. 13
Przeniesienie praw z umowy ubezpieczenia	str. 9	ZAŁĄCZNIK nr 1 do OWU – Klauzule dodatkowe	str. 14
Początek i koniec odpowiedzialności	str. 9	ZAŁĄCZNIK nr 2 do OWU – Wymogi w zakresie	
Obowiązki ubezpieczającego i ubezpieczonego	str. 10	zabezpieczeń przeciwkradzieżowych ubezpieczonego	
Obowiązki informacyjne PZU	str. 10	mienia	str. 17
Ustalenie wysokości szkody	str. 11		

Informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	<p>Ogólne warunki ubezpieczenia: § 1 ust. 3 i 6–9, § 2, § 3, § 4, § 5, § 7, § 8 ust. 13–15, § 11, § 12 ust. 1, § 13, § 14 ust. 1, § 15 ust. 1, 2 i 4, § 16 ust. 1 i 3, § 17, § 19 ust. 1–4, § 20, § 21, § 27 ust. 13 i 14.</p> <p>Załącznik nr 1 do OWU – Klauzule dodatkowe: klauzula aktów terroryzmu – pkt 1 i 3, klauzula kosztów uprzątnięcia pozostałości po szkodzie – pkt 1, 2 i 4, klauzula miejsca ubezpieczenia (lokalizacji) – pkt 1 i 2, klauzula ubezpieczenia nowych inwestycji – pkt 1 i 2, klauzula sprzętu przenośnego, w tym telefonów komórkowych, poza miejscem ubezpieczenia – pkt 1 i 2, klauzula sprzętu przenośnego zamontowanego w pojazdach samochodowych – pkt 1 i 2,</p>

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	<p>klauzula sprzętu poza terytorium RP – pkt 1, klauzula sprzętu w okresie tymczasowego magazynowania – pkt 1–3, klauzula zrzeczenia się prawa do regresu – pkt 1, klauzula urządzeń do jądrowego rezonansu magnetycznego – pkt 1, klauzula endoskopów – pkt 1 i 2, klauzula strajków, rozruchów, zamieszek wewnętrznych – pkt 1 i 5, klauzula kosztów frachtu lotniczego z zagranicy – pkt 1, klauzula kosztów dojazdów specjalistów bądź ekspertów z zagranicy – pkt 1.</p> <p>Załącznik nr 2 do OWU Wymogi w zakresie zabezpieczeń przeciwkradzieżowych ubezpieczonego mienia – § 1 i 3.</p>
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	<p>Ogólne warunki ubezpieczenia: § 2, § 3 ust. 2–6, § 4 ust. 2, 3, 5 i 6, § 5 ust. 1–3, § 6, § 7, § 8 ust. 7, 16 i 27, § 11, § 12 ust. 1, § 14 ust. 2 i 3, § 15 ust. 3, § 16 ust. 2 i 4, § 19 ust. 5, § 20, § 21, § 23 ust. 3, § 24 ust. 3, § 25, § 27 ust. 13 i 14.</p> <p>Załącznik nr 1 do OWU – Klauzule dodatkowe: klauzula aktów terroryzmu – pkt 2 i 5, klauzula kosztów uprzątnięcia pozostałości po szkodziu – pkt 2, 3 i 6, klauzula miejsca ubezpieczenia (lokalizacji) – pkt 2 i 3, klauzula ubezpieczenia nowych inwestycji – pkt 3, klauzula sprzętu przenośnego, w tym telefonów komórkowych, poza miejscem ubezpieczenia – pkt 3–4, klauzula sprzętu przenośnego zamontowanego w pojazdach samochodowych – pkt 3–4,</p>

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	klauzula sprzętu poza terytorium RP – pkt 2 i 4, klauzula sprzętu w okresie tymczasowego magazynowania – pkt 3–4, klauzula zrzeczenia się prawa do regresu – pkt 2 i 3, klauzula urządzeń do jądrowego rezonansu magnetycznego – pkt 2–4, klauzula endoskopów – pkt 3–4, klauzula strajków, rozruchów, zamieszek wewnętrznych – pkt 1, 2, 4 i 6, klauzula kosztów frachtu lotniczego z zagranicy – pkt 2 i 4, klauzula kosztów dojazdów specjalistów bądź ekspertów z zagranicy – pkt 2 i 4.
	Załącznik nr 2 do OWU Wymogi w zakresie zabezpieczeń przeciwkradzieżowych ubezpieczonego mienia – § 1 i 2.

POSTANOWIENIA WSTĘPNE

§ 1

- Ogólne warunki ubezpieczenia sprzętu elektronicznego (zwane dalej „OWU”) mają zastosowanie do umów ubezpieczenia, na podstawie których ochroną ubezpieczeniową Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej (zwanej dalej „PZU”) obejmowane są osoby prawne, jednostki organizacyjne nie będące osobami prawnymi, osoby fizyczne nie prowadzące działalności gospodarczej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.
- OWU mają zastosowanie również do umów ubezpieczenia zawieranych przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość z zachowaniem obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa.
- Na podstawie OWU ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia w zakresie ubezpieczenia:
 - sprzętu elektronicznego od szkód materialnych;
 - danych i nośników danych.
- W porozumieniu z ubezpieczającym mogą być wprowadzone do umowy ubezpieczenia postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w OWU. W razie wprowadzenia do umów ubezpieczenia postanowień dodatkowych lub odmiennych, OWU mają zastosowanie w zakresie nie uregulowanym tymi postanowieniami.
- PZU zobowiązany jest przedstawić ubezpieczającemu różnicę między treścią umowy ubezpieczenia a OWU w formie pisemnej przed zawarciem umowy ubezpieczenia. W razie niedopełnienia tego obowiązku PZU nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla ubezpieczającego lub ubezpieczonego. Przepis tego nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych w drodze negocjacji.
- Przedmiotem ubezpieczenia może być sprzęt elektroniczny, o którym mowa w ust. 3, stanowiący własność bądź będący

w posiadaniu ubezpieczonego na podstawie innego tytułu prawnego w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą.

- W przypadku prowadzenia działalności gospodarczej z wykorzystaniem najmowanego sprzętu elektronicznego, umowa ubezpieczenia tego sprzętu może być zawarta także przez osobę fizyczną nie prowadzącą działalności gospodarczej (właściciela tego mienia).
- Jeżeli nie umówiono się inaczej, ochroną ubezpieczeniową objęte jest mienie położone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (zwanej dalej „RP”) w miejscu określonym w umowie ubezpieczenia (miejsce ubezpieczenia).
- Pod warunkiem pisemnego poinformowania PZU, ochroną ubezpieczeniową objęte jest mienie w miejscu, do którego zostało przeniesione przez ubezpieczonego z miejsca ubezpieczenia w związku z bezpośrednim narażeniem tego mienia na powstanie szkody objętej ochroną ubezpieczeniową na podstawie OWU. Mienie jest objęte ochroną ubezpieczeniową w nowym miejscu, do którego zostało przeniesione, przez okres nie dłuższy niż 30 dni liczony od dnia przeniesienia wskazanego w pisemnym zawiadomieniu, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, nie wcześniej jednak niż od dnia doręczenia tego zawiadomienia.

DEFINICJE

§ 2

W rozumieniu OWU użyte niżej określenia oznaczają:

- akty terroryzmu** – działanie mające na celu wprowadzenie chaosu, zastraszenie ludności lub dezorganizację życia publicznego dla osiągnięcia określonych skutków ekonomicznych, politycznych, religijnych, ideologicznych, socjalnych lub społecznych;
- dane** – informacja zawarte w zbiorach danych nadające się do bezpośredniego przetwarzania przez elektroniczne

- systemy przetwarzania danych (EPD), zgromadzone poza jednostką centralną, udokumentowanego pochodzenia i wartości, licencyjne systemy operacyjne, licencyjne programy standardowe produkcji seryjnej, programy użytkownika produkcji indywidualnej (wytworzone na podstawie oprogramowania licencyjnego), udokumentowanego pochodzenia i wartości, za wyjątkiem danych audio-wizualnych takich jak gry komputerowe, nagrania filmowe lub muzyczne; przez jednostkę centralną należy rozumieć część sprzętu elektronicznego obejmującą elementy sterowania, układy wykonujące operacje arytmetyczno-logiczne oraz pamięć komputera, z wyłączeniem pamięci zewnętrznej;
- 3) **deszcz nawalny** – opad deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 3, który ustala Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, zwany dalej „IMIGW”; w przypadku braku stacji pomiarowej IMIGW, wystąpienie deszczu nawalnego stwierdza się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania bądź w bezpośrednim sąsiedztwie;
 - 4) **dewastacja** – umyślne zniszczenie lub uszkodzenie ubezpieczonego mienia przez osoby trzecie, w tym w związku z usiłowaniem lub dokonaniem kradzieży z włamaniem;
 - 5) **dokument ubezpieczenia** – dokument potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia;
 - 6) **dym i sadza** – zawiesina cząsteczek w powietrzu będąca bezpośrednim skutkiem spalania;
 - 7) **dzień roboczy** – jeden z dni tygodnia od poniedziałku do piątku, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy;
 - 8) **eksplozja** – gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołaniu ich właściwością rozprzestrzeniania się; w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników za spowodowane eksplozją uważa się szkody polegające na:
 - a) rozdarciu ścian tych naczyń lub zbiorników w takich rozmiarach, iż wskutek ujęcia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień,
 - b) uszkodzeniu wewnętrznej powłoki tych naczyń lub zbiorników;
 - c) implozji w postaci uszkodzenia tych naczyń lub zbiorników, w tym aparatów próżniowych, ciśnieniem zewnętrznym;
 - 9) **faktura** – faktura VAT, rachunek lub inny dokument potwierdzający wartość ubezpieczonego mienia lub wysokość szkody;
 - 10) **franszyza redukcyjna** – ustalona w umowie ubezpieczenia wartość kwotowa, procentowo-kwotowa albo procentowa o jaką będzie pomniejszana wysokość każdego odszkodowania;
 - 11) **grad** – opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu;
 - 12) **huk ponadźwiękowy** – fala uderzeniowa (ciśnieniowa) wytworzona przez statek powietrzny podczas przekraczania bariery dźwięku lub podczas poruszania się z prędkością większą od prędkości dźwięku;
 - 13) **huragan** – wiatr o prędkości nie mniejszej niż 13,8 m/sek, ustalonej przez IMIGW, którego działanie wyrządza masowe szkody; w przypadku braku możliwości uzyskania opinii IMIGW wystąpienie huraganu stwierdza się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania lub w bezpośrednim sąsiedztwie;
 - 14) **indukcja** – oddziaływanie pola elektrycznego lub magnetycznego na przedmioty znajdujące się w tym polu, powodujące powstawanie przepływu prądu elektrycznego w obwodach elektrycznych powyższych przedmiotów, bez zetknięcia się z ciałem wywołującym to pole;
 - 15) **konsument** – osoba fizyczna dokonująca czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową;
 - 16) **koszt odtworzenia danych** – koszt wprowadzenia danych z kopii zapasowych lub koszt ręcznego wprowadzenia danych z dokumentów źródłowych;
 - 17) **kradzież z włamaniem** – dokonanie albo usiłowanie zabioru cudzego mienia w celu przywłaszczenia:
 - a) z zamkniętego ubezpieczonego lokalu albo środka transportu, po usunięciu przy użyciu siły lub narzędzi istniejących zabezpieczeń lub po otwarciu zabezpieczeń kluczem oryginalnym, podrobionym lub innym urządzeniem otwierającym, który sprawca zdobył przez kradzież z włamaniem z innego lokalu albo w wyniku rabunku, albo
 - b) przez sprawcę, który ukrył się w lokalu przed jego zamknięciem pozostawiając ślady stanowiące dowód ukrycia się;
 - 18) **lawina** – gwałtowne osuwanie się lub staczanie mas śniegu, lodu, skał, kamieni lub błota ze zbocz górskich;
 - 19) **napór śniegu lub lodu** – bezpośrednie działanie ciężaru śniegu lub lodu na przedmiot ubezpieczenia albo przewrócenie się pod wpływem ciężaru śniegu lub lodu mienia sąsiedniego na mienie ubezpieczone;
 - 20) **następstwa szkód wodociagowych** – szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe wskutek bezpośredniego działania wody lub innych cieczy, jeżeli przyczyną tych szkód było:
 - a) spowodowane awarią wydostanie się wody, pary lub innych cieczy z przewodów, zbiorników i urządzeń wodociagowych, centralnego ogrzewania lub innych instalacji,
 - b) cofnięcie się wody lub ścieków z publicznych urządzeń kanalizacyjnych, o ile zabezpieczenie połączenia z nimi nie należało do obowiązków ubezpieczonego,
 - c) samoczynne uruchomienie się instalacji tryskaczowych lub zraszaczych z innych przyczyn niż wskutek ognia,
 - d) nieumyślne pozostawienie otwartych kranów lub innych zaworów w urządzeniach określonych w lit. a podczas przerwy w dostawie wody,
 - e) zalanie przez osoby trzecie,
 - f) zalanie w wyniku pęknięcia pojemnika lub zbiornika z wodą, w tym akwarium,
 - g) zamarnięcie przewodów, zbiorników i urządzeń wodociagowych, centralnego ogrzewania i innych instalacji;
 - 21) **ogień** – ogień, który przedostał się poza palenisko albo powstał bez paleniska i rozprzestrzenił się o własnej sile;
 - 22) **osunięcie się ziemi** – nie spowodowane działalnością ludzką zsuwanie się ziemi po skarpie lub stoku;
 - 23) **pojazd mechaniczny** – pojazd mechaniczny w rozumieniu ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych;
 - 24) **powódź** – zalanie terenów wskutek:
 - a) podniesienia się poziomu wody w korytach wód płynących lub stojących,
 - b) sztormu i podniesienia się poziomu morskich wód przybrzeżnych (cofka),
 - c) spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich, lub falistych;
 - 25) **przepięcie** – nagły wzrost napięcia w sieci elektrycznej lub elektronicznej;
 - 26) **rabunek** – dokonanie albo usiłowanie zabioru mienia w celu przywłaszczenia:
 - a) z zastosowaniem przemocy fizycznej wobec ubezpieczonego lub jego pracowników bądź groźby natychmiastowego użycia przemocy fizycznej albo z doprowadzeniem tych osób do nieprzytomności lub bezbronności – dla pokonania ich oporu przed wydaniem ubezpieczonego mienia,
 - b) przez sprawcę, który z zastosowaniem przemocy fizycznej bądź groźby natychmiastowego użycia przemocy fizycznej doprowadził osobę posiadającą klucze do ubezpieczonego lokalu lub środka transportu i zmusił ją do ich otwarcia albo sam je otworzył kluczami zrabowanymi;
 - 27) **Regulamin** – właściwe regulaminy świadczenia usług drogą elektroniczną;
 - 28) **strefa pożarowa** – budynek albo jego część oddzielona od innych budynków przestrzennie lub oddzielona od innych części budynku elementami oddzielenia przeciwpożarowego tj. ścianami ogniotrwałymi, stropami ogniotrwałymi lub drzwiami przeciwpożarowymi;
 - 29) **suma ubezpieczenia** – określona w umowie ubezpieczenia kwota stanowiąca górną granicę odpowiedzialności PZU; jeżeli OWU lub umowa ubezpieczenia przewiduje limit

odpowiedzialności PZU z tytułu określonych szkód, wówczas limit ten stanowi górną granicę odpowiedzialności PZU z tytułu tych szkód;

- 30) **szkoda rzeczowa** – utrata, uszkodzenie, zniszczenie lub ubytek wartości ubezpieczonego mienia, z wyłączeniem utraconych korzyści;
- 31) **trzęsienie ziemi** – gwałtowne wstrząsy skorupy ziemskiej, nie spowodowane działalnością człowieka, zaburzenia systemu równowagi we wnętrzu ziemi, któremu towarzyszą wstrząsy i drgania gruntu;
- 32) **ubezpieczający** – podmiot, który zawarł z PZU umowę ubezpieczenia;
- 33) **ubezpieczony** – osoba fizyczna nie prowadząca działalności gospodarczej w przypadku, o którym mowa w § 1 ust. 7, osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, osoba prawna albo jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną na rachunek której zawarta została umowa ubezpieczenia;
- 34) **ubezpieczenie na pierwsze ryzyko** – system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest niezależnie od całkowitej wartości mienia lub kategorii mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową w oparciu o szacowaną maksymalną wysokość szkody, jaka może powstać wskutek zajścia wypadku ubezpieczeniowego;
- 35) **ubezpieczenie na sumy stałe** – system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest na podstawie całkowitej wartości mienia lub kategorii mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową;
- 36) **uderzenie pioruna** – gwałtowne wyładowanie elektryczne w atmosferze działające bezpośrednio na ubezpieczone mienie, pozostawiające ślady tego zdarzenia na ubezpieczonym mieniu, z wyłączeniem przepięcia;
- 37) **uderzenie pojazdu** – bezpośrednie uderzenie w ubezpieczony przedmiot pojazdu mechanicznego lub szynowego, lub jego części, nienależącego do ubezpieczonego i niebędącego pod jego kontrolą;
- 38) **umowa direct** – umowa ubezpieczenia zawarta przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość za pośrednictwem platformy informatyczno-informacyjnej dostępnej na stronie internetowej PZU lub poczty elektronicznej;
- 39) **umowa ubezpieczenia** – umowa ubezpieczenia, do której zastosowanie mają OWU;
- 40) **umowa na odległość** – umowa ubezpieczenia zawarta przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość za pośrednictwem infolinii PZU;
- 41) **upadek drzew, budynków lub budowli** – niebędące następstwem działalności ludzkiej przewrócenie się na ubezpieczone mienie drzew, ich fragmentów lub niebędących we władaniu ubezpieczonego budynków, budowli, słupów energetycznych, anten, kominów, latarni, masztów, lub ich części lub elementów;
- 42) **upadek statku powietrznego** – katastrofa albo przymusowe lądowanie samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego, a także upadek ich części lub przewożonego ładunku;
- 43) **urządzenia gaśnicze uruchamiane ręcznie** – zraszacze, pianowe, proszkowe, gazowe, parowe urządzenia na stałe związane z obiektem, zawierające własny zapas środka gaśniczego, wyposażone w stały pozostający pod ciśnieniem układ przechowywania środka gaśniczego, uruchamiane ręcznie we wczesnej fazie pożaru, z wyłączeniem hydrantów, gaśnic, agregatów gaśniczych oraz instalacji do podawania środka gaśniczego z zewnętrznego źródła zasilania, w tym z wozu pożarniczego;
- 44) **wartość księgową brutto** – ewidencyjna wartość początkowa z uwzględnieniem przeszacowań wynikających z przepisów prawa;
- 45) **wartość odtworzeniowa** – wartość odpowiadająca kosztom przywrócenia ubezpieczonego mienia do stanu nowego, lecz nie ulepszego tj. wartość odpowiadająca kosztom zakupu, naprawy lub wytworzenia nowego przedmiotu tego samego lub najbardziej zbliżonego rodzaju, typu

o tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrach, z uwzględnieniem kosztów transportu, montażu, demontażu oraz cła i innych tego typu opłat;

- 46) **wartość rzeczywista** – wartość odtworzeniowa ubezpieczonego mienia pomniejszona o stopień zużycia technicznego;
- 47) **wymienne nośniki danych** – materiał umożliwiający gromadzenie informacji, nadający się do odczytu maszynowego, przeznaczony do wymiany przez użytkownika;
- 48) **wypadek ubezpieczeniowy** – niezależne od woli ubezpieczonego określone w OWU zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym, w wyniku którego zostaje wyrządzone szkoda objęta zakresem ubezpieczenia;
- 49) **zapadanie się ziemi** – obniżenie terenu z powodu zaważenia się naturalnych, podziemnych, pustych przestrzeni w gruncie;
- 50) **zużycie techniczne** – określona procentowo (stopień zużycia technicznego) utrata trwałości i w konsekwencji zmniejszenie w czasie wartości ubezpieczonych przedmiotów, będące pochodną: czasu ich użytkowania (wieku), jakości wykonawstwa, trwałości zastosowanych materiałów, bieżącej konserwacji, remontów, eksploatacji.

PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

§ 3

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest określony w umowie ubezpieczenia ewidencyjony przez ubezpieczonego, stanowiący jego własność lub będący w jego posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego sprzęt elektroniczny, wykorzystywany do prowadzenia działalności gospodarczej, do którego zalicza się następujące kategorie mienia:
 - 1) stacjonarny sprzęt elektroniczny poza sprzętem sektora medycznego, w szczególności:
 - a) przetwarzania danych (EPD), sprzęt biurowy, urządzenia telekomunikacyjne takie jak komputery, drukarki, koparki, faxy,
 - b) sprzęt alarmowy, pomiarowy, testujący, sterujący, diagnostyka samochodowa, kasy i wagi elektroniczne,
 - c) sprzęt graficzny, urządzenia fotostudio i fotokompozycji,
 - d) sprzęt RTV (urządzenia do przetwarzania dźwięku i obrazu);
 - 2) stacjonarny sprzęt medyczny, w tym urządzenia do jądrowego rezonansu magnetycznego, z uwzględnieniem ust. 2 pkt 2 oraz endoskopy i urządzenia do terapii dożylnych na podstawie klauzuli wymienionej w § 4 ust. 4 pkt 5;
 - 3) przenośny sprzęt elektroniczny, w szczególności: notebooki, rzutniki multimedialne, przenośny sprzęt geodezyjny lub pomiarowy, przenośny sprzęt medyczny, przenośny sprzęt weterynaryjny, z wyłączeniem telefonów komórkowych;
 - 4) telefony komórkowe.
2. Ochroną ubezpieczeniową obejmowany jest sprzęt elektroniczny, o którym mowa w ust. 1 (stacjonarny i przenośny) w miejscu ubezpieczenia, spełniający następujące warunki:
 - 1) jest sprawny technicznie, gotowy do eksploatacji i zainstalowany zgodnie z zaleceniami producenta oraz wykorzystywany zgodnie z przeznaczeniem;
 - 2) w odniesieniu do urządzeń do jądrowego rezonansu magnetycznego – warunki ubezpieczenia określone w klauzuli urządzeń do jądrowego rezonansu magnetycznego, zawartej w Załączniku nr 1 do OWU.
3. Miejscem ubezpieczenia jest znajdująca się na terytorium RP stała siedziba lub inne miejsce (lokalizacja) wskazane przez ubezpieczającego, przy czym lokale lub budynki w tej lokalizacji powinny spełniać wymogi w zakresie zabezpieczenia ubezpieczonego mienia, określone w Załączniku nr 2 do OWU. Ochroną ubezpieczeniową objęte jest również sprzęt podczas przemieszczania w obrębie tej lokalizacji.
4. Sprzęt elektroniczny uznaje się za gotowy do eksploatacji z chwilą, gdy jego działanie zostało rozpoczęte lub może być rozpoczęte po przeprowadzeniu niezbędnych prób rozruchowych chyba, że ich przeprowadzenie nie jest wymagane przez producenta.

5. Przedmiot ubezpieczenia mogą stanowić także wymienne nośniki danych i dane, pod warunkiem objęcia umową ubezpieczenia sprzętu określonego w ust. 1 oraz z zastrzeżeniem ust. 6.
6. Dane mogą być objęte ochroną ubezpieczeniową pod warunkiem wykonywania przez ubezpieczonego przynajmniej raz w tygodniu ich kopii zapasowych i przechowywania ich w szafie ogniotrwałej, sejfie lub w innej strefie pożarowej.

ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 4

1. PZU odpowiada za szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe wskutek nagłej, nieprzewidzianej i niezależnej od ubezpieczonego przyczyny, a w szczególności powstałe w wyniku:

- 1) następujących zdarzeń losowych:
 - a) ognia,
 - b) uderzenia pioruna,
 - c) eksplozji,
 - d) upadku statku powietrznego,
 - e) huraganu,
 - f) powodzi,
 - g) deszczu nawalnego,
 - h) gradu,
 - i) osuwania i zapadania się ziemi,
 - j) lawiny,
 - k) naporu śniegu lub lodu,
 - l) upadku drzew, budynków lub budowli,
 - m) trzęsienia ziemi,
 - n) uderzenia pojazdu,
 - o) huku ponaddzwiękowego,
 - p) dymu i sadzy;
- 2) następstw szkód wodociągowych;
- 3) działania człowieka tj. nieostrożności, zaniedbania, niewłaściwego użytkowania, braku kwalifikacji, błędu operatora;
- 4) błędów konstrukcyjnych;
- 5) wadliwości materiału;
- 6) wad produkcyjnych;
- 7) przepięcia, indukcji;
- 8) dewastacji;
- 9) kradzieży z włamaniem z zamkniętych lokali albo rabunku.

2. W przypadku ubezpieczenia mienia znajdującego się w lokalu, w którym drzwi zewnętrzne nie są zabezpieczone zamkiem o podwyższonej odporności na włamanie potwierdzonej atestem lub certyfikatem, świadectwem kwalifikacji jakości lub innym dokumentem wydanym przez upoważniony podmiot, przy ustaleniu wysokości odszkodowania za szkody powstałe w następstwie kradzieży z włamaniem poprzez otwarcie zamków kluczami lub innymi urządzeniami otwierającymi, stosuje się udział własny ubezpieczonego w szkodzie w wysokości 25% wartości szkody. Powyższy udział własny ubezpieczonego w szkodzie nie dotyczy ubezpieczonego mienia znajdującego się w lokalu mieszczącym się w budynku biurowym, galerii (centrum) handlowej lub handlowo-rozrywkowej, dla którego ustanowiono całodobowy dozór.

3. Przez udział własny, o którym mowa w ust. 2, należy rozumieć wyrażoną procentowo w stosunku do wartości szkody kwotę pomniejszającą jej wysokość, stanowiącą ryzyko własne ubezpieczonego.

4. Na wniosek ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej zakres ubezpieczenia może być rozszerzony o następujące klauzule dodatkowe:

- 1) sprzętu przenośnego, w tym telefonów komórkowych, poza miejscem ubezpieczenia;
 - 2) sprzętu przenośnego zamontowanego w pojazdach mechanicznych;
 - 3) sprzętu poza terytorium RP;
 - 4) sprzętu w okresie tymczasowego magazynowania;
 - 5) endoskopów (w tym urządzeń do terapii dożylniej);
 - 6) zrzeczenia się prawa do regresu;
 - 7) aktów terroryzmu;
 - 8) strajków, rozruchów, zamieszk wewnątrznych;
 - 9) ubezpieczenia nowych inwestycji;
 - 10) miejsca ubezpieczenia (lokalizacji);
- na warunkach określonych w tych klauzulach, zawartych w Załączniku nr 1 do OWU.

5. W przypadku każdej szkody dla sprzętu elektronicznego ma zastosowanie franszyza redukcyjna w wysokości ustalonej w umowie ubezpieczenia, stosowana oddzielnie dla poszczególnych rodzajów sprzętu, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1, 2, 3 i 4 oraz dla nośników danych i danych, o których mowa w § 3 ust. 5.
6. Zakres ubezpieczenia może być ograniczony zgodnie z postanowieniami § 7 ust. 4.

ZWROT KOSZTÓW

§ 5

1. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego PZU pokrywa poniesione przez ubezpieczonego udokumentowane koszty związane z:

- 1) uprzątnięciem pozostałości po szkodzie, za którą PZU ponosi odpowiedzialność; koszty te objęte są ochroną ubezpieczeniową do limitu odpowiedzialności w wysokości 10% wartości szkody, jednak nie więcej niż 1 000 000 PLN w odniesieniu do wszystkich szkód powstałych w okresie ubezpieczenia;
- 2) poniesieniem na terenie RP kosztów: pracy w godzinach nadliczbowych, w godzinach nocnych, w dni wolne od pracy, ekspresowego transportu (w tym również frachtu lotniczego) sprzętu lub części zamiennych oraz przejazdów techników i ekspertów – do wysokości sumy ubezpieczenia.
2. Koszty uprzątnięcia pozostałości po zaistnieniu szkody, o których mowa w ust. 1, nie obejmują kosztów poniesionych na odkażenie pozostałości po szkodzie, usunięcie zanieczyszczeń gleby, wody i powietrza oraz rekultywację gruntów.
3. W przypadku gdy koszty, o których mowa w ust. 1, dotyczą mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego i jednocześnie nie jest możliwe ich przyporządkowanie do danej części mienia, PZU pokrywa poniesione koszty w takiej proporcji, w jakiej pozostaje wartość mienia ubezpieczonego do łącznej wartości mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego. Jeżeli ustalenie proporcji nie jest możliwe, PZU pokryje 50% poniesionych kosztów.
4. Na wniosek ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej zakres pokrywanych przez PZU kosztów, o których mowa w ust. 1, może zostać rozszerzony o koszty określone w następujących klauzulach dodatkowych, zawartych w Załączniku nr 1 do OWU:
 - 1) kosztów uprzątnięcia pozostałości po szkodzie – do limitu odpowiedzialności PZU ponad sumę ubezpieczenia lub ponad limit odpowiedzialności PZU wyodrębniony w ramach tej sumy dla danego mienia;
 - 2) kosztów frachtu lotniczego z zagranicy – do limitu odpowiedzialności PZU w ramach sumy ubezpieczenia;
 - 3) kosztów dojazdów specjalistów albo ekspertów z zagranicy – do limitu odpowiedzialności PZU w ramach sumy ubezpieczenia.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 6

1. PZU nie odpowiada za szkody:

- 1) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez ubezpieczającego lub ubezpieczonego, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności;
- 2) wyrządzone umyślnie przez osobę, z którą ubezpieczony, będący osobą fizyczną, pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym;
- 3) powstałe w następstwie działań wojennych, wojny domowej, wprowadzenia stanu wojennego lub stanu wyjątkowego, powstania zbrojnego, rewolucji, sabotażu, lokautu, blokady;
- 4) powstałe wskutek oddziaływania energii jądrowej, promieni laserowych lub maserowych, promieniowania jonizującego oraz skażenia radioaktywnego;
- 5) decyzji administracyjnej wydanej na podstawie obowiązujących przepisów, powodującej konfiskatę, rekwizycję, nacjonalizację lub innego rodzaju przejęcie ubezpieczonego mienia przez rząd lub inne władze kraju;

- 6) powstałe w wyniku aktów terroryzmu, z zastrzeżeniem postanowień § 4 ust. 4 pkt 7;
 - 7) powstałe w wyniku strajków, rozruchów, zamieszek wewnętrznych, z zastrzeżeniem postanowień § 4 ust. 4 pkt 8;
 - 8) będące następstwem działań ubezpieczonego podjętych w związku z kontrolowaniem, zapobieganiem lub zwalczaniem skutków zdarzeń wymienionych w pkt 3, 6 i 7.
2. Przez winę umyślną lub rażące niedbalstwo ubezpieczającego lub ubezpieczonego będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nie będącą osobą prawną należy rozumieć winę umyślną lub rażące niedbalstwo:
- 1) w przedsiębiorstwach państwowych – dyrektora lub jego zastępców;
 - 2) w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością i spółkach akcyjnych – członków zarządu lub prokurentów;
 - 3) w spółkach komandytowych i komandytowo-akcyjnych – komplementaryusz lub prokurentów;
 - 4) w spółkach jawnych – wspólników lub prokurentów;
 - 5) w spółkach partnerskich – partnerów lub członków zarządu, lub prokurentów;
 - 6) w spółkach cywilnych – wspólników;
 - 7) w spółdzielniach, wspólnotach mieszkaniowych, fundacjach i stowarzyszeniach – członków zarządu.
3. Ponadto PZU nie odpowiada za szkody:
- 1) powstałe w okresie gwarancji, za które odpowiedzialność ponosi gwarant;
 - 2) za które na podstawie obowiązujących przepisów odpowiedzialną są dostawca, sprzedawca oraz spedytor;
 - 3) spowodowane wadami bądź usterkami ujawnionymi przed zawarciem umowy ubezpieczenia, znanymi ubezpieczonemu, niezależnie od tego czy o takich wadach bądź usterkach wiedział PZU;
 - 4) będące następstwem bezpośredniej eksploatacji – zużycia (starzenia);
 - 5) spowodowane kradzieżą bez włamania;
 - 6) powstałe w czasie naprawy oraz prób, z wyjątkiem prób dokonywanych w związku z określonymi badaniami eksploatacyjnymi;
 - 7) stanowiące defekty estetyczne;
 - 8) spowodowane w ubezpieczonym sprzęcie przez uszkodzony lub źle funkcjonujący system klimatyzacyjny, jeżeli system ten nie został wyposażony w oddzielny system alarmowy, który w sposób ciągły monitoruje temperaturę i wilgotność pomieszczeń, w których znajduje się ubezpieczony sprzęt, oraz może uruchomić niezależne alarmy optyczne lub akustyczne; powyższe wyłączenie dotyczy sprzętu, który z uwagi na specyfikę swojej pracy wymaga stosowania odpowiednio regulowanych zewnętrznych warunków klimatyzacyjnych (odpowiedniej temperatury i wilgotności), zgodnie z instrukcją producenta sprzętu;
 - 9) spowodowane w ubezpieczonym sprzęcie elektronicznym na skutek przepięcia lub indukcji, jeżeli sprzęt ten nie został wyposażony w urządzenia zabezpieczające, o ile takie urządzenia zabezpieczające są zalecane przez producenta sprzętu;
 - 10) powstałe w częściach urządzeń i materiałach, które z uwagi na swoją funkcję lub warunki pracy ulegają zużyciu lub podlegają okresowej wymianie w ramach konserwacji; wyłączenie to dotyczy materiałów pomocniczych, wymiennych narzędzi, głowic do drukarek, pasków i łańcuchów napędowych, wymiennych nośników danych, taśm do drukarek, źródeł światła, tonerów, wywoływaczy, odczynników, środków gaśniczych i chłodniczych, taśm barwiących, filmów, nośników dźwięku, obrazu i pisma, folii, tarcz siatkowych, bezpieczników, żarówek, baterii jednorazowych, filtrów, pomocniczego oprzyrządowania w urządzeniach do robienia kamieni nerkowych (poduszki wodne), głowicy fal uderowowstrząsowych, elektrody i generatora fal uderzeniowych);
 - 11) w lampach oraz nośnikach obrazu, z wyłączeniem szkód spowodowanych działaniem ognia, wody i kradzieżą z włamaniem oraz rabunkiem;
 - 12) w danych przechowywanych na stałe w pamięci głównej procesora, w danych i programach przechowywanych jedynie w pamięci roboczej komputera, w danych z programów jeszcze nie gotowych do użytku i tzw. kopiach pirackich;
 - 13) w danych i wymiennych nośnikach danych przechowywanych i kopiowanych niezgodnie z zasadą określoną w § 3 ust. 6;
 - 14) w nośnikach danych zamontowanych na stałe bez możliwości ich wymiany, z wyłączeniem szkód polegających na uszkodzeniu ich fizycznej struktury;
 - 15) spowodowane działaniem wirusa komputerowego, programu lub kodu zakłócającego pracę programu, całego komputera, sieci, niezależnie od przyczyny ich pojawienia się, w tym związanych z Internetem lub korzystaniem z Internetu;
 - 16) powstałe wskutek utraty, uszkodzenia, zniszczenia lub niedostępności danych lub oprogramowania, polegających na jakiegokolwiek niekorzystnej zmianie w danych lub oprogramowaniu spowodowanej zniszczeniem, uszkodzeniem lub inną deformacją ich oryginalnej struktury oraz polegających na niedziałaniu lub nieprawidłowym działaniu sprzętu elektronicznego, nośników informacji lub wbudowanych układów scalonych;
 - 17) w bezałogowych statkach latających (dronach).
4. O ile zakres ochrony ubezpieczeniowej nie został rozszerzony przez włączenie odpowiednich klauzul dodatkowych zawartych w Załączniku nr 1 do OWU, PZU:
- 1) nie odpowiada za szkody:
 - a) polegające na utracie lub uszkodzeniu sprzętu przenośnego użytkowanego w celach służbowych poza miejscem ubezpieczenia określonym w umowie ubezpieczenia,
 - b) w sprzęcie przenośnym zamontowanym na stałe w pojazdach mechanicznych,
 - c) w sprzęcie przenośnym poza terytorium RP,
 - d) w sprzęcie znajdującym się w okresie tymczasowego magazynowania lub chwilowej przerwy w eksploatacji, przy czym nie dotyczy przerw w użytkowaniu w związku z konserwacją, przeglądem, naprawą;
 - e) w endoskopach oraz urządzeniach do terapii dożylnych;
 - f) w sprzęcie uszkodzonym w wyniku aktów terroryzmu, strajków, rozruchów i zamieszek wewnętrznych;
 - 2) nie pokrywa kosztów:
 - a) uprzątnięcia pozostałości po szkodzie – ponad sumę ubezpieczenia lub ponad limit odpowiedzialności PZU wyodrębniony w ramach tej sumy dla danego mienia;
 - b) frachtu lotniczego z zagranicy;
 - c) dojazdów specjalistów albo ekspertów z zagranicy.

SPOSÓB UBEZPIECZENIA I SUMA UBEZPIECZENIA

§ 7

1. Mienie, o którym mowa w § 3 ust. 1 ubezpiecza się na sumy stałe, natomiast mienie, o którym mowa w § 3 ust. 5, ubezpiecza się na pierwsze ryzyko.
2. Sumę ubezpieczenia ustala ubezpieczający odrębnie dla kategorii mienia wymienionych w § 3 ust. 1 i stanowi ona:
 - 1) wartość odtworzeniową albo wartość księgową brutto na dzień zawarcia umowy – w odniesieniu do sprzętu elektronicznego, którego okres eksploatacji od dnia produkcji nie przekracza siedmiu lat;
 - 2) wartość rzeczywistą na dzień zawarcia umowy – w odniesieniu do sprzętu elektronicznego, którego okres eksploatacji od dnia produkcji przekracza siedem lat.
3. W przypadku ubezpieczenia mienia w wartości księgowej brutto sumę ubezpieczenia poszczególnego przedmiotu stanowi jego wartość określona w danej pozycji ewidencji środków trwałych, prowadzonej przez ubezpieczonego dla celów rachunkowych, a w przypadku ubezpieczenia mienia w wartości odtworzeniowej albo rzeczywistej sumę ubezpieczenia poszczególnego przedmiotu ubezpieczenia stanowi jego wartość określona w danej pozycji wykazu ubezpieczonego mienia załączonego do umowy ubezpieczenia, stanowiącego jej integralną część.
4. Jeżeli w ubezpieczeniu na sumy stałe przyjęta w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia jest niższa niż wartość ubezpieczonego mienia w dniu powstania szkody (nieodubezpieczenie), zakres ubezpieczenia jest ograniczony stosownie do postanowień § 20 ust. 9–11 (klauzula proporcjonalności).
5. Przy ubezpieczeniu mienia, o którym mowa w § 3 ust. 5, przy ustalaniu sumy ubezpieczenia brana jest pod uwagę

- przewidywana możliwość maksymalnej straty w okresie ubezpieczenia tj. wysokość kosztów ponownego zakupu nośników danych oraz kosztów poniesionych na odwołanie utraconych danych.
- W przypadku ubezpieczenia na pierwsze ryzyko suma ubezpieczenia oraz ustalone w umowie ubezpieczenia odrębne limity odpowiedzialności PZU ulegają obniżeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań. Ubezpieczający za zgodą PZU może uzupełnić sumę ubezpieczenia oraz limity odpowiedzialności PZU opłacając dodatkową składkę. Zasada ta nie ma zastosowania do ubezpieczenia na sumy stałe.
 - Za wypadki ubezpieczeniowe powstałe do dnia uzupełnienia sumy ubezpieczenia i limitów odpowiedzialności, PZU ponosi odpowiedzialność do wysokości sumy ubezpieczenia i limitów odpowiedzialności PZU pomniejszych o wypłacone kwoty, o których mowa w ust. 6.

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

§ 8

- Umowa ubezpieczenia może być zawarta przy jednoczesnej obecności obu stron tej umowy albo przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość (umowa direct albo umowa na odległość), na okres roczny albo okres krótszy niż rok (ubezpieczenie krótkoterminowe).
- Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie wniosku ubezpieczającego. Wniosek zawiera informacje niezbędne do dokonania indywidualnej oceny ryzyka i określenia należnej składki ubezpieczeniowej oraz stanowią integralną część umowy ubezpieczenia. PZU może zażądać udokumentowania danych zawartych we wniosku.
- Umowę w systemie uproszczonym uważa się za zawartą z dniem zapłaty składki ubezpieczeniowej z tytułu tej umowy ubezpieczenia.
- Warunkiem zawarcia umowy direct jest:
 - uprzednie zapoznaniu się z Regulaminem oraz OWU i ich zaakceptowanie przez ubezpieczającego;
 - uprzednie potwierdzenie przez PZU przyjęcia wniosku ubezpieczającego;
 - zapłata składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty w terminie ustalonym w umowie ubezpieczenia.

Zawarcie umowy direct następuje z chwilą zapłaty składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty.

5. Wniosek zawiera:

- imię, nazwisko lub pełną nazwę i adres zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego i ubezpieczonego;
- numer REGON ubezpieczającego i ubezpieczonego, a w przypadku osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą – numer REGON i numer PESEL;
- miejsce ubezpieczenia z uwzględnieniem dokładnego adresu;
- rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej;
- przedmiot i zakres ubezpieczenia;
- sumę ubezpieczenia mienia;
- okres ubezpieczenia;
- opis zabezpieczeń przeciwpożarowych i przeciwkradzieżowych;
- ilość i wielkość szkód z wypadków ubezpieczeniowych zaistniałych w okresie trzech ostatnich lat;
- inne informacje niezbędne do oceny ryzyka ubezpieczeniowego.
- Jeżeli wniosek nie zawiera wymaganych danych, ubezpieczający zobowiązany jest na wezwanie PZU odpowiednio go uzupełnić.
- PZU może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od oględzin miejsca i przedmiotu ubezpieczenia oraz zapoznania się z dokumentacją niezbędną dla dokonania oceny ryzyka ubezpieczeniowego oraz sformułowania ewentualnych rekomendacji i zaleceń dotyczących kontroli tego ryzyka.
- Zawarcie umowy na odległość następuje z chwilą potwierdzenia przez PZU przyjęcia wniosku ubezpieczającego oraz po uprzednim zapoznaniu się z Regulaminem i OWU oraz ich zaakceptowaniu przez ubezpieczającego.

- Zawarcie umowy ubezpieczenia PZU potwierdza dokumentem ubezpieczenia.
- Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek (na rachunek ubezpieczonego). Obowiązek zapłaty składki ubezpieczeniowej ciąży na ubezpieczającym.
- W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek (na rachunek ubezpieczonego) zarzut mający wpływ na odpowiedzialność PZU, PZU może podnieść również przeciwko ubezpieczonemu.
- W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek (na rachunek ubezpieczonego), ubezpieczony może żądać, by PZU udzielił mu informacji o postanowieniach zawartej umowy ubezpieczenia oraz OWU w zakresie, w jakim dotyczą praw i obowiązków ubezpieczonego.
- Ubezpieczający zobowiązany jest podać do wiadomości PZU wszystkie znane sobie okoliczności, o które PZU zapytuje w formularzu oferty (wniosku) albo przed zawarciem umowy ubezpieczenia w innych pismach. Jeżeli ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez PZU umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
- W czasie trwania umowy ubezpieczenia ubezpieczający obowiązany jest zawiadamiać PZU o zmianie okoliczności wymienionych w ust. 13, niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
- W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w ust. 13 i 14 spoczywają zarówno na ubezpieczającym, jak i na ubezpieczonym, chyba że ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek.
- PZU nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 13–15 nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ust. 13–15 doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek ubezpieczeniowy przewidziany umową ubezpieczenia i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
- Do umowy direct i umowy na odległość nie stosuje się postanowień, o których mowa w ust. 12–16.
- Składkę ubezpieczeniową ustala się na podstawie taryfy obowiązującej w dniu przygotowania oferty ubezpieczenia dla ubezpieczającego. Składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności PZU.
- Składka obliczana jest w zależności od:
 - przedmiotu i zakresu ubezpieczenia;
 - wysokości sumy ubezpieczenia;
 - limitów odpowiedzialności PZU;
 - okresu ubezpieczenia;
 - indywidualnej oceny ryzyka.
- Zapłata składki ubezpieczeniowej następuje przy zawarciu umowy ubezpieczenia, chyba że w umowie ubezpieczenia określono inny tryb i terminy zapłaty składki. Dopuszcza się możliwość zapłaty składki za roczny okres ubezpieczenia w ratach. Terminy płatności rat oraz ich wysokość określa się w umowie ubezpieczenia.
- Zapłata składki następuje w formie bezgotówkowej albo w porozumieniu z PZU w formie gotówkowej. W przypadku umowy direct zapłata składki następuje w formie bezgotówkowej, a szczegółowe zasady opłacania składki określa Regulamin.
- Jeżeli zapłata składki ubezpieczeniowej albo raty składki ubezpieczeniowej dokonywana jest w formie bezgotówkowej, za dzień zapłaty uważa się dzień uznania rachunku bankowego PZU pełną, wymagalną kwotą składki albo raty składki określonej w umowie ubezpieczenia.
- Składka nie podlega indeksacji.
- W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku ubezpieczeniowego, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki ubezpieczeniowej, począwszy od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania, druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć

umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym składając oświadczenie w tym zakresie.

25. Jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony podał do wiadomości PZU nieprawdziwe dane mające wpływ na wysokość składki ubezpieczeniowej, ubezpieczający zobowiązany jest do dopłaty składki ubezpieczeniowej wynikającej z różnicy pomiędzy składką ubezpieczeniową, jaka należałaby się PZU gdyby podano dane prawdziwe a składką przyjętą w umowie ubezpieczenia. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego roszczenie PZU o dopłatę różnicy składki ubezpieczeniowej staje się natychmiast wymagalne i płatne najpóźniej w dniu wypłaty odszkodowania. Postanowienia, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość (umowa direct albo umowa na odległość).
26. W przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
27. Jeżeli suma ubezpieczenia, limity oraz franszyzy redukcyjne wyrażone są w umowie ubezpieczenia w walucie obcej, równowartość tych kwot w złotych ustala się przy zastosowaniu ostatniego opublikowanego na dzień poprzedzający przygotowanie przez PZU oferty ubezpieczenia dla ubezpieczającego, kursu średniego NBP, określonego w tej ofercie.

§ 9

1. Jeżeli po zawarciu umowy ubezpieczenia nastąpi wzrost wartości ubezpieczonego mienia, ubezpieczający może za zgodą PZU, podwyższyć sumę ubezpieczenia. Podwyższenie sumy ubezpieczenia skutkuje obowiązkiem zapłaty dodatkowej składki liczonej od różnicy między podwyższoną a dotychczasową sumą ubezpieczenia.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, kwotę dodatkowej składki oblicza się proporcjonalnie za okres od następnego dnia po dokonaniu za zgodą PZU zmian w umowie do upływu okresu ubezpieczenia.
3. Jeżeli w okresie ubezpieczenia wartość ubezpieczonego mienia ulega zmniejszeniu, ubezpieczający może żądać odpowiedniego zmniejszenia sumy ubezpieczenia. Zmniejszenia sumy ubezpieczenia może z tej samej przyczyny dokonać jednostronnie PZU, zawiadamiając o tym jednocześnie ubezpieczającego.
4. Zmniejszenie sumy ubezpieczenia pociąga za sobą odpowiednie zmniejszenie składki ubezpieczeniowej począwszy od dnia pierwszego tego miesiąca, w którym ubezpieczający zażądał zmniejszenia sumy ubezpieczenia lub w którym PZU zawiadomił ubezpieczającego o jednostronnym zmniejszeniu tej sumy.

PRZENIESIENIE PRAW Z UMOWY UBEZPIECZENIA

§ 10

1. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia, o którym mowa w § 3 ust. 1 i 5, prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia. Z zastrzeżeniem ust. 5, przeniesienie praw wymaga zgody PZU.
2. W razie przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia przechodzą także obowiązki, które ciążyły na zbywcy, chyba że strony za zgodą PZU umówiły się inaczej. Pomimo tego przejścia obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki ubezpieczeniowej przypadającej za czas do chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
3. Jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia, ochrona ubezpieczeniowa wygasa z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
4. Postanowienia ust. 1–3 nie stosuje się przy przenoszeniu wyrzeczności, jakie powstały lub mogą powstać wskutek zajścia przewidzianego w umowie wypadku ubezpieczeniowego.
5. W razie przeniesienia własności przedmiotu ubezpieczenia na bank (przewłaszczenie na zabezpieczenie), przeniesienie praw z umowy ubezpieczenia nie wymaga zgody PZU.

POCZĄTEK I KONIEC ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 11

1. W przypadku umowy ubezpieczenia zawartej przy jednoczesnej obecności obu stron tej umowy, jeżeli nie umówiono się inaczej, odpowiedzialność PZU rozpoczyna się od dnia następującego po dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zaplaceniu składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.
2. Jeżeli w umowie ubezpieczenia określono termin zapłaty składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty przypadający na dzień, w którym rozpoczyna się określony w tej umowie okres ubezpieczenia, albo na dzień przypadający po tym dniu, odpowiedzialność PZU rozpoczyna się w dniu określonym w umowie ubezpieczenia jako początek okresu ubezpieczenia.
3. Jeżeli w umowie ubezpieczenia określono termin zapłaty składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty przypadający przed dniem, w którym rozpoczyna się określony w tej umowie okres ubezpieczenia, a składka ubezpieczeniowa lub jej pierwsza rata nie została zapłacona najpóźniej w dniu poprzedzającym pierwszy dzień okresu ubezpieczenia, odpowiedzialność PZU rozpoczyna się nie wcześniej niż od dnia następnego po zaplaceniu składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty. Jeżeli składka ubezpieczeniowa lub jej pierwsza rata nie zostanie zapłacona do trzydziestego dnia od dnia początku okresu ubezpieczenia, umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu z tym dniem.
4. W umowie direct oraz w umowie na odległość odpowiedzialność PZU rozpoczyna się w dniu określonym w umowie ubezpieczenia jako początek okresu ubezpieczenia.

§ 12

1. Ochrona ubezpieczeniowa wygasa:
 - 1) z upływem okresu ubezpieczenia określonego w umowie ubezpieczenia;
 - 2) z chwilą unicestwienia przedmiotu ubezpieczenia, co oznacza całkowite zniszczenie przedmiotu ubezpieczenia w takim stopniu, że nie jest możliwa jego naprawa albo odbudowa;
 - 3) z dniem wyczerpania sumy ubezpieczenia wskutek wypłaty odszkodowania bądź odszkodowań;
 - 4) z dniem zbycia przedmiotu ubezpieczenia, chyba że wraz z przeniesieniem własności przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę zostały przeniesione prawa z umowy ubezpieczenia na zasadach określonych w § 10 ust. 1, 2 i 5;
 - 5) z dniem doręczenia ubezpieczającemu oświadczenia PZU o wypowiedzeniu umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, gdy PZU ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zaplaceniem składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie;
 - 6) z upływem 7 dni od dnia otrzymania przez ubezpieczającego wezwania do zapłaty kolejnej raty składki wyslanego po upływie terminu jej płatności z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania spowoduje ustanie odpowiedzialności;
 - 7) z dniem doręczenia oświadczenia drugiej stronie o wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, o którym mowa w § 8 ust. 24;
 - 8) z dniem zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej przez ubezpieczonego, a w przypadku, o którym mowa w § 1 ust. 7, z dniem zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę, któremu ubezpieczony wynajął mienie stanowiące przedmiot ubezpieczenia;
 - 9) z dniem odstąpienia przez ubezpieczającego od umowy ubezpieczenia w przypadku, o którym mowa w ust. 2 i 3.
2. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia, w terminie 30 dni, a w przypadku gdy ubezpieczający jest przedsiębiorcą, w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia, składając oświadczenie w tym zakresie. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy PZU SA nie poinformował ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia ubezpieczającego

z obowiązku zapłacenia składki ubezpieczeniowej za okres, w jakim PZU udzielał ochrony ubezpieczeniowej.

3. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość (umowa direct albo umowa na odległość), w której ubezpieczający jest konsumentem, termin, w ciągu którego może on odstąpić od umowy ubezpieczenia składając pisemnie oświadczenie w tym zakresie, wynosi 30 dni od dnia poinformowania go o zawarciu umowy ubezpieczenia lub od dnia doręczenia mu informacji, które należy przekazać konsumentowi na podstawie przepisów dotyczących zawierania umów na odległość, jeżeli jest to termin późniejszy. Termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem oświadczenie zostało wysłane.

OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO I UBEZPIECZONEGO

§ 13

Ubezpieczający lub ubezpieczony zobowiązany jest:

- 1) prowadzić ewidencję ubezpieczonego mienia wraz z jego opisem i wskazaniem wartości, według której mienie to zostało ubezpieczone, w sposób umożliwiający w przypadku szkody bezsporne ustalenie wartości przedmiotu ubezpieczenia, przy czym w razie ubezpieczenia sprzętu elektronicznego według wartości księgowej brutto, ewidencję może stanowić ewidencja prowadzona dla celów rachunkowych wraz z wartościami księgowymi brutto w niej wskazanymi;
- 2) zabezpieczyć ewidencję, o której mowa w pkt 1, przed kradzieżą, zniszczeniem bądź zaginięciem;
- 3) umożliwić PZU dokonanie oględzin ubezpieczonego mienia oraz zapoznanie się z dokumentami mającymi związek z umową ubezpieczenia w celu oceny ryzyka ubezpieczeniowego oraz sformułowania ewentualnych rekomendacji i zaleceń dotyczących kontroli tego ryzyka.

§ 14

1. Ubezpieczający lub ubezpieczony zobowiązany jest także:

- 1) eksploatować ubezpieczone mienie zgodnie z zaleceniami i wskazówkami producenta lub dostawcy tego mienia, przestrzegać obowiązujących przepisów prawa, w tym przepisów prawa budowlanego w zakresie eksploatacji i konserwacji budynków i budowli, przepisów z zakresu ochrony przeciwpożarowej, ochrony osób i mienia, budowy i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonywać dozór techniczny nad tymi urządzeniami;
 - 2) przestrzegać wymogów w zakresie zabezpieczenia ubezpieczonego mienia, o których mowa w Załączniku nr 2 do OWU oraz ustalonych w umowie ubezpieczenia wymogów dotyczących zabezpieczeń przeciwpożarowych lub przeciwkradzieżowych;
 - 3) przeprowadzać konserwację ubezpieczonego mienia;
 - 4) przechowywać ubezpieczone mienie w sposób zgodny z zaleceniami producenta i wymogami technicznymi.
2. Nieprzestrzeganie przez ubezpieczonego obowiązków, o których mowa w ust. 1, stanowi ważny powód wypowiedzenia umowy ubezpieczenia w rozumieniu art. 812 § 5 kodeksu cywilnego.
3. W razie naruszenia z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa obowiązków, o których mowa w ust. 1, PZU wolny jest od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.

§ 15

1. W przypadku ubezpieczenia mienia ubezpieczający zobowiązany jest zawiadomić PZU o zaistniałym wypadku ubezpieczeniowym niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 3 dni roboczych od jego zajścia.
2. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązek, o którym mowa w ust. 1, obciąża także ubezpieczonego, chyba że ubezpieczony nie wie o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek.
3. W razie naruszenia z winy umyślnej lub z rażącego niedbalstwa obowiązków, o którym mowa w ust. 1, PZU może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do

zwiększenia szkody lub uniemożliwiło PZU ustalenie okoliczności i skutków wypadku ubezpieczeniowego.

4. Skutki braku zawiadomienia PZU o wypadku ubezpieczeniowym nie nastąpią, jeżeli PZU w terminie, o którym mowa w ust. 1, otrzymał wiadomości o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.

§ 16

1. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego ubezpieczający lub ubezpieczony obowiązany jest:

- 1) użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, między innymi wezwać straż pożarną oraz zawiadomić policję o ile zachodzi taka potrzeba, w szczególności w przypadku kradzieży z włamaniem albo rabunku;
 - 2) zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę oraz udzielić PZU pomocy dostarczając informacje oraz dokumenty niezbędne do skutecznego dochodzenia roszczeń regresowych.
2. Jeżeli ubezpieczający umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 1 pkt 1, PZU jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
3. PZU obowiązany jest, w granicach sumy ubezpieczenia zwrócić koszty wynikłe z zastosowania środków, o których mowa w ust. 1 pkt 1, jeżeli środki te były celowe chociażby okazały się bezskuteczne. Jeżeli przedmiotowe koszty poniesione zostały na polecenie PZU, to zwracane są one w pełnej wysokości.
4. Każdorazowa wypłata kosztów wynikłych z zastosowania środków, o których mowa w ust. 1 pkt 1, powoduje zmniejszenie sumy ubezpieczenia o wypłaconą kwotę.

§ 17

W przypadku powstania szkody w ubezpieczonym mieniu ubezpieczający lub ubezpieczony zobowiązany ponadto jest:

- 1) niezwłocznie zawiadomić policję o każdym wypadku pożaru w ubezpieczonym mieniu, a także o każdej szkodzie powstałej wskutek przestępstwa (rabunku, kradzieży z włamaniem, zaginięcia mienia);
- 2) pozostawić uszkodzone mienie bez dokonywania w nim zmian do czasu przeprowadzenia oględzin przez przedstawiciela PZU, chyba że dokonanie zmian jest uzasadnione koniecznością zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzie lub zmniejszenia rozmiaru szkody albo PZU nie przeprowadził oględzin w terminie uzgodnionym z ubezpieczającym lub ubezpieczonym;
- 3) udzielić przedstawicielowi PZU pomocy i wyjaśnień w uzyskaniu informacji dotyczących okoliczności zajścia wypadku ubezpieczeniowego, przyczyn powstania szkody, jej przedmiotu i rozmiaru;
- 4) sporządzić i przedstawić PZU w uzgodnionym terminie i formie rachunek szkody tj. zestawienie dotyczące przedmiotu, rozmiaru, przyczyny i wysokości szkody, wraz z dokumentacją źródłową, stanowiącą podstawę sporządzenia rachunku szkody.

OBOWIĄZKI INFORMACYJNE PZU

§ 18

PZU jest zobowiązany:

- 1) po otrzymaniu zawiadomienia o wystąpieniu wypadku ubezpieczeniowego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, do poinformowania o tym ubezpieczającego lub ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz do podjęcia postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego wypadku ubezpieczeniowego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także do poinformowania osoby występującej z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności PZU lub wysokości odszkodowania, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania; w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o wystąpieniu wypadku ubezpieczeniowego może zgłosić również ubezpieczony

- albo jego spadkobiercy; w tym przypadku spadkobierca jest traktowany tak jak uprawniony z umowy ubezpieczenia; jeżeli w terminach określonych w § 23 ust. 1 i 2 nie wypłaci odszkodowania, do zawiadomienia pisemnie:
- 2) osoby zgłaszającej roszczenie oraz
 - a) ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie
 - o przyczynach niemożności zaspokojenia ich roszczeń w całości lub w części, a także do wypłaty bezspornej części odszkodowania;
 - 3) jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, do poinformowania o tym pisemnie:
 - a) osoby występującej z roszczeniem oraz
 - b) ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie
 – wskazując na okoliczności oraz na podstawie prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania oraz do pouczenia tej osoby o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej;
 - 4) do udostępnienia ubezpieczającemu, ubezpieczonemu, osobie występującej z roszczeniem lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, informacji i dokumentów gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności PZU lub wysokości odszkodowania; osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez PZU udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez PZU;
 - 5) do udostępnienia osobom, o których mowa w pkt 4, informacji i dokumentów, o których mowa w pkt 4, na ich żądanie, w postaci elektronicznej;
 - 6) na żądanie ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, do udostępnienia posiadanych przez siebie informacji związanych z wypadkiem ubezpieczeniowym będącym podstawą ustalenia odpowiedzialności PZU oraz ustalenia okoliczności wypadku ubezpieczeniowego, jak również wysokości odszkodowania;
 - 7) na żądanie ubezpieczającego lub ubezpieczonego, do przekazania informacji o oświadczeniach złożonych przez nich na etapie zawierania umowy ubezpieczenia na potrzeby oceny ryzyka ubezpieczeniowego lub kopii dokumentów sporządzonych na tym etapie.

USTALENIE WYSOKOŚCI SZKODY

§ 19

1. Wysokość szkody ustalana jest na podstawie cen z dnia powstania szkody:
 - 1) dla sprzętu elektronicznego:
 - a) przy ubezpieczeniu w wartości odtworzeniowej albo księgowej brutto – według wartości odtworzeniowej;
 - b) przy ubezpieczeniu w wartości rzeczywistej – według wartości rzeczywistej;
 - 2) dla wymiennych nośników danych – według kosztów wymiany lub cen zakupu tych nośników;
 - 3) dla danych na wymiennych nośnikach – według kosztów niezbędnych do odzyskania bądź odtworzenia utraconych danych.
2. Przy ustalaniu wysokości szkody w odniesieniu do sprzętu elektronicznego uwzględnia się, jeżeli występują koszty transportu, demontażu i montażu według cen ich poniesienia oraz clo i inne tego typu koszty.
3. Przy ustalaniu wysokości szkody dokumentuje się:
 - 1) koszty naprawy, wymiany, zakupu oraz koszty wymienione w ust. 2 – fakturą albo rachunkiem wraz z kosztorysem lub kalkulacją,
 - 2) koszty odzyskania bądź odtworzenia danych – fakturą albo rachunkiem, a w przypadku odtworzenia lub odzyskania danych dokonanych we własnym zakresie – w inny sposób potwierdzający poniesienie tych kosztów (np. wynagrodzenie za pracę w nadgodzinach, wynagrodzenie dla zatrudnionego dodatkowo personelu).

4. Przedłożone faktury albo rachunki, kalkulacje, kosztorysy dotyczące naprawy lub wymiany ubezpieczonego mienia PZU weryfikuje w zakresie zgodności ze stanem faktycznym: wysokości poniesionych kosztów dotyczących zakresu robót i użytych materiałów, z uwzględnieniem takich samych albo najbardziej zbliżonych parametrów technicznych sprzętu elektronicznego.
5. Równowartość w złotych sum ubezpieczenia, limitów odpowiedzialności PZU lub franszysy wyrażonych w walutach obcych, ustala się według średniego kursu NBP z dnia powstania szkody.

USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

§ 20

1. Wysokość odszkodowania ustala się w granicach sumy ubezpieczenia lub limitów odpowiedzialności PZU ustalonych dla danego mienia w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody, ustalonemu zgodnie z zasadami określonymi w § 19 oraz w ust. 2–12.
2. Odszkodowanie ustala się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, z tym że wysokość odszkodowania:
 - 1) pomniejszona jest o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku lub sprzedaży;
 - 2) powiększona jest o udokumentowane przez ubezpieczonego koszty określone w § 5 i § 16 ust. 3.
3. Odszkodowanie nie uwzględnia:
 - 1) zwiększonych kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą;
 - 2) kosztów wszelkich modernizacji lub ulepszeń przedmiotu szkody;
 - 3) kosztów konserwacji przedmiotu szkody.
4. W przypadku ubezpieczenia mienia według wartości odtworzeniowej, podstawę ustalenia wysokości odszkodowania stanowi wartość odtworzenia pod warunkiem przystąpienia do naprawienia mienia i faktycznego poniesienia przez ubezpieczonego kosztów z tego tytułu albo zakupu nowego mienia. Jeżeli ubezpieczony zrezygnuje z zakupu nowego mienia albo odstąpi od naprawienia mienia, o czym ma obowiązek powiadomić PZU, odszkodowanie zostanie wypłacone w kwocie odpowiadającej wartości rzeczywiściej.
5. Jeśli ubezpieczony przedmiot nie jest ani naprawiany (po szkodzie częściowej) ani wymieniany (po szkodzie całkowitej) bądź jeśli części zapasowe produkowane seryjnie nie są już dostępne (przedmioty przestarzałe), odszkodowanie zostanie wypłacone w kwocie odpowiadającej wartości rzeczywistej przedmiotu ubezpieczenia na dzień powstania szkody.
6. Jeżeli naprawa albo wymiana uszkodzonego mienia jest wykonywana:
 - 1) we własnym zakresie przez ubezpieczonego, PZU zwraca udokumentowane koszty materiałów niezbędnych do wykonania naprawy, niezbędne koszty robocizny oraz uzasadnioną kwotę na pokrycie kosztów ogólnych; suma tych kosztów nie powinna być wyższa od średniego kosztu, jaki byłby poniesiony w przypadku gdyby czynności dokonywane były przez firmę zewnętrzną; PZU weryfikuje przedstawione koszty do średnich cen osiągalnych na rynku;
 - 2) przez firmę zewnętrzną i ich koszt jest wyższy o co najmniej 10% od kosztów naprawienia szkody ustalonych przez PZU na podstawie cen funkcjonujących na rynku usług oferowanych przez inne firmy zewnętrzne, PZU ustali odszkodowanie z uwzględnieniem cen usług tych innych firm zewnętrznych, chyba że zatrudnienie danej firmy zewnętrznej było warunkiem koniecznym w celu zachowania (naprawa) lub nabycia (wymiana) przez ubezpieczonego uprawnien z gwarancji lub rękąmi dotyczącej tego mienia.
7. Przy ustalaniu wysokości odszkodowania uwzględnia się rachunek szkody, o którym mowa w § 17 pkt 4, oraz okoliczności powstania szkody i stan faktyczny. Jeżeli rozmiar szkody podany przez ubezpieczającego lub ubezpieczonego w rachunku szkody w istotny sposób różni się od ustaleń dokonanych przez PZU, podstawę ustalenia wysokości odszkodowania stanowi stwierdzony stan faktyczny.

8. Jeżeli suma ubezpieczenia przewyższa wartość odtworzeniową ubezpieczonego mienia (nadubezpieczenie), PZU odpowiada tylko do odtworzeniowej wartości przedmiotu szkody.
9. Jeżeli suma ubezpieczenia jest niższa niż wartość mienia w dniu powstania szkody (niedoubezpieczenie):
 - 1) w przypadku szkody częściowej – odszkodowanie zmniejsza się w takim stosunku, w jakim pozostaje zadeklarowana suma ubezpieczenia do wartości tego mienia w dniu powstania szkody; w takim samym stosunku zmniejszane są koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie;
 - 2) w przypadku szkody całkowitej – odszkodowanie wypłaca się do wysokości sumy ubezpieczenia mienia będącego przedmiotem szkody lub odrębnie określonych w umowie ubezpieczenia limitów odpowiedzialności PZU.
10. W celu ustalenia czy występuje niedoubezpieczenie, poprawność zadeklarowanych sum ubezpieczenia będzie weryfikowana z uwzględnieniem zasad, o których mowa w ust. 9, oddzielnie dla poszczególnych przedmiotów, o których mowa w § 7 ust. 3. W przypadku braku możliwości ustalenia sum ubezpieczenia dla poszczególnych przedmiotów, sumy ubezpieczenia odnoszą się do kategorii mienia.
11. Obniżenie wysokości odszkodowania, o którym mowa w ust. 9 pkt 1, nie ma zastosowania:
 - 1) w ubezpieczeniu na pierwsze ryzyko;
 - 2) jeżeli rozmiar szkody nie przekracza 20% sumy ubezpieczenia przedmiotu ubezpieczenia;
 - 3) jeżeli wartość przedmiotu ubezpieczenia w dniu szkody nie przekracza 120% sumy ubezpieczenia tego przedmiotu.
12. Wysokość ustalonego odszkodowania zgodnie z wcześniejszymi postanowieniami niniejszego paragrafu, pomniejsza się o kwotę franszyszy redukcyjnej. W przypadku, gdy w danym ubezpieczeniu ma zastosowanie więcej niż jedna franszysza redukcyjna, przy wypłacie odszkodowania uwzględnia się tylko najwyższą franszyszę redukcyjną.
13. Jeżeli w klauzuli dodatkowej, która ma zastosowanie do umowy ubezpieczenia nie ustalono franszyszy redukcyjnej, przy ustalaniu wysokości odszkodowania za szkody z zakresu objętego tą klauzulą uwzględnia się franszyszę redukcyjną, jeżeli została ustalona dla danego rodzaju ubezpieczenia.

PLATNICY PODATKU VAT

§ 21

Jeżeli ubezpieczony jest uprawniony do odliczania podatku od towarów i usług VAT, naliczanego przy nabyciu mienia stanowiącego przedmiot ubezpieczenia, to wartości będące podstawą ustalenia sumy ubezpieczenia, wysokości szkody, wysokości odszkodowania dla tego mienia nie uwzględniają tego podatku.

POSTĘPOWANIE W RAZIE POWOŁANIA RZECZOZNAWCÓW

§ 22

1. Ubezpieczony lub PZU mogą powoływać rzeczoznawców w celu ustalenia przyczyny lub wysokości szkody.
2. W razie rozbieżności w opiniach rzeczoznawców ubezpieczony i PZU mogą powołać rzeczoznawcę opiniującego, który na podstawie przedłożonych do wglądu ekspertyz i własnej oceny stanu faktycznego wyda opinię.
3. Każda z osób, o których mowa w ust. 1, ponosi koszty rzeczoznawcy, którego powołała. Koszty rzeczoznawcy opiniującego ponoszą ubezpieczony oraz PZU po połowie, jeżeli strony nie umówiły się inaczej.

WYPŁATA ODSZKODOWANIA

§ 23

1. PZU wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni, licząc od dnia otrzymania zawiadomienia o wypadku ubezpieczeniowym.
2. Gdyby wyjaśnienie w terminie określonym w ust. 1 okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU albo

wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporna część świadczenia PZU wypłaca w terminie określonym w ust. 1.

3. Jeżeli po wypłacie odszkodowania ubezpieczony odzyskał utracone przedmioty, zobowiązany jest zwrócić niezwłocznie PZU odszkodowanie wypłacone za te przedmioty albo zrzec się praw do tych przedmiotów na rzecz PZU. W razie odzyskania przedmiotów w stanie uszkodzonym lub niekompletnym, zwrotowi na rzecz PZU podlega kwota odpowiadająca wartości przedmiotu w dniu odzyskania.
4. PZU wypłaca odszkodowanie na podstawie uznania roszczenia, ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.

PRZEJŚCIE ROSZCZEŃ NA PZU

§ 24

1. Z dniem wypłaty przez PZU odszkodowania roszczenia ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na PZU do wysokości zapłaconego odszkodowania, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3. Jeżeli PZU pokrył tylko część szkody, ubezpieczonemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniami PZU.
2. Nie przechodzą na PZU roszczenia ubezpieczonego przeciwko osobom, z którymi ubezpieczony, będący osobą fizyczną, pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym.
3. Jeżeli ubezpieczony bez zgody PZU zrzekł się roszczenia przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę albo je ograniczył, PZU może odmówić wypłaty odszkodowania lub je zmniejszyć. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po wypłaceniu przez PZU odszkodowania, wówczas PZU może żądać od ubezpieczonego zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania.

PODWÓJNE UBEZPIECZENIE

§ 25

1. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, ubezpieczony nie może żądać świadczenia przenoszącego wysokość szkody. Między ubezpieczycielami każdy z nich odpowiada w takim stosunku, w jakim przyjął przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
2. Jeżeli w którejkolwiek z umów ubezpieczenia, o jakich mowa w ust. 1, uzgodniono, że suma wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, zapłaty świadczenia w części przenoszącej wysokość szkody ubezpieczony może żądać tylko od tego ubezpieczyciela. W takim przypadku dla określenia odpowiedzialności między ubezpieczycielami należy przyjąć, że w ubezpieczeniu, o którym mowa w niniejszym postanowieniu, suma ubezpieczenia równa jest wartości ubezpieczeniowej.

WŁAŚCIWOŚĆ SĄDU

§ 26

1. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
2. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy ubezpieczającego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 27

1. Reklamację, skargę lub zażalenie składa się w każdej jednostce PZU obsługującej klienta.
2. Reklamacja, skarga lub zażalenie mogą być złożone w formie:
 - 1) pisemnej – osobiście albo przesyłką pocztową w rozumieniu ustawy Prawo pocztowe, na przykład pisząc na adres: PZU SA ul. Postępu 18A, 02-676 Warszawa (adres tylko do korespondencji);
 - 2) ustnej – telefonicznie, na przykład dzwoniąc pod numer infolinii 801 102 102, albo osobiście do protokołu podczas wizyty w jednostce, o której mowa w ust. 1;
 - 3) elektronicznej – wysyłając e-mail na adres reklamacje@pzu.pl lub wypełniając formularz na www.pzu.pl.
3. PZU rozpatruje reklamację, skargę lub zażalenie i udziela na nie odpowiedzi, bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania, z zastrzeżeniem ust. 4.
4. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji, skargi lub zażalenia i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 3, PZU przekazuje osobie, która złożyła reklamację, skargę lub zażalenie informację, w której:
 - 1) wyjaśnia przyczynę opóźnienia;
 - 2) wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
 - 3) określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji, skargi lub zażalenia i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji, skargi lub zażalenia.
5. Odpowiedź PZU na reklamację, skargę lub zażalenie zostanie dostarczona osobie, która je złożyła, w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji, z tym że odpowiedź można dostarczyć pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek osoby, która złożyła tę reklamację, skargę lub zażalenie.
6. Osobie fizycznej, która złożyła reklamację przysługuje prawo wniesienia do Rzecznika Finansowego wniosku dotyczącego:
 - 1) nieuwzględnienia roszczeń w trybie rozpatrywania reklamacji;
 - 2) niewykonania czynności wynikających z reklamacji rozpatrzonej zgodnie z wolą tej osoby w terminie określonym w odpowiedzi na tę reklamację.
7. Reklamacje, skargi i zażalenia rozpatrywane są przez jednostki organizacyjne PZU, które są właściwe ze względu na przedmiot sprawy.
8. Reklamacje uregulowane są w ustawie o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym oraz w ustawie o dystrybucji ubezpieczeń.
9. PZU przewiduje możliwość pozasądowego rozwiązywania sporów.
10. Podmiotem uprawnionym w rozumieniu ustawy o pozasądowym rozpatrywaniu sporów konsumenckich, właściwym dla PZU SA do pozasądowego rozpatrywania sporów, jest Rzecznik Finansowy, którego adres strony internetowej jest następujący: www.rf.gov.pl.
11. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, będącemu konsumentem, przysługuje prawo zwrócenia się o pomoc do Miejskich i Powiatowych Rzeczników Konsumenta.
12. W przypadku umowy zawieranej za pośrednictwem Internetu, konsument ma prawo skorzystać z pozasądowego sposobu rozstrzygnięcia sporów i złożyć skargę za pośrednictwem platformy internetowego systemu rozstrzygnięcia sporów (Platforma ODR) zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 524/2013 z dnia 21 maja 2013 r. – adres: <http://ec.europa.eu/consumers/odr/>. Za działanie Platformy ODR odpowiada Komisja Europejska. Adres poczty elektronicznej do kontaktu z PZU to: reklamacje@pzu.pl.
13. Językiem stosowanym przez PZU w relacjach z konsumentem jest język polski.
14. W sprawach nieuregulowanych w OWU mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.
15. PZU podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

ZAŁĄCZNIK NR 1 DO OWU – KLAUZULE DODATKOWE

KLAUZULA AKTÓW TERRORYZMU

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) rozszerza się zakres ubezpieczenia o szkody będące następstwem aktów terroryzmu w rozumieniu postanowień § 2 pkt 1 OWU oraz akcji ratowniczej prowadzonej w związku z tym ryzykiem;
- 2) z zakresu ochrony ubezpieczeniowej przewidzianego niniejszą klauzulą wyłączone są szkody spowodowane przez konfiskatę lub zniszczenie z nakazu rządu lub jakiegokolwiek organu władzy publicznej;
- 3) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU i limit ten obowiązuje na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia;
- 4) wysokość limitu odpowiedzialności PZU deklaruje ubezpieczający kierując się przewidywaną możliwością maksymalnej straty w okresie ubezpieczenia;
- 5) limit odpowiedzialności PZU ulega pomniejszeniu o kwotę każdego wypłaconego odszkodowania oraz kosztów, wypłaconych z tytułu ubezpieczenia w ramach niniejszej klauzuli; ubezpieczający może za zgodą PZU uzupełnić wysokość limitu odpowiedzialności opłacając składkę uzupełniającą; w przypadku uzupełnienia limitu odpowiedzialności PZU podwyższony limit stanowi granicę odpowiedzialności PZU od dnia następnego po zapłaceniu składki uzupełniającej, albo od dnia wskazanego w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA KOSZTÓW UPRAŹNIENIA POZOSTAŁOŚCI PO SZKODZIE

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) PZU pokrywa do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności (ponad sumę ubezpieczenia lub ponad limit odpowiedzialności PZU wyodrębniony w ramach tej sumy dla danego mienia), uzasadnione i udokumentowane koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie, poniesione przez ubezpieczonego w związku ze szkodą, za którą PZU ponosi odpowiedzialność w ramach umowy ubezpieczenia;
- 2) za koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie, o których mowa w pkt 1, uznaje się koszty demontażu i wywozu części niezdalnych do użytku (odpadów), jak również koszty ich składowania lub utylizacji;
- 3) ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli nie są objęte koszty poniesione na odkażenie pozostałości po szkodzie, usunięcie zanieczyszczeń gleby, wody i powietrza oraz rekultywację gruntów;
- 4) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU i limit ten obowiązuje na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia;
- 5) wysokość limitu odpowiedzialności PZU deklaruje ubezpieczający i powinien on odpowiadać najwyższej kwocie przewidywanych kosztów;
- 6) limit odpowiedzialności PZU ulega pomniejszeniu o kwotę każdego wypłaconego odszkodowania z tytułu ubezpieczenia w ramach niniejszej klauzuli; ubezpieczający może za zgodą PZU uzupełnić wysokość tego limitu opłacając składkę uzupełniającą; w przypadku uzupełnienia limitu, podwyższony limit stanowi granicę odpowiedzialności PZU od dnia następnego po zapłaceniu składki uzupełniającej, albo od dnia wskazanego w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA MIEJSCA UBEZPIECZENIA (LOKALIZACJI)

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) rozszerza się zakres ubezpieczenia o mienie (sprzęt elektroniczny) znajdujące się w nowych lokalizacjach na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, których użytkowanie ubezpieczony rozpocznie w okresie ubezpieczenia, przy czym ochrona

ubezpieczeniowa rozpoczyna się od dnia przyjęcia danej lokalizacji przez ubezpieczonego do użytku (np. podpisania umowy najmu) pod warunkiem, że:

- a) adresy tych lokalizacji wraz z wartością znajdującego się w nich sprzętu zostaną podane do wiadomości PZU w ciągu 30 dni od dnia przyjęcia ich do użytku,
 - b) lokalizacje spełniają wymagania w odniesieniu do zabezpieczeń przeciwpożarowych i przeciwkradzieżowych określone w Załączniku nr 2 do OWU;
- 2) ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli nie jest objęty:
 - a) sprzęt w transporcie,
 - b) na wystawach, pokazach i targach;
 - 3) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU w wysokości 20% łącznej sumy ubezpieczenia mienia na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia, jednakże nie wyższego niż 10 mln PLN;
 - 4) składka ubezpieczeniowa za objęcie ochroną ubezpieczeniową sprzętu znajdującego się w każdej nowej lokalizacji obliczana będzie za okres świadczonej ochrony ubezpieczeniowej na podstawie taryfy składek mającej zastosowanie do umowy ubezpieczenia.

KLAUZULA UBEZPIECZENIA NOWYCH INWESTYCJI

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) ochroną ubezpieczeniową obejmowane są nowe inwestycje, przez które należy rozumieć środki trwałe tj. sprzęt elektroniczny stacjonarny i przenośny – z dniem ich wpisu do rejestru środków trwałych lub udokumentowanego zakupu;
- 2) zgłaszanie do ubezpieczenia nowych inwestycji odbywa się w następujący sposób – do dnia 20 każdego miesiąca, ubezpieczający poinformuje PZU o nowych inwestycjach (sprzęcie) wpisanych do rejestru środków trwałych w miesiącu poprzednim;
- 3) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU w wysokości 20% łącznej sumy ubezpieczenia mienia na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia, jednakże nie wyższego niż 10 mln PLN;
- 4) składka ubezpieczeniowa za objęcie ochroną ubezpieczeniową każdego nowego sprzętu zgłoszonego do ubezpieczenia obliczana będzie proporcjonalnie do składki rocznej za okres świadczonej ochrony ubezpieczeniowej na podstawie taryfy składek mającej zastosowanie do umowy ubezpieczenia.

KLAUZULA SPRZĘTU PRZENOŚNEGO, W TYM TELEFONÓW KOMÓRKOWYCH, POZA MIEJSCEM UBEZPIECZENIA

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) zakres ubezpieczenia sprzętu elektronicznego, w tym telefonów komórkowych, zostaje rozszerzony o szkody w stosunku do przenośnego sprzętu elektronicznego, w tym telefonów komórkowych, użytkowanego w celach służbowych poza miejscem ubezpieczenia określonym w umowie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem pkt 2;
- 2) PZU obejmuje ubezpieczeniem szkody powstałe w wyniku kradzieży z włamaniem:
 - a) do pojazdu mechanicznego pod warunkiem, że:
 - przenośny sprzęt elektroniczny, w tym telefonowy komórkowe, pozostawiony w pojeździe jest niewidoczny z zewnątrz,
 - kradzież z włamaniem z pojazdu pozostawionego poza parkingiem strzeżonym lub poza zamkniętym garażem, miała miejsce pomiędzy godziną 6.00 a 22.00 (ograniczenia czasowego nie stosuje się, gdy pojazd ze sprzętem znajduje się na parkingu strzeżonym lub w zamkniętym garażu),
 - pojazd mechaniczny został prawidłowo zamknięty na wszystkie zamki i posiadał włączony sprawnie działającą

- cy system alarmowy, w sytuacji gdy szkoda powstała w trakcie postoju,
- pojazd mechaniczny posiada trwale zadaszenie stanowiące jednolitą sztywną konstrukcję,
- b) do lokalu innego niż wskazany w umowie ubezpieczenia jako miejsce ubezpieczenia pod warunkiem, że lokal zabezpieczony jest zgodnie z wymogami określonymi w Załączniku nr 2 do OWU;
- 3) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do limitu odpowiedzialności ustalonego w ramach sumy ubezpieczenia;
- 4) dla szkód objętych zakresem niniejszej klauzuli stosuje się franszję redukcyjną w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA SPRZĘTU PRZENOŚNEGO ZAMONTOWANEGO W POJAZDACH MECHANICZNYCH

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) PZU rozszerza zakres ubezpieczenia sprzętu elektronicznego o szkody powstałe w przenośnym sprzęcie elektronicznym używanym lub przewożonym w celach służbowych, zainstalowanym na stałe wewnątrz pojazdu mechanicznego posiadającego sprawnie działający system alarmowy oraz trwale zadaszenie lub wewnątrz przyczepy posiadającej trwale, sztywne zadaszenie, z zastrzeżeniem pkt 2;
- 2) PZU obejmuje ubezpieczeniem szkody powstałe w ubezpieczonym sprzęcie w wyniku kradzieży z włamaniem sprzętu do pojazdu mechanicznego albo sprzętu wraz z tym pojazdem pod warunkiem, że:
 - a) pojazd mechaniczny został odpowiednio zabezpieczony (zamknięty na wszystkie istniejące zamki i włączony został system alarmowy),
 - b) kradzież z włamaniem miała miejsce pomiędzy godziną 6.00 a 22.00; ograniczeń czasowych nie stosuje się, gdy pojazd z transportowanym sprzętem był pozostawiony na parkingu strzeżonym lub w zamkniętym garażu;
- 3) z tytułu niniejszej klauzuli PZU ponosi odpowiedzialność do sumy ubezpieczenia sprzętu elektronicznego, o którym mowa w pkt 1;
- 4) dla szkód objętych zakresem niniejszej klauzuli stosuje się franszję redukcyjną w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA SPRZĘTU POZA TERYTORIUM RP

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) zakres terytorialny ubezpieczenia sprzętu elektronicznego w odniesieniu do przenośnego sprzętu elektronicznego użytkowanego w celach służbowych poza miejscem ubezpieczenia określonym w umowie ubezpieczenia jest rozszerzony poza terytorium RP;
- 2) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do określonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU ustalonego w ramach sumy ubezpieczenia, przy czym limit ten obowiązuje na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia;
- 3) wysokość limitu odpowiedzialności PZU deklaruje ubezpieczający kierując się przewidywaną możliwością maksymalnej straty w okresie ubezpieczenia;
- 4) limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwotę każdego odszkodowania oraz kosztów wypłaconych z tytułu ubezpieczenia w ramach niniejszej klauzuli; ubezpieczający może za zgodą PZU uzupełnić wysokość tego limitu opłacając składkę uzupełniającą; w przypadku uzupełnienia limitu, podwyższony limit stanowi granicę odpowiedzialności PZU od dnia następnego po zapłaceniu składki uzupełniającej, albo od dnia wskazanego w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA SPRZĘTU W OKRESIE TYMCZASOWEGO MAGAZYNOWANIA

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) PZU rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej i przyjmuje odpowiedzialność za szkody z tytułu utraty lub uszkodzenia sprzętu elektronicznego spełniającego łącznie następujące warunki:
 - a) sprawne technicznie i dopuszczonego do eksploatacji, który pozostaje czasowo nie użytkowany lub tymczasowo magazynowany w miejscu ubezpieczenia wskazanym w umowie ubezpieczenia,
 - b) nowo zakupionego od daty dostawy do planowanej daty włączenia do eksploatacji,
 - c) zgłoszonego do ubezpieczenia, z zastrzeżeniem postanowień pkt 2;
- 2) sprzęt elektroniczny, o którym mowa w pkt 1, jest ubezpieczony pod warunkiem, że:
 - a) jest magazynowany w pomieszczeniach do tego przystosowanych,
 - b) termin magazynowania i montażu nie przekracza 6-ciu m-cy; za zgodą PZU termin ten może zostać przedłużony na okres przekraczający 6 m-cy;
- 3) ochrona ubezpieczeniowa w ramach tej klauzuli kończy się z chwilą przekazania sprzętu do eksploatacji;
- 4) PZU nie ponosi odpowiedzialności za:
 - a) szkody, które powstały w związku z transportem lub montażem ubezpieczonego sprzętu, z wyłączeniem szkód, za które odpowiada producent, dostawca lub podmiot dokonujący montażu;
 - b) sprzęt magazynowany przeznaczony na cele handlowe, najem lub leasing.

KLAUZULA ZRZECZENIA SIĘ PRAWA DO REGRESU

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) PZU zrzeka się swoich praw do regresu z tytułu szkody w ubezpieczonym mieniu wobec osób trzecich lub ich pracowników, użytkowników ubezpieczonego mienia za zgodą ubezpieczającego;
- 2) zrzeczenie się prawa do regresu nie ma zastosowania, gdy osoby te wyrządziły szkodę umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa;
- 3) klauzula ta nie dotyczy firm wykonujących usługi serwisowe i konserwacyjne.

KLAUZULA URZĄDZEŃ DO JĄDROWEGO REZONANSU MAGNETYCZNEGO

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się następujące warunki ubezpieczenia urządzeń do jądrowego rezonansu magnetycznego:

- 1) PZU odpowiada za szkody w urządzeniach do jądrowego rezonansu magnetycznego tylko wówczas, gdy te urządzenia objęte zostały umową o całkowitej konserwacji;
- 2) w ramach niniejszej klauzuli uznaje się, że środki chłodzące: hel i azot są materiałami, które ulegają zużyciu lub podlegają wymianie w ramach konserwacji i w związku z tym nie są objęte ubezpieczeniem;
- 3) PZU pokrywa koszty ogrzewania lub ochładzania kriostatem urządzenia do jądrowego rezonansu magnetycznego (z wyłączeniem oblodzenia) tylko wtedy, kiedy pozostają one w bezpośrednim związku ze szkodą w tym urządzeniu, objętą ubezpieczeniem;
- 4) PZU pokrywa, uwzględnione w wysokości sumy ubezpieczenia, koszty dostarczonego przez producenta standardowego oprogramowania do urządzenia do jądrowego rezonansu magnetycznego oraz jego wymiany, jeżeli koszty wymiany pozostają w bezpośrednim związku ze szkodą w tym urządzeniu, objętą ubezpieczeniem.

KLAUZULA ENDOSKOPÓW

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) PZU obejmuje ochroną określone w umowie ubezpieczenia endoskopy oraz urządzenia do terapii dożylnych

- eksploatowane przez ubezpieczonego w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej;
- 2) PZU ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe w urządzeniach do endoskopii oraz do terapii dożylnych przy spełnieniu następujących warunków:
 - a) w czasie przeprowadzania badań zachowane są warunki bezpieczeństwa, wymagane do utrzymania urządzenia w należytym stanie,
 - b) przyrządy dodatkowe mogą zostać zastosowane tylko w przypadku, gdy przewód endoskopu nie jest załamany w zgięciu,
 - c) przestrzegane są każdorazowo zalecenia producenta dotyczące odpowiedniego stosowania i mocowania dodatkowych narzędzi, ich obsługi, konserwacji i przechowywania;
 - 3) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do określonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU, ustalanego w ramach sumy ubezpieczenia, przy czym limit ten obowiązuje na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia;
 - 4) dla szkód objętych zakresem niniejszej klauzuli stosuje się franszję redukcyjną w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA STRAJKÓW, ROZRUCHÓW, ZAMIESZEK WEWNĘTRZNYCH

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) PZU ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe w następstwie strajków, rozruchów i zamieszek wewnętrznych do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU;
- 2) limit odpowiedzialności PZU obowiązuje na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia;
- 3) wysokość limitu odpowiedzialności PZU deklaruje ubezpieczający uwzględniając przewidywaną możliwość maksymalnej straty w okresie ubezpieczenia;
- 4) limit odpowiedzialności PZU ulega pomniejszeniu o kwotę każdego odszkodowania oraz kosztów, wypłaconych z tytułu ubezpieczenia w ramach niniejszej klauzuli; ubezpieczający może za zgodą PZU uzupełnić wysokość limitu odpowiedzialności opłacając składkę uzupełniającą; w przypadku uzupełnienia limitu odpowiedzialności podwyższony limit stanowi granicę odpowiedzialności PZU od dnia następnego po zaplaceniu składki uzupełniającej, albo od dnia wskazanego w umowie ubezpieczenia;
- 5) przez strajki, rozruchy oraz zamieszki wewnętrzne rozumie się:
 - a) działanie osoby lub grupy osób, powodujące zakłócenia porządku publicznego, z wyjątkiem tych działań, które są związane ze zdarzeniami określonymi w § 6 ust. 1 pkt 3, 6 i 8 OWU, pozostającymi poza ochroną ubezpieczeniową,
 - b) działanie legalnie ustanowionej władzy zmierzające do przywrócenia porządku publicznego lub zminimalizowania skutków zakłóceń,

- c) umyślne działanie strajkującego lub poddanego lokautowi pracownika, mające na celu wspomożenie strajku lub przeciwstawienie się lokautowi,
- d) działanie legalnie ustanowionej władzy zapobiegające takim działaniom lub działającej w celu zminimalizowania skutków takich działań;
- 6) dla szkód objętych zakresem niniejszej klauzuli stosuje się franszję redukcyjną w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA KOSZTÓW FRACHTU LOTNICZEGO Z ZAGRANICĄ

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) PZU rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o dodatkowe koszty dostawy frachtem lotniczym z zagranicy części zamiennych dla naprawy sprzętu po szkodzie do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU;
- 2) limit odpowiedzialności PZU obowiązuje na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia;
- 3) wysokość limitu odpowiedzialności PZU deklaruje ubezpieczający i powinien on odpowiadać najwyższej kwocie przewidywanych dodatkowych kosztów frachtu;
- 4) limit odpowiedzialności PZU ulega pomniejszeniu o kwotę kosztów, wypłaconych z tytułu ubezpieczenia w ramach niniejszej klauzuli; ubezpieczający może za zgodą PZU uzupełnić wysokość limitu odpowiedzialności PZU opłacając składkę uzupełniającą; w przypadku uzupełnienia limitu odpowiedzialności podwyższony limit stanowi granicę odpowiedzialności PZU od dnia następnego po zaplaceniu składki uzupełniającej albo od dnia wskazanego w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA KOSZTÓW DOJAZDÓW SPECJALISTÓW BĄDŹ EKSPERTÓW Z ZAGRANICĄ

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) PZU w przypadku szkody rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o koszty dojazdu specjalistów bądź ekspertów z zagranicy, do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU;
- 2) limit odpowiedzialności PZU obowiązuje na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia;
- 3) wysokość limitu odpowiedzialności PZU deklaruje ubezpieczający i powinien on odpowiadać najwyższej kwocie przewidywanych dodatkowych kosztów dojazdu specjalistów/ekspertów z zagranicy;
- 4) limit odpowiedzialności PZU ulega pomniejszeniu o kwotę kosztów, wypłaconych z tytułu ubezpieczenia w ramach niniejszej klauzuli; ubezpieczający może za zgodą PZU uzupełnić wysokość limitu odpowiedzialności opłacając składkę uzupełniającą; w przypadku uzupełnienia limitu odpowiedzialności podwyższony limit stanowi granicę odpowiedzialności PZU od dnia następnego po zaplaceniu składki uzupełniającej albo od dnia wskazanego w umowie ubezpieczenia.

ZAŁĄCZNIK NR 2 DO OWU

WYMOGI W ZAKRESIE ZABEZPIECZEŃ PRZECIWKRADZIEŻOWYCH UBEZPIECZONEGO MIENIA

KONSTRUKCJA BUDYNKÓW I LOKALI ORAZ ZABEZPIECZENIE OKIEN, DRZWI I INNYCH OTWORÓW

§ 1

1. Ubezpieczone mienie powinno znajdować się w budynkach wykonanych z materiałów o w technologii właściwej dla przeznaczenia użytkowego danego budynku – zgodnie z przepisami prawa budowlanego. Elementy konstrukcyjne budynków i wyodrębnionych w nich lokali tj. ściany, okna, drzwi, podłogi, stropy, dachy powinny być w należyłym stanie technicznym, o konstrukcji niemożliwej do zdemontowania bez użycia siły lub narzędzi oraz bez równoczesnego jej uszkodzenia lub zniszczenia przy użyciu narzędzi. Budowle wykonane w całości lub w części z siatki drucianej lub z innych konstrukcji ażurowych, a także z brezentu i powłok z tworzyw sztucznych (np. budowle pneumatyczne, tunele foliowe, namioty) nie są uważane za należące do ubezpieczenia.
2. Ponadto powinny być spełnione następujące warunki:
 - 1) budynek lub lokal, w którym znajduje się ubezpieczone mienie nie może posiadać niezabezpieczonych otworów, tj. wszelkie otwory w drzwiach, ścianach, stropach, podłogach, dachach są zabezpieczone w taki sposób, że nie jest możliwe wydobycie przedmiotów z wnętrza bez użycia siły lub narzędzi; drzwi, okna oraz zabezpieczenia innych otworów budynku lub lokalu muszą być w należyłym stanie technicznym oraz tak skonstruowane, osadzone i zamknięte, aby ich wyłamanie lub wyważenie nie było możliwe bez pozostawienia śladów stanowiących dowód użycia siły lub narzędzi:
 - a) drzwi są zamykane na dwa zamki wielozastawkowe lub jeżeli ze względów konstrukcyjnych stosowanie zamków nie jest możliwe – co najmniej na dwie różne kłódki wielozastawkowe zawieszona na oddzielnych skoblach albo na jeden zamek o podwyższonej odporności na włamanie potwierdzonej atestem lub certyfikatem, świadectwem kwalifikacji jakości lub innym dokumentem wydanym przez upoważniony podmiot,
 - b) w drzwiach dwuskrzydłowych, jedno skrzydło musi być unieruchomione u góry i u dołu przy pomocy blokad zainstalowanych od wewnątrz lokalu,
 - c) drzwi oszklone nie mogą być zaopatrzone w zamki, które można otworzyć bez użycia klucza przez otwór wybity w szybie,
 - d) oszklenia okien, drzwi i innych otworów lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie, do których jest dostęp z ulic, bram, dachów, przybudówek, balkonów lub tarasów, są w należyłym stanie technicznym i tak osadzone w ramach, aby wyjęcie szyby nie było możliwe bez uprzedniego jej rozbicia oraz są zabezpieczone kratami, antywłamaniowymi roletami lub żaluzjami mającymi świadectwo kwalifikacyjne upoważnionego podmiotu albo okiennicami; kraty, rolety, żaluzje lub okiennice są takiej konstrukcji oraz tak założone i zamknięte, aby przedostać się do wnętrza lokalu nie było możliwe bez uprzedniego ich uszkodzenia przy pomocy narzędzi; ruchome przeciwwłamaniowe osłony mechaniczne są zamknięte co najmniej na jedną kłódkę wielozastawkową lub inne atestowane zabezpieczenie uniemożliwiające otwarcie bez użycia siły lub narzędzi;
 - 2) jeżeli drzwi zewnętrzne do budynku lub jego wydzielonej części, w której znajduje się ubezpieczone mienie nie są zabezpieczone zgodnie z wymaganiami określonymi w pkt 1 lit. a, wówczas wymagania dotyczące drzwi zewnętrznych odnoszą się do drzwi wewnętrznych prowadzących do poszczególnych lokali, z zastrzeżeniami wymienionymi w pkt 3 i 4;
 - 3) gdy ubezpieczone mienie znajduje się w lokalu mieszczącym się w budynku biurowym, galerii, centrum handlowym lub handlowo-rozrywkowym, dla którego ustanowiono całonocny dozór, dopuszcza się:

- a) zamknięcie drzwi prowadzących do poszczególnych lokali na jeden zamek wielozastawkowy lub
 - b) zabezpieczenie wejścia do lokalu antywłamaniową roletą zamykaną na jeden zamek wielozastawkowy w przypadku, gdy lokal nie posiada drzwi;
- 4) gdy ubezpieczone mienie znajduje się w budynku lub lokalu, w którym ustanowiono całonocny dozór, albo w budynku lub lokalu wyposażonym w czynne przeciwkradzieżowe urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe, dopuszcza się zamknięcie drzwi do budynku lub lokalu:
 - a) na jeden zamek otwierany za pomocą złożonego kodu dostępu innego niż klucz (karta magnetyczna, kod cyfrowy, czytnik biologiczny np. linii papilarnych, tęczęwki itp.),
 - b) za pomocą rolet lub bram sterowanych elektronicznie lub bram garażowych zamykanych na jeden zamek wielozastawkowy z minimum dwoma bocznymi blokadami.
 3. Przed zamek wielozastawkowy należy rozumieć zamek posiadający przynajmniej dwie ruchome zastawki służące do blokowania zasuwki zamka. Ilość zastawek w zamku można ustalić na podstawie nacięć profilowanych w kluczu.
 4. Przez dozór, o którym mowa w niniejszym załączniku, należy rozumieć ochronę ubezpieczonego mienia wykonywaną w zorganizowany sposób przez pracowników koncesjonowanego przedsiębiorstwa ochrony osób i mienia (agencji ochrony mienia), którzy mają obowiązek obchodów dozorowanego budynku, potwierdzonych zapisem na elektronicznych nośnikach monitorujących ich pracę, o ile takie istnieją albo przez pracowników ubezpieczonego wykonujących zadania ochrony w ramach wewnętrznej służby ochrony.
 5. Postanowienia ust. 2 pkt 1 lit. d dotyczące mechanicznego zabezpieczenia oszkleń nie mają zastosowania jeśli:
 - 1) ustanowiono poza godzinami urzędowania dozór danego budynku lub lokalu, wewnętrzny lub zewnętrzny lub
 - 2) budynek lub lokal wyposażono w czynne przeciwkradzieżowe urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe:
 - a) o działaniu miejscowym ze stałym adresatem (odbiorcą) alarmu, którym może być ubezpieczony bądź osoba wyznaczona przez ubezpieczonego jako odpowiedzialna za odbiór sygnału alarmu i podjęcie działań interwencyjnych lub
 - b) włączone do systemu monitorowania alarmów policji bądź koncesjonowanego przedsiębiorstwa ochrony osób i mienia (ochrona zewnętrzna) z obowiązkiem interwencji lub
 - 3) oszklenia w budynku lub lokalu wykonane są ze szkła warstwowego o zwiększonej odporności na rozbitcie – co najmniej klasy P2, stwierdzonej stosownym atestem lub certyfikatem, lub innym dokumentem wydanym przez upoważniony podmiot.

ZABEZPIECZENIE KLUCZY

§ 2

Klucze do lokali z ubezpieczonym mieniem powinny być przechowywane w sposób chroniący je przed kradzieżą i dostępem do nich osób nieuprawnionych. W razie zgubienia albo zaginięcia kluczy (także kluczy zapasowych) ubezpieczony, po otrzymaniu o tym wiadomości, obowiązany jest bezzwłocznie zmienić zamki.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 3

PZU może, na podstawie oceny ryzyka zagrożenia szkodą, określić indywidualne warunki w zakresie środków bezpieczeństwa określonych w § 1 i 2.

**INFORMACJA ADMINISTRATORA DANYCH OSOBOWYCH
DLA KLIENTA**

	INFORMACJA ADMINISTRATORA DANYCH OSOBOWYCH DLA UBEZPIECZAJĄCEGO	INFORMACJA ADMINISTRATORA DANYCH OSOBOWYCH DLA UBEZPIECZONEGO
ADMINISTRATOR I DANE KONTAKTOWE ADMINISTRATORA I INSPEKTORA OCHRONY DANYCH	Administratorem danych osobowych jest PZU SA z siedzibą w Warszawie, przy rondzie Ignacego Daszyńskiego 4, 00-843 Warszawa. Kontakt z administratorem jest możliwy za pośrednictwem adresu e-mail kontakt@pzu.pl lub pisemnie na wyżej wskazany adres siedziby administratora. We wszystkich sprawach z zakresu ochrony danych osobowych może Pani/Pan kontaktować się z wyznaczonym przez administratora Inspektorem Ochrony Danych. Taki kontakt może się odbyć drogą elektroniczną na adres e-mail IODpzu@pzu.pl lub pisemnie na adres PZU SA, IOD, rondo Ignacego Daszyńskiego 4, 00-843 Warszawa.	
OBOWIĄZEK PODANIA DANYCH	Podanie danych osobowych w związku z zawieraniem umową jest konieczne do zawarcia i wykonywania umowy ubezpieczenia oraz do dokonania oceny ryzyka ubezpieczeniowego – bez podania danych osobowych nie jest możliwe zawarcie umowy ubezpieczenia. Podanie danych osobowych w celach marketingowych jest dobrowolne.	
ZAKRES I ŹRÓDŁO DANYCH		Administrator otrzymał Pani/Pana dane od Ubezpieczającego w związku z objęciem Pani/Pana ochroną ubezpieczeniową. Pani/Pana dane zostały przekazane administratorowi w zakresie: danych identyfikacyjnych, danych adresowych.
PRZETWARZANIE DANYCH Administrator może przetwarzać Pani/Pana dane w celu:	<ul style="list-style-type: none"> • zawarcia i wykonania umowy ubezpieczenia – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do zawarcia i wykonywania umowy, • oceny ryzyka ubezpieczeniowego w sposób zautomatyzowany w ramach profilowania klientów przed zawarciem umowy – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze wynikającego z przepisów o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, • marketingu bezpośredniego produktów i usług własnych administratora, obejmującego profilowanie w celu dostosowania przesyłanych treści marketingowych – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; • dostarczania klientom informacji o produktach ubezpieczeniowych i innych produktach finansowych oferowanych przez PZU SA; w przypadku wyrażenia zgody na przetwarzanie danych osobowych w celach marketingowych w przypadku nieposiadania ubezpieczenia w PZU SA, tj. w przypadku niezawarcia umowy ubezpieczenia lub po rozwiązaniu umowy ubezpieczenia, zgoda ta będzie podstawą prawną dla przetwarzania danych osobowych; • celów marketingu wykorzystywane będą podane dane kontaktowe, dane kontaktowe pozyskane w przyszłości oraz dane dotyczące posiadanych produktów, • ewentualnie w celu dochodzenia roszczeń lub obrony przed roszczeniami związanymi z zawartą z Panią/Panem umową ubezpieczenia – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest możliwość dochodzenia przez niego roszczeń oraz obrony przed roszczeniami wynikającymi z zawartej umowy ubezpieczenia, • reasekuracji ryzyk – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest zmniejszenie ryzyka ubezpieczeniowego związanego z umową zawartą z Panią/Panem, • wypełniania przez administratora obowiązków dotyczących przechowywania dowodów księgowych dotyczących umów ubezpieczenia – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze wynikającego z przepisów o rachunkowości, 	<ul style="list-style-type: none"> • oceny ryzyka ubezpieczeniowego w sposób zautomatyzowany w ramach profilowania przed objęciem ubezpieczeniem – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze wynikającego z przepisów o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, • marketingu bezpośredniego produktów i usług własnych administratora, obejmującego profilowanie w celu dostosowania przesyłanych treści marketingowych – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; • dostarczania klientom informacji o produktach ubezpieczeniowych i innych produktach finansowych oferowanych przez PZU SA; do celów marketingu wykorzystywane będą otrzymane dane kontaktowe, dane kontaktowe pozyskane w przyszłości oraz dane dotyczące posiadanych produktów, • ewentualnie w celu dochodzenia roszczeń lub obrony przed roszczeniami związanymi z umową ubezpieczenia – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest możliwość dochodzenia przez niego roszczeń oraz obrony przed roszczeniami wynikającymi z zawartej umowy ubezpieczenia, • reasekuracji ryzyk – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest zmniejszenie ryzyka ubezpieczeniowego związanego z objęciem Pani/Pana ochroną ubezpieczeniową, • wypełniania przez administratora obowiązków dotyczących przechowywania dowodów księgowych dotyczących umów ubezpieczenia – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze wynikającego z przepisów o rachunkowości, • ustalania wysokości składek ubezpieczeniowych, składek reasekuracyjnych oraz rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności i rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora;

	<ul style="list-style-type: none"> wypełniania przez administratora obowiązków wynikających z przepisów prawa, w szczególności w zakresie weryfikacji list sankcyjnych - podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do wypelnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze wynikającego z odpowiednich przepisów, ustalania wysokości składek ubezpieczeniowych, składek reasekuracyjnych oraz rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności i rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest ustalenie składek w wysokości, która zapewnia co najmniej wykonanie wszystkich zobowiązań z umów ubezpieczenia i pokrycie kosztów wykonywania działalności ubezpieczeniowej zakładu ubezpieczeń, podejmowania ewentualnych czynności w związku z przeciwdziałaniem wypłacaniu nienależnych świadczeń lub odszkodowań – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest możliwość przeciwdziałania wypłacaniu nienależnych świadczeń lub odszkodowań. <p>Decyzje dotyczące wysokości składki ubezpieczeniowej będą podejmowane automatycznie tj. bez udziału człowieka, na podstawie Pani/Pana danych niezbędnych do dokonania oceny ryzyka ubezpieczeniowego przez ubezpieczyciela w odniesieniu do przedmiotu ubezpieczenia. Decyzje będą oparte o profilowanie, tj. automatyczną ocenę ryzyka ubezpieczeniowego zawarcia z Panią/Panem umowy ubezpieczenia.</p> <p>W związku ze zautomatyzowanym podejmowaniem decyzji dotyczącej wysokości składki ubezpieczeniowej, ma Pani/Pan prawo do zakwestionowania tej decyzji, prawo do wyrażenia własnego stanowiska oraz wystąpienia o ponowne przeanalizowanie Pani/Pana sprawy i podjęcie decyzji przez pracownika.</p>	<p>uzasadnionym interesem administratora jest ustalenie składek w wysokości, która zapewnia co najmniej wykonanie wszystkich zobowiązań z umów ubezpieczenia i pokrycie kosztów wykonywania działalności ubezpieczeniowej zakładu ubezpieczeń,</p> <ul style="list-style-type: none"> podejmowania ewentualnych czynności w związku z przeciwdziałaniem wypłacaniu nienależnych świadczeń lub odszkodowań – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest możliwość przeciwdziałania wypłacaniu nienależnych świadczeń lub odszkodowań. <p>Decyzje dotyczące wysokości składki ubezpieczeniowej będą podejmowane automatycznie tj. bez udziału człowieka, na podstawie Pani/Pana danych niezbędnych do dokonania oceny ryzyka ubezpieczeniowego przez ubezpieczyciela w odniesieniu do przedmiotu ubezpieczenia. Decyzje będą oparte o profilowanie, tj. automatyczną ocenę ryzyka ubezpieczeniowego objęcia Pani/Pana ochroną ubezpieczeniową.</p> <p>W związku ze zautomatyzowanym podejmowaniem decyzji dotyczącej wysokości składki ubezpieczeniowej, ma Pani/Pan prawo do zakwestionowania tej decyzji, prawo do wyrażenia własnego stanowiska oraz wystąpienia o ponowne przeanalizowanie Pani/Pana sprawy i podjęcie decyzji przez pracownika.</p>
OKRES PRZECHOWYWANIA DANYCH	<p>Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane do momentu przedawnienia roszczeń z tytułu umowy ubezpieczenia lub do momentu wygaśnięcia obowiązku przechowywania danych wynikającego z przepisów prawa, w szczególności obowiązku przechowywania dokumentów księgowych dotyczących umowy ubezpieczenia, a także do momentu wygaśnięcia uprawnienia do przetwarzania danych w celach ustalania na ich podstawie wysokości składek ubezpieczeniowych, składek reasekuracyjnych oraz rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności i rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości.</p> <p>Administrator przestanie wcześniej przetwarzać dane wykorzystywane do celów marketingu bezpośredniego, obejmującego profilowanie, jeżeli zgłosi Pani/Pan sprzeciw wobec przetwarzania Pani/Pana danych w tym celu. W zakresie, w jakim podstawą przetwarzania danych jest zgoda, Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane do czasu jej wycofania.</p>	
PRZEKAZYWANIE DANYCH	<p>Pani/Pana dane osobowe mogą być udostępnione podmiotom i organom upoważnionym do przetwarzania tych danych na podstawie przepisów prawa.</p> <p>Pani/Pana dane osobowe mogą być udostępnione zakładom reasekuracji, a także mogą być przekazywane innym spółkom z Grupy PZU, jeśli wyraziła Pani/Pan zgodę na takie przekazanie.</p> <p>Pani/Pana dane osobowe mogą być przekazywane podmiotom przetwarzającym dane osobowe na zlecenie administratora, w tym m.in: dostawcom usług IT, podmiotom przetwarzającym dane w celu windykacji należności, agencjom marketingowym, czy też agentom ubezpieczeniowym, przy czym takie podmioty przetwarzają dane na podstawie umowy z administratorem i wyłącznie zgodnie z poleceniami administratora.</p> <p>W zależności od rodzaju ubezpieczenia, Pani/Pana dane osobowe mogą być przekazane podmiotom znajdującym się w państwach poza Europejskim Obszarem Gospodarczym jeżeli okaże się to niezbędne do wykonania zawartej umowy ubezpieczenia. Więcej informacji o przekazaniu danych osobowych, w tym o państwach, do których dane mogą być przekazywane, można uzyskać kontaktując się z administratorem lub z Inspektorem Ochrony Danych, korzystając z wskazanych wyżej danych kontaktowych.</p>	
PANI/PANA PRAWA	<p>Przysługuje Pani/Panu prawo dostępu do swoich danych osobowych oraz prawo żądania ich sprostowania, ich usunięcia lub ograniczenia ich przetwarzania.</p> <p>Przysługuje Pani/Panu prawo do przenoszenia danych osobowych, tj. do otrzymania od administratora Pani/Pana danych osobowych, w ustrukturyzowanym, powszechnie używanym formacie nadającym się do odczytu maszynowego. Może Pani/Pan przesłać te dane innemu administratorowi.</p> <p>W zakresie, w jakim podstawą przetwarzania Pani/Pana danych osobowych jest przesłanka prawnie uzasadnionego interesu administratora, przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania Pani/Pana danych osobowych. W szczególności przysługuje Pani/Panu prawo sprzeciwu wobec przetwarzania danych na potrzeby marketingu bezpośredniego w tym profilowania.</p> <p>W zakresie, w jakim podstawą przetwarzania Pani/Pana danych osobowych jest zgoda, ma Pani/Pan prawo jej wycofania. Zgodę można odwołać w każdym czasie w oddziale lub wysyłając e-mail na adres kontakt@pzu.pl albo pismo na adres PZU, ul. Postępu 18a, 02-676 Warszawa. Wycofanie zgody nie wpływa na zgodność z prawem przetwarzania dokonanego na podstawie zgody przed jej wycofaniem.</p> <p>W celu skorzystania z powyższych praw należy skontaktować się z administratorem lub z Inspektorem Ochrony Danych, korzystając z wskazanych wyżej danych kontaktowych.</p> <p>Przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego. W Polsce takim organem nadzorczym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych.</p>	

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA MASZYN OD USZKODZEŃ

ustalone uchwałą nr UZ/432/2007 Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej z dnia 26 lipca 2007 r., ze zmianami ustalonymi uchwałą nr UZ/65/2011 z dnia 21 lutego 2011 r., uchwałą nr UZ/114/2012 z dnia 28 marca 2012 r. oraz uchwałą nr UZ/430/2015 Zarządu PZU SA z dnia 23 grudnia 2015 r. i ze zmianami ustalonymi uchwałą nr UZ/215/2018 z dnia 6 lipca 2018 r.

Informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej:

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	<p>OWU: § 1 ust. 2, § 2, § 3, § 4, § 6 ust. 1–6, § 7 ust. 4–6, § 8 ust. 1–3 i ust. 5–6, § 9 ust. 1–4 i ust. 6–12, § 10, § 11, § 12, § 14, § 15, § 17 ust. 13.</p> <p>Załącznik do Ogólnych warunków ubezpieczenia maszyn od uszkodzeń: Klauzula ubezpieczenia fundamentów, Klauzula ubezpieczenia kosztów usunięcia pozostałości po szkodzie, Klauzula (006) ubezpieczenia dodatkowych kosztów pracy w godzinach nadliczbowych, nocnych, w dni wolne od pracy oraz frachtu ekspresowego, Klauzula (007) ubezpieczenia dodatkowych kosztów frachtu lotniczego, Klauzula (302) ubezpieczenia mienia otaczającego, Klauzula (311) ubezpieczenia maszyn od ryzyka casco, Klauzula (312) ubezpieczenia maszyn od ryzyka casco z włączeniem transportu,</p>

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	<p>Klauzula (313) ubezpieczenia ryzyka ognia wewnętrznego i bezpośredniego uderzenia pioruna,</p> <p>Klauzula (315) ubezpieczenia ryzyka utraty substancji wskutek wycieku ze zbiornika,</p> <p>Klauzula (319) ubezpieczenia obmurza kotłów, wymurówek pieców przemysłowych i materiałów ognioodpornych,</p> <p>Klauzula (320) ubezpieczenia ryzyka utraty oleju smarowego, czynników chłodniczych i płynów chłodzących,</p> <p>Klauzula (321) ubezpieczenia taśm i łańcuchów przenośników taśmowych,</p> <p>Klauzula (322) ubezpieczenia lin i pasów,</p> <p>Klauzula ubezpieczenia maszyn pracujących na sprzęcie pływającym,</p> <p>Klauzula ubezpieczenia maszyn pracujących pod ziemią.</p>
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	<p>OWU:</p> <p>§ 1 ust. 2, § 2, § 3, § 4, § 5, § 6 ust. 1–6, § 7 ust. 4–6, § 8 ust. 1–3 i ust. 5–6, § 9 ust. 1–4 i ust. 6–12, § 10, § 11, § 12, § 14, § 15, § 17 ust. 13.</p> <p>Załącznik do Ogólnych warunków ubezpieczenia maszyn od uszkodzeń:</p> <p>Klauzula ubezpieczenia fundamentów,</p> <p>Klauzula ubezpieczenia kosztów usunięcia pozostałości po szkodzie,</p>

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
<p>Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia</p>	<p>Klauzula (006) ubezpieczenia dodatkowych kosztów pracy w godzinach nadliczbowych, nocnych, w dni wolne od pracy oraz frachtu ekspresowego, Klauzula (007) ubezpieczenia dodatkowych kosztów frachtu lotniczego, Klauzula (302) ubezpieczenia mienia otaczającego, Klauzula (311) ubezpieczenia maszyn od ryzyka casco, Klauzula (312) ubezpieczenia maszyn od ryzyka casco z włączeniem transportu, Klauzula (313) ubezpieczenia ryzyka ognia wewnętrznego i bezpośredniego uderzenia pioruna, Klauzula (315) ubezpieczenia ryzyka utraty substancji wskutek wycieku ze zbiornika, Klauzula (319) ubezpieczenia obmurza kotłów, wymurówek pieców przemysłowych i materiałów ognioodpornych, Klauzula (320) ubezpieczenia ryzyka utraty oleju smarowego, czynników chłodniczych i płynów chłodzących, Klauzula (321) ubezpieczenia taśm i łańcuchów przenośników taśmowych, Klauzula (322) ubezpieczenia lin i pasów, Klauzula ubezpieczenia maszyn pracujących na sprzęcie pływającym, Klauzula ubezpieczenia maszyn pracujących pod ziemią.</p>

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

1. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia maszyn od uszkodzeń (zwane dalej OWU) mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych pomiędzy Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń Spółką Akcyjną (zwanym dalej PZU SA), a osobami prawnymi, osobami fizycznymi albo jednostkami organizacyjnymi niebędącymi osobami prawnymi, prowadzącymi działalność gospodarczą (zwanymi dalej Ubezpieczającym).
2. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta na cudzy rachunek (na rachunek Ubezpieczonego). Ubezpieczony może nie być imieniem wskazany w umowie, chyba że jest to konieczne do określenia przedmiotu ubezpieczenia. W rozumieniu niniejszych OWU, Ubezpieczającym jest podmiot zawierający z PZU SA umowę ubezpieczenia, Ubezpieczonym jest podmiot zawierający umowę ubezpieczenia na rachunek własny albo na rachunek którego zawarto umowę ubezpieczenia.
3. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek:
 - 1) zarzut mający wpływ na odpowiedzialność PZU SA, może on podnieść również przeciwko Ubezpieczonemu;
 - 2) Ubezpieczony może żądać, by PZU SA udzielił mu informacji o postanowieniach zawartej umowy oraz OWU w zakresie, w jakim dotyczą jego praw i obowiązków.
4. W porozumieniu z Ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w niniejszych OWU.
5. PZU SA zobowiązany jest przedstawić Ubezpieczającemu różnicę między treścią umowy, a OWU w formie pisemnej przed zawarciem umowy. W razie niedopełnienia tego obowiązku PZU SA nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego. Postanowienia tego nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych w drodze negocjacji.

PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

§ 2

1. Ubezpieczeniem obejmuje określone w umowie, stanowiące własność Ubezpieczonego lub będące na podstawie tytułu prawnego w posiadaniu Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego maszyny eksploatowane w ramach prowadzonej działalności gospodarczej.
2. Ubezpieczeniem objęte są maszyny pod warunkiem, że:
 - 1) są zainstalowane w miejscu ubezpieczenia zgodnie z wymogami i zaleceniami producenta;
 - 2) są zdolne do pracy po pozytywnym przejściu niezbędnych prób i testów;
 - 3) są eksploatowane zgodnie z ich przeznaczeniem.
3. Ubezpieczeniem objęte są maszyny w trakcie pracy i postępu, demontażu i ponownego montażu, napraw, remontów i konserwacji, jak również podczas ich przemieszczania w obrębie miejsca ubezpieczenia w związku tymi pracami.
4. Ochrona ubezpieczeniowa w ramach niniejszych OWU nie obejmuje:
 - 1) rurociągów, linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych;
 - 2) wymiennych nośników danych (odczytywanych maszynowo) oraz danych na nich zgromadzonych;
 - 3) środków transportu (za wyjątkiem wózków widłowych);
 - 4) maszyn pracujących pod ziemią;
 - 5) maszyn pracujących na wszelkiego rodzaju sprzęcie pływającym.

5. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową, PZU SA pokrywa poniesione przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego koszty wynikłe z zastosowania celowych środków, powstałe w związku z ratowaniem i z zabezpieczeniem przed szkodą ubezpieczonego mienia oraz zmniejszeniem rozmiaru szkody w tym mieniu, chociażby owe środki okazały się bezskuteczne.
6. Dobrowolne świadczenia Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego na rzecz osób trzecich, które brały udział w zabezpieczeniu mienia lub akcji ratowniczej podlegają zwrotowi tylko wówczas, jeżeli PZU SA wyraził na to zgodę.
7. Zwrot kosztów, o których mowa w ust. 5 i 6, następuje w granicach sum ubezpieczenia określonych w umowie ubezpieczenia dla zagrożonych zniszczeniem lub objętych akcją ratowniczą poszczególnych przedmiotów ubezpieczenia, dla których takie sumy zostały ustalone. Suma zwracanych kosztów łącznie z odszkodowaniem za ubezpieczone mienie nie może przewyższyć sumy ubezpieczenia ustalonej dla poszczególnych przedmiotów ubezpieczenia. Ograniczenie to nie dotyczy sytuacji, gdy koszty te zostały poniesione przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego na polecenie PZU SA.
8. Na wniosek Ubezpieczającego, za opłatą dodatkowej składki oraz z zastrzeżeniem podania przez Ubezpieczającego odrębnych sum ubezpieczenia ubezpieczenie może zostać rozszerzone o:
 - 1) koszty usunięcia pozostałości po szkodzie;
 - 2) koszty pracy w godzinach nadliczbowych, nocnych, dni wolne od pracy oraz frachtu ekspresowego;
 - 3) koszty frachtu lotniczego oraz inne koszty uzgodnione pomiędzy Ubezpieczającym, a PZU SA.

MIEJSCE UBEZPIECZENIA

§ 3

Ubezpieczenie obejmuje maszyny we wskazanej lokalizacji (miejscu ubezpieczenia) albo lokalizacjach (miejscach ubezpieczenia) na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 4

1. Ubezpieczeniem objęte są przypadkowe, nagle, nieprzewidziane i wynikające z przyczyn niezależnych od Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego szkody związane z eksploatacją i użytkowaniem maszyn, nie wyłączone w dalszej części OWU oraz postanowieniach dodatkowych.
2. Do szkód, o których mowa w ust. 1, za które PZU SA ponosi odpowiedzialność, należą przykładowo szkody spowodowane przez:
 - 1) błędy projektowe, konstrukcyjne lub wadliwe wykonanie maszyny przez producenta, wadliwy materiał z którego wykonana jest maszyna;
 - 2) błędy montażowe popełnione w czasie montażu maszyny na stanowisku pracy;
 - 3) błędy w obsłudze maszyn spowodowane brakiem wprawy i doświadczenia osób obsługujących maszynę;
 - 4) celowe zniszczenie przez osoby trzecie;
 - 5) działanie sił odśrodkowych;
 - 6) niedobór wody w kotłach;
 - 7) nadmierne ciśnienie lub temperaturę wewnątrz maszyny, implozję;
 - 8) dostanie się ciała obcego;

- 9) niezadziałanie lub wadliwe zadziałanie urządzeń zabezpieczających, sygnalizacyjnych lub kontrolno-pomiarowych;
 - 10) zwarcie, spięcie, przepięcie, uszkodzenie izolacji;
 - 11) wzrost albo spadek napięcia bądź natężenia prądu, zanik jednej lub kilku faz.
3. W przypadku niedoubezpieczenia mienia, PZU SA udziela ochrony ubezpieczeniowej z zastrzeżeniem § 11 ust. 3.
4. Za szkodę uważa się utratę albo ubytek wartości ubezpieczonej maszyny z powodu jej fizycznego zniszczenia albo uszkodzenia uniemożliwiającego dalsze spełnianie zamierzonych funkcji i powodującego konieczność naprawy bądź wymiany, powstałe w wyniku zdarzeń, za które istnieje odpowiedzialność na mocy niniejszych OWU.
5. Na wniosek Ubezpieczającego, za opłatą dodatkowej składki, do niniejszych OWU dołączone mogą zostać uzgodnione pomiędzy Ubezpieczającym, a PZU SA dodatkowe klauzule rozszerzające zakres ubezpieczenia.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 5

1. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za szkody spowodowane, zwiększone lub będące następstwem:
 - 1) działań wojennych, wewnętrznych zamieszek, rozruchów, sabotażu, aktów terroryzmu, strajku, lokautu, planowanej lub realizowanej przez właściciela zakładu likwidacji zakładu lub miejsc pracy;
 - 2) konfiskaty lub zajęcia przez uprawnione władze;
 - 3) jakiegokolwiek reakcji jądrowej, promieniowania jądrowego lub skażenia radioaktywnego;
 - 4) umyślnego działania lub wskutek rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności; za winę umyślną lub rażące niedbalstwo Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego będącego osobą prawną lub jednostką niebędącą osobą prawną, należy rozumieć winę umyślną lub rażące niedbalstwo:
 - a) w przedsiębiorstwach państwowych – dyrektora lub jego zastępców,
 - b) w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością i spółkach akcyjnych – członków zarządu lub prokurentów,
 - c) w spółkach komandytowych i komandytowo-akcyjnych – komplementariuszy lub prokurentów,
 - d) w spółkach jawnych – wspólników lub prokurentów,
 - e) w spółkach partnerskich – partnerów lub członków zarządu lub prokurentów,
 - f) w spółkach cywilnych – wspólników,
 - g) w spółdzielniach, fundacjach i stowarzyszeniach – członków zarządu;
 - 5) wad lub usterek istniejących w momencie rozpoczęcia się odpowiedzialności PZU SA i znanych Ubezpieczającemu lub Ubezpieczonemu, niezależnie od tego, czy o takich wadach lub defektach wiedział PZU SA;
 - 6) szkód górnictwowych w rozumieniu prawa górnictwa i geologicznego.
2. Ponadto PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za:
 - 1) szkody spowodowane trzęsieniem ziemi, uderzeniem pioruna, obsunięciem się i zapadnięciem się ziemi, lawiną, powodzią, wiatrem, opadami atmosferycznymi, mrozem, szadzią, wybuchem wulkanu, tsunami, sztormem, mgłą, temperaturą powietrza, ciśnieniem atmosferycznym i wilgotnością powietrza;
 - 2) szkody spowodowane ogniem, eksplozją, upadkiem statku powietrznego, wydostaniem się wody, par, płynów lub substancji z przewodów i urządzeń wodociagowych, centralnego ogrzewania i innych instalacji, cofnięciem się wody lub ścieków z urządzeń kanalizacyjnych, samoczynnym otworzeniem się główek tryskaczowych, zawaleniem się budynków lub budowli;
 - 3) szkody spowodowane kradzieżą z włamaniem, kradzieżą zwykłą (bez oznak włamania), rabunkiem lub usiłowaniem dokonania kradzieży z włamaniem, kradzieżą zwykłą (bez oznak włamania), rabunku;
 - 4) szkody powstałe w czasie naprawy, remontu, modernizacji i konserwacji dokonywanej przez zewnętrzne służby techniczne i zakłady naprawcze;
 - 5) szkody powstałe w wyniku przeprowadzanych prób i testów, z wyjątkiem prób dokonywanych w związku z okresowymi badaniami eksploatacyjnymi, a także powstałe w wyniku zamierzonego przeciążenia, doświadczeń lub eksperymentów;
 - 6) szkody, za które odpowiedzialny jest producent, sprzedawca, dostawca lub zakład naprawczy z mocy prawa lub zawartej umowy;
 - 7) szkody powstałe w wyniku naturalnego zużycia, kawitacji, erozji, korozji, starzenia się izolacji oraz powstałe z powodu kamienia kotłowego, szlamu i osadu; powyższe wyłączenie dotyczy maszyn lub ich części bezpośrednio uszkodzonych albo zniszczonych w wyniku wymienionych w zdaniu poprzedzającym przyczyn;
 - 8) szkody powstałe na skutek eksploatacji wcześniej uszkodzonej i nie naprawionej maszyny;
 - 9) szkody spowodowane wirusami komputerowymi, koszty poniesione w związku z konserwacją, modernizacją, remontami lub naprawami gwarancyjnymi ubezpieczonych maszyn;
 - 10) szkody ekologiczne polegające na zanieczyszczeniu środowiska w wyniku zaistniałych szkód w ubezpieczonych maszynach;
 - 11) utracone korzyści, utratę wartości rynkowej, utratę rynku, utratę przychodu, utratę dochodu, utratę zysku, zwiększone koszty działalności powstałe w wyniku szkody, straty powstałe wskutek opóźnienia lub niewypelnienia zobowiązań, utratę kontraktów, rabatów, licencji, kary umowne, kary pieniężne, grzywny sądowe i administracyjne, podatki, należności publiczno-prawne, opłaty manipulacyjne, odszkodowania o charakterze karnym, koszty procesowe, koszty administracyjne, koszty najmu bądź użycia przedmiotów zastępczych oraz za szkody pośrednie.
3. Niezależnie od postanowień ustępów poprzedzających PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe:
 - 1) w olejach, z wyjątkiem olejów w transformatorach i wyłącznikach, które pełnią rolę izolacyjną, w smarach, paliwach, katalizatorach, czynnikach chłodniczych, płynach chłodzących oraz w materiałach eksploatacyjnych;
 - 2) w nożach, wiertłach, elektrodach, filtrach, stemplach, matrycach, formach, rusztach palenisk, dyszach palników, szczotkach, filtrach, sitach, membranach, wężach, łańcuchach, pasach, linach, obmurzach kotłów, wymurówkach pieców, okładzinach i powłokach ognioodpornych, powłokach malarskich i antykorozyjnych, częściach szklanych, ceramicznych, gumowych, częściach wykonanych z tkanin filcu i materiałów uszczelniających, oponach, bezpiecznikach elektrycznych, wkładkach topikowych bezpieczników elektrycznych, stycznikach, odgromnikach, żarówkach, grzejnikach, lampach

- oraz w częściach i materiałach, które ulegają szybkiemu zużyciu lub z uwagi na swoje specyficzne funkcje podlegają okresowej wymianie – chyba że szkody takie powstały w bezpośredniej konsekwencji szkody w ubezpieczonej maszynie, za którą PZU SA przyjął odpowiedzialność w ramach niniejszych OWU;
- 3) w fundamentach maszyn, chyba że stanowią one integralną część maszyny i ich wartość uwzględniona jest w sumie ubezpieczenia;
- 4) w danych znajdujących się na nośnikach danych stanowiących integralną część ubezpieczonych maszyn.

- b) miejsce lub miejsca ubezpieczenia,
- c) okres ubezpieczenia,
- d) wykaz maszyn z podaniem ich danych identyfikacyjnych, takich jak: numer identyfikacyjny – fabryczny, inwentarzowy itp., typ, model, rok produkcji, producent,
- e) sumę ubezpieczenia oddzielnie dla każdej ubezpieczonej maszyny oraz wymagany zakres ubezpieczenia z podaniem wymaganych limitów odpowiedzialności,
- f) informacje o szkodach z co najmniej 3 ostatnich lat.

3. PZU SA może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od uzyskania dodatkowych informacji związanych z oceną ryzyka ubezpieczeniowego oraz od inspekcji miejsca i przedmiotu ubezpieczenia w celu oceny ryzyka ubezpieczeniowego. PZU SA zastrzega sobie także prawo żądania od Ubezpieczającego dodatkowych informacji, jeżeli uzna, że dotychczas otrzymane nie są wystarczające do prawidłowej oceny ryzyka.

4. Jeżeli strony nie umówiły się inaczej, umowę ubezpieczenia zawiera się na okres roczny albo okres krótszy od roku (ubezpieczenie krótkoterminowe).

5. Z zastrzeżeniem wyjątku przewidzianego w ust. 6, w razie wątpliwości, umowę uważa się za zawartą z chwilą doręczenia dokumentu ubezpieczenia.

6. Jeżeli w odpowiedzi na złożoną ofertę PZU SA doręcza Ubezpieczającemu dokument ubezpieczenia zawierający postanowienia, które odbiegają na niekorzyść Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego od treści złożonej przez niego oferty, PZU SA zobowiązany jest zwrócić Ubezpieczającemu na to uwagę na piśmie przy doręczeniu tego dokumentu, wyznaczając mu co najmniej 7-dniowy termin do zgłoszenia sprzeciwu. W razie niewykonania tego obowiązku zmiany dokonane na niekorzyść Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego nie są skuteczne, a umowa jest zawarta zgodnie z warunkami oferty.

W braku sprzeciwu umowa dochodzi do skutku zgodnie z treścią dokumentu ubezpieczenia następnego dnia po upływie terminu wyznaczonego do złożenia sprzeciwu.

7. Składkę ubezpieczeniową za czas trwania odpowiedzialności oblicza się na podstawie obowiązującej taryfy w zależności od rodzaju, typu, modelu i roku produkcji maszyny, sumy ubezpieczenia, okresu ubezpieczenia oraz obniżek/podwyżek składki wynikających z indywidualnej oceny ryzyka, ograniczenia lub rozszerzenia zakresu ubezpieczenia, jednorazowej opłaty składki, posiadania innych ubezpieczeń w PZU SA, wysokości udziału własnego (franszyzy), przebiegu ubezpieczenia, kontynuacji ubezpieczenia w PZU SA Składka nie podlega indeksacji.

8. Jeśli nie uzgodniono inaczej, składka powinna być zapłacona w całości w formie gotówkowej z chwilą zawarcia umowy lub – w porozumieniu z PZU SA – w formie bezgotówkowej. Na wniosek Ubezpieczającego zapłata składki może być rozłożona na raty.

9. Jeżeli zapłata składki albo raty składki dokonywana jest w formie przelewu bankowego, za datę zapłaty uważa się datę złożenia zlecenia zapłaty w banku na właściwy rachunek PZU SA pod warunkiem, że na rachunku Ubezpieczającego znajdowała się wystarczająca ilość wolnych środków. Jeżeli zapłata składki lub raty składki dokonywana jest w formie przekazu pocztowego, za datę zapłaty uważa się datę stemplą pocztowego. W innym przypadku za datę zapłaty uważa się datę, w której pełna kwota składki lub jej raty znalazła się na rachunku PZU SA w taki sposób, że mógł nią dysponować.

10. W razie ujawnienia w związku z wypadkiem, że z przyczyn za które Ubezpieczający lub Ubezpieczony ponosi

SUMA UBEZPIECZENIA

§ 6

1. Suma ubezpieczenia maszyn zgłoszonych do ubezpieczenia przez Ubezpieczającego powinna odpowiadać wartości odtworzeniowej.
2. Przez wartość odtworzeniową maszyny rozumie się koszt wymiany uszkodzonej albo zniszczonej maszyny na maszynę nową tego samego typu i o tych samych lub w przypadku, kiedy jest to niemożliwe, najbardziej zbliżonych parametrach technicznych z uwzględnieniem kosztów transportu, montażu oraz cła i innych tego typu opłat (jeżeli występują).
3. Każdorazowa wypłata odszkodowania powoduje zmniejszenie sumy ubezpieczenia uszkodzonej lub zniszczonej maszyny o wypłaconą kwotę. Ubezpieczający może uzupełnić sumę ubezpieczenia opłacając dodatkową, ustaloną z PZU SA składkę uzupełniającą.
4. Zgłoszona przez Ubezpieczającego suma ubezpieczenia dla poszczególnej maszyny stanowi podstawę do obliczenia składki ubezpieczeniowej.
5. Jeżeli podczas okresu ubezpieczenia nastąpi wzrost wartości będących podstawą kalkulacji sumy ubezpieczenia, Ubezpieczający może w porozumieniu z PZU SA podwyższyć sumę ubezpieczenia za opłaceniem dodatkowej składki. Jeżeli nie umówiono się inaczej, PZU SA ponosi odpowiedzialność w ramach nowej sumy ubezpieczenia od dnia następnego po opłaceniu tej składki.
6. Jeżeli w okresie ubezpieczenia nastąpi spadek wartości ubezpieczonego mienia, Ubezpieczający może żądać odpowiedniego zmniejszenia sumy ubezpieczenia. Zmniejszenia sumy ubezpieczenia może z tej samej przyczyny dokonać jednostronnie PZU SA, zawiadamiając o tym jednocześnie Ubezpieczającego.
7. Zmniejszenie sumy ubezpieczenia pociąga za sobą zmniejszenie składki począwszy od dnia pierwszego tego miesiąca, w którym Ubezpieczający zażądał zmniejszenia sumy ubezpieczenia lub w którym PZU SA zawiadomił Ubezpieczającego o jednostronnym zmniejszeniu tej sumy.

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA

§ 7

1. Umowę ubezpieczenia w ramach niniejszych OWU zawiera się na podstawie podpisanego przez Ubezpieczającego wniosku – kwestionariusza, który wraz z innymi dokumentami wyszczególnionymi w polisie stanowi integralną część umowy ubezpieczenia.
2. Wniosek – kwestionariusz powinien zawierać odpowiedzi na wszystkie postawione w nim pytania, w tym:
 - a) nazwę i adres Ubezpieczającego (w przypadku wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek – także: adres Ubezpieczonego),

odpowiedzialność nie zadziaływały środki zabezpieczenia przed szkodą, w związku z którymi PZU SA obniżył składkę, PZU SA może żądać od Ubezpieczającego zapłaty kwoty odpowiadającej kwocie obniżki składki z tytułu posiadania tych środków zabezpieczenia.

POCZĄTEK I KONIEC ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 8

1. Jeżeli nie umówiono się inaczej, odpowiedzialność PZU SA rozpoczyna się od dnia następującego po zawarciu umowy, nie wcześniej jednak niż dnia następnego po zaplaceniu składki lub jej pierwszej raty.
2. Jeżeli PZU SA ponosił odpowiedzialność z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia jeszcze przed zaplaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie zostały opłacone w ustalonym terminie, PZU SA ma prawo wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, zawiadamiając o tym Ubezpieczającego i jednocześnie zachowując prawo żądania zapłaty składki za okres, przez który ponosił odpowiedzialność. W razie braku wypowiedzenia umowy, rozwija się ona z końcem okresu, na który przypadła niezapłacona składka.
3. Jeżeli umowa ubezpieczenia opłacana jest w ratach i którakolwiek kolejna rata (poza pierwszą) nie została opłacona w ustalonym terminie, PZU SA po upływie terminu płatności tej raty może wezwać Ubezpieczającego do zapłaty zaległej kwoty z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania przez Ubezpieczającego spowoduje ustanie odpowiedzialności. W takim przypadku, brak opłaty zaległej raty we wskazanym terminie spowoduje ustanie odpowiedzialności z upływem 7 dni od daty otrzymania tego wezwania przez Ubezpieczającego.
4. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia, w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą w terminie 7 dni, od dnia zawarcia umowy, składając oświadczenie w tym zakresie. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy PZU SA nie poinformował Ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie do odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym Ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zaplacenienia składki za okres, w jakim PZU SA udzielał ochrony ubezpieczeniowej.
5. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia, prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę. Przeniesienie praw wymaga zgody PZU SA. W razie przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia przechodzą także obowiązki, jakie ciążyły na zbywcy, chyba, że strony za zgodą PZU SA umówiły się inaczej. Pomimo tego przejścia obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę. Jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia, stosunek ubezpieczenia wygasa z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę. Postanowienia niniejszego ustępu nie mają zastosowania do przenoszenia wierzytelności, jakie powstały lub mogą powstać wskutek zającia przewidzianego w umowie wypadku.
6. Ochrona ubezpieczeniowa wygasa:
 - 1) wraz z upływem okresu ubezpieczenia określonego w dokumencie ubezpieczenia;

- 2) wraz z wyczerpaniem sumy ubezpieczenia lub limitu odpowiedzialności na wszystkie zdarzenia losowe w okresie ubezpieczenia, w odniesieniu do mienia lub kosztów, dla których ustalony został w umowie ubezpieczenia taki limit i w zakresie objętym tym limitem, wskutek wypłaty odszkodowania lub odszkodowań;
- 3) z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę, jeżeli prawa wynikające z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia;
- 4) z dniem doręczenia oświadczenia PZU SA o wypowiedzeniu umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, gdy PZU SA ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zaplaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie;
- 5) z upływem 7 dni od dnia otrzymania od PZU SA pisma z wezwaniem do zapłaty kolejnej raty składki wysłanego po upływie terminu jej płatności z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni spowoduje ustanie odpowiedzialności;
- 6) z dniem doręczenia oświadczenia PZU SA o wypowiedzeniu umowy na podstawie § 9 ust. 5;
- 7) z dniem odstąpienia od umowy na podstawie ust. 4.
7. W przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej przed upływem okresu, na jaki została zawarta umowa, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
8. Wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłaty rat składki w terminach określonych w umowie ubezpieczenia, przy czym w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego, jeżeli odszkodowanie lub suma tego odszkodowania i odszkodowań dotąd wypłaconych powoduje wyczerpanie sumy ubezpieczenia, raty składki, których termin płatności przypada po dniu wypłaty odszkodowania, stają się natychmiast wymagalne i płatne w dniu wypłaty odszkodowania. W przypadku odmowy wypłaty odszkodowania, terminy płatności rat składki, których płatność zgodnie z terminami określonymi w umowie ubezpieczenia przypada po dniu doręczenia oświadczenia o odmowie wypłaty odszkodowania, nie ulegają zmianie.

PRAWA I OBOWIĄZKI STRON

§ 9

1. Ubezpieczający obowiązany jest podać do wiadomości PZU SA wszystkie znane sobie okoliczności, o które PZU SA zapytywał w formularzu oferty albo przed zawarciem umowy w innych pismach. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. Jeżeli PZU SA zawarł umowę ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi Ubezpieczającego na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
2. W czasie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpieczający obowiązany jest zgłaszać zmiany okoliczności wymienionych w ustępie poprzedzającym niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
3. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w ust. 1 i ust. 2 spoczywają zarówno na Ubezpieczającym, jak i Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
4. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 1–3 nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia obowiązków doszło z winy

umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.

5. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku ubezpieczeniowego, każda ze stron umowy może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, składając oświadczenie w tym zakresie.
6. Ubezpieczający jest obowiązany sporządzić i dostarczyć PZU SA wykaz ubezpieczonych maszyn z podaniem ich danych identyfikacyjnych, takich jak: numer identyfikacyjny – fabryczny, inwentarzowy itp., typ, model, rok produkcji, producent oraz suma ubezpieczenia.
7. W trakcie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest przestrzegać ogólnie obowiązujących oraz zastrzeżonych w umowie ubezpieczenia przepisów mających na celu zapobieganie powstawaniu szkody, a także przepisów prawa budowlanego, przepisów o ochronie przeciwpożarowej, przepisów o ochronie osób i mienia, zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów normalizacji i certyfikacji, przepisów o budowie i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonywaniu dozoru technicznego nad tymi urządzeniami oraz wewnętrznych przepisów lub instrukcji Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego o eksploatacji i użytkowaniu maszyn.
8. Ponadto Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest we własnym zakresie i na własny koszt:
 - 1) utrzymywać ubezpieczone maszyny w dobrym stanie technicznym i podejmować uzasadnione środki ostrożności w celu zapobiegania wypadkom mogącym spowodować szkody w ubezpieczonych maszynach;
 - 2) prowadzić dokumentację techniczno-ruchową ubezpieczonych maszyn i przestrzegać zawartych w niej zapisów;
 - 3) prowadzić staranny dobór pracowników, organizować pracę zgodnie z ich kwalifikacjami oraz sprawować nad nimi kontrolę;
 - 4) stosować się do wszystkich ustawowych wymagań, założeń i nakazów dokonanych przez władze;
 - 5) stosować się do wymagań i zaleceń producenta;
 - 6) stosować się do wszystkich uzasadnionych zaleceń PZU SA, mających na celu zapobieganie szkodom.
9. W razie zajścia wypadku Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodie lub zmniejszenia jej rozmiarów. W razie niedopełnienia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku wymienionego w zdaniu poprzedzającym PZU SA jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
10. W razie zajścia wypadku Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest powiadomić o nim PZU SA niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni roboczych od dnia uzyskania wiadomości o wypadku. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku, o którym wyżej mowa, PZU SA może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło PZU SA ustalenie okoliczności i skutków wypadku. Skutki braku zawiadomienia PZU SA o wypadku nie następują, jeżeli PZU SA w terminie, o którym mowa wyżej, otrzymał wiadomość

o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.

11. W razie powstania szkody Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest:
 - 1) niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni roboczych od dnia ujawnienia się szkody, powiadomić PZU SA o szkodzie, podając jej rodzaj i rozmiar. Jeżeli nie umówiono się inaczej, Ubezpieczony zobowiązany jest udokumentować zgłaszane szkody protokołami awaryjnymi, sporządzonymi oddzielnie dla każdej awarii;
 - 2) nie później niż w ciągu 2 dni od chwili uzyskania wiadomości, zawiadomić policję o każdej szkodzie mogącej powstać wskutek przestępstwa (w tym – kradzieży z włamaniem);
 - 3) bez dokonywania zmian pozostawić miejsce szkody do czasu oględzin przez przedstawiciela PZU SA, chyba że zmiana jest niezbędna w celu zabezpieczenia mienia pozostającego po szkodzie lub zmniejszenia szkody;
 - 4) udzielić przedstawicielowi PZU SA pomocy i wyjaśnień w ustalaniu okoliczności powstania szkody, jej przedmiotu i wysokości;
 - 5) sporządzić i przedstawić PZU SA w ustalonym terminie i formie rachunek szkody wraz z dokumentacją źródłową, stanowiącą podstawę sporządzenia rachunku szkody.
12. PZU SA przysługuje w trakcie trwania umowy ubezpieczenia prawo do inspekcji miejsca i przedmiotu ubezpieczenia w celu oceny ryzyka ubezpieczeniowego oraz sformułowania ewentualnych rekomendacji i zaleceń dotyczących kontroli tego ryzyka. Koszty takiej inspekcji pokrywa w całości PZU SA, o ile nie umówiono się inaczej.

USTALENIE WYSOKOŚCI SZKODY

§ 10

1. Jako wysokość szkody w maszynach przyjmuje się:
 - 1) **przy szkodzie częściowej** – wartość kosztów naprawy albo remontu uszkodzonej maszyny z uwzględnieniem kosztów demontażu oraz (jeżeli występują) kosztów transportu, montażu, cła i innych tego typu opłat;
 - 2) **przy szkodzie całkowitej** – wartość rzeczywistą maszyny, tj. wartości kosztów wymiany zniszczonej maszyny na maszynę nową tego samego typu i o tych samych lub w przypadku, kiedy jest to niemożliwe, najbardziej zbliżonych parametrach technicznych z potrąceniem procentowo określonego stopnia faktycznego zużycia do dnia szkody z uwzględnieniem kosztów demontażu oraz (jeżeli występują) kosztów transportu, montażu, cła i innych tego typu opłat, z tym, że wysokość szkody ustalona według pkt 1 (kosztów remontu albo naprawy) nie może przekroczyć rzeczywistej wartości przedmiotu szkody określonej według pkt 2. Jeżeli koszt naprawy albo remontu przewyższa wartość rzeczywistą maszyny, to szkodę traktuje się jako całkowitą i likwidacja następuje według zasady przedstawionej w pkt 2.
2. Przy ustalaniu wysokości szkody obowiązują następujące zasady:
 - 1) rachunek kosztów remontu albo naprawy przedłożony przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego podlega weryfikacji przez PZU SA;
 - 2) jeżeli naprawa jest wykonywana we własnym zakresie przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, PZU SA zwraca koszt materiałów i płac poniesiony w celu naprawy oraz uzasadniony procent na pokrycie kosztów

- ogólnych. Koszt takiej naprawy nie powinien być wyższy od średniego kosztu naprawy, jaki byłby poniesiony w przypadku naprawy dokonywanej przez firmę zewnętrzną (zakład naprawczy);
- 3) jeżeli naprawa wykonywana jest przez firmę zewnętrzną (zakład naprawczy) i koszt takiej naprawy w istotny sposób różni się od ustaleń dokonanych przez PZU SA dotyczących wysokości szkody na podstawie analizy cen funkcjonujących na rynku usług oferowanych przez inne firmy zewnętrzne (zakłady naprawcze), PZU SA może przedstawić przez zakład naprawczy rachunki kosztów naprawy odpowiednio zweryfikować do średnich cen rynkowych;
 - 4) przy ustalaniu wysokości szkody nie uwzględnia się kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą;
 - 5) wysokość szkody zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki, odbudowy lub sprzedaży;
 - 6) nie uwzględnia się kosztów pracy w godzinach nadliczbowych, nocnych, w dni wolne od pracy oraz frachtu ekspresowego lub lotniczego, o ile koszty te nie były przedmiotem dodatkowego ubezpieczenia;
 - 7) nie uwzględnia się kosztów wszelkiej modernizacji lub ulepszeń uszkodzonych maszyn;
 - 8) koszt prowizorycznych napraw zwracany jest tylko wtedy, gdy naprawy te stanowią część napraw końcowych i nie podwyższają całkowitego kosztu naprawy.
3. Wysokość szkody zwiększa się o udokumentowane koszty określone w § 2.

USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

§ 11

1. PZU SA wypłaca należne odszkodowanie w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, nie wyższej jednak od kwoty stanowiącej górną granicę odpowiedzialności PZU SA.
2. Górną granicę odpowiedzialności PZU SA stanowi:
 - 1) dla maszyn – zadeklarowana dla poszczególnej maszyny suma ubezpieczenia;
 - 2) dla pozostałych przedmiotów ubezpieczenia – zadeklarowana suma ubezpieczenia lub limit odpowiedzialności dla poszczególnego przedmiotu ubezpieczenia.
3. Jeżeli zadeklarowana suma ubezpieczenia maszyny jest na dzień powstania szkody niższa niż wymagana wartość odtworzeniowa określona według § 6 ust. 2 (niedoubezpieczenie), to PZU SA wypłaca odszkodowanie jedynie w takiej proporcji, w jakiej zadeklarowana przez Ubezpieczającego suma ubezpieczenia pozostaje do wymaganej wartości odtworzeniowej.
4. Jeżeli suma ubezpieczenia przewyższa wartość odtworzeniową maszyny, to PZU SA odpowiada tylko do wartości odtworzeniowej maszyny (ubezpieczenie powyżej wartości).
5. Jeżeli umowa ubezpieczenia obejmuje więcej niż jedną maszynę, to każda z ubezpieczonych maszyn podlega z osobna postanowieniom ust. 1–4.
6. Od wartości wyliczonego odszkodowania potrąca się określony w polisie udział własny. W przypadku zdarzenia, w którym szkodzie uległa więcej niż jedna maszyna, od wysokości odszkodowania potrąca się jeden najwyższy udział własny przewidziany dla uszkodzonych maszyn. Jeżeli udział własny określony został w walucie innej niż złoty polski, rozliczenia dokonuje się według średniego kursu NBP z dnia powstania szkody.

7. Ustalenie wysokości szkody przeprowadza PZU SA przy współudziale Ubezpieczonego lub jego przedstawicieli. Koszty związane z ustaleniem szkody każda ze stron ponosi we własnym zakresie.

POSTĘPOWANIE RZECZOZNAWCÓW

§ 12

1. Zarówno Ubezpieczony, jak i PZU SA mogą powoływać rzeczoznawców w celu ustalenia przyczyny i wysokości szkody.
2. Ekspertyzy rzeczoznawców powinny zawierać co najmniej:
 - 1) ustalenie przyczyn albo ustalenie przypuszczalnych przyczyn szkody;
 - 2) wykaz maszyn dotkniętych szkodą wraz z ich sumami ubezpieczenia określonymi zgodnie z postanowieniami § 2;
 - 3) koszty naprawy lub nabycia takich samych maszyn określone zgodnie z postanowieniami § 10 ust. 1 i 2;
 - 4) ewentualne koszty zabezpieczenia przed szkodą lub koszty akcji ratowniczej określone zgodnie z postanowieniami § 2 ust. 5–8.
3. W razie rozbieżności w opiniach rzeczoznawców strony mogą powołać rzeczoznawcę opiniującego, który na podstawie przedłożonych do wglądu ekspertyz i własnej oceny stanu faktycznego wydaje opinię.
4. Każda ze stron ponosi koszty rzeczoznawcy, którego powołała. Koszty trzeciego rzeczoznawcy (opiniującego) ponoszą obie strony po połowie.
5. Postępowanie rzeczoznawców nie zwalnia Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego z dopełnienia obowiązków wynikających z § 9 ust. 11.

WYPŁATA ODSZKODOWANIA

§ 13

1. PZU SA wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku.
2. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU SA albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie powinno być wypłacone w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania PZU SA powinien wypłacić w terminie przewidzianym w ust. 1.
3. PZU SA jest zobowiązany:
 - 1) po otrzymaniu zawiadomienia o wystąpieniu wypadku ubezpieczeniowego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, do poinformowania o tym Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz do podjęcia postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego wypadku ubezpieczeniowego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także do poinformowania osoby występującej z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości odszkodowania, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania; w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o wystąpieniu wypadku ubezpieczeniowego może zgłosić również Ubezpieczony albo jego spadkobiercy; w tym przypadku

spadkobierca jest traktowany jak Uprawniony z umowy ubezpieczenia;

- 2) jeżeli w terminach określonych w ust. 1 i 2 nie wypłaci odszkodowania, do zawiadomienia pisemnie:
 - a) osoby zgłaszającej roszczenie oraz
 - b) Ubezpieczonego w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie– o przyczynach niemożności zaspokojenia ich roszczeń w całości lub w części, a także do wypłaty bezspornej części odszkodowania;
- 3) jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, do poinformowania o tym pisemnie:
 - a) osoby występującej z roszczeniem oraz
 - b) Ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie,– wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania oraz do pouczenia tej osoby o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej;
- 4) do udostępnienia Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu, osobie występującej z roszczeniem lub Uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, informacji i dokumentów gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości odszkodowania; osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez PZU SA udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez PZU SA;
- 5) do udostępnienia osobom, o których mowa w pkt 4, informacji i dokumentów, o których mowa w pkt 4, na ich żądanie, w postaci elektronicznej;
- 6) na żądanie Ubezpieczonego lub Uprawnionego z umowy ubezpieczenia, do udostępnienia posiadanych przez siebie informacji związanych z wypadkiem ubezpieczeniowym będącym podstawą ustalenia odpowiedzialności PZU SA oraz ustalenia okoliczności wypadku ubezpieczeniowego, jak również wysokości odszkodowania;
- 7) na żądanie Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, do przekazania informacji o oświadczeniach złożonych przez nich na etapie zawierania umowy ubezpieczenia na potrzeby oceny ryzyka ubezpieczeniowego lub kopii dokumentów sporządzonych na tym etapie.”

ZABEZPIECZENIE PRAW REGRESOWYCH

§ 14

1. Z dniem zapłaty odszkodowania przez PZU SA, roszczenia Ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę, przechodzą z mocy prawa na PZU SA do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli PZU SA pokrył tylko część szkody, Ubezpieczonemu przysługuje, co do pozostałej części, pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem PZU SA.
2. Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę oraz udzielić PZU SA pomocy dostarczając informację oraz innych dokumentów niezbędnych do skutecznego dochodzenia roszczeń regresowych. Jeżeli Ubezpieczony bez zgody PZU SA zrzekł się roszczenia przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę, PZU SA może odmówić odszkodowania albo je zmniejszyć. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie

roszczenia zostanie ujawnione po wypłaceniu odszkodowania, PZU SA może zażądać od Ubezpieczonego zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania.

UBEZPIECZENIE WIELOKROTNE

§ 15

1. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, Ubezpieczony nie może żądać odszkodowania przenoszącego wysokość szkody. Między ubezpieczycielami każdy z nich odpowiada w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
2. Jeżeli w którejkolwiek z umów ubezpieczenia, o jakich mowa w ust. 1, uzgodniono, że suma wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, zapłaty odszkodowania w części przenoszącej wysokość szkody Ubezpieczony może żądać tylko od tego ubezpieczyciela. W takim przypadku dla określenia odpowiedzialności między ubezpieczycielami należy przyjąć, że suma ubezpieczenia równa jest wartości ubezpieczeniowej.

JURYSDYKCJA

§ 16

1. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przez sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub Uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
2. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przez sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy Uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 17

1. Reklamację, skargę lub zażalenie składa się w każdej jednostce PZU SA obsługującej klienta.
2. Reklamacja, skarga lub zażalenie mogą być złożone w formie:
 - 1) pisemnej – osobiście albo przesyłką pocztową w rozumieniu ustawy Prawo pocztowe, na przykład pisząc na adres: PZU SA ul. Postępu 18A, 02-676 Warszawa (adres tylko do korespondencji);
 - 2) ustnej – telefonicznie, na przykład dzwoniąc pod numer infolinii 801 102 102, albo osobiście do protokołu podczas wizyty w jednostce, o której mowa w ust. 1;
 - 3) elektronicznej – wysyłając e-mail na adres reklamacje@pzu.pl lub wypełniając formularz na www.pzu.pl.
3. PZU SA rozpatruje reklamację, skargę lub zażalenie i udziela na nie odpowiedzi, bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania, z zastrzeżeniem ust. 4.
4. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji, skargi lub zażalenia i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 3,

- PZU SA przekazuje osobie, która złożyła reklamację, skargę lub zażalenie informację, w której:
- 1) wyjaśnia przyczynę opóźnienia;
 - 2) wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
 - 3) określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji, skargi lub zażalenia i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji, skargi lub zażalenia.
5. Odpowiedź PZU SA na reklamację, skargę lub zażalenie zostanie dostarczona osobie, która je złożyła, w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji, z tym że odpowiedź można dostarczyć pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek osoby, która złożyła tę reklamację, skargę lub zażalenie.
 6. Osobie fizycznej, która złożyła reklamację przysługuje prawo wniesienia do Rzecznika Finansowego wniosku dotyczącego:
 - 1) nieuwzględnienia roszczeń w trybie rozpatrywania reklamacji;
 - 2) niewykonania czynności wynikających z reklamacji rozpatrzonej zgodnie z wolą tej osoby w terminie określonym w odpowiedzi na tę reklamację.
 7. Reklamacje, skargi i zażalenia rozpatrywane są przez jednostki organizacyjne PZU SA, które są właściwe ze względu na przedmiot sprawy.
 8. Reklamacje uregulowane są w ustawie o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym oraz w ustawie o dystrybucji ubezpieczeń.
 9. PZU SA przewiduje możliwość pozasądowego rozwiązania sporów.
 10. Podmiotem uprawnionym w rozumieniu ustawy o pozasądowym rozpatrywaniu sporów konsumenckich, właściwym dla PZU SA do pozasądowego rozpatrywania sporów, jest Rzecznik Finansowy, którego adres strony internetowej jest następujący: www.rf.gov.pl.
 11. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, będącemu konsumentem, przysługuje prawo zwrócenia się o pomoc do Miejskich i Powiatowych Rzeczników Konsumenta.
 12. W przypadku umowy zawieranej za pośrednictwem Internetu, konsument ma prawo skorzystać z pozasądowego sposobu rozstrzygnięcia sporów i złożyć skargę za pośrednictwem platformy internetowej systemu rozstrzygnięcia sporów (Platforma ODR) zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 524/2013 z dnia 21 maja 2013 r. – adres: <http://ec.europa.eu/consumers/odr/>. Za działanie Platformy ODR odpowiada Komisja Europejska. Adres poczty elektronicznej do kontaktu z Ubezpieczycielem to: reklamacje@pzu.pl.
 13. W sprawach nieuregulowanych w OWU mają zastosowanie odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.
 14. Językiem stosowanym przez Ubezpieczyciela w relacjach z konsumentem jest język polski.
 15. PZU SA podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA MIENIA W TRANSPORCIE KRAJOWYM (CARGO)

ustalone uchwałą Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej nr UZ/44/2008 z dnia 23 stycznia 2008 r., ze zmianami ustalonymi uchwałą nr UZ/569/2009 z dnia 29 grudnia 2009 r., uchwałą nr UZ/40/2011 z dnia 4 lutego 2011 r., uchwałą nr UZ/114/2012 z dnia 28 marca 2012 r., uchwałą nr UZ/430/2015 Zarządu PZU SA z dnia 23 grudnia 2015 r. i ze zmianami ustalonymi uchwałą nr UZ/215/2018 z dnia 6 lipca 2018 r.

Informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej:

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	<p>OWU:</p> <p>§ 1 ust. 2, § 2–6, § 8 ust. 3–4, § 9, § 10 ust. 2–5, ust. 7, § 11 ust. 1–6 i 8, § 13 ust. 1–3, ust. 5–11, § 14 ust. 1–9, ust. 11–12, § 15 ust. 4–5, § 16–19, § 20 ust. 15.</p> <p>Załącznik: Klauzula nr 1 – załadunku, Klauzula nr 2 – wyładunku.</p>
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	<p>OWU:</p> <p>§ 1 ust. 2, § 2–8, § 9, § 10 ust. 2–4, ust. 7, § 11 ust. 1–6 i 8, § 13 ust. 1–11, § 14, § 15 ust. 4–5, § 16–19, § 20 ust. 15.</p> <p>Załącznik: Klauzula nr 1 – załadunku, Klauzula nr 2 – wyładunku.</p>

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

1. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia mienia w transporcie krajowym (cargo), zwane dalej „ogólnymi warunkami”, mają zastosowanie do umów ubezpieczenia mienia w transporcie krajowym zawieranych przez Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna, zwany dalej „PZU SA”, z osobami fizycznymi prowadzącymi działalność gospodarczą, osobami prawnymi oraz jednostkami organizacyjnymi niebędącymi osobami prawnymi, zwanymi dalej „Ubezpieczającym”.
2. W porozumieniu z Ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą zostać wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w ogólnych warunkach. Postanowienia te powinny być sporządzone na piśmie.
3. PZU SA zobowiązany jest przedstawić Ubezpieczającemu różnicę między treścią umowy ubezpieczenia a ogólnymi warunkami w formie pisemnej przed zawarciem umowy ubezpieczenia. W razie niedopełnienia tego obowiązku PZU SA nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego. Przepisu nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych w drodze negocjacji.

DEFINICJE

§ 2

W rozumieniu ogólnych warunków użyte niżej określenia oznaczają:

- 1) **deszcz nawalny** – opad deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4, ustalonym przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, zwany dalej IMiGW; przy braku możliwości uzyskania odpowiednich informacji z IMiGW wystąpienie deszczu nawalnego stwierdza się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania bądź w bezpośrednim sąsiedztwie;
- 2) **dzień roboczy** – dzień tygodnia od poniedziałku do piątku, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy;
- 3) **eksplozja** – gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołanym ich właściwością rozprzestrzeniania się; w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników, warunkiem uznania szkody za spowodowaną eksplozją jest, aby w jej wyniku ściany tych naczyń lub zbiorników uległy rozdarciu w takich rozmiarach, iż wskutek ujęcia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnienia; jeżeli wewnątrz zbiornika zachodzi eksplozja wywołana reakcją (przemianą) chemiczną, za eksplozję uznaje się także sytuację, kiedy ściany zbiornika nie uległy rozerwowaniu; za spowodowane eksplozją uważa się również szkody powstałe wskutek implozji polegającej na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym;
- 4) **faktura** – faktura VAT, rachunek lub inny dokument potwierdzający wartość ubezpieczonego mienia (np. nota księgową);
- 5) **franszyza redukcyjna** – ustalona w ogólnych warunkach lub w umowie ubezpieczenia wartość kwotowa lub procentowa, o jaką będzie pomniejszana wysokość każdego odszkodowania, zgodnie z ogólnymi warunkami; franszyza redukcyjna ma zastosowanie do każdego zdarzenia losowego w odniesieniu do jednego środka transportu;
- 6) **grad** – opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu;
- 7) **huragan** – wiatr o prędkości nie mniejszej niż 17,1 m/sek, ustalonej przez IMiGW; przy braku możliwości uzyskania odpowiednich informacji z IMiGW wystąpienie huraganu stwierdza się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania bądź w bezpośrednim sąsiedztwie; za spowodowane huraganem uważa się również szkody powstałe wskutek uderzenia przedmiotu przemieszowanego przez huragan w ubezpieczone mienie;
- 8) **jednostkowa umowa ubezpieczenia** – umowa ubezpieczenia mienia podczas jednego transportu z miejsca określonego w umowie ubezpieczenia jako miejsce rozpoczęcia transportu do miejsca określonego w umowie ubezpieczenia jako miejsce zakończenia transportu;
- 9) **kradzież mienia wraz ze środkami transportu** – nie posiadający znajomiu rabunku zabór przewożonego mienia przez sprawcę w celu przywłaszczenia z jednoczesnym dokonaniem zaboru w celu przywłaszczenia lub czasowego zawłaszczenia środka transportu;
- 10) **kradzież z włamaniem** – zabór przewożonego mienia w celu przywłaszczenia, którego sprawca dokonał z zamkniętego środka transportu, po usunięciu przy użyciu siły lub narzędzi istniejących zabezpieczeń środka transportu lub otworzeniu zabezpieczeń środka transportu kluczem podrobionym albo innym narzędziem albo kluczem oryginalnym, który sprawca zdobył przez kradzież z włamaniem albo w wyniku rabunku;
- 11) **lawina** – gwałtowne osuwanie się lub staczanie mas śniegu, lodu, skał, kamieni lub błota ze zboczy;
- 12) **obrotowa umowa ubezpieczenia** – umowa ubezpieczenia mienia określonego rodzaju podczas transportów dokonywanych w określonym czasie na trasach wskazanych w umowie ubezpieczenia;
- 13) **obrót towarowy** – łączna wartość mienia przewożonego w okresie obowiązywania umowy ubezpieczenia, objętego odpowiedzialnością PZU SA;
- 14) **osuwanie się ziemi** – nie spowodowany działalnością ludzką ruch ziemi na stokach;
- 15) **powódź** – zalanie terenów w następstwie:
 - a) podniesienia się wody w korytach wód płynących lub stojących wskutek np. nadmiernych opadów atmosferycznych, topnienia kry lodowej, tworzenia się zatatorów lodowych,
 - b) sztormu i podniesienia się poziomu morskich wód przybrzeżnych,
 - c) spływu wód po zboczach i stokach na terenach górskich i falistych;
- 16) **pożar** – działanie ognia, który przedostał się poza palenisko albo powstał bez paleniska i rozprzestrzenił się o własnej sile;
- 17) **rabunek** – zabór przewożonego mienia w celu przywłaszczenia dokonywany:
 - a) przy użyciu przemocy fizycznej, groźby jej natychmiastowego użycia bądź w wyniku działania w inny sposób bezpośrednio zagrażający życiu lub zdrowiu Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub osób u nich zatrudnionych albo działających w ich imieniu lub na ich rzecz;
 - b) z doprowadzeniem do nieprzytomności lub bezbronności Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub osób u nich zatrudnionych albo działających w ich imieniu lub na ich rzecz dla pokonania ich oporu przed wydanym ubezpieczonego mienia;za rabunek uważa się również przypadek, kiedy sprawca postępuje w opisany w lit. a lub b sposób bezpośrednio po dokonaniu kradzieży mienia, w celu utrzymania się w posiadaniu zabranego mienia;
- 18) **ryzyko transportowe** – ryzyko poniesienia szkody w czasie transportu;
- 19) **szkoda** – uszczerbek majątkowy polegający na utracie, uszkodzeniu lub zniszczeniu ubezpieczonego mienia spowodowany przez zdarzenie losowe;
- 20) **środek transportu**:
 - a) pojazd drogowy lub pojazd drogowy wraz z dopuszczalną obowiązującymi przepisami ilością przyczep lub naczep,
 - b) skład kolejowy,

- c) samolot lub inny statek powietrzny przeznaczony do przewozu ładunków drogą powietrzną,
- d) wodny śródlądowy środek transportu lub ich zespół;
- 21) **transport** – przewóz ubezpieczonego mienia z miejsca określonego w umowie ubezpieczenia jako miejsce rozpoczęcia transportu do miejsca określonego w umowie ubezpieczenia jako miejsce zakończenia transportu przy użyciu jednego lub kilku środków transportu; transportem nie jest jakiegokolwiek przemieszczanie mienia w granicach tej samej nieruchomości;
- 22) **transport krajowy** – transport własny lub transport obcy mienia na terenie Rzeczypospolitej Polskiej wykonywany środkami transportu lądowego (drogowego i kolejowego), lotniczego lub wodnego śródlądowego bez przekraczania granic Rzeczypospolitej Polskiej oraz bez wykraczania poza polski obszar powietrzny; transport krajowy obejmuje też przewóz mienia środkami transportu wodnego śródlądowego po rzekach granicznych, jednak pod warunkiem transportu z miejsca rozpoczęcia transportu do miejsca zakończenia transportu, położonych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, bez planowego zawijania środka transportu wodnego śródlądowego do portów lub przystani zagranicznych;
- 23) **transport obcy** – transport wykonywany na podstawie umowy przewozu mienia przez przewoźnika posiadającego uprawnienie do podejmowania i wykonywania transportu krajowego, uzyskane zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- 24) **transport własny** – transport nie będący transportem obcym;
- 25) **ubezpieczający** – osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, która zawarła umowę ubezpieczenia z PZU SA;
- 26) **ubezpieczony** – osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, ponosząca ryzyko transportowe w momencie powstania szkody, która zawarła umowę ubezpieczenia na rachunek własny albo, na rachunek której została zawarta umowa ubezpieczenia;
- 27) **uderzenie pioruna** – gwałtowne wyładowanie elektryczne w atmosferze działające bezpośrednio na ubezpieczone mienie lub przewoźcy to mienie środek transportu, pozostawiające bezsporne ślady tego zdarzenia;
- 28) **uderzenie przedmiotu w środek transportu** – bezpośrednie uderzenie jakiegokolwiek przedmiotu w środek transportu lub przewoźno mienie;
- 29) **wandalizm** – umyślne zniszczenie lub uszkodzenie ubezpieczonego mienia przez osoby trzecie;
- 30) **wartość odtworzeniowa** – wartość odpowiadająca kosztom przywrócenia ubezpieczonego mienia do stanu nowego, lecz nie ulepszonego, tj. wartości odpowiadająca kosztom zakupu lub wytworzenia nowego przedmiotu tego samego rodzaju, typu oraz o tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrach;
- 31) **wartość rzeczywista** – wartość odtworzeniowa ubezpieczonego mienia pomniejszona o stopień zużycia technicznego na dzień rozpoczęcia transportu;
- 32) **wartość wytworzenia** – suma wartości brutto materiałów, surowców, robocizny oraz kosztów ogólnych poniesionych przez producenta w związku z wytworzeniem ubezpieczonego mienia;
- 33) **wyładunek** – czynność mająca na celu bezpośrednie umieszczenie ubezpieczonego mienia w miejscu zakończenia transportu, trwająca od momentu rozpoczęcia usuwania lub zdejmowania zabezpieczeń transportowych z mienia na środek transportu do momentu umieszczenia go w miejscu składowania u odbiorcy bezpośrednio po zdjęciu z urządzeń wyładowczych;
- 34) **wypadek środka transportu** – zdarzenie polegające na nagłym działaniu siły mechanicznej w momencie zetknięcia się środka transportu z innym pojazdem, osobami, zwierzętami, przedmiotami, obiektami stałymi, wyrzucenie się środka transportu, wypadnięcie poza drogę lub torowisko lub jego zatonięcie albo nagłe odłączenie się przyczepy lub naczepy od pojazdu ciągnącego;
- 35) **załadunek** – czynność mająca na celu bezpośrednie umieszczenie ubezpieczonego mienia na środku transportu, trwająca od momentu uniesienia mienia w miejscu rozpoczęcia transportu do momentu umieszczenia go i zamocowania na środku transportu;
- 36) **zapadanie się ziemi** – obniżenie się terenu z powodu zawałania się naturalnych podziemnych pustych przestrzeni w gruncie;
- 37) **zdarzenie losowe** – niezależne od woli Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym, powodujące szkodę w ubezpieczonym mieniu.

PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

§ 3

- Przedmiotem ubezpieczenia jest określone w umowie ubezpieczenia mienie w transporcie krajowym.
- Z zastrzeżeniem ust. 3, przedmiotu ubezpieczenia nie stanowią:
 - wartości pieniężne, rozumiane jako krajowe i zagraniczne znaki pieniężne, akcje, obligacje, czeki, weksle i inne dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę, złoto, srebro, a także platyna i inne metale z grupy platynowców oraz wyroby z wymienionych wcześniej metali, kamienie szlachetne i perły;
 - działa sztuki rozumiane jako wymienione poniżej rzeczy ruchome, ich części lub zespoły:
 - oryginalne dzieła plastyczne, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,
 - kolekcje składające się na skatalogowane zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według koncepcji osób, które te kolekcje tworzyły,
 - skatalogowane numizmaty oraz pamiątki historyczne, a zwłaszcza militaria, sztandary, pieczęcie, odznaki, medale i ordery,
 - wytwory techniki, a zwłaszcza urządzenia, środki transportu oraz maszyny i narzędzia świadczące o kulturze materialnej, charakterystyczne dla dawnych i nowych form gospodarki, dokumentujące poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego,
 - skatalogowane materiały biblioteczne,
 - wytwory sztuki ludowej i rękodziela oraz inne obiekty etnograficzne,
 - przedmioty upamiętniające wydarzenia historyczne bądź działalności wybitnych osobistości lub instytucji;
 - dokumenty, modele, prototypy, wzory;
 - przesyłki pocztowe;
 - bagaż osobisty;
 - zwierzęta żywe;
 - zwłoki i szczątki ludzkie;
 - dane zapisane na nośnikach magnetycznych i optycznych oraz dane zapisane na wszelkiego rodzaju nośnikach danych; niniejsze wyłączenie nie dotyczy nośników nowych i przeznaczonych do sprzedaży nośników magnetycznych lub optycznych z zapisanymi na nich, z zachowaniem wszelkich praw autorskich, filmami, muzyką lub oprogramowaniem komputerowym;
 - urządzenia lub pojazdy pchane lub holowane przez inne pojazdy;

- 10) urządzenia lub pojazdy podczas poruszania się o własnym napędzie lub w zestawie pojazdów;
 - 11) urządzenia trwale przytwierdzone do środka transportu z zastrzeżeniem, iż pojęcie trwałego przytwierdzenia w rozumieniu niniejszego zapisu nie odnosi się do zapewniającego bezpieczeństwo transportu i uzgodnionego z PZU SA przytwierdzenia transportowanego mienia na stałe do środka transportu na okres transportu.
3. Na pisemny wniosek Ubezpieczającego i za zgodą PZU SA, mienie określone w ust. 2 pkt 1, 2, 6, 9, 11 może być przedmiotem ubezpieczenia na warunkach szczególnych uzgodnionych z PZU SA.

WARTOŚĆ PRZEDMIOTU UBEZPIECZENIA I SUMA UBEZPIECZENIA

§ 4

1. Sumę ubezpieczenia określa Ubezpieczający na podstawie ustalonej zgodnie z ust. 4 i 5 wartości przewożonego mienia w miejscu i w czasie rozpoczęcia transportu.
2. W przypadku jednostkowych umów ubezpieczenia, sumę ubezpieczenia stanowi faktyczna wartość mienia przewożonego jednym środkiem transportu.
3. W przypadku obrotowych umów ubezpieczenia, sumę ubezpieczenia stanowi maksymalna przewidywana wartość mienia przewożonego jednym środkiem transportu w okresie obowiązywania umowy ubezpieczenia, przy czym dla poszczególnych rodzajów mienia lub dla poszczególnych rodzajów transportu mogą być ustalone odrębne sumy ubezpieczenia.
4. Wartość przewożonego mienia, o której mowa w ust. 1, może być określona według:
 - 1) wartości określonej w fakturze lub
 - 2) wartości rzeczywistej lub
 - 3) wartości wytworzenia, jeżeli Ubezpieczony jest wytwórcą przewożonego mienia.
5. Wartość przewożonego mienia ustalona zgodnie z ust. 4 może zostać na pisemny wniosek Ubezpieczającego i za zgodą PZU SA zwiększona o:
 - 1) przewożne – jednakże pod warunkiem, iż przewóz jest dokonywany transportem obcym, a przewożne zostało opłacone;
 - 2) podatek od towarów i usług (VAT) podlegający odliczeniu zgodnie z obowiązującymi przepisami, z zastrzeżeniem § 19;
 - 3) podatek akcyzowy, jednakże pod warunkiem, że zgodnie z obowiązującymi przepisami wobec Ubezpieczonego wykonującego czynności z zastosowaniem procedury zawieszenia poboru akcyzy może, na skutek zdarzenia losowego objętego ubezpieczeniem, powstać obowiązek zapłaty podatku akcyzowego;
 - 4) spodziewany zysk do wysokości 10% – jeżeli transport jest wykonywany w związku z realizacją umowy sprzedaży.
6. W trakcie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpieczający, za zgodą PZU SA, może podwyższyć sumę ubezpieczenia za opłaceniem dodatkowej składki. PZU SA ponosi odpowiedzialność w ramach podwyższonej sumy ubezpieczenia od dnia następnego po dniu zgłoszenia tej sumy, nie wcześniej jednak niż po wyrażeniu przez PZU SA zgody na podwyższenie tej sumy.
7. Z zastrzeżeniem postanowień § 6 ust. 1, 2 i 5 oraz § 13 ust. 7, suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności PZU SA z tytułu jednego zdarzenia losowego w odniesieniu do jednego środka transportu.
8. Dodatkowo w umowie ubezpieczenia mogą zostać ustalone limity odpowiedzialności. W takim przypadku górną granicę odpowiedzialności PZU SA stanowi wskazany w umowie ubezpieczenia limit odpowiedzialności.

ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 5

1. W odniesieniu do mienia przewożonego transportem własnym umowa ubezpieczenia może zostać zawarta w zakresie podstawowym lub rozszerzonym.
2. W odniesieniu do mienia przewożonego transportem obcym umowa ubezpieczenia może zostać zawarta w zakresie podstawowym, rozszerzonym lub pełnym.
3. Zakres podstawowy ubezpieczenia obejmuje szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe wskutek następujących zdarzeń losowych:
 - 1) deszcz nawalny;
 - 2) eksplozja;
 - 3) grad;
 - 4) huragan;
 - 5) lawina;
 - 6) osuwanie się ziemi;
 - 7) powódź;
 - 8) pożar;
 - 9) rabunek;
 - 10) uderzenie pioruna;
 - 11) uderzenie przedmiotu w środek transportu;
 - 12) wandalizm;
 - 13) wypadek środka transportu;
 - 14) zapadanie się ziemi.
4. Zakres rozszerzony ubezpieczenia obejmuje szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe wskutek zdarzeń losowych wymienionych w ust. 3, a ponadto szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe wskutek kradzieży mienia wraz ze środkami transportu i kradzieży z włamaniami.
5. Zakres pełny ubezpieczenia obejmuje szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe wskutek zdarzeń losowych wymienionych w ust. 3 i 4, a ponadto wskutek wszelkich innych zdarzeń losowych nie wyłączonych w § 8.
6. Zawarcie umowy ubezpieczenia w zakresie rozszerzonym, o którym mowa w ust. 4, lub pełnym, o którym mowa w ust. 5, PZU SA może uzależnić od wprowadzenia do umowy ubezpieczenia dodatkowych warunków, dotyczących w szczególności sposobu zabezpieczenia ubezpieczonego mienia.
7. Odpowiedzialnością PZU SA objęte są także, w granicach sumy ubezpieczenia, szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe wskutek akcji ratowniczej prowadzonej w związku ze zdarzeniami losowymi objętymi umową ubezpieczenia.
8. W przypadku niedoubezpieczenia mienia PZU SA udziela ochrony ubezpieczeniowej, z zastrzeżeniem postanowień § 14.

UBEZPIECZONE KOSZTY

§ 6

1. W razie zajścia zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową, PZU SA pokrywa poniesione przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego uzasadnione i udokumentowane koszty związane z uprzątnięciem pozostałości po szkodzie, łącznie z kosztami utylizacji ubezpieczonego mienia, której Ubezpieczony obowiązany był dokonać zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa lub w wykonaniu decyzji administracyjnej; powyższe koszty objęte są ochroną ubezpieczeniową do limitu odpowiedzialności w wysokości 15% wysokości szkody ustalonej zgodnie z postanowieniami § 14.
2. Ponadto, w razie zajścia zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową, PZU SA pokrywa koszty ekspertyzy szkodowej wykonanej na zlecenie lub za zgodą PZU SA oraz uzasadnione koszty delegacji Ubezpieczonego lub jego przedstawiciela na miejsce powstania szkody odbytej na zlecenie lub za zgodą PZU SA.

3. W przypadku niedoubezpieczenia mienia, o którym mowa w § 14 ust. 8, świadczenie wypłacane przez PZU SA tytułem zwrotu kosztów wymienionych w ust. 1 jest zmniejszane w takim stosunku jak odszkodowanie tj. proporcjonalnie do stopnia zaniżenia sumy ubezpieczenia mienia.
4. W przypadku gdy koszty, o których mowa w ust. 1, zostały poniesione przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego łącznie w odniesieniu do mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego i jednocześnie nie jest możliwe ich przyporządkowanie do danej części mienia, PZU SA zwraca poniesione przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego koszty w takiej proporcji w jakiej pozostaje wartość mienia ubezpieczonego do łącznej wartości mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego. Jeżeli ustalenie proporcji nie jest możliwe, PZU SA pokryje 50% poniesionych kosztów, z zastrzeżeniem limitu odpowiedzialności określonego w ust. 1.
5. Dobrowolnie świadczenia Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego na rzecz osób trzecich, które w razie zajścia zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową brały udział w zabezpieczeniu mienia lub akcji ratowniczej podlegają zwrotowi tylko wówczas, jeżeli PZU SA wyraził na to zgodę.
 - d) w spółkach jawnych – współników lub prokurentów,
 - e) w spółkach partnerskich – partnerów lub członków zarządu lub prokurentów,
 - f) w spółkach cywilnych – współników,
 - g) w spółdzielniach, fundacjach i stowarzyszeniach – członków zarządu;

- 7) niewłaściwego załadowania lub oznakowania, nieprawidłowego rozmieszczenia lub zamocowania albo opakowania niezgodnego z obowiązującymi normami lub zwyczajami bądź jego braku jednakże tylko wtedy, gdy te czynności wykonywane były przez Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub osoby, za które ponoszą oni odpowiedzialność;
- 8) wady ukrytej lub naturalnej właściwości ubezpieczonego mienia;
- 9) naturalnego ubytku wagi, ilości lub objętości oraz zwykłego zużycia ubezpieczonego mienia;
- 10) złego stanu technicznego środka transportu lub jego niezdatności do przewozu ubezpieczonego mienia, z zastrzeżeniem, że w przypadku dokonywania przewozu transportem obcym wyłączenie ma zastosowanie, jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony o takim złym stanie technicznym lub niezdatności wiedział lub przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć;
- 11) opóźnienia w dostawie;
- 12) niewypłacalności lub uchybień finansowych Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego;
- 13) zapłaty akcyzy z tytułu ubytków w ubezpieczonym mieniu powstałych w procedurze zawieszenia poboru akcyzy w czasie transportu tego mienia w przypadku, gdy Ubezpieczony nie wykazał organowi podatkowemu okoliczności zwalniających z zapłaty akcyzy, zgodnie z obowiązującymi przepisami, a okoliczności powstania szkody wskazują na to, że Ubezpieczony nie był zobowiązany do jej zapłaty;
- 14) utraty, uszkodzenia, zniekształcenia lub niedostępności danych lub oprogramowania, w szczególności polegające na jakiegokolwiek niekorzystnej zmianie w danych lub oprogramowaniu spowodowane zniszczeniem, uszkodzeniem lub inną deformacją ich oryginalnej struktury oraz polegające na niedziałaniu lub nieprawidłowym działaniu sprzętu elektronicznego, nośników informacji lub wbudowanych układów scalonych.

2. PZU SA nie ponosi ponadto odpowiedzialności za szkody powstałe:
 - 1) podczas składowania nie związanego bezpośrednio z transportem obiektem ubezpieczeniem i nie będącego bezpośrednim elementem tego transportu;
 - 2) podczas transportu własnego wskutek:
 - a) nietrzeźwości albo stanu po użyciu alkoholu, lub stanu pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii osoby kierującej środkiem transportu;
 - b) użycia przez osobę kierującą środkiem transportu środków farmaceutycznych lub leków, po użyciu których przeciwwskazane jest kierowanie środkami transportu;
 - 3) wskutek kradzieży mienia wraz ze środkiem transportu lub kradzieży z włamaniem, ubezpieczonego mienia przewożonego transportem własnym, chyba że szkoda powstała wskutek kradzieży mienia z pojazdu zamkniętego na fabryczne zamki, pozostawionego na terenie ogrodzonym stałym ogrodzeniem, zamkniętym i oświetlonym w porze nocnej oraz całodobowo dozorowanym;
 - 4) w okresie dokonywania załadunku lub wyładunku Ubezpieczonego mienia chyba, że na pisemny wniosek Ubezpieczającego zakres ubezpieczenia rozszerzono o szkody powstałe podczas i w związku z załadunkiem lub wy-

FRANSZYZA

§ 7

Franszyza redukcyjna wynosi 500 zł, chyba że w umowie ubezpieczenia strony uzgodniły franszyzę w innej wysokości.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 8

1. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek:
 - 1) działań wojennych, wojny domowej, rozruchów, wprowadzenia stanu wojennego lub stanu wyjątkowego, powstania zbrojnego, rewolucji, konfiskaty lub innego rodzaju przejścia ubezpieczonego mienia przez rząd lub inne władze kraju, sabotażu, strajku, lokautu, blokady, wewnętrznych zamieszek;
 - 2) aktów terroryzmu, przez które rozumie się działania mające na celu wprowadzenie chaosu, zastraszanie ludności lub dezorganizację życia publicznego dla osiągnięcia określonych skutków ekonomicznych, politycznych, religijnych, ideologicznych, socjalnych lub społecznych;
 - 3) działań przedsięwziętych w związku z kontrolowaniem, zapobieganiem lub zwalczaniem skutków zdarzeń wymienionych w pkt 1 i 2;
 - 4) działania energii jądrowej, promieniowania jonizującego, skażenia radioaktywnego pochodzącego z jakiegokolwiek źródła, a w szczególności z paliwa jądrowego lub odpadów promieniotwórczych, w tym powstałych w wyniku reakcji rozpadu albo syntezy jądrowej;
 - 5) skażenia lub zanieczyszczenia środowiska (gleby, powietrza, wody), w tym również odpadami przemysłowymi;
 - 6) umyślnego działania lub zaniechania lub rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności, przy czym przez winę osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niebędącej osobą prawną należy rozumieć winę:
 - a) w przedsiębiorstwach państwowych – dyrektora lub jego zastępców,
 - b) w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością i spółkach akcyjnych – członków zarządu lub prokurentów,
 - c) w spółkach komandytowych i komandytowo-akcyjnych – komplementariuszy lub prokurentów,

- ładunkiem zgodnie z Klauzulami nr 1 i 2, stanowiącymi załącznik do ogólnych warunków; udzielenie zgody na rozszerzenie zakresu ubezpieczenia, o którym mowa powyżej, PZU SA może uzależnić od wprowadzenia dodatkowych warunków, dotyczących w szczególności sposobu dokonywania załadunku lub wyładunku.
3. W przypadku Ubezpieczonego będącego osobą fizyczną wyłączenia, o których mowa w ust. 1 pkt 10 i ust. 2 pkt 2, mają zastosowanie wyłączenia wtedy gdy okoliczności, o których mowa w tych wyłączeniach, miały wpływ na zajście zdarzenia losowego objętego zakresem ubezpieczenia.
 4. W razie szkody ukrytej rozumianej jako szkoda, której stwierdzenie przez odbiorcę w czasie dokonywania przez niego odbioru ubezpieczonego mienia po zakończeniu transportu było niemożliwe, pomimo zachowania należytej staranności, Ubezpieczony jest obowiązany udowodnić, że szkoda powstała w czasie transportu.

UMOWA UBEZPIECZENIA NA CUDZY RACHUNEK

§ 9

1. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta na cudzy rachunek (na rachunek Ubezpieczonego). Obowiązek zapłaty składki ciąży na Ubezpieczającym. Ubezpieczony może nie być imiennie wskazany w umowie ubezpieczenia, chyba że jest to konieczne do określenia przedmiotu ubezpieczenia.
2. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek:
 - 1) zarzut mający wpływ na odpowiedzialność PZU SA, może on podnieść również przeciwko Ubezpieczonemu;
 - 2) Ubezpieczony jest uprawniony do żądania należnego świadczenia bezpośrednio od PZU SA, chyba że strony uzgodniły inaczej; jednakże takie uzgodnienie nie może zostać dokonane, jeżeli zdarzenie losowe już zaszło;
 - 3) Ubezpieczony może żądać, by PZU SA udzielił mu informacji o postanowieniach zawartej umowy ubezpieczenia oraz ogólnych warunków w zakresie, w jakim dotyczą jego praw i obowiązków.

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA

§ 10

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na pisemny wniosek Ubezpieczającego.
2. Umowę ubezpieczenia można zawrzeć jako:
 - 1) jednostkową umowę ubezpieczenia;
 - 2) obrotową umowę ubezpieczenia.
3. Wniosek o ubezpieczenie powinien zawierać co najmniej następujące dane:
 - 1) w odniesieniu do jednostkowej umowy ubezpieczenia:
 - a) nazwę i adres Ubezpieczającego, NIP, REGON,
 - b) nazwę i adres Ubezpieczonego, NIP, REGON,
 - c) opis mienia zgłoszonego do ubezpieczenia,
 - d) sumę ubezpieczenia, ustaloną zgodnie z § 4,
 - e) ilość oraz wagę netto i brutto mienia zgłoszonego do ubezpieczenia,
 - f) jednoznaczną informację, czy mienie zgłoszone do ubezpieczenia jest fabrycznie nowe, czy też używane,
 - g) rodzaj opakowania i użyte środki konsolidacji mienia (palety, kontenery, bigbagi itp.),
 - h) jednoznaczne określenie, czy przewóz dokonywany będzie transportem własnym, czy obcym,
 - i) miejsce rozpoczęcia transportu i miejsce zakończenia transportu,
 - j) okres obowiązywania umowy ubezpieczenia,
 - k) przewidywaną datę rozpoczęcia transportu,

- l) znane Ubezpieczającemu miejsca przeładunku z jednego środka transportu na inny środek transportu,
 - m) znane Ubezpieczającemu miejsca składowania w czasie transportu,
 - n) żądany zakres ubezpieczenia, zgodnie z § 5,
 - o) informacje o zaistniałych w okresie ostatnich 3 lat szkodach w mieniu, bez względu na to, czy mienie było objęte ochroną ubezpieczeniową i czy za szkodę zostało wypłacone odszkodowanie, z podaniem przyczyny powstania szkody, jej wysokości oraz kwoty otrzymanego odszkodowania;
- 2) w odniesieniu do obrotowej umowy ubezpieczenia:
 - a) nazwę i adres Ubezpieczającego, NIP, REGON,
 - b) nazwę i adres Ubezpieczonego, NIP, REGON,
 - c) rodzaj działalności prowadzonej przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego,
 - d) okres obowiązywania umowy ubezpieczenia,
 - e) rodzaje mienia zgłoszonego do ubezpieczenia,
 - f) sumę ubezpieczenia, ustaloną zgodnie z § 4,
 - g) planowany obrót towarowy,
 - h) jednoznaczną informację, czy i które rodzaje mienia zgłoszonego do ubezpieczenia są fabrycznie nowe oraz które rodzaje mienia są używane,
 - i) jednoznaczne określenie, czy i w odniesieniu do jakiego rodzaju mienia zgłaszanego do ubezpieczenia przewóz dokonywany będzie transportem własnym, a w odniesieniu do jakiego rodzaju mienia przewóz dokonywany będzie transportem obcym,
 - j) żądany zakres ubezpieczenia, zgodnie z § 5,
 - k) informacje o zaistniałych w okresie ostatnich 3 lat szkodach w mieniu, bez względu na to, czy mienie było objęte ochroną ubezpieczeniową i czy za szkodę zostało wypłacone odszkodowanie, z podaniem przyczyny powstania szkody, jej wysokości oraz kwoty otrzymanego odszkodowania.

4. PZU SA może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od uzyskania dodatkowych informacji związanych z oceną ryzyka.
5. Z zastrzeżeniem wyjątku przewidzianego w ust. 6, w razie wątpliwości umowę ubezpieczenia uważa się za zawartą z chwilą doręczenia Ubezpieczającemu dokumentu ubezpieczenia.
6. Jeżeli w odpowiedzi na złożoną ofertę PZU SA doręcza Ubezpieczającemu dokument ubezpieczenia zawierający postanowienia, które odbiegają na niekorzyść Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego od treści złożonej przez niego oferty, PZU SA zobowiązany jest zwrócić Ubezpieczającemu na to uwagę na piśmie przy doręczeniu tego dokumentu, wyznaczając mu co najmniej 7-dniowy termin do zgłoszenia sprzeciwu. W razie niewykonania tego obowiązku zmiany dokonane na niekorzyść Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego nie są skuteczne, a umowa ubezpieczenia jest zawarta zgodnie z warunkami oferty. W braku sprzeciwu umowa ubezpieczenia dochodzi do skutku zgodnie z treścią dokumentu ubezpieczenia następnego dnia po upływie terminu wyznaczonego do złożenia sprzeciwu.
7. PZU SA przysługuje, zarówno przed zawarciem umowy ubezpieczenia jak i w trakcie jej trwania, prawo do przeprowadzenia inspekcji środka transportu, zabezpieczenia, sposobu załadunku, pakowania, rozmieszczenia, przechowywania, wyładunku dla oceny ryzyka ubezpieczeniowego oraz sformułowania ewentualnych rekomendacji i zaleceń dotyczących kontroli tego ryzyka. Koszty takiej inspekcji pokrywa w całości PZU SA, o ile nie umówiono się inaczej.

CZAS TRWANIA ODPOWIEDZIALNOŚCI PZU SA

§ 11

1. Odpowiedzialność PZU SA trwa:
 - 1) w przypadku transportu obcego, od chwili przyjęcia mienia do transportu przez przewoźnika w miejscu określo-

- nym w umowie ubezpieczenia jako miejsce rozpoczęcia transportu (chwila rozpoczęcia transportu) do chwili dostarczenia mienia odbiorcy w miejscu określonym w umowie ubezpieczenia jako miejsce zakończenia transportu (chwila zakończenia transportu);
- 2) w przypadku transportu własnego, od chwili, w której mienie załadowane na środek transportu opuszcza magazyn lub inne miejsce składowania w miejscu określonym w umowie ubezpieczenia jako miejsce rozpoczęcia transportu (chwila rozpoczęcia transportu) do chwili dostarczenia mienia do miejsca określonego w umowie ubezpieczenia jako miejsce zakończenia transportu (chwila zakończenia transportu).
2. Odpowiedzialnością PZU SA objęty jest również okres dokonywania załadunku lub wyładunku ubezpieczonego mienia w zakresie określonym w Klauzulach nr 1 i 2, stanowiących załącznik do ogólnych warunków, jeżeli zakres ubezpieczenia został rozszerzony o szkody powstałe podczas i w związku z załadunkiem lub wyładunkiem, zgodnie z tymi Klauzulami.
 3. Odpowiedzialność PZU SA trwa na całej trasie transportu wykonywanego z użyciem jednego lub kilku środków transportu i obejmuje wszystkie jego fazy wraz z niezbędnymi czynnościami przedładunkowymi mienia i jego składowaniem przejściowym, trwającym nie dłużej niż 14 dni roboczych na trasie transportu w magazynach lub innych pomieszczeniach przystosowanych do tego celu i odpowiednio zabezpieczonych.
 4. Odpowiedzialnością PZU SA objęte są szkody we wszystkich transportach, których umowa ubezpieczenia dotyczy, rozpoczętych w okresie obowiązywania umowy ubezpieczenia do chwili zakończenia tych transportów. W odniesieniu do tych transportów, które nie zakończyły się do upływu okresu obowiązywania umowy ubezpieczenia umowa ta w odniesieniu do tych transportów ulega przedłużeniu do chwili ich zakończenia lub, w przypadku określonym w ust. 2, do zakończenia wyładunku. Powyższa zasada ma zastosowanie również w przypadku wygaśnięcia lub rozwiązania umowy ubezpieczenia, o których mowa w ust. 5 i 6 oraz § 12 ust. 11 w przypadku, gdy umowa ubezpieczenia została wypowiedziana przez PZU SA.
 5. Jeżeli PZU SA ponosi odpowiedzialność z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia jeszcze przed zaplaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie, PZU SA ma prawo wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres, przez który ponosił odpowiedzialność. W razie braku wypowiedzenia umowy ubezpieczenia wygasa ona z końcem okresu, za który przypadła niezapłacona składka.
 6. W przypadku obrotowej umowy ubezpieczenia w razie opłacania składki w ratach, jeżeli rata (poza pierwszą) nie została opłacona w ustalonym terminie, PZU SA po upływie terminu płatności tej raty może wezwać Ubezpieczającego do jej zapłaty, z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania przez Ubezpieczającego spowoduje ustanie odpowiedzialności. W takim przypadku brak opłaty zaległej raty we wskazanym terminie spowoduje ustanie odpowiedzialności i rozwiązanie umowy z upływem 7 dni od daty otrzymania tego wezwania przez Ubezpieczającego.
 7. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą – w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy, składając oświadczenie w tym zakresie. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy PZU SA nie poinformował Ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym Ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku

zaplaceniu składki za okres, w jakim PZU SA udzielał ochrony ubezpieczeniowej.

8. Oprócz przypadków wskazanych powyżej ochrona ubezpieczeniowa wygasa także:
 - 1) wraz z wyczerpaniem limitu odpowiedzialności na wszystkie zdarzenia losowe w okresie obowiązywania umowy ubezpieczenia, w odniesieniu wyłącznie do mienia, dla którego ustalony został w umowie ubezpieczenia taki limit i w zakresie objętym tym limitem;
 - 2) w przypadku określonym w § 12 ust. 11.

SKŁADKA

§ 12

1. Składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności PZU SA na podstawie obowiązującej taryfy, z uwzględnieniem rodzaju umowy ubezpieczenia, rodzaju mienia, sumy ubezpieczenia, zakresu ubezpieczenia oraz podwyżek i obniżek określonych w taryfie.
2. Podstawę do obliczenia składki stanowią:
 - 1) w przypadku jednostkowej umowy ubezpieczenia – suma ubezpieczenia;
 - 2) w przypadku obrotowej umowy ubezpieczenia – obrót towarowy.
3. Składka z tytułu jednostkowej umowy ubezpieczenia płatna jest jednorazowo oraz, jeżeli nie umówiono się inaczej, nie później niż w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia.
4. Składkę z tytułu obrotowej umowy ubezpieczenia oblicza się i pobiera według następujących zasad:
 - 1) w terminie określonym w umowie ubezpieczenia Ubezpieczający opłaca składkę w formie zaliczki obliczoną na podstawie planowanego obrotu towarowego i uzgodnionej stawki ubezpieczeniowej, jednak w wysokości nie niższej niż składka minimalna określona w umowie ubezpieczenia;
 - 2) rozliczenie składki nastąpi po upływie okresu, na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, określonego w dokumencie ubezpieczenia, tj. wysokość należnej z tytułu umowy ubezpieczenia składki zostanie obliczona w oparciu o obrót towarowy i wielkość uzgodnionej stawki ubezpieczeniowej;
 - 3) jeżeli nie umówiono się inaczej, Ubezpieczający w terminie 30 dni po zakończeniu okresu, o którym mowa w pkt 2, składa w PZU SA oświadczenie o wysokości obrotu towarowego podpisane przez osoby uprawnione do złożenia takiego oświadczenia w imieniu Ubezpieczającego;
 - 4) jeżeli składka obliczona w oparciu o obrót towarowy przewyższa wysokość zapłaconej przez Ubezpieczającego składki na poczet zaliczki, Ubezpieczający dopłaca różnicę w sposób i w terminie określonym w umowie ubezpieczenia;
 - 5) jeżeli składka obliczona w oparciu o obrót towarowy jest niższa niż wysokość zapłaconej przez Ubezpieczającego składki na poczet zaliczki, PZU SA zwraca Ubezpieczającemu różnicę w terminie 14 dni od daty złożenia w PZU SA oświadczenia, o którym mowa w pkt 3;
 - 6) określona w umowie ubezpieczenia składka minimalna jest składką należną PZU SA niezależnie od wysokości obrotu towarowego.
5. Składka z tytułu obrotowej umowy ubezpieczenia płatna jest jednorazowo lub, na wniosek Ubezpieczającego, w ratach.
6. Strony umowy ubezpieczenia mają prawo odmiennie określić tryb i terminy płatności składki. Postanowienia takie powinny być sporządzone na piśmie pod rygorem ich nieważności.
7. Składka nie podlega indeksacji.
8. Jeżeli zapłata składki albo raty składki dokonywana jest w formie przelewu bankowego, za datę zapłaty uważa się datę złożenia przez Ubezpieczającego zlecenia zapłaty w banku

na właściwy rachunek PZU SA pod warunkiem, że na rachunku Ubezpieczającego znajdowała się ilość wolnych środków wystarczająca do realizacji tego zlecenia. Jeżeli zapłata składki albo raty składki dokonywana jest w formie przekazu pocztowego, za datę zapłaty uważa się datę stempla pocztowego. W innym przypadku za datę zapłaty uważa się dzień uznania rachunku PZU SA pełną, wymagalną kwotą składki albo raty składki określoną w umowie ubezpieczenia.

9. W przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej przed upływem okresu, na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
10. Składkę ubezpieczeniową ustala się w złotych. Przeliczenia walut obcych na złote dokonuje się według średniego kursu NBP z dnia wskazanego w umowie ubezpieczenia lub, w razie braku takiego wskazania, według średniego kursu NBP z dnia wystawienia dokumentu ubezpieczenia.
11. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym, składając oświadczenie w tym zakresie.

OBOWIĄZKI STRON UMOWY UBEZPIECZENIA

§ 13

1. Ubezpieczający obowiązany jest podać do wiadomości PZU SA wszystkie znane sobie okoliczności, o które PZU SA zapytał w formularzu oferty albo przed zawarciem umowy ubezpieczenia w innych pismach. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę ubezpieczenia przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez PZU SA umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
2. W czasie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpieczający obowiązany jest zawiadamiać PZU SA o wszelkich zmianach okoliczności, o których mowa w ust. 1, w szczególności zwiększających niebezpieczeństwo powstania szkody, niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
3. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w ust. 1 i 2 spoczywają zarówno na Ubezpieczającym, jak i Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek.
4. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ustępów poprzedzających nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ustępów poprzedzających doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że zdarzenie losowe przewidziane umową ubezpieczenia i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
5. W razie zajścia zdarzenia losowego objętego zakresem ubezpieczenia, Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów. Jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował tych środków, PZU SA jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
6. PZU SA obowiązany jest w granicach sumy ubezpieczenia zwrócić koszty wynikłe z zastosowania środków, o których

mowa w ust. 5, jeżeli środki te były celowe choćby okazały się bezskuteczne.

7. Jeżeli suma zwracanych kosztów, o których mowa w ust. 6, oraz odszkodowania ustalonego zgodnie z postanowieniami § 14 przewyższa sumę ubezpieczenia koszty te są zwracane ponad sumę ubezpieczenia, jednak w wysokości nie większej niż 10% sumy ubezpieczenia.
8. W razie zajścia zdarzenia losowego objętego zakresem ubezpieczenia, Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest powiadomić o nim PZU SA niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni roboczych od dnia uzyskania wiadomości o zdarzeniu losowym. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku, o którym mowa powyżej, PZU SA może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło PZU SA ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia losowego. Skutki braku zawiadomienia PZU SA o zdarzeniu losowym nie następują, jeżeli PZU SA w terminie, o którym mowa powyżej, otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.
9. W razie powstania szkody, Ubezpieczający lub Ubezpieczony jest obowiązany:
 - 1) niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni roboczych od chwili uzyskania wiadomości o szkodzie powiadomić PZU SA o jej wystąpieniu, podając co najmniej przyczynę i przewidywaną wysokość szkody;
 - 2) niezwłocznie zawiadomić policję, jeżeli szkoda powstała w wyniku pożaru, rabunku, kradzieży z włamaniem, kradzieży mienia wraz ze środkiem transportu, zaginięcia mienia, wypadku środka transportu będącego w posiadaniu Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego lub każdego innego zdarzenia mającego cechy przestępstwa;
 - 3) zażądać od przewoźnika, jeżeli ubezpieczone mienie przewożone jest transportem obcym, lub spedytora sporządzenia protokołu o stanie przesyłki, zgodnie z przepisami o przewozie przesyłek oraz, w miarę możliwości, wziąć udział w jego sporządzeniu; w razie odmowy przewoźnika lub spedytora sporządzenia takiego protokołu albo, w razie przewozu ubezpieczonego mienia transportem własnym, sporządzić komisyjny protokół szkody;
 - 4) zażądać od kierowcy sporządzenia pisemnego oświadczenia o powstaniu szkody uwzględniającego wszystkie istotne dla sprawy okoliczności;
 - 5) udzielić PZU SA lub powołanemu przez PZU SA rzeczoznawcy wyjaśnień dla ustalenia okoliczności powstania szkody, jej przedmiotu i wysokości oraz przedstawić dowody jakich, odpowiednio do stanu rzeczy, PZU SA może wymagać;
 - 6) dostarczyć PZU SA w terminie 14 dni od daty zgłoszenia szkody następujące dokumenty:
 - a) protokół o stanie przesyłki lub komisyjny protokół szkody, o których mowa w pkt 3,
 - b) listy przewozowy lub inny dokument potwierdzający transport,
 - c) fakturę,
 - d) zawiadomienie złożone policji, o którym mowa w pkt 2,
 - e) pisemne oświadczenie kierowcy, o którym mowa w pkt 4,
 - f) inne dokumenty uzasadniające wysokość szkody,
 - g) roszczenie odszkodowawcze zawierające dokładne obliczenie poniesionych strat, zgodnie z ustaleniami protokołu o stanie przesyłki lub komisyjnego protokołu o szkody, o których mowa w pkt 3;
 - 7) w przypadku wszczęcia postępowania mającego znaczenie dla ustalenia odpowiedzialności PZU SA, poinformować o tym PZU SA oraz dostarczyć PZU SA odpis prawomocnego orzeczenia kończącego to postępowanie w terminie 14 dni od dnia jego uprawomocnienia się.

USTALENIE WYSOKOŚCI SZKODY I ODSZKODOWANIA

§ 14

10. Wykonanie obowiązków, o których mowa w ust. 9, niezbędne jest do ustalenia odpowiedzialności PZU SA.
11. W przypadku zajścia szkody, Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest do zagospodarowania dotkniętego szkodą mienia w porozumieniu i zgodnie z ewentualnymi zaleceniami PZU SA.
12. PZU SA jest zobowiązany:
 - 1) po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu zdarzenia losowego objętego zakresem ubezpieczenia, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, do poinformowania o tym Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz do podjęcia postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego zdarzenia losowego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także do poinformowania osoby występującej z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości odszkodowania, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania; w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o zajściu zdarzenia losowego objętego zakresem ubezpieczenia może zgłosić również Ubezpieczony albo jego spadkobiercy; w tym przypadku spadkobierca jest traktowany tak jak uprawniony z umowy ubezpieczenia;
 - 2) jeżeli w terminach określonych w § 15 ust. 1 i 2 nie wypłaci odszkodowania, do zawiadomienia pisemnie:
 - a) osoby zgłaszającej roszczenie oraz
 - b) Ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie– o przyczynach niemożności zaspokojenia ich roszczeń w całości lub w części, a także do wypłaty bezspornej części odszkodowania;
 - 3) jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, do poinformowania o tym pisemnie:
 - a) osoby występującej z roszczeniem oraz
 - b) Ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie– wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania oraz do pouczenia tej osoby o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej;
 - 4) do udostępniania Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu, osobie występującej z roszczeniem lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, informacji i dokumentów gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości odszkodowania; osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez PZU SA udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez PZU SA;
 - 5) do udostępnienia osobom, o których mowa w pkt 4, informacji i dokumentów, o których mowa w pkt 4, na ich żądanie, w postaci elektronicznej;
 - 6) na żądanie Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, do udostępnienia posiadanych przez siebie informacji związanych ze zdarzeniem losowym będącym podstawą ustalenia odpowiedzialności PZU SA oraz ustalenia okoliczności zdarzenia losowego, jak również wysokości odszkodowania;
 - 7) na żądanie Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, do przekazania informacji o oświadczeniach złożonych przez nich na etapie zawierania umowy ubezpieczenia na potrzeby oceny ryzyka ubezpieczeniowego lub kopii dokumentów sporządzonych na tym etapie.

1. Wysokość szkody w ubezpieczonym mieniu ustala się:
 - 1) w razie utraty lub całkowitego zniszczenia mienia albo takiego uszkodzenia mienia, że z uwagi na jego właściwości nie nadaje się ono do naprawy (naprawa uszkodzonego mienia jest niewykonalna lub ekonomicznie nieuzasadniona, co oznacza, że koszt naprawy, ustalony według przeciętnych cen towarów i usług, jest wyższy niż przyjęta w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia) – według wartości utraconego, zniszczonego lub uszkodzonego mienia ustalonej w fakturze lub według wartości rzeczywistej lub według wartości wytworzenia (w zależności od tego, jaką podstawę określenia sumy ubezpieczenia przyjęto w umowie ubezpieczenia, zgodnie z § 4 ust. 4);
 - 2) w razie uszkodzenia mienia, które nadaje się do naprawy (naprawa uszkodzonego mienia jest wykonalna i ekonomicznie uzasadniona, co oznacza, że koszt naprawy, ustalony według przeciętnych cen towarów i usług, jest niższy niż przyjęta w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia) – według udokumentowanego kosztu naprawy;
 - 3) w razie uszkodzenia mienia w stopniu kwalifikującym do dalszej sprzedaży, lecz po obniżeniu cenach – według różnicy pomiędzy wartością uszkodzonego mienia ustaloną w fakturze lub według wartości rzeczywistej lub według wartości wytworzenia (w zależności od tego, jaką podstawę określenia sumy ubezpieczenia przyjęto w umowie ubezpieczenia – zgodnie z § 4 ust. 4), a ceną uzyskaną ze sprzedaży w drodze przeteny; o każdej planowanej przecenie uszkodzonego mienia Ubezpieczony obowiązany jest powiadomić PZU SA.
2. Wysokość szkody ustala się z uwzględnieniem kwot, o których mowa w § 4 ust. 5, jeżeli zostały one objęte odpowiedzialnością PZU SA.
3. Za zgodą PZU SA wysokość szkody może zostać ustalona w oparciu o potwierdzony przez rzeczoznawcę stopień uszkodzenia określony jako procentowy udział w wartości mienia objętego ubezpieczeniem.
4. Wysokość szkody określa się na podstawie cen z dnia powstania szkody.
5. Przy ustalaniu wysokości szkody nie uwzględnia się:
 - 1) wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zabytkowej, artystycznej lub pamiątkowej;
 - 2) dodatkowych kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą;
 - 3) kosztów innowacji, modernizacji lub ulepszeń.
6. Wysokość szkody zmniejsza się o wartość pozostałości po uszkodzonym lub zniszczonym mieniu.
7. Odszkodowanie ustala się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody ustalonej zgodnie z postanowieniami ust. 1–6, nie wyższej jednak niż suma ubezpieczenia, oraz zgodnie z limitami odpowiedzialności określonymi w umowie ubezpieczenia.
8. Jeżeli suma ubezpieczenia jest niższa od wartości przedmiotu ubezpieczenia w dniu szkody, przy uwzględnieniu rodzaju zadeklarowanej wartości będącej podstawą do ustalenia sumy ubezpieczenia (niedoubezpieczenie), odszkodowanie zmniejsza się w takim stosunku, w jakim pozostaje zadeklarowana suma ubezpieczenia do wartości przedmiotu ubezpieczenia na dzień powstania szkody.
9. Jeżeli suma ubezpieczenia przewyższa faktyczną wartość przedmiotu ubezpieczenia w dniu szkody, przy uwzględnieniu rodzaju zadeklarowanej wartości będącej podstawą do ustalenia sumy ubezpieczenia (nadubezpieczenie), PZU SA odpowiada tylko do wysokości szkody ustalonej według zasad określonych w ogólnych warunkach.

10. Od ustalonego zgodnie z powyższymi postanowieniami odszkodowania odejmuje się franszyzę redukcyjną w wysokości wskazanej w umowie ubezpieczenia.
11. W razie wyrażenia sum ubezpieczenia, limitów odpowiedzialności lub franszyzy redukcyjnej w równowartości w złotych polskich waluty obcej, kwoty sum ubezpieczenia, limitów odpowiedzialności i franszyzy redukcyjnej przelicza się na złote polskie według średniego kursu NBP z dnia wskazanego w umowie ubezpieczenia lub, w razie braku takiego wskazania, według średniego kursu NBP z dnia powstania szkody.
12. Odszkodowanie wypłaca się w złotych. Przeliczenia walut obcych na złote dokonuje się według średniego kursu NBP z dnia wskazanego w umowie ubezpieczenia lub, w razie braku takiego wskazania, według średniego kursu NBP z dnia powstania szkody.

WYPŁATA ODSZKODOWANIA

§ 15

1. PZU SA wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o zdarzeniu losowym.
2. Gdyby wyjaśnienie w terminie określonym w ust. 1 okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU SA albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie powinno być wypłacone w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania PZU SA powinien wypłacić w terminie określonym w ust. 1.
3. Jeżeli należna składka została rozłożona na raty, w przypadku powstania szkody raty wymagalne, a nie opłacone na dzień ustalenia odszkodowania mogą zostać potrącone z kwoty do wypłaty.
4. Wypłata odszkodowania nie powoduje zmniejszenia sumy ubezpieczenia ustalonej w umowie ubezpieczenia.
5. Postanowienie ust. 4 nie ma zastosowania do ustalonych w umowie ubezpieczenia limitów odpowiedzialności, które ulegają każdorazowo pomniejszeniu o wysokość wypłaconego odszkodowania i w przypadku następnej szkody górną granicę odpowiedzialności PZU SA stanowi limit odpowiedzialności, który pozostał po wypłacie odszkodowania za wcześniejszą szkodę.

MIENIE ODZYSKANE

§ 16

W razie uzyskania informacji o przedmiotach utraconych w wyniku zdarzeń losowych objętych ochroną ubezpieczeniową Ubezpieczony obowiązany jest zawiadomić o tym niezwłocznie PZU SA oraz uczestniczyć w czynnościach zmierzających do rozpoznania i odzyskania tych przedmiotów. Jeżeli Ubezpieczony odzyskał przedmioty w stanie niezmiennym, PZU SA wolny jest od obowiązku wypłaty odszkodowania, a w razie gdy odszkodowanie zostało wypłacone, Ubezpieczony jest obowiązany niezwłocznie zwrócić PZU SA wypłaconą kwotę. W razie odzyskania przedmiotów w stanie uszkodzonym lub niekompletnym, zwrotowi podlega kwota odpowiadająca wartości odzyskanego przedmiotu w dniu jego odzyskania.

ROSZCZENIA REGRESOWE

§ 17

1. Z dniem wypłaty przez PZU SA odszkodowania roszczenia Ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na PZU SA do wysokości wypłaconego odszkodowania. Jeżeli PZU SA pokrył

tylko część szkody, Ubezpieczonemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniami PZU SA.

2. Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę oraz udzielić PZU SA wszelkiej pomocy dostarczając informacji oraz dokumentów niezbędnych do skutecznego dochodzenia roszczeń regresowych. Jeżeli Ubezpieczony bez zgody PZU SA zrzekł się lub ograniczył roszczenia przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę, PZU SA może odmówić odszkodowania lub je odpowiednio zmniejszyć. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po wypłaceniu odszkodowania, PZU SA może zażądać od Ubezpieczonego zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania.

PODWÓJNE UBEZPIECZENIE

§ 18

1. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, Ubezpieczony nie może żądać świadczenia przenoszącego wysokość szkody. Między ubezpieczycielami każdy z nich odpowiada w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
2. Jeżeli w którejkolwiek z umów ubezpieczenia, o jakich mowa w ust. 1, uzgodniono, że suma wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, zapłaty świadczenia w części przenoszącej wysokość szkody Ubezpieczony może żądać tylko od tego ubezpieczyciela. W takim przypadku dla określenia odpowiedzialności między ubezpieczycielami należy przyjąć, że w ubezpieczeniu, o którym mowa w niniejszym postanowieniu, suma ubezpieczenia równa jest wartości ubezpieczeniowej.

PŁATNICZY PODATKU VAT

§ 19

Jeżeli Ubezpieczony jest uprawniony do odliczenia podatku od towarów i usług VAT, naliczanego przy nabyciu mienia stanowiącego przedmiot ubezpieczenia, to w przypadku braku pisemnego wniosku, o którym mowa w § 4 ust. 5 pkt 2, wartość będąca podstawą ustalenia sumy ubezpieczenia, suma ubezpieczenia, wysokość szkody, wysokość odszkodowania dla tego mienia nie uwzględniają tego podatku.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 20

1. Reklamację, skargę lub zażalenie składa się w każdej jednostce PZU SA obsługującej klienta.
2. Reklamacja, skarga lub zażalenie mogą być złożone w formie:
 - 1) pisemnej – osobiście albo przesyłką pocztową w rozumieniu ustawy Prawo pocztowe, na przykład pisząc na adres: PZU SA ul. Postępu 18A, 02-676 Warszawa (adres tylko do korespondencji);
 - 2) ustnej – telefonicznie, na przykład dzwoniąc pod numer infolinii 801 102 102, albo osobiście do protokołu podczas wizyty w jednostce, o której mowa w ust. 1;
 - 3) elektronicznej – wysyłając e-mail na adres reklamacje@pzu.pl lub wypełniając formularz na www.pzu.pl.
3. PZU SA rozpatruje reklamację, skargę lub zażalenie i udziela na nie odpowiedzi, bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż

- w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania, z zastrzeżeniem ust. 4.
4. W szczególności skomplikowanych przypadkach, niezliwiających rozpatrzenie reklamacji, skargi lub zażalenia i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 3, PZU SA przekazuje osobie, która złożyła reklamację, skargę lub zażalenie informację, w której:
 - 1) wyjaśnia przyczynę opóźnienia;
 - 2) wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
 - 3) określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji, skargi lub zażalenia i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji, skargi lub zażalenia.
 5. Odpowiedź PZU SA na reklamację, skargę lub zażalenie zostanie dostarczona osobie, która je złożyła, w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji, z tym że odpowiedź można dostarczyć pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek osoby, która złożyła tę reklamację, skargę lub zażalenie.
 6. Osobie fizycznej, która złożyła reklamację przysługuje prawo wniesienia do Rzecznika Finansowego wniosku dotyczącego:
 - 1) nieuwzględnienia roszczeń w trybie rozpatrywania reklamacji;
 - 2) niewykonania czynności wynikających z reklamacji rozpatrzonej zgodnie z wolą tej osoby w terminie określonym w odpowiedzi na tę reklamację.
 7. Reklamacje, skargi i zażalenia rozpatrywane są przez jednostki organizacyjne PZU SA, które są właściwe ze względu na przedmiot sprawy.
 8. Reklamacje uregulowane są w ustawie o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym oraz w ustawie o dystrybucji ubezpieczeń.
 9. PZU SA przewiduje możliwość pozasądowego rozwiązywania sporów.
 10. Podmiotem uprawnionym w rozumieniu ustawy o pozasądowym rozpatrywaniu sporów konsumenckich, właściwym dla PZU SA do pozasądowego rozpatrywania sporów, jest Rzecznik Finansowy, którego adres strony internetowej jest następujący: www.rf.gov.pl.
 11. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, będącemu konsumentem, przysługuje prawo zwrócenia się o pomoc do Miejskich i Powiatowych Rzeczników Konsumenta.
 12. W przypadku umowy zawieranej za pośrednictwem Internetu, konsument ma prawo skorzystać z pozasądowego sposobu rozstrzygania sporów i złożyć skargę za pośrednictwem platformy internetowego systemu rozstrzygania sporów (Platforma ODR) zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 524/2013 z dnia 21 maja 2013 r. - adres: <http://ec.europa.eu/consumers/odr/>. Za działanie Platformy ODR odpowiada Komisja Europejska. Adres poczty elektronicznej do kontaktu z PZU to: reklamacje@pzu.pl.
 13. Językiem stosowanym przez PZU SA w relacjach z konsumentem jest język polski.
 14. PZU SA podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
 15. W sprawach nieuregulowanych w ogólnych warunkach lub w umowie ubezpieczenia mają zastosowanie odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.
 16. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
 17. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

ZAŁĄCZNIK

KLAUZULA NR 1 – ZAŁADUNKU

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień ogólnych warunków oraz pod warunkiem opłacenia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki, strony postanowiły rozszerzyć zakres ubezpieczenia o szkody spowodowane wskutek uderzenia lub uszkodzenia mienia przez urządzenia załadownicze oraz wskutek upadku mienia spowodowanego przez te urządzenia podczas załadunku na środek transportu i w związku z tym załadunkiem, dokonywanym przed rozpoczęciem transportu w miejscu określonym w umowie ubezpieczenia jako miejsce rozpoczęcia transportu.
2. PZU SA nie odpowiada za szkody powstałe podczas załadunku dokonywanego:
 - 1) przez osoby nie posiadające uprawnień wymaganych odpowiednimi przepisami prawa, o ile takie uprawnienia są wymagane;
 - 2) przez osoby będące w stanie nietrzeźwości, po użyciu alkoholu, odurzenia narkotycznego lub środkami, po użyciu których prowadzenie lub operowanie urządzeniem załadowniczym jest niedozwolone lub niewskazane;
 - 3) przy użyciu urządzeń niesprawnych lub nie posiadających ważnych świadectw badań technicznych lub innych dokumentów wymaganych przepisami.
3. W przypadku Ubezpieczonego będącego osobą fizyczną wyłączenia o których mowa w ust. 2, mają zastosowanie wyłącznie wtedy gdy okoliczności, o których mowa w tych wyłączeniach, miały wpływ na zajście zdarzenia losowego objętego zakresem ubezpieczenia.

KLAUZULA NR 2 – WYŁADUNKU

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień ogólnych warunków oraz pod warunkiem opłacenia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki, strony postanowiły rozszerzyć zakres ubezpieczenia o szkody spowodowane wskutek uderzenia lub uszkodzenia mienia przez urządzenia wyładownicze oraz wskutek upadku mienia spowodowanego przez te urządzenia podczas wyładunku ze środka transportu i w związku z tym wyładunkiem, dokonywanym po zakończeniu transportu w miejscu określonym w umowie ubezpieczenia jako miejsce zakończenia transportu.
2. PZU SA nie odpowiada za szkody powstałe podczas wyładunku dokonywanego:
 - 1) przez osoby nie posiadające uprawnień wymaganych odpowiednimi przepisami prawa, o ile takie uprawnienia są wymagane;
 - 2) przez osoby będące w stanie nietrzeźwości, po użyciu alkoholu, odurzenia narkotycznego lub środkami, po użyciu których prowadzenie lub operowanie urządzeniem wyładowniczym jest niedozwolone lub niewskazane;
 - 3) przy użyciu urządzeń niesprawnych lub nie posiadających ważnych świadectw badań technicznych lub innych dokumentów wymaganych przepisami.
3. W przypadku Ubezpieczonego będącego osobą fizyczną wyłączenia o których mowa w ust. 2, mają zastosowanie wyłącznie wtedy gdy okoliczności, o których mowa w tych wyłączeniach, miały wpływ na zajście zdarzenia losowego objętego zakresem ubezpieczenia.

**INFORMACJA ADMINISTRATORA DANYCH OSOBOWYCH
DLA KLIENTA**

	INFORMACJA ADMINISTRATORA DANYCH OSOBOWYCH DLA UBEZPIECZAJĄCEGO	INFORMACJA ADMINISTRATORA DANYCH OSOBOWYCH DLA UBEZPIECZONEGO
ADMINISTRATOR I DANE KONTAKTOWE ADMINISTRATORA I INSPEKTORA OCHRONY DANYCH	Administratorem danych osobowych jest PZU SA z siedzibą w Warszawie, przy Rondzie Ignacego Daszyńskiego 4, 00-843 Warszawa. Kontakt z administratorem jest możliwy za pośrednictwem adresu e-mail kontakt@pzu.pl lub pisemnie na wyżej wskazany adres siedziby administratora. We wszystkich sprawach z zakresu ochrony danych osobowych może Pani/Pan kontaktować się z wyznaczonym przez administratora Inspektorem Ochrony Danych. Taki kontakt może się odbyć drogą elektroniczną na adres e-mail IODpzu@pzu.pl lub pisemnie na adres PZU SA, IOD, Rondo Ignacego Daszyńskiego 4, 00-843 Warszawa.	
OBYWIAZEK PODANIA DANYCH	Podanie danych osobowych w związku z zawieraniem umową jest konieczne do zawarcia i wykonywania umowy ubezpieczenia oraz do dokonania oceny ryzyka ubezpieczeniowego – bez podania danych osobowych nie jest możliwe zawarcie umowy ubezpieczenia. Podanie danych osobowych w celach marketingowych jest dobrowolne.	
ZAKRES I ŹRÓDŁO DANYCH		Administrator otrzymał Pani/Pana dane od Ubezpieczającego w związku z objęciem Pani/Pana ochroną ubezpieczeniową. Pani/Pana dane zostały przekazane administratorowi w zakresie: danych identyfikacyjnych, danych adresowych.
PRZETWARZANIE DANYCH Administrator może przetwarzać Pani/Pana dane w celu:	<ul style="list-style-type: none"> • zawarcia i wykonania umowy ubezpieczenia – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do zawarcia i wykonywania umowy, • oceny ryzyka ubezpieczeniowego w sposób zautomatyzowany w ramach profilowania klientów przed zawarciem umowy – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze wynikającego z przepisów o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, • marketingu bezpośredniego produktów i usług własnych administratora, obejmującego profilowanie w celu dostosowania przesyłanych treści marketingowych – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; • dostarczania klientom informacji o produktach ubezpieczeniowych i innych produktach finansowych oferowanych przez PZU SA; w przypadku wyrażenia zgody na przetwarzanie danych osobowych w celach marketingowych w przypadku nieposiadania ubezpieczenia w PZU SA, tj. w przypadku niezawarcia umowy ubezpieczenia lub po rozwiązaniu umowy ubezpieczenia, zgoda ta będzie podstawą prawną dla przetwarzania danych osobowych; • celów marketingu wykorzystywane będą podane dane kontaktowe, dane kontaktowe pozyskane w przyszłości oraz dane dotyczące posiadanych produktów, • ewentualnie w celu dochodzenia roszczeń lub obrony przed roszczeniami związanymi z zawartą z Panią/Panem umową ubezpieczenia – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest możliwość dochodzenia przez niego roszczeń oraz obrony przed roszczeniami wynikającymi z zawartej umowy ubezpieczenia, • reasekuracji ryzyk – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest zmniejszenie ryzyka ubezpieczeniowego związanego z umową zawartą z Panią/Panem, • wypełniania przez administratora obowiązków dotyczących przechowywania dowodów księgowych dotyczących umów ubezpieczenia – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze wynikającego z przepisów o rachunkowości, 	<ul style="list-style-type: none"> • oceny ryzyka ubezpieczeniowego w sposób zautomatyzowany w ramach profilowania przed objęciem ubezpieczeniem – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze wynikającego z przepisów o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, • marketingu bezpośredniego produktów i usług własnych administratora, obejmującego profilowanie w celu dostosowania przesyłanych treści marketingowych – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; • dostarczania klientom informacji o produktach ubezpieczeniowych i innych produktach finansowych oferowanych przez PZU SA; do celów marketingu wykorzystywane będą otrzymane dane kontaktowe, dane kontaktowe pozyskane w przyszłości oraz dane dotyczące posiadanych produktów, • ewentualnie w celu dochodzenia roszczeń lub obrony przed roszczeniami związanymi z umową ubezpieczenia – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest możliwość dochodzenia przez niego roszczeń oraz obrony przed roszczeniami wynikającymi z zawartej umowy ubezpieczenia, • reasekuracji ryzyk – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest zmniejszenie ryzyka ubezpieczeniowego związanego z objęciem Pani/Pana ochroną ubezpieczeniową, • wypełniania przez administratora obowiązków dotyczących przechowywania dowodów księgowych dotyczących umów ubezpieczenia – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze wynikającego z przepisów o rachunkowości, • ustalania wysokości składek ubezpieczeniowych, składek reasekuracyjnych oraz rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności i rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora;

	<ul style="list-style-type: none"> wypełniania przez administratora obowiązków wynikających z przepisów prawa, w szczególności w zakresie weryfikacji list sankcyjnych - podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do wypelnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze wynikającego z odpowiednich przepisów, ustalania wysokości składek ubezpieczeniowych, składek reasekuracyjnych oraz rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności i rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest ustalenie składek w wysokości, która zapewnia co najmniej wykonanie wszystkich zobowiązań z umów ubezpieczenia i pokrycie kosztów wykonywania działalności ubezpieczeniowej zakładu ubezpieczeń, podejmowania ewentualnych czynności w związku z przeciwdziałaniem wypłacaniu nienależnych świadczeń lub odszkodowań – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest możliwość przeciwdziałania wypłacaniu nienależnych świadczeń lub odszkodowań. <p>Decyzje dotyczące wysokości składki ubezpieczeniowej będą podejmowane automatycznie tj. bez udziału człowieka, na podstawie Pani/Pana danych niezbędnych do dokonania oceny ryzyka ubezpieczeniowego przez ubezpieczyciela w odniesieniu do przedmiotu ubezpieczenia. Decyzje będą oparte o profilowanie, tj. automatyczną ocenę ryzyka ubezpieczeniowego zawarcia z Panią/Panem umowy ubezpieczenia.</p> <p>W związku ze zautomatyzowanym podejmowaniem decyzji dotyczącej wysokości składki ubezpieczeniowej, ma Pani/Pan prawo do zakwestionowania tej decyzji, prawo do wyrażenia własnego stanowiska oraz wystąpienia o ponowne przeanalizowanie Pani/Pana sprawy i podjęcie decyzji przez pracownika.</p>	<p>uzasadnionym interesem administratora jest ustalenie składek w wysokości, która zapewnia co najmniej wykonanie wszystkich zobowiązań z umów ubezpieczenia i pokrycie kosztów wykonywania działalności ubezpieczeniowej zakładu ubezpieczeń,</p> <ul style="list-style-type: none"> podejmowania ewentualnych czynności w związku z przeciwdziałaniem wypłacaniu nienależnych świadczeń lub odszkodowań – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest możliwość przeciwdziałania wypłacaniu nienależnych świadczeń lub odszkodowań. <p>Decyzje dotyczące wysokości składki ubezpieczeniowej będą podejmowane automatycznie tj. bez udziału człowieka, na podstawie Pani/Pana danych niezbędnych do dokonania oceny ryzyka ubezpieczeniowego przez ubezpieczyciela w odniesieniu do przedmiotu ubezpieczenia. Decyzje będą oparte o profilowanie, tj. automatyczną ocenę ryzyka ubezpieczeniowego objęcia Pani/Pana ochroną ubezpieczeniową.</p> <p>W związku ze zautomatyzowanym podejmowaniem decyzji dotyczącej wysokości składki ubezpieczeniowej, ma Pani/Pan prawo do zakwestionowania tej decyzji, prawo do wyrażenia własnego stanowiska oraz wystąpienia o ponowne przeanalizowanie Pani/Pana sprawy i podjęcie decyzji przez pracownika.</p>
OKRES PRZECHOWYWANIA DANYCH	<p>Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane do momentu przedawnienia roszczeń z tytułu umowy ubezpieczenia lub do momentu wygaśnięcia obowiązku przechowywania danych wynikającego z przepisów prawa, w szczególności obowiązku przechowywania dokumentów księgowych dotyczących umowy ubezpieczenia, a także do momentu wygaśnięcia uprawnienia do przetwarzania danych w celach ustalania na ich podstawie wysokości składek ubezpieczeniowych, składek reasekuracyjnych oraz rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności i rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości.</p> <p>Administrator przestanie wcześniej przetwarzać dane wykorzystywane do celów marketingu bezpośredniego, obejmującego profilowanie, jeżeli zgłosi Pani/Pan sprzeciw wobec przetwarzania Pani/Pana danych w tym celu. W zakresie, w jakim podstawą przetwarzania danych jest zgoda, Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane do czasu jej wycofania.</p>	
PRZEKAZYWANIE DANYCH	<p>Pani/Pana dane osobowe mogą być udostępnione podmiotom i organom upoważnionym do przetwarzania tych danych na podstawie przepisów prawa.</p> <p>Pani/Pana dane osobowe mogą być udostępnione zakładom reasekuracji, a także mogą być przekazywane innym spółkom z Grupy PZU, jeśli wyraziła Pani/Pan zgodę na takie przekazanie.</p> <p>Pani/Pana dane osobowe mogą być przekazywane podmiotom przetwarzającym dane osobowe na zlecenie administratora, w tym m.in: dostawcom usług IT, podmiotom przetwarzającym dane w celu windykacji należności, agencjom marketingowym, czy też agentom ubezpieczeniowym, przy czym takie podmioty przetwarzają dane na podstawie umowy z administratorem i wyłącznie zgodnie z poleceniami administratora.</p> <p>W zależności od rodzaju ubezpieczenia, Pani/Pana dane osobowe mogą być przekazane podmiotom znajdującym się w państwach poza Europejskim Obszarem Gospodarczym jeżeli okaże się to niezbędne do wykonania zawartej umowy ubezpieczenia. Więcej informacji o przekazaniu danych osobowych, w tym o państwach, do których dane mogą być przekazywane, można uzyskać kontaktując się z administratorem lub z Inspektorem Ochrony Danych, korzystając z wskazanych wyżej danych kontaktowych.</p>	
PANI/PANA PRAWA	<p>Przysługuje Pani/Panu prawo dostępu do swoich danych osobowych oraz prawo żądania ich sprostowania, ich usunięcia lub ograniczenia ich przetwarzania.</p> <p>Przysługuje Pani/Panu prawo do przenoszenia danych osobowych, tj. do otrzymania od administratora Pani/Pana danych osobowych, w ustrukturyzowanym, powszechnie używanym formacie nadającym się do odczytu maszynowego. Może Pani/Pan przesłać te dane innemu administratorowi.</p> <p>W zakresie, w jakim podstawą przetwarzania Pani/Pana danych osobowych jest przesłanka prawnie uzasadnionego interesu administratora, przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania Pani/Pana danych osobowych. W szczególności przysługuje Pani/Panu prawo sprzeciwu wobec przetwarzania danych na potrzeby marketingu bezpośredniego w tym profilowania.</p> <p>W zakresie, w jakim podstawą przetwarzania Pani/Pana danych osobowych jest zgoda, ma Pani/Pan prawo jej wycofania. Zgodę można odwołać w każdym czasie w oddziale lub wysyłając e-mail na adres kontakt@pzu.pl albo pismo na adres PZU, ul. Postępu 18a, 02-676 Warszawa. Wycofanie zgody nie wpływa na zgodność z prawem przetwarzania dokonanego na podstawie zgody przed jej wycofaniem.</p> <p>W celu skorzystania z powyższych praw należy skontaktować się z administratorem lub z Inspektorem Ochrony Danych, korzystając z wskazanych wyżej danych kontaktowych.</p> <p>Przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego. W Polsce takim organem nadzorczym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych.</p>	